



ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۴/۰۶

آزمون
سیزدهم
حضور
دفترچه شماره ۱

خیلی‌سبز! آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی‌سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• شماره داوطلبی:

• نام و نام خانوادگی:

عنوان مواد امتحانی آزمون. تعداد. شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰ سؤال	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰ سؤال	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵ سؤال	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه	
۴	روان‌شناسی	۱۵ سؤال	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه	

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

Azmoon.kheilisabz.com

۱- نسبت جواب بزرگ تر به کوچک تر معادله $\frac{x^2+1}{x^2-9} + \frac{x-5}{x-3} = \frac{10}{x+3}$ کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) $\frac{3}{2}$

۲- اگر α و β ریشه های معادله $x^2 + 8x - 1 = 0$ باشند، حاصل $\frac{\alpha^2 - \beta^2}{|\alpha| + |\beta|}$ کدام است؟ ($\beta > \alpha$)

- (۱) $4\alpha\beta$ (۲) $-4\alpha\beta$ (۳) $8\alpha\beta$ (۴) $-8\alpha\beta$

۳- زوج مرتب $(f(1-k) + f(2k^2), -2k - 10)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است. اگر f تابعی همانی باشد، اختلاف مقادیر k کدام است؟

- (۱) $1/5$ (۲) $2/5$ (۳) $3/5$ (۴) $4/5$

۴- رابطه $f = \{(a, 2x - y), (b, z^2 + z + 6), (a, z^2 + z), (b, 2x + y), (a, 7)\}$ یک تابع است. مقدار $\frac{x+y}{x-y}$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۳

۵- توابع $f(x) = |x + 2|$ و $g(x) = [x] + 2$ با دامنه $0 < x \leq 3$ مفروض اند. کدام عدد در بُرد تابع $f.g$ وجود ندارد؟

- (۱) صفر (۲) $0/5$ (۳) $-0/5$ (۴) $1/5$

۶- شیب خط $y = ax + b$ ، $\frac{3}{4}$ برابر عرض از مبدأ آن است. محور تقارن سهمی $f(x) = (ax - b)^2 - (bx + 2a)^2$ کدام است؟

- (۱) $x = \frac{36}{7}$ (۲) $x = \frac{-36}{7}$ (۳) $x = \frac{18}{7}$ (۴) $x = \frac{-18}{7}$

۷- برای رسم نمودار تابع $y = 2 - \sqrt{(x-1)^2}$ از روی تابع $y = |x+1| - 1$ ابتدا آن را ۲ واحد به می بریم؛ سپس آن را نسبت به محور قرینه می کنیم و در آخر آن را واحد به می بریم.

- (۱) راست، x ها، ۳، بالا (۲) چپ، y ها، ۳، بالا

- (۳) راست، x ها، ۱، بالا (۴) چپ، y ها، ۱، بالا

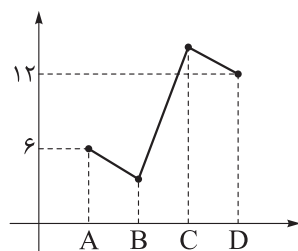
۸- اگر $f = \{(1, 4), (-2, 3), (5, 7)\}$ و $g = \{(1, 12), (2, 6), (5, -1)\}$ باشد، برد تابع $g + 2f$ کدام است؟

- (۱) $\{15, 20\}$ (۲) $\{13, 20\}$

- (۳) $\{28, 13\}$ (۴) $\{20, 5\}$

محل انجام محاسبات

۹- نمودار زیر، تعداد فروش یک نوع کالا توسط چهار فروشنده با اسامی A، B، C و D را نشان می‌دهد. اگر میانگین فروش این چهار نفر برابر ۸ باشد، تعداد فروش فروشنده C کدام است؟



(۱) فقط ۱۳

(۲) ۱۳ یا ۱۴

(۳) فقط ۱۴

(۴) ۱۴ یا ۱۵

۱۰- اگر انحراف معیار هفت داده برابر صفر باشد و با ترکیب داده‌های ۸، ۱۲ و ۲۲ با هفت داده اولیه، میانگین ده داده تغییری نکند، واریانس این ده داده کدام است؟

(۴) ۱۰/۸

(۳) ۱۰/۴

(۲) ۹/۸

(۱) ۹/۲

۱۱- گزاره $q \Rightarrow (\sim p \wedge q) \sim$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

(۴) $\sim p$ (۳) p (۲) $\sim q$ (۱) q

۱۲- قیمت برنج و گوشت در سال پایه به ترتیب ۲۰ و ۶۰ هزار تومان و در سال مورد نظر به ترتیب ۱۲۰ و a هزار تومان است. اگر شاخص بهای برنج و گوشت در سال مورد نظر ۶۳۲ و مقادیر مصرفی برنج و گوشت به ترتیب ۱۳۰ و ۴۰ کیلوگرم باشد، مقدار a کدام است؟

(۴) ۴۲۰

(۳) ۴۰۰

(۲) ۳۸۰

(۱) ۳۶۰

۱۳- یک شرکت روزانه ۹۶۰۰۰۰ تومان برای تولید یک نوع کالا هزینه می‌کند. اگر $R(x) = 20x^2 + 2800x$ تابع درآمد روزانه یک شرکت برای فروش x واحد از همین کالا باشد، نقطه سربه‌سر کدام است؟

(۴) ۳۰۰

(۳) ۲۸۰

(۲) ۱۶۰

(۱) ۱۴۰

۱۴- در چند زیرمجموعه ۶ عضوی از مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 10\}$ ، تعداد اعضای فرد و زوج، برابر نیست؟

(۴) ۱۴۰

(۳) ۱۳۰

(۲) ۱۲۰

(۱) ۱۱۰

۱۵- در یک مسابقه دومیادنی، ۳ نفر از مدرسه A، ۴ نفر از مدرسه B و ۲ نفر از مدرسه C شرکت کرده‌اند. اگر تعداد کل شرکت‌کنندگان ۹ نفر باشد، با چه احتمالی نفر اول و آخر از یک مدرسه هستند؟ (هیچ دو نفری، مقام یکسان نمی‌آورند).

(۴) $\frac{5}{18}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۱) $\frac{11}{36}$

محل انجام محاسبات

۱۶- در دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n & n \text{ فرد} \\ a_n + n & n \text{ زوج} \end{cases}$ ، مجموع جملات دهم تا سیزدهم برابر ۲۴۸ است. جمله دهم کدام است؟

- (۱) ۳۱ (۲) ۳۲ (۳) ۳۳ (۴) ۳۴

۱۷- در یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک $1/5$ ، مجموع ۱۸ جمله اول ۹۰ است. جمله دوم این دنباله کدام است؟

- (۱) $-5/75$ (۲) $-6/25$ (۳) $-6/75$ (۴) $-7/25$

۱۸- بین دو عدد $\frac{4}{3}$ و 108 ، سه عدد را طوری قرار می‌دهیم که اعداد حاصل با هم تشکیل یک دنباله هندسی دهند. مجموع این سه عدد کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) -۲۲ (۲) -۲۴ (۳) -۲۶ (۴) -۲۸

۱۹- اختلاف ریشه‌های دوم عددی برابر با $\sqrt{2}$ است. ریشه سوم این عدد را به شکل 2^a می‌نویسیم. a کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $-\frac{2}{3}$

۲۰- تعداد موش‌های یک شهر با نرخ ۲۰ درصد در سال در حال کاهش است. اگر تعداد فعلی آن‌ها ۶۲۵۰۰ باشد، تعداد آن‌ها در ۴ سال بعد کدام است؟

- (۱) ۱۸۲۰۰ (۲) ۲۴۰۰۰ (۳) ۲۵۶۰۰ (۴) ۲۷۰۰۰

۲۱- همه موارد از نظر تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند، به جز:

- (۱) نثر فارسی در قرن هفتم به دو جریان گرایش پیدا کرد؛ یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد و دیگر پیچیده‌نویسی در آثاری همچون تاریخ و صاف و تاریخ جهانگشا.
- (۲) کتاب جامع‌التواریخ که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است، تألیف خواجه رشیدالدین فضل الله وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو است.
- (۳) در عهد تیموریان علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و رونقی بنیادی در ادبیات و کتاب‌های تحقیقی پدید آمد.
- (۴) دولت‌شاه سمرقندی تذکره دولت‌شاه را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته است که در آن شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی آمده است.

۲۲- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«و اما جسم تعلیمی گفتند آن است که اندر وهم است و به حس اندر نیاید و آن چنان است که مهندسان گویند: نقطه مایه جسم است و او چیزی است که مر او را اندر درازا و پهنا و بالا بهره نیست و چو نقطه‌ها را بر اثر یکدیگر ترتیب کنیم و بپیوندیم از آن خطی آید و دو سر خط دو نقطه باشد.»

- (۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- (۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنا
- (۳) آوردن تتابع اضافات در مقام تعریف
- (۴) بهره‌گیری کم‌تر از کلمات عربی

۲۳- در کدام گزینه نام پدیدآورنده و اطلاعات مقابل هر دو اثر کاملاً درست است؟

- (۱) (لمعات: فخرالدین عراقی - سیر و سلوک عارفانه - نظم و نثر) (تاریخ جهانگشا: شمس‌الدین محمد جوینی - تاریخ مغولان - نثر مصنوع)
- (۲) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی - داستان عاشقانه - در قالب مثنوی) (اخلاق الاشراف: عبید زاکانی - طنز - در قالب مثنوی)
- (۳) (نفحات‌الانس: جامی - حقایق و ذکر احوال عارفان - نثر) (مرصادالعباد: نجم دایه - سلوک دین و تربیت انسانی - منثور)
- (۴) (مجالس سبعه: مولوی - عرفانی - منثور) (عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی - عرفانی - منثور)

۲۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد غلط است؟

- (۱) گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند، مانند سروش اصفهانی و قانی شیرازی.
- (۲) صبا در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت و گلشن صبا را به تقلید از بوستان سعدی سرود.
- (۳) میرزاده عشقی در روزنامه قرن بیستم به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت و پیش از آن که به اوج شکوفایی برسد به دست رضاخان ترور شد.
- (۴) مجله «بهار» که مسائل سیاسی و اجتماعی در آن با لحنی انتقادی و طنزآمیز بیان می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد.

۲۵- در کدام ابیات، ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

- (الف) عشق بالاتر از آن است که در وصف آید چرخ کبکی است که در چنگل این شهباز است
(ب) عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت همه سهل است تحمّل نکنم بار جدایی
(ج) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است با دهان تشنه مردن بر لب دریا خوش است
(د) راز درون پرده ز رندان مست پرس کاین حال نیست زاهد عالی‌مقام را
(ه) خنده رسوا می‌نماید پسته بی‌مغز را چون نداری مایه از لاف سخن خاموش باش
- (۱) الف - ب - د (۲) ب - ج - د (۳) الف - ج - ه (۴) ب - د - ه

۲۶- هر یک از پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب، خالق کدام آثارند؟

«سبک‌شناسی، شمس‌الدین و قمر، چرند و پرند، راه‌آب‌نامه»

- (۱) تاریخ تطوّر نظم فارسی، داستان باستان، امثال و حکم، تلخ و شیرین
(۲) تاریخ مختصر احزاب سیاسی، شمس و طغرا، قرن بیستم، یکی بود یکی نبود
(۳) تاریخ تطوّر نظم فارسی، شمس و طغرا، لغت‌نامه، سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ
(۴) نسیم شمال، داستان باستان، امثال و حکم، منشآت

۲۷- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند، به جز:

- (۱) داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و محصول یک قرن گذشته است.
(۲) نمایش‌نامه‌نویسی نوع ادبی جدیدی در ایران به‌شمار می‌رود که در دوره فتحعلی‌شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.
(۳) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد و آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود.
(۴) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر، جاذبه‌ای نداشت.

۲۸- نویسنده متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

- «راننده و محافظان مسلح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. از اقبال ما بود که زاپاس مینی‌بوس هم پنچر از آب درآمد و عراقی‌ها مجبور شدند لاستیک را پنچرگیری کنند. این یعنی فرصتی برای ما که زیر نگاه سربازان مسلح عراقی روی زمین بنشینیم و مشامان را پر کنیم از بوی تازه علف و گوش‌هایمان را از صدای گنجشک‌های آزاد آسمان.»
- (۱) محمدرضا سرشار - کشتی پهلوگرفته (۲) سید مهدی شجاعی - دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز
(۳) علی مؤذنی - سفر ششم (۴) احمد یوسف‌زاده - آن بیست‌وسه نفر

۲۹- کدام مورد بیانگر ویژگی ادبی شعر معاصر است؟

- (۱) تمایل به سنت‌شکنی در قالب شعر، موسیقی و قافیه
(۲) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر
(۳) زمینی‌بودن معشوق در ادبیات معاصر و لحن صمیمانه و متواضعانه شاعر
(۴) کاهش گرایش به نماد در تصاویر شعری و معنی‌گریزی در شعر معاصر

۳۰- آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است؛ به جز:

- (۱) پیش رفتار تو پا برنگرفت از خجلت
(۲) ای که در زنجیر زلفت جای چندین آشناست
(۳) نبود نقش دو عالم که رنگِ اُلفت بود
(۴) شمع اگر ز آن لب خندان به زبان لافی زد
- سرو سرکش که به ناز از قد و قامت برخاست (تشخیص-مجاز)
خوش فتاد آن خالِ مشکین بر رُخِ رنگینِ غریب (تشبیه-ایهام تناسب)
زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت (حس آمیزی-جناس)
پیش عشاق تو شب‌ها به غرامت برخاست (استعاره-حسن تعلیل)

۳۱- در کدام بیت «تشبیه، لف و نشر و جناس» تماماً مشهود است؟

- (۱) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند
(۲) تافته زلف و شکفته رخ و زیبا قد او
(۳) گر زلفِ سیه، روزی از چهره براندازد
(۴) چهره زرد من و روی خود از طره بپوش
- نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند
مشک سارا و گل سوری و سرو چمن است
ماهی است تو پنداری کز شب سحر انگیزد
که زر و سیم ز طرّار نباید پوشید

۳۲- کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- (۱) پناه می‌برم از جهل عالمی به خدای
(۲) هر گه که بر من آن بت عیار بگذرد
(۳) هر می‌ای کز کف ساقی غمت کردم نوش
(۴) توسن همت برون افکندم از میدان خاک
- که عالم است و به مقدار خویشتن جاهل
صد کاروان عالم اسرار بگذرد
گویا خون جگر بود که در ساغر کرد
وز زوایای سپهر آبگون کردم گذار

۳۳- تعداد «تشبیه» در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) دلم در بند تنهایی بفرسود
(۲) خجل است سرو بستان بر قامت بلندش
(۳) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما
(۴) حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل
- چو بلبل در قفس روز بهاران
همه صید عقل گیرد خم زلف چون کمندش
در این سیلاب غم دسته گلی شاداب را ماند
دیده دریا کنم از اشک و در او غوطه خورم

۳۴- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «از حیای چشمه نوشش شد آب خضر آب
(۱) واژه‌آرایی - تشبیه - موازنه - متناقض‌نما
(۲) استعاره - تلمیح - کنایه - مراعات نظیر
(۳) واج‌آرایی - ایهام - تشخیص - حسن تعلیل
(۴) حس‌آمیزی - تلمیح - اغراق - ایهام تناسب
- با نسیم خاک کویش هست باد صبح باد»

۳۵- کدام بیت فاقد «لف و نشر» و دارای «جناس، استعاره و ایهام» است؟

- (۱) به بوی زلف و رُخت می‌روند و می‌آیند
(۲) لعبت چین چون توان خواند آن نگاری را که هست
(۳) ای دمت عیسی دَم از دوری مزین
(۴) چنان با باده عشق تو سرگرمم در این گلشن
- صبا به غالیه‌سای و گل به جلوه‌گری
زیر یک چین از دو زلفش صد هزار ارتنگ چین
من غلام آن‌که دوراندیش نیست
که خار راه او در زیر پا ریحانه می‌آید

۳۶- آرایه‌های «تناقض، ایهام تناسب، اسلوب معادله، تشبیه، لف و نشر» به ترتیب در کدام بیت وجود دارد؟

- (الف) ز بی‌زری است که آب رخم رود بر باد
(ب) بگذار که ببند قد و روی تو فروغی
(ج) عشق در کار دل سرگشته ما عاجز است
(د) حکایتی است ز حسنت جمال لعبت چینی
(ه) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت
- اگرچه کار رخ از سیم اشک همچو زر است
تا از نظرش جلوۀ سرو و سمن افتد
بحر نتواند گشودن عقدۀ گرداب را
نمونه‌ای است ز نقشت نگارخانه مانی
طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود
- (۱) ه - الف - ج - د - ب (۲) ج - د - ه - ب - الف (۳) ه - ب - ج - د - الف (۴) ج - ه - ب - الف - د

۳۷- «قاعده و تبصرۀ قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) یارب شب‌دوشین چه مبارک سحری بود
(ب) کیست آن فتنه که با تیر و کمان می‌گذرد
(ج) درمن این هست که صبرم ز نکورویان نیست
(د) بسی بر سر خلق پاینده دار
- کاو را به سر کشته هجران گذری بود
وان چه تیر است که در جوشن جان می‌گذرد
از گل و لاله گزیر است و ز گل‌رویان نیست
به توفیق طاعت دلش زنده دار
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۳۸- حروف اصلی قافیه در کدام بیت «مصوت + صامت + صامت» است؟

- (۱) خرم آن بقیه که آرامگه یار آن جاست
(۲) گفت او این را اگر سقفی بدی
(۳) رفتیم اگر ملول شدی از نشست ما
(۴) اگر ماند او را به گیتی زمان
- راحت جان و شفای دل بیمار آن جاست
پهلوی من مر تو را مسکن شدی
فرمای خدمتی که برآید ز دست ما
بماند تو بی‌رنج با او بمان

۳۹- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

«در نوازش‌های باد / در گل لبخند دهقانان شاد»

- (۱) فاعلاتن فاعلاتن / فاعلاتن فاعلاتن
(۲) فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فعلن
(۳) فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
(۴) فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فعلن

۴۰- ابیات زیر «فاقد» کدام اختیار شاعری هستند؟

- (الف) شعر فرستادنت به ما چنان است راست
(ب) «مرد نماند از عراق فضل نماند از جهان»
(ج) حذف همزه
(د) تغییر کمیت مصوت‌ها
- که مور پای ملخ، نزد سلیمان برَد
که دعوی چون تویی سر سوی کیوان برَد
ابدال (۳) قلب (۴)

۴۱- در کدام بیت «سه نوع اختیار وزنی و دو نوع اختیار زبانی» می‌توان یافت؟

- (۱) هر نوایی که زند بلبل بر شاخ کنون
(۲) چون گنهکاری که هر ساعت ازو عضوی برند
(۳) خار خاری به دل از عمر سبک‌رو مانده است
(۴) مرو از راه به احسان خسیسانۀ خلق
- همه در مدح و ثناهای تو آموخته باد
چرخ سنگین دل ز من هر دم کند یاری جدا
مشت خار و خسی از سیل به ویرانه به جاست
که گلوگیرتر از دام بود دانۀ خلق

۴۲- کدام بیت دارای وزن دولختی (دوری) است و می‌توان آن را به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- (۱) دل زنده می‌شود به امید وفای یار جان رقص می‌کند به سماعِ کلام دوست
- (۲) دور فلک بر دلم کرد ز جور آن‌چه کرد خوی تو نیز از جفا یاری او می‌کند
- (۳) قصه به هر که می‌برم فایده‌ای نمی‌دهد مشکل درد عشق را حل نکند مهندسی
- (۴) با ضعف و ناتوانی همچون نسیم خوش باش بیماری اندر این ره بهتر ز تندرستی

۴۳- وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟

- (۱) بهار عمر ملاقات دوستداران است (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن)
- (۲) ما آبروی خویش به گوهر نمی‌دهیم (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)
- (۳) یاد آر ز شمع مرده یاد آر (مستفعل فاعلات فعلن)
- (۴) نرگس ساقی بخواند آیت افسونگری (مفتعلن فاعلات مفتعلن فاعلن)

۴۴- نام بحر مقابل کدام مصراع درست است؟

- (۱) باغبان بیهوده می‌بندد در گلزار را (رمل مسدس محذوف)
- (۲) از اهل دنیا نیستی در فکر عقبی نیستی (رجز مثنی محذوف)
- (۳) به نخل ثمردار پیوند کن (مقارب مثنی سالم)
- (۴) از آن چون موی آتش‌دیده یک دم نیست آرامم (هزج مثنی سالم)

۴۵- با توجه به «علوم و فنون ادبی» کدام گزینه غلط است؟

- «گرچه دانی که نشنوند بگوی هر چه دانی ز نیک‌خواهی و پند
زود باشد که خیره‌سر بینی به دو پای اوفتاده اندر بند»

- (۱) این سروده را می‌توان در رده ادبیات تعلیمی جای داد.
- (۲) قطعه فوق، براساس قاعده «۲» و تبصره قافیه سروده شده است.
- (۳) در ابیات، اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن یافت می‌شود.
- (۴) حذف همزه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در ابیات مشهود است.

۴۶- مفهوم کدام بیت با بیت زیر تناسب دارد؟

- «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»
- (۱) میدان بی‌قراری ما را کنار نیست دل یک سپند و عشق تو دریای آتشی
 - (۲) عشق در هر دل که افروزد چراغ دوستی برق چون پروانه می‌گردد به گرد خرمنش
 - (۳) نمی‌سازد اجل از گفت‌وگوی عشق خاموشم من آن طفلیم که درس خویش در آدینه می‌خوانم
 - (۴) از کشمکش عشق رسیدیم به دولت این آزه به فرق سر ما بال هما بود

۴۷- مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

- «گر تیغ برکشد که محبتان همی‌زنم
(۱) ز دلبری نتوان لاف زد به آسانی
(۲) کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه
(۳) هر سوخته‌دل را که زند لاف انا الحق
(۴) صنما به رغم دشمن نظری به دوستان کن
- اول کسی که لاف محبت زند منم»
هزار نکته در این کار هست تا دانی
که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد
نبود سرِ یار از سرِ دار بنالد
که نوازش محبتان نه گنه نه عار باشد

۴۸- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- «دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر
(۱) گو بد کنید در حق ما خلق زان که ما
(۲) چنان دهقان درِ نفعش گشوده
(۳) هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید
(۴) صراط راست که داند در آن جهان رفتن؟
- کای نور چشم من به جز از کشته ندروی»
با کس نه داوری نه مکافات می‌کنیم
که گر جو کاشته، گندم دروده
در رهگذار باد نگهبان لاله بود
کسی که خو کند این‌جا به راست‌رفتاری

۴۹- مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «اسیرش نخواهد رهایی ز بند
(۱) کیست از زلف رسای او کند گردن‌کشی؟
(۲) اگر از کمند عشقت بروم کجا گریزم
(۳) دست و پای صید می‌پیچد به هم از دیدنش
(۴) چنان ز زلف تو مرغ دلم به دام افتاد
- شکارش نجوید خلاص از کمند»
کز کمند او نمی‌یابد رهایی آفتاب
که خلاص بی تو بند است و حیات بی تو زندان
از کمند و دام مستغنی بود صیاد ما
که گر بمیرد نتوانمش رهایی داد

۵۰- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) محال است این‌که ترک دوست هرگز
(ب) اگر هزار غم است از جفای او بر دل
(ج) به جز این گنه ندانم که محبت و مهربانم
(د) خسرو از بند و گر پند فرستد، فرهاد
- بگوید سعدی، ای دشمن! تو می‌گویی
هنوز بنده اویم که غمگسار من است
به چه جرم دیگر از من سر انتقام داری؟
برنگیرد به جفا از شکر شیرین دل

- (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ج - د

۵۱- عبارات کدام گزینه، در ارتباط با مفهوم «هویت» درست است؟

(۱) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. - منزلت اجتماعی از ویژگی‌های هویتی ثابت انسان‌هاست. - هر جهان اجتماعی با نوع خاصی از هویت اخلاقی افراد سازگار است. (۲) شخص با پاسخ به پرسش «کیستی»، از اشیاء و افراد دیگر متمایز می‌گردد. - صفات اخلاقی و روانی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت تعامل می‌کند. (۳) برخی ویژگی‌های هویتی مانند جایگاه اجتماعی، متغیر و تابع دارایی و توانایی افراد است. - بخشی از هویت که دیگران آن را برایمان بازگو می‌کنند، بخش ناآگاهانه هویت را شکل می‌دهد. - هویت فردی به دو بخش جسمانی و نفسانی تقسیم می‌شود. (۴) در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است. - هویت اخلاقی و الهی انسان، نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگار شود. - انسان در شکل‌گیری همه ویژگی‌های هویتی خود نقش دارد.

۵۲- گسترش عقلانیت ابزاری به شکل‌گیری نوعی جهان اجتماعی با کدام ویژگی منجر می‌شود؟

(۱) جهانی که عناصر معنوی و مقدس را طرد می‌کند و همه موجودات را مواد خامی می‌داند که در اختیار و کنترل بشر هستند. (۲) با گسترش عقلانیت ذاتی، امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری و پدیده‌های فراتجربی را از بین می‌برد. (۳) جامعه‌ای که با رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، کنش‌های عاطفی، اخلاقی و روانی را تشویق می‌کند. (۴) با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی و تسلط انسان بر آن را می‌دهد.

۵۳- هر یک از موارد «توانایی داوری درباره حق یا باطل بودن آرمان‌ها»، «تزلزل فرهنگی»، «کِهولت جهان اجتماعی» و «مسئله کاهش جمعیت» به ترتیب از چه چیز نشأت گرفته است؟

(۱) معتبرنداستن روش تجربی - ناتوانی فرهنگ از ساماندهی کنش‌های اجتماعی - مواجهه جهان اجتماعی با جهان‌های اجتماعی دیگر - رفاه‌زدگی و عافیت‌طلبی افراد (۲) شناسایی پیامدهای جهان اجتماعی - تداوم تعارض فرهنگی - ناتوانی جامعه از پاسخ به نیازهای طبیعی و جسمانی آدمیان - فردگرایی و اصالت لذت (۳) فراتررفتن از علوم حسی و تجربی - ناتوانی فرهنگ در دفاع از عقاید و آرمان‌های خود - ناکارآمدی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای فطری - اختلال در نهاد سیاست (۴) اعتبار روش عقلانی و وحیانی در کنار روش تجربی - تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده هویت جهان اجتماعی - مواجهه جهان اجتماعی با بن‌بست‌های درونی - اختلال در نهاد خانواده

۵۴- به ترتیب عبارات‌های مناسب برای تکمیل جدول زیر در کدام گزینه آمده است؟

انواع استعمار	ابزارها	وضعیت استعمارگران و مجریان
قدیم	«ب»	استعمارگران آشکار
نو	دولت‌های دست‌نشانده	«الف»
فرانو	«ج»	مجریان پنهان

(۱) استعمارگران پنهان - کودتای نظامی - ابزارهای فرهنگی، رسانه‌ها و فناوری اطلاعات (۲) مجریان آشکار - کنترل بازار و سیاست کشور مستعمره - نهادهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی (۳) مجریان آشکار - حضور مستقیم سربازان - به قدرت رساندن نیروهای وابسته (۴) استعمارگران پنهان - فنون نظامی و اقتصاد صنعتی - تبلیغات و تهاجم فرهنگی

۵۵- پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- نظریه جنگ تمدن‌ها از ساموئل هانتینگتون چه چیزی را توجیه می‌کرد؟
- چه عاملی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؟
- دو وجه تفاوت بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا کدام است؟
- بحران معرفتی جدید در غرب در چه زمانی آغاز شد؟

(۱) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - مستمربودن چالش فقر و غنا در مقابل دوره‌ای و مقطعی بودن بحران اقتصادی، مرتبطبودن آسیب‌های چالش فقر و غنا با قشرهای فقیر و ضعیف جامعه در مقابل همگانی‌بودن آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی - آشکارشدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی

(۲) رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی - مستمربودن بحران اقتصادی در مقابل دوره‌ای و مقطعی بودن چالش فقر و غنا، مرتبطبودن آسیب‌های بحران اقتصادی با قشرهای فقیر و ضعیف جامعه در مقابل همگانی‌بودن آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا - آشکارشدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی

(۳) رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - توزیع هدفمند علوم اجتماعی و علوم انسانی - به فروپاشی حکومت منجرشدن بحران اقتصادی در مقابل قابل کنترل بودن چالش فقر و غنا، محدودبودن چالش فقر و غنا به کشورهای غربی در مقابل جهانی‌بودن بحران اقتصادی - تردید در اصول روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

(۴) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - ترویج علوم انسانی غیرغربی در کشورهای غربی - به فروپاشی حکومت منجرشدن چالش فقر و غنا در مقابل قابل کنترل بودن بحران اقتصادی، محدودبودن بحران اقتصادی به کشورهای غربی در مقابل جهانی‌بودن چالش فقر و غنا - تردید در اصول روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

۵۶- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- چگونگی هماهنگی قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی
- دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی درباره مسیر پیشرفت جوامع
- انجام فعالیت معنادار همراه با توجه به دیگری
- رعایت نظم، بدون توجه به آرمان‌های مورد تحقق آن

(۱) ساختار اجتماعی - نگاه طولی - خشت بنای جامعه - رکود اراده‌ها

(۲) نظام اجتماعی - نگاه عرضی - نظم اجتماعی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی

(۳) ساختار اجتماعی - نگاه تک‌خطی - کنش اجتماعی - افول معانی

(۴) نظام اجتماعی - نگاه عرضی - نظم اجتماعی - اخلاق‌گریزی



۵۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب متعلق به نگرش کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

- قدرت و سیاست را پدیده‌هایی مادی و فاقد معنا می‌دانند.
 - تمامی معانی و ارزش‌ها، ساخته‌ی اراده‌ی افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.
 - در همه‌ی دانش‌های علمی، روش مطالعه یکسان است.
 - داوری درباره‌ی آرمان‌ها و ارزش‌ها، کاری غیرعلمی است.
- (۱) تبیینی - انتقادی - تبیینی - تفسیری
(۲) تفسیری - تفسیری - تبیینی - تبیینی
(۳) تبیینی - انتقادی - تفسیری - تبیینی
(۴) پوزیتیویستی - تفسیری - تفسیری - تفسیری

۵۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- مطابق با نظریات امام خمینی (ره)، در جامعه‌ی مطلوب شیعه در عصر غیبت شرط دوم جامعه‌ی مطلوب، از چه طریقی محقق می‌شود؟
- وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی در اعمال قدرت و زور کدام است؟
- رویکرد لیبرالی نسبت به نابرابری اجتماعی، چگونه نقش انسان‌ها و جوامع را در پدیدآمدن قشربندی اجتماعی نادیده می‌گیرند؟

- (۱) مشارکت مردم - تغییر در نگرش و اعتقادات فرد - مبارزه با روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
(۲) مجلس خبرگان - اعمال از طریق طی کردن مراحل قانونی - ضروری بودن قشربندی برای بقای زندگی اجتماعی
(۳) مجلس شورای اسلامی - ترغیب، تبلیغ، آموزش و تعهد اجتماعی - یکسان کردن نقطه‌ی شروع رقابت‌ها
(۴) مجلس خبرگان - آگاهی پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود - طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی
- ۵۹- در ارتباط با رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری، طرفداران عدالت اجتماعی اعتقاد دارند که:
- (۱) در رویکرد اول، نقطه‌ی پایان رقابت، عادلانه نیست و به علت ناسازگاری این رویکرد با فطرت انسانی، به شکست می‌انجامد.
(۲) مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است.
(۳) جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه‌ی شروع رقابت را یکسان نماید.
(۴) تغییر در قشربندی اجتماعی چندان امکان‌پذیر نیست و نقش انسان و جوامع در ایجاد و تغییر آن، نادیده گرفته می‌شود.

۶۰- کدام مورد، درباره‌ی «عقل ابزاری» درست است و در خصوص «عقل انتقادی» درست نیست؟

- (۱) برای فهم دیگران، ارتباط با آنان و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی کاربرد دارد. - وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی و بررسی می‌کند.
(۲) جامعه‌شناسی تبیینی برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی از آن مدد می‌گیرد. - برای ارزیابی و داوری درباره‌ی مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
(۳) دانشمندان برای کسب دانش درباره‌ی پدیده‌های مادی از این عقل استفاده می‌کنند. - جامعه‌شناسی تفسیری با عبور از عقل ابزاری، ظرفیت داوری را در این عقل جست‌وجو می‌کند.
(۴) قوه‌ای است که انسان به کمک آن، حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد. - جامعه‌شناسی انتقادی برای ارتباط با دیگران و معنابخشی به زندگی اجتماعی از آن مدد می‌گیرد.

۶۱- کدام مورد به زمینه شکل گیری پدیده اخلاق گریزی اشاره دارد و مجرای ارتباط افراد با جهان اجتماعی چیست؟

- (۱) تمرکز بر آنچه مشاهده می شود و نادیده گرفتن اراده افراد در انجام کنش ها و توجه صرف به کنش های عاطفی و هنری در مقابل کنش های اخلاقی و مذهبی - تعامل ویژگی های روانی و اخلاقی و هویت اجتماعی فرد
- (۲) معتبر دانستن روش های تجربی، در نتیجه انکار ارزش های عاطفی و اخلاقی و تأکید صرف بر نظم اجتماعی در جهان اجتماعی - نقش و عضویت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی
- (۳) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی به دلیل یکسان انگاری طبیعت و جامعه - پذیرش عضویت در گروه های اجتماعی
- (۴) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی و صرفاً معتبر دانستن روش های تجربی - نقش و عضویت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی

۶۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب چگونه یا در چه زمانی شکل گرفتند؟

• مورد تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانه معرفت علمی و تجربی

• پدید آمدن قدرت اجتماعی

• توجیه عملکرد دنیوی کلیسا با پوشش معنوی و دینی

- (۱) پس از روشن شدن وابستگی علم تجربی به معرفت های غیر تجربی - تأثیر گذاری فرد بر اراده دیگران - به دنبال تحریفات مسیحیت در قرون وسطی
- (۲) به دنبال آشکار شدن محدودیت های علمی دانش تجربی - به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران - با غفلت از نگاه توحیدی به عالم و پرسش خداوندگاران متکثر
- (۳) تردید در روشنگری مدرن جهان غرب و مخدوش شدن اعتبار دانش تجربی - از طریق طی مراحل قانونی - پس از آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری
- (۴) پس از افول روشنگری و شکل گیری جریان های پست مدرن - به دنبال انجام کارها براساس آگاهی و اراده - با دنبال کردن نوعی دنیاگرایی از سوی اربابان کلیسا

۶۳- به ترتیب، در رابطه با «شناخت سنت های الهی در جامعه»، «معناداری کنش های انسانی»، «پایان تاریخ» و «تقسیم

جوامع به مکانیکی و ارگانیکی»، کدام یک از متفکرین اجتماعی نظریاتی مطرح کرده اند؟

- (۱) ابن خلدون - ماکس وبر - فوکویاما - دورکیم
- (۲) ابوریحان بیرونی - آگوست کنت - کارل مارکس - ماکس وبر
- (۳) طه عبدالرحمن - ویلهلم دیلتای - هانتینگتون - آگوست کنت
- (۴) فارابی - کارل مارکس - آگوست کنت - اسپنسر



۶۴- صحیح و غلط بودن هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

- هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت اجتماعی با چالش مواجه می‌شود.
 - جامعه‌شناسان قرن نوزدهم معتقد بودند که آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است؛ غرب این مطلب را به عموم مردم جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.
 - از نظر میرزای نائینی، مشروطه به معنای مشروط کردن مردم یک جامعه به حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کنند.
 - در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد نقطه شروع رقابت‌ها را یکسان نماید.
- (۱) ص - ص - ص - غ
(۲) ص - غ - ص - غ
(۳) غ - غ - غ - ص
(۴) غ - ص - ص - غ

۶۵- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب چیست؟

- در اواخر قرن بیستم، چه چیزی محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد؟
 - طبق کدام نظریه، کشورهای غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از جوامع غیرغربی حل می‌کنند؟
 - بخش‌هایی از جهان اجتماعی که کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، چه نام دارند؟
- (۱) قشر بندی - استعمارگر و استعمارزده - ارزش‌ها، عقاید و آرمان‌ها
(۲) هویت - مرکز و پیرامون - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
(۳) کشمکش طبقاتی - شمال و جنوب - بنیادی‌ترین پدیده اجتماعی
(۴) عدالت اجتماعی - شرق و غرب - لایه‌های سطحی جهان اجتماعی

۶۶- کدام گزینه به ترتیب می تواند مصداق مفاهیم «مسئله»، «فرضیه» و «نظریه» باشد؟

- (۱) روان شناسان در تلاش برای مشخص کردن حد بهینه اضطراب هستند - بازخورد خانواده در مورد نمرات تحصیلی می تواند ریشه اضطراب تحصیلی باشد. - رویکرد روان شناسی مثبت نگر در درمان اضطراب تحصیلی
- (۲) آیا ریشه اضطراب تحصیلی در روابط دانش آموز با والدینش قابل ردیابی است؟ - دلشوره دائمی در مورد درس موجب افت عملکرد تحصیلی دانش آموز می شود. - بر هم خوردن نظم خواب هم علت و هم معلول اضطراب تحصیلی است.
- (۳) از دیدگاه دانشمندان اسلامی، اضطراب چه پیامدهایی در زندگی تحصیلی فرد دارد؟ - اضطراب تحصیلی در روان شناسی تحولی - تفاوت اضطراب تحصیلی به تفکیک رشته تحصیلی
- (۴) تفاوت میزان اضطراب تحصیلی در دختران و پسران - کادر آموزشی مدرسه تا چه اندازه می توانند مانع اضطراب تحصیلی دانش آموزان شوند؟ - عضویت در طبقه اجتماعی و اقتصادی بالاتر موجب کم شدن سطح نگرانی تحصیلی می شود.

۶۷- با توجه به جدول مراحل رشد انسان بعد از تولد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) کودکان نوپا، کودکانی هستند که در دوره طفولیت و بازه سنی ۰ تا ۲ سال قرار دارند.
- (۲) نمی توانیم با قاطعیت بگوییم شروع دوره نوجوانی و بلوغ جنسی هم زمان است.
- (۳) پایان دوره نوجوانی به معنای پایان بلوغ جنسی است.
- (۴) پایان دوره نوجوانی با ملاک سن، کار و استقلال از والدین تعیین می شود.

۶۸- در عبارت «هنگامی که مهارت های زبانی کودکان افزایش می یابد و توانایی آن ها در درک کردن نقطه نظر دیگران بهبود می یابد، رفتار نوع دوستانه نیز در آن ها بیشتر می شود» هر یک از قسمت های مشخص شده، به کدام جنبه رشد کودک مربوط می شوند؟

- (۱) هیجانی - هیجانی و اجتماعی - هیجانی
- (۲) شناختی - شناختی و اجتماعی - اخلاقی
- (۳) هیجانی - شناختی و هیجانی - اخلاقی
- (۴) شناختی - اخلاقی و اجتماعی - هیجانی

۶۹- به ترتیب موضوعات زیر به کدام یک از مفاهیم مربوط است؟

- مطالعه کتابی در حالی که از شب قبل آن را بالای سر خود گذاشته ایم، ثمربخش تر از زمانی است که صبح به دنبال آن بگردیم.
- میزان تمرکز افراد بر اطلاعات مرتبط با یک موضوع و بازداری از توجه به محرک های نامتناسب، بر کارکرد افراد اثر دارد.
- گاهی مجموعه ای از خطاها وارد نظام ذهنی فرد می شود و بر ادراک او تأثیر می گذارد.

- (۱) آماده سازی - اثر استروپ - خطای شناختی
- (۲) آماده سازی - توجه پراکنده - خطای ادراکی
- (۳) جست و جو - اثر استروپ - خطای ادراکی
- (۴) جست و جو - توجه پراکنده - خطای شناختی

۷۰- درستی و نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) نتایج آزمایشات مربوط به فقدان حواس نشان می دهد که انسان بیش از سایر موجودات به احساس نیاز دارد.
- (ب) نادیده گرفتن فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک به دلیل ارتباط بسیار نزدیک بین این مفاهیم است.
- (ج) تفاوت در درک درجه دشواری مطالب درسی از نظر دانش آموزان مختلف نوعی خطای ادراکی محسوب می شود.
- (د) از نظر روان شناسان گشتالت ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می پذیرد.

- (۱) د - د - ن - د
- (۲) د - ن - ن - ن
- (۳) ن - ن - د - ن
- (۴) ن - د - د - د

۷۱- فنون زیر به ترتیب اثر کدامیک از عوامل ایجاد فراموشی را کاهش می‌دهند؟

- کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری
- یادگیری عمیق
- بیان اهمیت مطالب
- آزمون مکرر

- (۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - مشکلات نشانه‌های بازیابی
- (۲) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عدم رمزگردانی - مشکلات نشانه‌های بازیابی
- (۳) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عوامل عاطفی - گذشت زمان
- (۴) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

۷۲- کلمه «آزمون» در صورت زوج‌واژه‌شدن با واژه‌های زیر به ترتیب دارای کدامیک از نشانه‌های بازیابی اطلاعات خواهد بود؟

- مداد
- مراقب
- آسمان

- (۱) درونی - درونی - درونی و بیرونی
- (۲) بیرونی - درونی و بیرونی - درونی و بیرونی
- (۳) درونی و بیرونی - درونی و بیرونی - بیرونی
- (۴) درونی و بیرونی - بیرونی - بیرونی

۷۳- کدامیک از عبارت‌های زیر در زمینه «حل مسئله» درست است؟

- (۱) وجود مجهولات پیرامون ما باعث می‌شود که مسئله از تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل شود.
- (۲) حل مسئله چوپان و بردن گوسفند و گرگ و علف به طرف دیگر رودخانه، چون مبتنی بر قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است، از روش‌های تحلیلی حل مسئله محسوب می‌شود.
- (۳) در روش مهندسی معکوس برای تولید ماشین، افراد ابتدا سعی می‌کنند تولید قطعات پیچیده‌تر را فراگیرند تا از طریق آن، تولید قطعات ساده‌تر به سادگی و سریع‌تر فراهم گردد.
- (۴) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله عدم برخورداری از تجربه گذشته یا نداشتن نگاه جدید به مسئله است.

۷۴- مشاور پایه دوازدهم یک مدرسه هر بار پس از اجرای آزمون‌های هماهنگ بین مدارس، رتبه و تراز دانش‌آموزانش را بررسی کرده و به دانش‌آموزانی که پس از انجام دقیق برنامه مطالعاتی‌شان، پیشرفت چشمگیری داشته‌اند و تراز بالایی کسب کرده‌اند توصیه می‌کند که کتاب‌های تست سطح بالا تهیه کنند و در هر بازه مطالعاتی، تعداد زیادی تست دشوار بزنند. «مشخص کردن میزان افزایش تراز دانش‌آموزان» و «ارائه کتاب‌های تست سطح بالا» به ترتیب به کدامیک از مراحل حل مسئله اشاره دارد؟

- (۱) اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین
- (۲) تشخیص مسئله - به کارگیری راه حل مناسب
- (۳) ارزیابی راه حل - بازبینی راه حل
- (۴) بازبینی راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین



۷۵- چه تعداد از ضرب‌المثل‌های زیر، مشابه سبکی از تصمیم‌گیری است که در عبارت «دست‌دست کردن» به آن اشاره شده است؟

- چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی
- چو فردا شود فکر فردا کنیم.
- ریش در دست دیگران داشتن
- از این ستون به اون ستون فرجه!
- آن قدر بیز که بتوانی بخوری.
- وعده سر خرمن دادن

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۷۶- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مصداق کدام یک از فرایندهای شناختی هستند؟

- علی رشته‌های ورزشی متعددی را دوست دارد و فکر می‌کند چگونه در رشته‌ای که به آن علاقه بیشتری دارد، موفق شود.
- شرایط بیماری مادر، رضا را مستأصل کرده و یافتن راهی برای بهبود مادر تنها دغدغه این روزهای اوست.
- در جلسه کنکور، برای حل سؤالات تابع، مائده چند راه حل به ذهنش می‌رسد، اما به دنبال سریع‌ترین راه می‌گردد.
- در مواجهه با سختی غیرقابل انتظار سؤالات ریاضی، سارا باید مشخص کند که زمان ریاضی را به دروس دیگر بدهد یا خیر.

(۱) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری
(۳) حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله (۴) تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری

۷۷- هر کدام از موارد زیر به ترتیب بیانگر کدام روش اسناد است؟

- دوستم هرگز با من آشتی نمی‌کند. چون من آدمی عصبی هستم.
- دوستم کم‌تر با من وقت می‌گذراند چون عاشق کار است و دوست دارد بیشتر کار کند.
- هیچ وقت نمی‌توانم دوست پیدا کنم چون همه از من بدشان می‌آید.
- دوستم فعلاً از دستم عصبانی نیست. شانس آوردم.
- (۱) پایدار - بیرونی - بیرونی - ناپایدار
- (۲) درونی - درونی - درونی - پایدار
- (۳) پایدار - درونی - پایدار - درونی
- (۴) درونی - بیرونی - ناپایدار - پایدار

۷۸- درستی (د) و نادرستی (ن) عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- انگیزه و نگرش هر دو در خصیصه حرکت‌بخشی مشابه یکدیگرند.
- انتخاب نادیده گرفتن نیاز فردی به خاطر پاسخ‌دادن به نیاز اجتماعی، براساس نگرش است.
- نگرش‌ها در حین ساخته شدن، تابع اصل هماهنگی شناختی هستند.
- بیشترین و ناگهانی‌ترین تغییر نگرش‌های فرد در دوره نوجوانی است.

(۱) د - ن - د - د (۲) ن - ن - ن - د (۳) ن - د - د - ن (۴) د - د - ن - ن

۷۹- محمد به دلیل مشکلات شغلی و فشارهای کاری زیاد، در روابط خود با همسرش دچار چالش شده است. در موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از روش‌های مقابله ناسازگارانه با فشار روانی مورد استفاده قرار گرفته است؟

- پس از چند روز فکر کردن به این نتیجه می‌رسد که بهتر است صبر کند تا با گذر زمان روابطشان به حالت خوشایند قبلی برگردد.

- وقتی اعتراضات و ناراحتی‌های همسرش اوج می‌گیرد، تصمیم می‌گیرد که شغل خود را تغییر دهد.
- تلاش برای درگیری با چالش‌های عاطفی را رها می‌کند و برای فراموشی مسئله، بیشتر از قبل روی کار متمرکز می‌شود.

(۱) منفعل بودن - انجام رفتارهای تکانشی - در انتظار معجزه بودن

(۲) منفعل بودن - تصمیم براساس هیجانات - ترک موقعیت

(۳) در انتظار معجزه بودن - انجام رفتارهای تکانشی - منفعل بودن

(۴) در انتظار معجزه بودن - تصمیم براساس هیجانات - ترک موقعیت

۸۰- «دانش‌آموزی برای فرار از سختی‌ها و محدودیت‌های محیط خانواده، مجبور است درس بخواند تا بتواند به خوابگاه دانشجویی برود و زندگی مستقلی داشته باشد؛ بنابراین به صورت منظم به مطالعه و آزمون می‌پردازد.» در صورت فرض وجود استرس برای این دانش‌آموز، کدام توصیف درست‌تر است؟

(۱) هنگام فشار روانی، فرد یک موقعیت را فراتر از توانایی‌های خود ارزیابی می‌کند و احساس خطر می‌کند.

(۲) گاهی اوقات فشار روانی باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی فرد می‌شود.

(۳) نوع ارزیابی فرد از مشکل، احساس ناخوشایندی برای او به همراه دارد که منجر به فشار روانی می‌شود.

(۴) افراد اغلب، فشار روانی را منفی تلقی می‌کنند، حال آن که فشار روانی هر نوع تغییر در زندگی است.



دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درس نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی های آزمون های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.



ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۴/۰۶

آزمون
سیزدهم
حضور
دفترچه شماره ۲


تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زبان عربی	۲۰ سؤال	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳ سؤال	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه	
۳	جغرافیا	۱۲ سؤال	۱۱۴	۱۲۵	۲۰ دقیقه	
۴	فلسفه و منطق	۲۰ سؤال	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	
۵	اقتصاد	۱۵ سؤال	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

Azmoon.kheilisabz.com

۸۱- ﴿لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يَذْكُرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ...﴾:

- (۱) چیزی را که نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نباید بخورید!
- (۲) از آن چه نام خداوند را برایش ذکر نکرده‌اند، نخورید!
- (۳) از چیزهایی که نام الله بر آن یاد نمی‌شود، هرگز نخورید!
- (۴) از چیزی که نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نخورید!

۸۲- «كَانَ النَّاسُ فِي بِلَدِنَا مُتَحَيِّرِينَ بِسَبَبِ ظَاهِرَةِ تَسَاقُطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ كَأَنَّهُ يَنْزِلُ بَلَاءٌ عَظِيمٌ!»: در کشور ما ...

- (۱) مردم به خاطر پدیده پی‌درپی افتادن ماهی‌ها از آسمان بسیار متحیر بودند، گویی که بلای بزرگی نازل می‌شد!
- (۲) مردم متعجب بودند، چراکه پدیده افتادن ماهی‌ها از آسمان گویی سبب نزول بلایی بزرگ می‌شود!
- (۳) مردم به علت پدیده روی زمین افتادن ماهی‌ها از آسمان متعجب شده بودند، چراکه آن بلای بزرگی بود!
- (۴) به دلیل پدیده افتادن ماهی‌ها از آسمان مردم متحیر بودند، گویی بلای بزرگی نازل می‌شد!

۸۳- «الْأَهَمُّ لَكَ هُوَ أَنْ تَحَاوَلَ مُحَاوَلَةً بِالْغَةِ لْغَايَةِ عَظِيمَةٍ وَ إِنْ لَمْ تَصِلْ إِلَى الْغَايَةِ!»:

- (۱) مهم‌ترین برای تو آن است که برای هدفی بزرگ تلاش کامل داشته باشی، اگرچه به هدف نرسی!
- (۲) مهم‌ترین برای تو این است که در جهت یک هدف بزرگ کاملاً کوشش نمایی، حتی اگر تو را به آن هدف نرساند!
- (۳) مهم‌تر برای تو این است که برای یک هدف بزرگ به طور کامل تلاش کنی، هرچند به آن هدف نرسی!
- (۴) مهم‌تر برای تو آن است که برای اهدافی بزرگ تلاش کاملی کنی، هرچند به آن اهداف نرسیدی!

۸۴- «لَمْ يُرْفَعْ عِلْمُ بِلَادِنَا فِي هَذِهِ الْمُبَارَاةِ إِلَّا بِأَيْدِي هَؤُلَاءِ اللَّاعِبِينَ!»:

- (۱) تنها پرچم کشور ما در این مسابقات با دستان این بازیکنان بالا برده شد!
- (۲) در این مسابقات جز دستان این بازیکنان پرچم کشورمان را بالا نبرد!
- (۳) پرچم کشور ما فقط در این مسابقه با دست این بازیکنان بالا برده نشد!
- (۴) در این مسابقه پرچم کشور ما فقط با دستان این بازیکنان بالا برده شد!

۸۵- «لَا عَمَلَ أَسْوَأَ مِنَ التَّعَدِّيِّ عَلَى بَيْتِنَا الَّتِي نَعِيشُ فِيهَا لِأَنَّهَا أَمَانَةٌ لِلْآخِرِينَ نَحْنُ نَر_اقِبُهَا حَتَّى نُوَصِّلَهَا إِلَيْهِمْ!»:

- (۱) هیچ کاری زشت‌تر از دست‌درازی به محیط زیستمان که در آن زیست می‌کنیم نیست، چراکه آن امانت آیندگان است و ما باید از آن مراقبت کنیم تا به آنان برسد!
- (۲) هیچ کاری به زشتی دست‌درازی به محیط زیستی که در آن زندگی می‌کنیم نیست، چه آن امانت آیندگان است که باید از آن نگهداری کنیم و آن را به آن‌ها برسانیم!
- (۳) هیچ کاری زشت‌تر از دست‌درازی به محیط زیستمان که در آن زندگی می‌کنیم نیست، زیرا آن امانت آیندگان است؛ پس ما از آن مراقبت می‌کنیم تا آن را به ایشان برسانیم!
- (۴) کاری زشت‌تر از دست‌درازی کردن به محیط زیستمان در حالی که در آن زندگی می‌کنیم نیست، زیرا آن امانتی است برای آیندگانمان؛ پس از آن مراقبت می‌کنیم تا آن را به آنان برسانیم!

۸۶- عین الصّحیح:

- (۱) لبیتنا ستّ طبقات و فی کلّ طبقة تسع غُرَف: خانه ما در ششمین طبقه است و در هر طبقه نه اتاق وجود دارد!
- (۲) لن یُنقذ الإنسان من مصیبة الجهل إلاّ الکتاب: جز کتاب‌ها [چیزی] انسان را از مصیبت نادانی نجات نخواهد داد!
- (۳) حیرنی جدّاً ذلك الأمر لأتّنی ما انتظرته: بسیار از آن کار حیرت‌زده شدم؛ زیرا انتظارش را نداشتم!
- (۴) قرأت فی مجلّة واحدة ثمانیاً و عشرين مقالة ریاضیّة: در یک مجله بیست‌وهشت مقاله ورزشی خواندم!

۸۷- عین الصّحیح:

- (۱) امتلاً الملعب من متفرّجین اشتاقوا إلى مشاهدة المباراة الثّهائیة! ورزشگاه از تماشاچیان پر شد، در حالی که به دیدن مسابقه فینال اشتیاق دارند!
- (۲) لم تُفرّقین بین عمّال یشتغلون فی مصنعك لسنوات کثیرة؟ چرا میان کارگرانی که در کارخانه‌ها برای سال‌های زیادی کار می‌کنند، فرق می‌گذاری؟!
- (۳) قد عرّفنا والدنا علی شعوب یعیشون فی مساحة واسعة من بلادنا! پدرمان ما را با ملتی آشنا کرده بود که در مساحت پهناوری از کشورمان زندگی می‌کردند!
- (۴) قد یغرس مواطنونا أزهاراً لتتفع النّاس برائحتها الطّیبة و جمالها! شهروندانمان گل‌هایی را می‌کارند که با بوی خوش و زیبایی‌شان به مردم سود برساند!

۸۸- «در فروشگاه داشت بسته می‌شد که ما به آن جا رسیدیم!»:

- (۱) باب المتجر کان یُعَلّق فوصلنا إلى هناك!
- (۲) حینما کان باب المتجر یُعَلّق نحن وصلنا إليه!
- (۳) کاد باب المتجر یُعَلّق فوصلنا إلى هناك!
- (۴) یَکادُ باب المتجر یُعَلّق و لکن ما وصلنا إليه!

۸۹- عین الأقرب من مفهوم هذه الآية الشریفة: ﴿لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِیظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾

- (۱) درشتی و نرمی به هم در، به است!
- (۲) تندخویی با خلاق، مهر را کین کردن است!
- (۳) گرچه خار از تندخویی‌ها نگهبان گل است!
- (۴) مشو با تندخویی از عدوی ساده‌دل ایمن!

• عین الصّحیح فی التّحلیل الصّرفیّ و الاعراب (۹۰-۹۲):

۹۰- «عالم یتنّفَع بعلمه خیر من ألف عابد!»:

- (۱) عالم: اسم - مفرد مذکر - اسم فاعل (فعله: عَلَّمَ) - نكرة - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمة
- (۲) یتنّفَع: مضارع - مزید ثلاثی (من باب افتعال) - مجهول / فعل مع نائب فاعله جملة وصفیّة
- (۳) خیر: مفرد مذکر - اسم تفضیل - نكرة - مبني / خبر و مرفوع بالضمة
- (۴) عابد: مفرد مذکر (جمعه: عباد) - اسم فاعل (مأخوذ من فعل مجرّد ثلاثی) - نكرة / مجرور بالكسرة

۹۱- «أصبح ألفرد من أغنی أغنیاء العالم و أنشأ مصانع کثیرة!»:

- (۱) أصبح: فعل ماضی - للمفرد الغائب - مزید ثلاثی (مضارعه: یُصبح) / من الأفعال الناقصة و فاعله «ألفرد»
- (۲) أغنی: مفرد مذکر - اسم تفضیل علی وزن «أفَعَلَ» - معرب / خبر لفعل «أصبح» و منصوب
- (۳) أنشأ: فعل ماضی - للغائب - مصدره: «إنشاء» - لازم - معلوم / فعل مع فاعله جملة فعلیّة
- (۴) مصانع: جمع تکسیر - اسم مکان من مصدر «صناعة» - معرب - نكرة / مفعول و منصوب

۹۲- «بعد شهور شاهد المزارع أنَّ الخضراوات بالمزرعة تتعرض للأكل»:

- (۱) شاهد: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (اسم مفعوله: مُشاهد) - متعدّ / فعل و فاعله «المزارع»
- (۲) الخضراوات: جمع تكسير (مفردة: خضراء) - معرّف بأل - معرب / اسم أنّ و منصوب
- (۳) بِ: حرف من الحروف الجارّة - جاء في معنى «في» - مبني / «بالمزرعة»: خبر أنّ
- (۴) تتعرض: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي (مصدره: تعريض) - لازم / فعل و فاعل و الجملة فعلية

۹۳- عَيِّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) أَهْدَى مُدِيرَ الْمَدْرَسَةِ هَدِيَّةً لِمِيلِنَا الْفَائِزِ فِي الْمُسَابَقَةِ!
- (۲) اِقْرَأْ هَذِهِ الْمَقَالَاتِ لِكَيْ تَطْلِعَ عَلَى أَفْعَالِ الْإِنْسَانِ الْمُخْرِبَةِ!
- (۳) عَلَيْنَا بِالذَّهَابِ إِلَى الْمَلْعَبِ لِتَشَاهِدِ الْمُبَارَاةَ بَيْنَ هَذَيْنِ الْفَرِيقَيْنِ!
- (۴) اخْتَارَ الشَّيْمَاءُ الْعَوْدَةَ إِلَى قَوْمِهَا وَدَعَتْ قَوْمَهَا إِلَى الْإِسْلَامِ!

۹۴- عَيِّن فعلاً عدد حروفه الزائدة أكثر:

- (۱) إِنَّهُمْ تَعَرَّفُوا عَلَى أَصْدِقَائِهِمْ وَ سَلَّمُوا عَلَيْهِمْ!
- (۲) اسْتَرْجَعْتُ مَحْفَظَتِي مِنَ الْمُفْتَشِّ فِي الصَّلَاةِ!
- (۳) اسْتَلَمْنَا رِسَائِلَ عَنْ زَمَلَانَا الْقُدَمَاةَ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ!
- (۴) أَسْرَعْتُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ لِكَيْ أُطَالِعَ دُرُوسِي!

۹۵- «يُسَاعِدُ هَؤُلَاءِ تَلْمِذَاتٍ مُؤَدَّاتٍ!» بَدِّلِ الْجُمْلَةَ الْمَعْلُومَةَ إِلَى الْمَجْهُولَةِ:

- (۱) تُسَاعِدُ تَلْمِذَاتٍ مُؤَدَّاتٍ!
- (۲) يُسَاعِدُ هَؤُلَاءِ تَلْمِذَاتٍ!
- (۳) تُسَاعِدُ تَلْمِذَاتٍ تَلْمِذَاتٍ!
- (۴) يُسَاعِدُ هَؤُلَاءِ تَلْمِذَاتٍ!

۹۶- عَيِّن جواب الشرط يدلّ على الأمر:

- (۱) إِنْ تَكَلَّمُوا فِي الصَّفِّ حِينَ تَدْرِيسِ الْمُعَلِّمِ لَا تَفْهَمُوا الدَّرْسَ!
- (۲) مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ لَهُ خَيْرُ الْأَصْدِقَاءِ فَلْيُصَادِقِ اللَّهَ!
- (۳) مَا لَمْ يُكْتَبْ فَسَوْفَ يُنْسَى فَقِيدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابَةِ!
- (۴) مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ فَهُوَ أَعْلَمُ النَّاسِ!

۹۷- عَيِّن مضارعين التزاميين (في الفارسية):

- (۱) لِيَرْحَمُوا مِنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُهُمُ اللَّهُ!
- (۲) لِنَذْهَبْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ نَرْكَبِ الْحَافِلَةَ الْمَدْرَسِيَّةَ!
- (۳) اسْتَبْقُوا الْخَيْرَاتِ حَتَّى يَكْتُبَ الرَّبُّ لَكُمْ حَسَنَاتٍ!
- (۴) مَنْ يَتَعَوَّدْ عَلَى الْكَسَالَةِ فَلَنْ يَبْلُغَ التَّوْفِيقَ!

۹۸- عَيِّن الخطأ في تعيين نوع «لا»:

- (۱) اخْتِي، لَا تَتَدَخَّلِي فِي مَوْضِعٍ يُعَرِّضُكَ لِلْمَشَاكِلِ ← «ناهية»
- (۲) لَا حِيلَةَ مِنْ فَهْمِ عَقَائِدِ الْآخَرِينَ لِنَعِيشِ أَفْضَلَ فِي الدُّنْيَا! ← «نافية للجنس»
- (۳) ﴿لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ ← «نافية»
- (۴) لَا يَكَاتِبُ الزَّمَلَاءُ أَسْتَاذَهُمْ لِأَنَّهُ لَيْسَ قَادِرًا عَلَى إِجَابَتِهِمْ! ← «نافية»

۹۹- عَيِّن ما يشتمل على الحال من نوعيها:

- (۱) ﴿يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً﴾ (۲) مَنْ يَقُمْ بِأَعْمَالِهِ وَحِيدًا فَهُوَ خَاسِرٌ!
- (۳) رَأَيْتُ الْفَارِسَ مَبْتَسِمًا وَهُوَ جَالِسٌ عَلَىٰ فَرَسِهِ!
- (۴) الْمَجَاهِدُونَ أَنْدَفَعُوا إِلَى الْقِتَالِ وَهُمْ مَتَوَكِّلُونَ!

۱۰۰- «أَخِي يَعْبُدُ الرَّبَّ عِبَادَةَ الْمُتَوَاضِعِينَ!» هَذِهِ الْعِبَارَةُ تَعْنِي:

- (۱) لَا عِبَادَةَ كِعِبَادَةِ أَخِي لِأَنَّهُ يَعْبُدُ رَبَّهُ مُتَوَاضِعًا!
- (۲) يَعْبُدُ أَخِي رَبَّهُ كَالْمُتَوَاضِعِينَ!
- (۳) يَكَادُ أَخِي يَعْبُدُ رَبَّهُ مِثْلَ الْمُتَوَاضِعِينَ!
- (۴) لَمْ يَعْبُدِ الرَّبَّ مُتَوَاضِعًا غَيْرَ أَخِي!

۱۰۱- به گمان برخی از باستان‌شناسان، نخستین نوشته‌های جهان متعلق به چه کسانی است؟

- (۱) ایلامی‌ها
(۲) سومریان
(۳) مصریان
(۴) چینی‌ها

۱۰۲- کورش کبیر، مدتی پس از به قدرت رسیدن، به کدام اقدام دست زد؟

- (۱) با فتح سرزمین مصر، شمال آفریقا را به قلمرو هخامنشیان افزود.
(۲) با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ و متحدان وی را شکست داد.
(۳) به آسیای صغیر لشکر کشید و سارد، پایتخت ثروتمند لیدی را تسخیر کرد.
(۴) پس از تصرف فنیقیه، بدون جنگ و خونریزی وارد بابل شد و آن را فتح نمود.

۱۰۳- کدام گزینه درباره اسکندر مقدونی و جانشین او در ایران (سلوکوس) درست است؟

- (۱) اسکندر پس از فرونشاندن شورش یکی از دولت - شهرهای یونانی، در زمان پادشاهی داریوش سوم، با سپاهی آماده به ایران هجوم آورد.
(۲) اسکندر با وجود رشادت‌های سورنا، سردار شجاع ایرانی، شوش پایتخت هخامنشیان را تسخیر کرد و تخت جمشید را به آتش کشید.
(۳) بلافاصله پس از مرگ اسکندر، سلوکوس، پادشاهی سلوکیان را در فلات ایران بنیان نهاد و خود را «نیکاتور» به معنای امپراتور نامید.
(۴) سلوکوس ابتدا «انطاکیه» را به پایتختی خود برگزید و پس از مدتی آن را به «سلوکیه»، شهری در ساحل غربی رود دجله منتقل کرد.

۱۰۴- کدام مورد، درباره رویدادهای منسوب به «خسرو انوشیروان» درست است؟

- (۱) با شورش بهرام چوبین به بیزانس گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به سلطنت رسید.
(۲) در نتیجه اقدامات او، از نفوذ نجبای درجه دوم کاسته و بر قدرت اشراف درجه اول افزوده شد.
(۳) با برانداختن حکومت لخمیان، باعث شد که مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع بماند.
(۴) با هدایت او، مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن، به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید.

۱۰۵- کدام مورد، درباره روند اسلام آوردن مردم ایران نادرست است؟

- (۱) در جنگ قادسیه، دسته‌ای از سپاه ساسانیان، مسلمان شدند و به اعراب پیوستند.
(۲) عده زیادی از ایرانیان در خلال جنگ‌های ساسانیان با اعراب و فتح ایران، مسلمان شدند.
(۳) روند پذیرش اسلام در ایران که در دوران خلافت بنی‌امیه گُند بود، در زمان عباسیان شتاب گرفت.
(۴) ایران کم‌تر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد، اما اسلام‌پذیری ایرانیان چندین قرن به طول انجامید.

۱۰۶- کدام مورد، درباره نقش و جایگاه ایرانیان در خلافت عباسیان درست است؟

- (۱) نخستین خلیفه عباسی به کمک یک سردار ایرانی بر تخت خلافت تکیه زد.
- (۲) مأمون تحت تأثیر خاندان ایرانی برمکی، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.
- (۳) ایرانیان تا منصب مهم وزارت هم پیش رفتند، هرچند هرگز به مقام فرماندهی سپاه نرسیدند.
- (۴) بیش از دو قرن، عزل و نصب خلیفه عباسی به میل برخی سلسله‌های ایرانی مسلمان انجام می‌گرفت.

۱۰۷- کدام گزینه درباره نظام اداری ایران تا پیش از حمله مغول، درست است؟

- (۱) فرمانروایان غزنوی، دیوان‌سالاران حکومت‌های ایرانی سامانی و آل بویه را به خدمت گرفتند.
- (۲) سلجوقیان به کمک عمیدالملک کندی و خواجه نصیرالدین توسی، نظام اداری را گسترش دادند.
- (۳) در عصر سلجوقی، وزیر از امنیت شغلی زیادی برخوردار بود و سلطان بدون دلیل حق عزل وی را نداشت.
- (۴) در دوره خوارزمشاهیان، قدرت و نقش وزیر به شدت افزایش یافت و بر اختیارات برخی از دیوان‌ها افزوده شد.

۱۰۸- در کدام موارد، توصیف درستی از اوضاع هنر و معماری در عصر مغول - تیموری ارائه شده است؟

- (الف) هنر نگارگری بیشتر در کتاب‌آرایی متون ادبی و کتاب‌های تاریخی، پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد.
- (ب) ایلخانان مغول از مشوقان پدیدآوردن شاهنامه مصور بودند که فاخرترین نمونه تیموری آن، شاهنامه دموت است.
- (ج) معماری ایرانی که در دوره فرمانروایی تیمور به اوج شکوفایی خود رسیده بود، در زمان جانشینان او با افول مواجه شد.
- (د) مهم‌ترین ویژگی معماری، ایجاد بناهای عظیم، ساختن گنبدها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزیین بناها با گچ‌بری و کاشی‌کاری بود.

(۱) ج - الف (۲) د - ب

(۳) ب - ج (۴) الف - د

۱۰۹- در زمان زمامداری کدام پادشاه صفوی، اختلاف و درگیری میان اهل قلم و اهل شمشیر افزایش یافت؟

- (۱) شاه صفی (۲) شاه سلیمان
- (۳) شاه عباس دوم (۴) شاه سلطان حسین

۱۱۰- در آستانه پیروزی نهضت مشروطه، تجمع مردم در مسجد شاه به چه دلیلی شکل گرفت و سرکوب این اعتراض منجر به کدام نتیجه شد؟

- (۱) سفر سوم مظفردالدین شاه به اروپا - ایجاد انجمن‌های مخفی مبارزه
- (۲) احداث بانک استقراضی روس در محل یک قبرستان متروکه - مهاجرت کبری
- (۳) فلک‌شدن بازرگانان به بهانه گرانی قند - تحصن علما و روحانیون در حرم حضرت عبدالعظیم
- (۴) اعلام حکومت نظامی در تهران توسط عین‌الدوله - بست‌نشینی عدالت‌خواهان در باغ سفارت انگلیس



۱۱۱- شکست عثمانی از نیروهای متفق در جریان جنگ جهانی اول، چه تأثیری بر اوضاع داخلی ایران گذاشت؟

- (۱) مجلس شورای ملی تعطیل و مشروطه تضعیف شد.
- (۲) دولت موقت ملی فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.
- (۳) عشایر عرب خوزستان در نبرد جهاد غیورانه با متفقین جنگیدند.
- (۴) با نقض بی‌طرفی ایران، کشور ما به دو نیمه شمالی و جنوبی تقسیم شد.

۱۱۲- کدام مورد از نتایج مهم کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود؟

- (۱) زاهدی نخست‌وزیر شد و اعلام حکومت نظامی کرد.
- (۲) آشوب‌های خیابانی و جنگ روانی علیه مصدق تشدید شد.
- (۳) آیت‌الله کاشانی اعلام جهاد نمود و مردم را به ادامه مبارزه فراخواند.
- (۴) همکاری و اتحاد رهبران نهضت ملی‌شدن نفت به تفرقه و دشمنی تبدیل شد.

۱۱۳- کدام مورد، درباره فرجام عمر سیاسی حاجعلی رزم‌آرا و جمشید آموزگار، از نخست‌وزیران دوره پهلوی دوم، درست است؟

- (۱) هر دو به دست جوانان انقلابی ترور شدند.
- (۲) هر دو توسط محمدرضا شاه از سمت خود برکنار شدند.
- (۳) اولی، از سوی مخالفان ترور شد و دومی، توسط شاه از سمت خود برکنار شد.
- (۴) اولی، از سمت خود برکنار شد و دومی، در نتیجه اعتراضات مردمی مجبور به استعفا شد.



۱۱۴- کدام گزینه در ارتباط با کشت پلانتیشن طی سالیان متمادی نادرست است؟

- (۱) انسان با درک توان‌های محیط و استفاده از منابع برای رفع نیازها از این نوع کشت استفاده می‌کند.
 - (۲) این نوع از کشاورزی نتیجه نگاه سودجویانه انسان برای رسیدن به خواسته‌هایش بدون درک توان محیط می‌باشد.
 - (۳) این نوع از عملکرد انسان، تعادل محیط را بر هم می‌زند و در نهایت خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک را افزایش می‌دهد.
 - (۴) به دلیل این که مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند، اغلب صاحبان پلانتیشن‌ها، از شرکت‌های چندملیتی هستند.
- ۱۱۵- در کدام یک از دوره‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌های کشورمان شکل نهایی یافته و کدام عبارت در ارتباط با این دوره صحیح است؟

- (۱) کواترن - به دوره ابتدایی زمین‌شناسی گفته می‌شود و سرزمین‌های پست در این دوره شکل گرفته است.
- (۲) کواترن - طی آن دوره‌های یخچالی و بین یخچالی، دوره‌های بارانی و خشک به وقوع پیوسته است.
- (۳) مزوزوئیک - گسترش زندگی انسان و شهرنشینی باعث تغییرات زیادی در ناهمواری‌ها در این دوره شده است.
- (۴) مزوزوئیک - تقریباً ۲/۵ میلیون سال اخیر را در بر می‌گیرد و آثار زیادی بر ناهمواری‌ها بر جای گذاشته است.

۱۱۶- باتوجه به اطلاعات داده‌شده در جدول، رشد مطلق جمعیت کدام است؟

۴,۹۵۴,۰۰۰	جمعیت
۶۳۰,۳۴۵	میزان مرگ‌ومیر
۲,۰۲۰,۰۰۰	میزان موالید
۱۸۲,۱۳۰	میزان خروج مهاجران
۴۱۲,۱۱۰	میزان ورود مهاجران

- (۱) ۳۵ درصد
- (۲) ۲۶ درصد
- (۳) ۲۴/۳ درصد
- (۴) ۳۲/۶ درصد

۱۱۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

(الف) مبادله پایاپای، ساده‌ترین شکل تجارت انسان است و در گذشته، امور تجاری از این طریق و در مکان‌های مشخصی انجام می‌گرفت.

(ب) امروزه تجارت شکل جهانی به خود گرفته است و یکی از راه‌های مهم تولید ثروت برای کشورها است.

(ج) ایران به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه، عبور جاده ابریشم و راه ادویه از نظر تجارت قدمت دارد.

(د) تجارت الکترونیک امروزه، بخش وسیعی از انتقال کالا و خدمات را بر عهده گرفته است.

(ه) عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر و افزایش هزینه‌ها، از معایب تجارت الکترونیک است.

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۱۱۸- تصویر زیر، پوشش گیاهی از صحرای بزرگ آفریقا به سمت جنگل‌های بارانی استوایی را نشان می‌دهد. به ترتیب

از چپ به راست چه نوع پوشش گیاهی در این منطقه به چشم می‌خورد؟



(۱) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده -

ساوان متراکم - نیمه‌بیابانی - بیابانی

(۲) ساوان متراکم - جنگل‌های بارانی استوایی -

ساوان پراکنده - بیابانی - نیمه‌بیابانی

(۳) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان متراکم - ساوان پراکنده - نیمه‌بیابانی - بیابانی

(۴) ساوان متراکم - ساوان پراکنده - جنگل‌های بارانی استوایی - بیابانی - نیمه‌بیابانی

۱۱۹- کدام گزینه درباره روند گردش عمومی هوا در مناطق استوایی درست است؟

- (۱) سردشدن هوا ← صعودکردن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران
- (۲) صعودکردن هوا ← سردشدن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران
- (۳) صعودکردن هوا ← سردشدن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران و برف
- (۴) سردشدن هوا ← صعودکردن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران و برف

۱۲۰- هدف از ایجاد سازمان اوپک توسط برخی کشورهای متحد چیست و اقتصاد این کشورها مبتنی بر کدام مورد است؟

- (۱) جلوگیری از آسیب پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی - تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی
- (۲) بهبود شرایط توسعه اقتصادی پایدار کشورهای عضو - تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی
- (۳) جلوگیری از آسیب پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار - تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته
- (۴) بهبود شرایط توسعه اقتصادی پایدار کشورهای عضو - تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته

۱۲۱- تفاوت آب‌های داخلی و دریای سرزمینی در این مورد است که

- (۱) آب‌های داخلی پشت خط مبنا را شامل می‌شود، اما دریای سرزمینی پایین‌ترین حد جزر و بالاترین حد مد در دریاست
- (۲) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور و ساحلی دریا است، ولی آب‌های داخلی منطبق بر خط مرزی آب‌های آزاد است
- (۳) دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب‌های داخلی آب‌های پشت خط مبنا هستند
- (۴) آب‌های داخلی برای سایر کشورها حق عبور و مرور را فراهم می‌کنند، ولی دریای سرزمینی به نوعی منطقه انحصاری است

۱۲۲- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی، بیشتر ساکنان شهرها در کدام بخش‌ها فعال‌اند؟

- (۱) نوع اول - نوع دوم
- (۲) نوع سوم - نوع دوم
- (۳) نوع اول - نوع سوم
- (۴) نوع سوم - نوع چهارم

۱۲۳- در راستای برنامه‌های مربوط به توسعه روستایی در ایران، هر یک از فعالیت‌های زیر، از وظایف کدام نهاد است؟

• اجرای طرح‌های هادی روستایی

• نظارت بر اجرای طرح‌های عمرانی روستایی

• خودبسندهی کشاورزی

- (۱) جهاد سازندگی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - شوراهای اسلامی روستا
- (۲) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - جهاد سازندگی
- (۳) جهاد سازندگی - دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستا - جهاد سازندگی
- (۴) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستا - شوراهای اسلامی روستا

۱۲۴- احداث خط آهن به کدام مورد نیاز دارد و این مسئله بیانگر کدام یک از حالت‌های موجود رابطه میان انسان و محیط است؟

- (۱) سطح هموار - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد؛ مانند استفاده از صفحه‌های خورشیدی.
- (۲) ارتفاع زیاد - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد؛ مانند ساخت بازارهای شناور در بانکوک.
- (۳) ارتفاع زیاد - فعالیت انسان‌ها به نواحی شکل می‌دهد؛ مانند ساخت بازارهای شناور در بانکوک.
- (۴) سطح هموار - فعالیت انسان‌ها به نواحی شکل می‌دهد؛ مانند استفاده از صفحه‌های خورشیدی.

۱۲۵- کدام دامنه‌ها استعداد زمین‌لغزش بیشتری دارند؟

- (۱) دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۲) دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم کمی از رسوبات فرسایش‌یافته و پیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۳) دامنه‌هایی که شیب کمی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۴) دامنه‌هایی که شیب کمی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و پیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.

۱۲۶- کدام گزینه به «کاربرد بودن منطق» اشاره ندارد؟

- (۱) کاربرد مستقلی ندارد و کاملاً باید در خدمت سایر علوم به کار گرفته شود.
- (۲) بدون تمرین و ممارست، نمی‌توان در آن تبحر یافت.
- (۳) یادگیری قواعدش به تنهایی راهگشا نیست.
- (۴) می‌توان آن را به رانندگی تشبیه کرد.

۱۲۷- اگر قضایای «هر الف ب است» و «برخی الف ب نیست» به ترتیب کاذب و صادق باشند، کدام گزینه در مورد نسبت

دو مفهوم کلی «الف» و «ب» درست است؟

- (۱) فقط رابطه عموم و خصوص من وجه یا مطلق دارند.
- (۲) فقط رابطه عموم و خصوص من وجه یا تباین دارند.
- (۳) رابطه تباین یا تساوی دارند.
- (۴) می‌توانند متباین یا عموم و خصوص مطلق باشند.

۱۲۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) اگر رابطه تعریف با مفهوم مجهول، عموم و خصوص مطلق باشد، آن تعریف، جامع نیست.
- (۲) تعریف جاندار به موجودی که دارای حواس است، یک تعریف مانع غیر جامع است.
- (۳) تعریف سالنامه به دفتری که در آن، حوادث سال را می‌نویسند، دوری است.
- (۴) در تعریف مفهومی، مفهوم مجهول، موضوع قضیه قرار می‌گیرد.

۱۲۹- در کدام گزینه، محمول قضیه به درستی مشخص شده است؟

- (۱) پایتخت عراق، بغداد است: «بغداد»
- (۲) گفتم صنما: «گوینده صنما»
- (۳) مدیر در مدرسه نبود: «در مدرسه»
- (۴) هفت شهر عشق را عطار گشت: «هفت شهر عشق را»

۱۳۰- کدام گزینه درباره مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی درست است؟

- (۱) علی‌رغم کذب «هیچ انسانی نامی نیست»، صدق «هر انسانی نامی است» را تأیید کنیم.
- (۲) با وجود صدق «بعضی پرندگان پستاندار هستند»، صدق «هیچ پرنده‌ای پستاندار نیست» را نتیجه می‌گیریم.
- (۳) با این که از کذب «بعضی انسان‌ها بعد مادی ندارند» آگاهیم، کذب «هیچ انسانی بعد مادی ندارد» را نتیجه می‌گیریم.
- (۴) صادق بودن «هر جاندار حساس است»، ما را به صدق «همه دارای احساس‌ها جاندار هستند» می‌رساند.

۱۳۱- در کدام یک از استدلال‌های زیر علی‌رغم درست بودن محتوای نتیجه، آن نتیجه نامعتبر است؟

- (۱) بعضی فلزات مایع هستند، آب مایع است پس بعضی فلزات آب هستند.
- (۲) هر دارای ضلعی شکل است، هیچ ضلعی در دایره نیست پس هیچ دایره‌ای شکل نیست.
- (۳) هر نوزادی حتماً شیرخواره است، شیرخوار شروع به لمس و درک اشیاء می‌کند پس هر نوزادی شروع به لمس و درک اشیاء می‌کند.
- (۴) هیچ دوزنقه‌ای لوزی نیست، هر لوزی، متوازی‌الاضلاع است پس هیچ دوزنقه‌ای متوازی‌الاضلاع نیست.

۱۳۲- «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است»؛ بنابراین

- (۱) امکان معرفت، مستلزم شناخت وجود است
- (۲) باید بتوانیم بدانیم، تا هستی‌شناسی ممکن شود
- (۳) بحث از وجود، بدون بحث از معرفت، بی‌فایده است
- (۴) باید معرفت‌شناسی را اصلی‌ترین شاخه فلسفه دانست

۱۳۳- کدام عبارت درست است؟

- (۱) نسبت باورهای اساسی به فلسفه زندگی انسان، مانند نسبت مصالح به ساختمان است.
- (۲) کسب شخصیت مستقل، در پرتو بناکردن استدلال برای باورهاست.
- (۳) تصمیم‌گیری براساس باورها، فیلسوف را از غیرفیلسوف جدا می‌کند.
- (۴) اندیشیدن درباره باورها، تضمین‌کننده انتخاب هدف صحیح در زندگی است.

۱۳۴- وجود تناقض در شکاکیت مطلق به چه معناست؟

- (۱) باور به این که نمی‌توان چیزی را شناخت، خودش یک شناخت است.
- (۲) رفتار این افراد حاکی از آگاهی است، اما در سخن دانستن را انکار می‌کنند.
- (۳) آنان که شکاک نیستند مطلقاً همه چیز را می‌دانند و یا درک می‌کنند.
- (۴) بدون معرفت و شناخت امکان زندگی کردن وجود ندارد.

۱۳۵- کدام گزینه درباره شناخت عقلی درست است؟

- (۱) داده‌های سودمندی را درباره مرتبه‌ای از هستی در اختیار انسان قرار می‌دهد.
- (۲) زمانی که از شناخت عقلی صحبت می‌کنیم، تمام کاربردهای عقل در خاطر ما زنده می‌شود.
- (۳) شناخت عقلی حاصل یافته‌های عقل محض است و از هیچ واسطه‌ای استفاده نمی‌کند.
- (۴) شناخت عقلی یافته‌هایی را درباره کل هستی در معرض استفاده ما قرار می‌دهد که شناخت تجربی امکان آن را ندارد.

۱۳۶- کدام گزینه درباره نظرات انسان‌شناسی فلاسفه مسلمان درست است؟

- (۱) ملاصدرا معتقد است چون روح انسان ظرفیت بی‌نهایت دارد، پس از عبور از طبیعت قطعاً به آن مرحله می‌رسد.
- (۲) از نظر سهروردی، جسم انسان، جنبه ظلمانی او و نفس جنبه نورانی او یا همان نور محض است.
- (۳) براساس نظریه ابن سینا از آن جا که روح به بدن ضمیمه می‌شود، بعد مادی و روحانی روی یکدیگر تأثیر متقابل ندارند.
- (۴) از نظر ملاصدرا هیچ موجود زنده‌ای نمی‌تواند از لحاظ مرتبه و مقام از روح انسانی فراتر برود.

۱۳۷- کدام گزینه نشان‌دهنده دیدگاه طبیعت‌گرایان در امور اخلاقی و نسبت به معیار فعل اخلاقی است؟

- (۱) باید براساس وجدان طبق قاعده‌ای عمل کنیم که آن قاعده قابلیت تبدیل شدن به قانون را داشته باشد.
- (۲) فعل اخلاقی نسبت به افراد و نسبت به موقعیت‌های مختلف، متفاوت است.
- (۳) افعال اخلاقی در عین این که از افعال طبیعی جدا هستند، اما روی آن اثر می‌گذارند.
- (۴) بدون حاکمیت حکمت هیچ فعل اخلاقی در جهت سعادت از انسان سر نمی‌زند.

۱۳۸- نسبت بین دو مفهوم کلی «حمل ضروری» و «حمل بی‌نیاز از دلیل» کدام است؟

- (۱) تساوی (۲) تباین (۳) عموم و خصوص مطلق (۴) عموم و خصوص من وجه

۱۳۹- «حتمیت نظام عالم»، «کاشتن بذر و آبیاری آن توسط کشاورز» و «پیوستگی حوادث» به ترتیب، نتیجه کدام یک

از اصول علی و معلولی هستند؟

- (۱) وجوب علی و معلولی - وجوب علی و معلولی - اصل علیت
- (۲) وجوب علی و معلولی - سنخیت علت و معلول - اصل علیت
- (۳) اصل علیت - سنخیت علت و معلول - سنخیت علت و معلول
- (۴) اصل علیت - وجوب علی و معلولی - سنخیت علت و معلول

۱۴۰- کدام یک، از مقدمات برهان کانت بر اثبات خداوند محسوب نمی‌شود؟

- (۱) با توجه به از بین رفتن بدن، برای سعادت ابدی انسان نیاز به بعدی غیرمادی است که همان نفس مجرد است.
- (۲) پاسخ به ندای وجدان اخلاقی - که در درون هر انسانی وجود دارد - نمی‌تواند توسط بدن مادی صورت گیرد.
- (۳) برای وجود جهانی و رای جهان مادی، نیاز به خداوندی است که فناپذیر و نامتناهی باشد.
- (۴) عالم ماده، نمی‌تواند تأمین‌کننده و تضمین‌کننده سعادت روح انسانی باشد.

۱۴۱- کدام گزینه بیانگر دیدگاه فیلسوفان یونان باستان درباره رابطه روح انسان و عالم عقول است؟

- (۱) روح انسان به صورت بالقوه در عالم عقول قرار دارد و اگر تربیت عقلانی یابد، بالفعل می‌شود.
- (۲) روح جایگاه پایین‌تری نسبت به عالم عقل دارد و با تهذیب نفس می‌تواند خود را به آن مرحله برساند.
- (۳) اگر روح تهذیب یابد، برای درک حقایق و دستیابی به علم، شهود را جایگزین استدلال می‌کنند.
- (۴) لوگوس همان روح است که ظهور و پرتو عقل برتر و متعالی، در نهاد آدمی است.

۱۴۲- کدام گزینه در مورد «عقول» مطابق دیدگاه فارابی و ابن سینا نیست؟

- (۱) برای موجودات عالم عقول که فوق عالم طبیعت هستند می‌توان هم وجود را در نظر گرفت و هم ماهیت را.
- (۲) همه این موجودات واجب‌الوجودی بالغیر هستند که به ترتیب رتبه از واجب‌الوجود بالغیر دیگری پدید آمده‌اند.
- (۳) وظیفه این موجودات رساندن فیض الهی به سراسر هستی و سایر موجودات می‌باشد.
- (۴) عقل فعال که در میان عقول آخرین مرتبه عقل است، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان است.

۱۴۳- کدام گزینه درباره آرای فارابی درست است؟

- (۱) در مدینه فاضله هر یک از مردم به فضائی آراسته و به اموری مشغول هستند که تک‌تک آن‌ها را به سعادت در دنیا و آخرت برساند.
- (۲) ویژگی‌هایی که فارابی برای رئیس مدینه فاضله برمی‌شمارد، ممکن است در کسی به غیر از پیامبر هم یافت شود.
- (۳) در مدینه فاضله که هدفش سعادت دنیا و آخرت است، هیچ‌یک از اعضای مدینه بر دیگری اولویت و تقدم ندارد و همه با هم به سمت سعادت حرکت می‌کنند.
- (۴) چون رئیس مدینه به بالاترین درجات تعقل رسیده، می‌تواند جامعه را به سوی سعادت حقیقی رهبری کند.

۱۴۴- کدام مورد تصویر مناسب‌تری از طبیعت‌شناسی ابن سینا ارائه می‌دهد؟

- (۱) تلاش برای درک باطن جهان طبیعت، از طریق تأمل در رابطه آن با مبدأ هستی و جهان ماوراءطبیعت.
- (۲) تلاش برای شناخت قوانین طبیعت به کمک مشاهده، تجربه، آزمایش و مبانی مابعدالطبیعه.
- (۳) شناختی که به مدد اصول مابعدالطبیعی به دست می‌آید و ما را به شناخت واجب‌الوجود نزدیک می‌کند.
- (۴) شناخت ابعاد مختلف اشیاء با استفاده از تجربه و استقراء، که باعث تقویت خشوع در نهاد دانشمند می‌گردد.

۱۴۵- دیدگاه مطرح‌شده در کدام گزینه مطابق با بیت «وجود اندر کمال خویش جاری است / تعین‌ها امور اعتباری است» است؟

- (۱) وجود، تنها مفهومی است که می‌توان برای آن منشأ خارجی در نظر گرفت.
- (۲) مفهوم وجود نیز همانند ماهیت امری متعلق به ذهن آدمی است.
- (۳) وجود، نشان‌دهنده تمام ابعاد همان شیئی است که در خارج است.
- (۴) جایگاه ماهیت در ذهن است، در حالی که مفهوم وجود در ذهن نیست.

۱۴۶- اطلاعات زیر مربوط به یک منطقه شهری در سال گذشته است. با توجه به این اطلاعات، در هر یک از شرایط زیر نرخ بیکاری چند درصد است؟

۱	جمعیت غیرفعال	۱۵,۸۰۰ نفر
۲	جمعیت شاغل	۲۵,۰۰۰ نفر
۳	جمعیت فعال	۴۰,۰۰۰ نفر

الف) نرخ بیکاری با توجه به اطلاعات مندرج در جدول.
ب) یک کارخانه تازه تأسیس مجموعاً تعداد ۳,۰۰۰ نیروی جدید (از بین جمعیت بیکار جامعه) را استخدام می‌کند.

ج) ۱۰,۰۰۰ نفر از فارغ التحصیلان دانشگاهی که قبلاً در جست‌وجوی شغلی نبوده‌اند، اما اکنون می‌خواهند وارد بازار کار شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده‌اند.

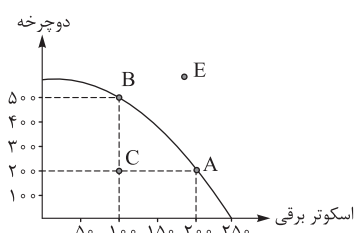
- (۱) الف) ۵ / ۳۷ (ب) ۳۰ (ج) ۵۰
(۲) الف) ۳۵ (ب) ۲۵ (ج) ۴۵
(۳) الف) ۵ / ۳۷ (ب) ۲۵ (ج) ۴۵
(۴) الف) ۳۵ (ب) ۳۰ (ج) ۵۰

۱۴۷- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، اگر نرخ تورم برای کالای B، ۲ برابر نرخ تورم کالای A باشد، قیمت کالای B در سال ۱۴۰۱ چند واحد پولی است؟

نام کالا	قیمت در سال ۱۴۰۰	قیمت در سال ۱۴۰۱
A	۲۳,۲۵۰	۲۷,۴۳۵
B	۲,۸۵۰	؟

- (۱) ۳,۳۶۳ (۲) ۳,۹۵۲ (۳) ۳,۲۱۰ (۴) ۳,۸۷۶

۱۴۸- با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به کارخانه‌ای است که تنها دو کالای دوچرخه و اسکوتر برقی تولید می‌کند، آن‌گاه:



الف) کدام مورد نادرست است؟

ب) در شرایط فعلی امکان تولید در کدام نقطه وجود ندارد؟ چرا؟

(۱) الف) در نقطه C امکان تولید تعداد بیشتری دوچرخه، بدون کاهش تعداد تولید اسکوتر برقی وجود دارد. ب) نقطه C - تولید در نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شود.

(۲) الف) هر چه بر روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین برویم، تولید اسکوتر برقی بیشتر می‌شود. ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E به منابع بیشتری نیاز داریم.

(۳) الف) ترکیب کارای تولید این دو کالا فقط در نقطه مرکزی منحنی یعنی نقطه B اتفاق می‌افتد. ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E به منابع بیشتری نیاز داریم.

(۴) الف) اگر بخواهیم ۲۵۰ واحد اسکوتر برقی بر روی نمودار تولید کنیم، می‌توانیم حداکثر ۲۰۰ واحد دوچرخه را نیز تولید کنیم. ب) نقطه C - تولید در نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شود.

۱۴۹- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- الف) زندگی عموم انسان ها در جامعه شهری، به خاطر و ، اقتصادی است.
- ب) با صادرات کالاها، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با دیگر تولیدکنندگان به وادار می شوند.
- ج) دولت ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون، بر خوردهای با مسئله تجارت بین الملل داشته اند.
- ۱) الف) تقسیم کار - برقراری مبادله بین افراد - تخصصی ب) کاهش قیمت نهایی کالای تولیدی خود ج) یکسان و متحدالشکلی
- ۲) الف) تخصص گرایی - تولید براساس مزیت - تک محصولی ب) تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) گوناگون و گاه متعارضی

- ۳) الف) تخصص گرایی - تولید براساس مزیت - تک محصولی ب) کاهش قیمت نهایی کالای تولیدی خود ج) یکسان و متحدالشکلی
- ۴) الف) تقسیم کار - برقراری مبادله بین افراد - تخصصی ب) تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) گوناگون و گاه متعارضی

۱۵۰- اطلاعات زیر مربوط به تولیدات کشور «الف» طی دو سال متوالی است. با توجه به اطلاعات مندرج در جدول،

به ترتیب نرخ رشد واقعی تولید و نرخ رشد اسمی تولید در سال ۲۰۱۱ نسبت به سال ۲۰۱۰ حدوداً چند درصد است؟

کالا \ سال	کالای B		کالای A	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
سال ۲۰۱۰	۸۰	۱۱۰۰	۱۲۰	۳۲۰
سال ۲۰۱۱	۹۰	۱۱۱۵	۱۶۰	۳۴۵

۱) ۸۲ / ۱۸ - ۲۳ / ۰۶

۲) ۵۲ / ۱۸ - ۲۱ / ۲۲

۳) ۵۲ / ۱۸ - ۲۳ / ۰۶

۴) ۸۲ / ۱۸ - ۲۱ / ۲۲

۱۵۱- هر یک از موارد زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- الف) مهم ترین نوع مالیات بر دارایی است.
- ب) اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.
- ج) دولت برای حمایت از تولید داخلی، در زمان ورود خودروهای خارجی به کشور مبلغی را از واردکننده دریافت می کند.
- د) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات از نمونه های این نوع مالیات در ایران است.

۱) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی - مالیات بر فروش

۲) مالیات بر ارث - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف

۳) مالیات بر ارث - مالیات بر مصرف - عوارض خدماتی - مالیات بر مصرف

۴) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر فروش

محل انجام محاسبات

۱۵۲- مراحل تولید ظروف پلاستیکی در متن زیر آمده است. با توجه به اطلاعات ذکر شده، به ترتیب، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده، مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم و قیمت فروش با محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟ (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد است.)

«کارگاه تولید مواد اولیه هر واحد را به قیمت ۴۲۰۰ تومان خریداری می کند و با تولید مواد اولیه ساخت ظروف پلاستیکی آن ها را به قیمت هر واحد ۶۹۰۰ تومان به کارخانه پلاستیک سازی می فروشد. کارخانه نیز با طراحی و تولید ظروف پلاستیکی هر واحد را ۱۱۵۰۰ تومان به دست مصرف کننده می رساند.»

(۱) ۱۰۳۵ - ۲۴۳ - ۱۲,۵۳۵ (۲) ۱۰۵۵ - ۲۸۳ - ۱۳,۴۳۵

(۳) ۱۰۵۵ - ۲۴۳ - ۱۳,۴۳۵ (۴) ۱۰۳۵ - ۲۸۳ - ۱۲,۵۳۵

۱۵۳- کدام گزینه به ترتیب بیانگر پاسخ صحیح پرسش های زیر است؟

(الف) خصوصیت اعتباری پول به چه معنا است؟

(ب) دو مورد زیر به ترتیب به کدام وظیفه پول اشاره دارند؟

- «باتری خودروی آقای احمدی ناگهان از کار می افتد و او برای تعمیر خودروی خود از حسابش در بانک برداشت می کند.»
- «برخلاف دوران قدیم و مشکلات مبادله پایا پای، دیگر مردم برای خرید کالای مورد نیاز خود نگرانی هایی مثل عدم وجود تقاضا برای کالای مورد نظر خود را ندارند.»

(ج) در دوره رواج کالایی خاص و پرترفدار به عنوان پول، مردم ایران، روسیه و هند به ترتیب بیشتر متقاضی کدام کالا بودند؟

- (۱) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و معادل این قیمت در بانک مرکزی طلا و نقره ذخیره شده است. (ب) وسیله پرداخت های آینده - وسیله سنجش ارزش (ج) چای - صدف - غلات
- (۲) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و معادل این قیمت در بانک مرکزی طلا و نقره ذخیره شده است. (ب) وسیله پس انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش (ج) غلات - پوست سمور - صدف
- (۳) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و رسیدی است که مردم می توانند معادل آن کالا یا خدمات دریافت کنند. (ب) وسیله پس انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش (ج) غلات - صدف - پوست سمور
- (۴) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و رسیدی است که مردم می توانند معادل آن کالا یا خدمات دریافت کنند. (ب) وسیله پس انداز و حفظ ارزش - وسیله پرداخت در مبادلات (ج) غلات - پوست سمور - صدف

۱۵۴- سه کشور برزیل، کلمبیا و ونزوئلا به تولید دو کالای قهوه و برنج می‌پردازند که میزان هزینه تولید آن‌ها برای هر واحد کالا در جدول زیر آمده است. با فرض برخورداری یکسان هر سه کشور از نیروی انسانی و دانش فنی:

کشور	برنج	قهوه
برزیل	۹ دلار	۴ دلار
کلمبیا	۱۰ دلار	۶ دلار
ونزوئلا	۸ دلار	۷ دلار

الف) کدام کشورها در تولید برنج و قهوه به ترتیب مزیت مطلق دارند؟

ب) بهترین سیاست تجاری برای کشور کلمبیا کدام است؟

۱) الف) برزیل - ونزوئلا ب) در کشور به تولید قهوه بپردازد و برنج را از برزیل وارد کند.

۲) الف) برزیل - ونزوئلا ب) در کشور به تولید برنج بپردازد و قهوه را از ونزوئلا وارد کند.

۳) الف) ونزوئلا - برزیل ب) در کشور به تولید قهوه بپردازد و برنج را از ونزوئلا وارد کند.

۴) الف) ونزوئلا - برزیل ب) در کشور به تولید برنج بپردازد و قهوه را از برزیل وارد کند.

۱۵۵- وضعیت توزیع درآمد کشور سودان در جدول زیر نشان داده شده است. با توجه به مندرجات جدول و با فرض

این که درآمد ملی سودان برابر با ۴,۹۰۰ میلیون دلار و جمعیت آن برابر با ۲۸ میلیون نفر است، آن گاه:

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور سودان	
دهک اول	۲ درصد
دهک دوم	۳/۵ درصد
دهک سوم	۵ درصد
دهک چهارم	۶ درصد
دهک پنجم	۷ درصد
دهک ششم	۸/۵ درصد
دهک هفتم	۹/۵ درصد
دهک هشتم	۱۱/۵ درصد
دهک نهم	۲۰ درصد
دهک دهم	۲۷ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

الف) سهم هر یک از افراد دهک چهارم از درآمد ملی چند دلار است؟

ب) کدام گزینه در خصوص وضعیت توزیع درآمد این کشور صحیح بیان شده است؟

ج) ۲۰ درصد بالا و ۲۰ درصد پایین جامعه در این کشور به ترتیب چند درصد درآمد ملی را در اختیار دارند؟

۱) الف) ۱۱۵ ب) شاخص دهک‌ها در این کشور برابر با ۹ است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۲) الف) ۱۰۵ ب) بیش از ۵۰ درصد درآمد ملی این کشور در اختیار ۳۰ درصد پردرآمد این کشور است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۳) الف) ۱۱۵ ب) ۲۳/۵ درصد درآمد ملی این کشور به ۵۰ درصد کم‌درآمد این جامعه تعلق دارد. ج) ۴۵ - ۵

۴) الف) ۱۰۵ ب) درآمد سرانه این کشور برابر با ۱۷۰ دلار است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۱۵۶- کدام یک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت نادرست است؟

- (الف) شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است. مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.
- (ب) دولت‌ها با افزایش مالیات بر درآمد کارخانه‌ها و وضع مالیات بر تولید بطری‌های پلاستیکی در جهت تشویق و گسترش انواع فعالیت‌های اقتصادی گام برمی‌دارند.
- (ج) دولت، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است و البته با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.
- (د) یکی از انواع درآمدهای پایدار دولت، شریک کردن مردم در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری یا قرض گرفتن از آن‌هاست که در پایان سودی نیز به آن‌ها پرداخت خواهد کرد.

(۱) ج - د (۲) الف - ب (۳) ب - د (۴) الف - ج

۱۵۷- هر یک از توضیحات زیر به کدام موضوع یا مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

- (الف) رتبه اول HDI (۲۰۱۷) در گزارش توسعه انسانی
- (ب) دلیل استفاده برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از شاخص‌های توسعه و نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند.
- (ج) مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی
- (د) وضعیت ایران در گزارش توسعه انسانی
- (ه) ویژگی الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی

- (۱) الف) سوئیس ب) ترسیم یک الگوی ثابت غربی بدون توجه به ویژگی‌های فرهنگی ج) نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی و شاخص‌های فقر د) ایران در رتبه ۸۵ و جزء کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود. ه) این الگو آغاز حرکتی سریع و کوتاه‌مدت برای دستیابی به توسعه پایدار است.
- (۲) الف) نروژ ب) خدمت‌رسانی بین‌المللی و یکسان‌سازی کشورها از حیث دسترسی به امکانات و وسایل رفاهی ج) نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی و شاخص‌های فقر د) ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود. ه) این الگو آغاز حرکتی سریع و کوتاه‌مدت برای دستیابی به توسعه پایدار است.
- (۳) الف) سوئیس ب) تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی ج) میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری د) ایران در رتبه ۸۵ و جزء کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود. ه) یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگار است.
- (۴) الف) نروژ ب) تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی ج) میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری د) ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود. ه) یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگار است.

۱۵۸- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) هزینه نگه‌داشتن استقلال ملی و دینی، برای کشورها چیست؟

(ب) وقف‌نامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی در دوره‌های گذشته، نشان‌دهنده چه چیزی است؟

(ج) ویژگی‌های اقتصاد کشور در نیمه اول حکومت صفویه چه بود؟

(د) افزایش درآمدهای نفتی در دوره پهلوی به صورت مستقیم چه اتفاقی را رقم زد؟

(۱) (الف) از دست دادن بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی کشور در کوتاه‌مدت / (ب) حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت زنان در تولید / (ج) پیشگام، پیشرو و مبتنی بر تأمین نیازهای تمامی افراد جامعه / (د) افزایش قدرت اقتصادی دولت
(۲) (الف) افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌ها / (ب) رونق اقتصادی کشور و همراهی تمامی اقشار جامعه در جهت شکوفایی آن / (ج) یکپارچه، مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشور / (د) بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی

(۳) (الف) از دست دادن بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی کشور در کوتاه‌مدت / (ب) رونق اقتصادی کشور و همراهی تمامی اقشار جامعه در جهت شکوفایی آن / (ج) پیشگام، پیشرو و مبتنی بر تأمین نیازهای تمامی افراد جامعه / (د) بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی

(۴) (الف) افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌ها / (ب) حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت زنان در تولید / (ج) یکپارچه، مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشور / (د) افزایش قدرت اقتصادی دولت

۱۵۹- آقای حسنی و آقای صبوری قصد دارند که یک مجموعه آموزشی تأسیس و با جذب دانش‌آموز کسب درآمد کنند. پیش‌بینی آنان این است که در طول یک سال ۲۲۰ دانش‌آموز جذب خواهند کرد که شهریه مشاوری سالیانه هر یک از دانش‌آموزان برابر با ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان است. با توجه به هزینه‌های پنهان و آشکار تولید که همه در جدول زیر آمده است:

هزینه سالانه تهیه وسایل آموزشگاه	۷۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق ماهیانه منشی آموزشگاه (در مجموع ۲ منشی)	۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق ماهیانه مشاور تحصیلی (در مجموع ۲ مشاور)	۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان
اجاره ماهیانه مکان آموزشگاه	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آقای حسنی و صبوری خود می‌توانند برای آموزشگاه به عنوان مشاور کار کنند و حقوقی دریافت نکنند.	

(الف) نتیجه فعالیت اقتصادی آنان بدون احتساب هزینه فرصت و هزینه‌های پنهان، در طول یک سال کدام است؟

(ب) اگر هزینه فرصت را نیز در نظر بگیریم، نتیجه فعالیت اقتصادی چگونه خواهد بود؟

(۱) ۱/۹۳۳ میلیارد تومان سود - ۱/۷۵۳ میلیارد تومان سود (۲) ۱/۳۹۳ میلیارد تومان ضرر - ۱/۷۵۳ میلیارد تومان سود

(۳) ۱/۹۳۳ میلیارد تومان سود - ۱/۵۷۳ میلیارد تومان ضرر (۴) ۱/۳۹۳ میلیارد تومان ضرر - ۱/۵۷۳ میلیارد تومان ضرر

محل انجام محاسبات

۱۶۰- جدول زیر، وضعیت «تقاضا، عرضه و قیمت» یک کالای خاص در یک جامعه فرضی را نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات جدول، کدام ردیف‌ها:

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۲۰	۶۰	۰
۲	۱۲۵	۵۵	۱۵
۳	۱۳۰	۵۰	۳۰
۴	۱۳۵	۴۵	۴۵
۵	۱۴۰	۴۰	۶۰
۶	۱۴۵	۳۵	۷۵
۷	۱۵۰	۳۰	۹۰

الف) بیانگر بیشترین درآمد ممکن برای تولیدکنندگان است؟ و میزان دریافتی تولیدکنندگان در آن ردیف چه قدر است؟

ب) بیانگر مازاد عرضه است؟

ج) بیانگر مازاد تقاضا است؟

۱) الف) ردیف ۴ - ۶۰۷۵ ریال / ب) ردیف‌های ۵، ۶ و ۷ / ج) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳

۲) الف) ردیف ۵ - ۸۴۰۰ ریال / ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ / ج) ردیف‌های ۶ و ۷

۳) الف) ردیف ۳ - ۶۵۰۰ ریال / ب) ردیف‌های ۴، ۵، ۶ و ۷ / ج) ردیف‌های ۱، ۲

۴) الف) ردیف ۴ - ۶۰۷۵ ریال / ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ / ج) ردیف‌های ۵، ۶ و ۷

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

محل انجام محاسبات



ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۴/۰۶

آزمون
سیزدهم
حضور
دفترچه شماره ۱

خیلی سبز!
آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• شماره داوطلبی:

• نام و نام خانوادگی:

عنوان مواد امتحانی آزمون. تعداد. شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰ سؤال	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰ سؤال	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵ سؤال	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه	
۴	روان‌شناسی	۱۵ سؤال	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه	

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

Azmoon.kheilisabz.com

۱- نسبت جواب بزرگ تر به کوچک تر معادله $\frac{x^2+1}{x^2-9} + \frac{x-5}{x-3} = \frac{10}{x+3}$ کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) $\frac{3}{2}$

۲- اگر α و β ریشه های معادله $x^2 + 8x - 1 = 0$ باشند، حاصل $\frac{\alpha^2 - \beta^2}{|\alpha| + |\beta|}$ کدام است؟ ($\beta > \alpha$)

- (۱) $4\alpha\beta$ (۲) $-4\alpha\beta$ (۳) $8\alpha\beta$ (۴) $-8\alpha\beta$

۳- زوج مرتب $(f(1-k) + f(2k^2), -2k - 10)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است. اگر f تابعی همانی باشد، اختلاف مقادیر k کدام است؟

- (۱) $1/5$ (۲) $2/5$ (۳) $3/5$ (۴) $4/5$

۴- رابطه $f = \{(a, 2x - y), (b, z^2 + z + 6), (a, z^2 + z), (b, 2x + y), (a, 7)\}$ یک تابع است. مقدار $\frac{x+y}{x-y}$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۳

۵- توابع $f(x) = |x + 2|$ و $g(x) = [x] + 2$ با دامنه $0 < x \leq 3$ مفروض اند. کدام عدد در بُرد تابع $f.g$ وجود ندارد؟

- (۱) صفر (۲) $0/5$ (۳) $-0/5$ (۴) $1/5$

۶- شیب خط $y = ax + b$ ، $\frac{3}{4}$ برابر عرض از مبدأ آن است. محور تقارن سهمی $f(x) = (ax - b)^2 - (bx + 2a)^2$ کدام است؟

- (۱) $x = \frac{36}{7}$ (۲) $x = \frac{-36}{7}$ (۳) $x = \frac{18}{7}$ (۴) $x = \frac{-18}{7}$

۷- برای رسم نمودار تابع $y = 2 - \sqrt{(x-1)^2}$ از روی تابع $y = |x+1| - 1$ ابتدا آن را ۲ واحد به می بریم؛ سپس آن را نسبت به محور قرینه می کنیم و در آخر آن را واحد به می بریم.

- (۱) راست، x ها، ۳، بالا (۲) چپ، y ها، ۳، بالا

- (۳) راست، x ها، ۱، بالا (۴) چپ، y ها، ۱، بالا

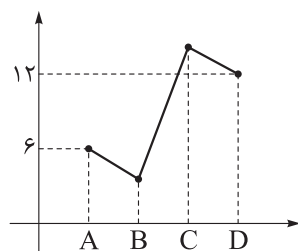
۸- اگر $f = \{(1, 4), (-2, 3), (5, 7)\}$ و $g = \{(1, 12), (2, 6), (5, -1)\}$ باشد، برد تابع $g + 2f$ کدام است؟

- (۱) $\{15, 20\}$ (۲) $\{13, 20\}$

- (۳) $\{28, 13\}$ (۴) $\{20, 5\}$

محل انجام محاسبات

۹- نمودار زیر، تعداد فروش یک نوع کالا توسط چهار فروشنده با اسامی A، B، C و D را نشان می‌دهد. اگر میانگین فروش این چهار نفر برابر ۸ باشد، تعداد فروش فروشنده C کدام است؟



(۱) فقط ۱۳

(۲) ۱۳ یا ۱۴

(۳) فقط ۱۴

(۴) ۱۴ یا ۱۵

۱۰- اگر انحراف معیار هفت داده برابر صفر باشد و با ترکیب داده‌های ۸، ۱۲ و ۲۲ با هفت داده اولیه، میانگین ده داده تغییری نکند، واریانس این ده داده کدام است؟

(۴) ۱۰/۸

(۳) ۱۰/۴

(۲) ۹/۸

(۱) ۹/۲

۱۱- گزاره $q \Rightarrow (\sim p \wedge q) \sim$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

(۴) $\sim p$ (۳) p (۲) $\sim q$ (۱) q

۱۲- قیمت برنج و گوشت در سال پایه به ترتیب ۲۰ و ۶۰ هزار تومان و در سال مورد نظر به ترتیب ۱۲۰ و a هزار تومان است. اگر شاخص بهای برنج و گوشت در سال مورد نظر ۶۳۲ و مقادیر مصرفی برنج و گوشت به ترتیب ۱۳۰ و ۴۰ کیلوگرم باشد، مقدار a کدام است؟

(۴) ۴۲۰

(۳) ۴۰۰

(۲) ۳۸۰

(۱) ۳۶۰

۱۳- یک شرکت روزانه ۹۶۰۰۰۰ تومان برای تولید یک نوع کالا هزینه می‌کند. اگر $R(x) = 20x^2 + 2800x$ تابع درآمد روزانه یک شرکت برای فروش x واحد از همین کالا باشد، نقطه سربه‌سر کدام است؟

(۴) ۳۰۰

(۳) ۲۸۰

(۲) ۱۶۰

(۱) ۱۴۰

۱۴- در چند زیرمجموعه ۶ عضوی از مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 10\}$ ، تعداد اعضای فرد و زوج، برابر نیست؟

(۴) ۱۴۰

(۳) ۱۳۰

(۲) ۱۲۰

(۱) ۱۱۰

۱۵- در یک مسابقه دومیادنی، ۳ نفر از مدرسه A، ۴ نفر از مدرسه B و ۲ نفر از مدرسه C شرکت کرده‌اند. اگر تعداد کل شرکت‌کنندگان ۹ نفر باشد، با چه احتمالی نفر اول و آخر از یک مدرسه هستند؟ (هیچ دو نفری، مقام یکسان نمی‌آورند).

(۴) $\frac{5}{18}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۱) $\frac{11}{36}$

محل انجام محاسبات

۱۶- در دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n & n \text{ فرد} \\ a_n + n & n \text{ زوج} \end{cases}$ ، مجموع جملات دهم تا سیزدهم برابر ۲۴۸ است. جمله دهم کدام است؟

- (۱) ۳۱ (۲) ۳۲ (۳) ۳۳ (۴) ۳۴

۱۷- در یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک $1/5$ ، مجموع ۱۸ جمله اول ۹۰ است. جمله دوم این دنباله کدام است؟

- (۱) $-5/75$ (۲) $-6/25$ (۳) $-6/75$ (۴) $-7/25$

۱۸- بین دو عدد $\frac{4}{3}$ و 108 ، سه عدد را طوری قرار می‌دهیم که اعداد حاصل با هم تشکیل یک دنباله هندسی دهند. مجموع این سه عدد کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) -۲۲ (۲) -۲۴ (۳) -۲۶ (۴) -۲۸

۱۹- اختلاف ریشه‌های دوم عددی برابر با $\sqrt{2}$ است. ریشه سوم این عدد را به شکل 2^a می‌نویسیم. a کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $-\frac{2}{3}$

۲۰- تعداد موش‌های یک شهر با نرخ ۲۰ درصد در سال در حال کاهش است. اگر تعداد فعلی آن‌ها ۶۲۵۰۰ باشد، تعداد آن‌ها در ۴ سال بعد کدام است؟

- (۱) ۱۸۲۰۰ (۲) ۲۴۰۰۰ (۳) ۲۵۶۰۰ (۴) ۲۷۰۰۰

۲۱- همه موارد از نظر تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند، به جز:

- (۱) نثر فارسی در قرن هفتم به دو جریان گرایش پیدا کرد؛ یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد و دیگر پیچیده‌نویسی در آثاری همچون تاریخ وصاف و تاریخ جهانگشا.
- (۲) کتاب جامع‌التواریخ که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است، تألیف خواجه رشیدالدین فضل الله وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو است.
- (۳) در عهد تیموریان علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و رونقی بنیادی در ادبیات و کتاب‌های تحقیقی پدید آمد.
- (۴) دولت‌شاه سمرقندی تذکره دولت‌شاه را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته است که در آن شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی آمده است.

۲۲- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«و اما جسم تعلیمی گفتند آن است که اندر وهم است و به حس اندر نیاید و آن چنان است که مهندسان گویند: نقطه مایه جسم است و او چیزی است که مر او را اندر درازا و پهنا و بالا بهره نیست و چو نقطه‌ها را بر اثر یکدیگر ترتیب کنیم و ببیونددیم از آن خطی آید و دو سر خط دو نقطه باشد.»

- (۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- (۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنا
- (۳) آوردن تتابع اضافات در مقام تعریف
- (۴) بهره‌گیری کم‌تر از کلمات عربی

۲۳- در کدام گزینه نام پدیدآورنده و اطلاعات مقابل هر دو اثر کاملاً درست است؟

- (۱) (لمعات: فخرالدین عراقی - سیر و سلوک عارفانه - نظم و نثر) (تاریخ جهانگشا: شمس‌الدین محمد جوینی - تاریخ مغولان - نثر مصنوع)
- (۲) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی - داستان عاشقانه - در قالب مثنوی) (اخلاق الاشراف: عبید زاکانی - طنز - در قالب مثنوی)
- (۳) (نفحات‌الانس: جامی - حقایق و ذکر احوال عارفان - نثر) (مرصادالعباد: نجم دایه - سلوک دین و تربیت انسانی - منثور)
- (۴) (مجالس سبعة: مولوی - عرفانی - منثور) (عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی - عرفانی - منثور)

۲۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد غلط است؟

- (۱) گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند، مانند سروش اصفهانی و قانی شیرازی.
- (۲) صبا در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت و گلشن صبا را به تقلید از بوستان سعدی سرود.
- (۳) میرزاده عشقی در روزنامه قرن بیستم به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت و پیش از آن که به اوج شکوفایی برسد به دست رضاخان ترور شد.
- (۴) مجله «بهار» که مسائل سیاسی و اجتماعی در آن با لحنی انتقادی و طنزآمیز بیان می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد.

۲۵- در کدام ابیات، ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

- (الف) عشق بالاتر از آن است که در وصف آید چرخ کبکی است که در چنگل این شهباز است
(ب) عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت همه سهل است تحمّل نکنم بار جدایی
(ج) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است با دهان تشنه مردن بر لب دریا خوش است
(د) راز درون پرده ز رندان مست پرس کاین حال نیست زاهد عالی‌مقام را
(ه) خنده رسوا می‌نماید پسته بی‌مغز را چون نداری مایه از لاف سخن خاموش باش
- (۱) الف - ب - د (۲) ب - ج - د (۳) الف - ج - ه (۴) ب - د - ه

۲۶- هر یک از پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب، خالق کدام آثارند؟

«سبک‌شناسی، شمس‌الدین و قمر، چرند و پرند، راه‌آب‌نامه»

- (۱) تاریخ تطوّر نظم فارسی، داستان باستان، امثال و حکم، تلخ و شیرین
(۲) تاریخ مختصر احزاب سیاسی، شمس و طغرا، قرن بیستم، یکی بود یکی نبود
(۳) تاریخ تطوّر نظم فارسی، شمس و طغرا، لغت‌نامه، سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ
(۴) نسیم شمال، داستان باستان، امثال و حکم، منشآت

۲۷- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند، به جز:

- (۱) داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و محصول یک قرن گذشته است.
(۲) نمایش‌نامه‌نویسی نوع ادبی جدیدی در ایران به‌شمار می‌رود که در دوره فتحعلی‌شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.
(۳) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد و آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود.
(۴) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر، جاذبه‌ای نداشت.

۲۸- نویسنده متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

- «راننده و محافظان مسلح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. از اقبال ما بود که زاپاس مینی‌بوس هم پنچر از آب درآمد و عراقی‌ها مجبور شدند لاستیک را پنچرگیری کنند. این یعنی فرصتی برای ما که زیر نگاه سربازان مسلح عراقی روی زمین بنشینیم و مشامان را پر کنیم از بوی تازه علف و گوش‌هایمان را از صدای گنجشک‌های آزاد آسمان.»
- (۱) محمدرضا سرشار - کشتی پهلوگرفته (۲) سید مهدی شجاعی - دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز
(۳) علی مؤذنی - سفر ششم (۴) احمد یوسف‌زاده - آن بیست‌وسه نفر

۲۹- کدام مورد بیانگر ویژگی ادبی شعر معاصر است؟

- (۱) تمایل به سنت‌شکنی در قالب شعر، موسیقی و قافیه
(۲) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر
(۳) زمینی‌بودن معشوق در ادبیات معاصر و لحن صمیمانه و متواضعانه شاعر
(۴) کاهش گرایش به نماد در تصاویر شعری و معنی‌گریزی در شعر معاصر

۳۰- آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است؛ به جز:

- (۱) پیش رفتار تو پا برنگرفت از خجلت
(۲) ای که در زنجیر زلفت جای چندین آشناست
(۳) نبود نقش دو عالم که رنگِ اُلفت بود
(۴) شمع اگر ز آن لب خندان به زبان لافی زد
- سرو سرکش که به ناز از قد و قامت برخاست (تشخیص - مجاز)
خوش فتاد آن خالِ مشکین بر رُخِ رنگین غریب (تشبیه - ایهام تناسب)
زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت (حس آمیزی - جناس)
پیش عشاق تو شب‌ها به غرامت برخاست (استعاره - حسن تعلیل)

۳۱- در کدام بیت «تشبیه، لف و نشر و جناس» تماماً مشهود است؟

- (۱) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند
(۲) تافته زلف و شکفته رخ و زیبا قد او
(۳) گر زلفِ سیه، روزی از چهره براندازد
(۴) چهره زرد من و روی خود از طره بپوش
- نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند
مشک سارا و گل سوری و سرو چمن است
ماهی است تو پنداری کز شب سحر انگیزد
که زر و سیم ز طرّار نباید پوشید

۳۲- کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- (۱) پناه می‌برم از جهل عالمی به خدای
(۲) هر گه که بر من آن بت عیار بگذرد
(۳) هر می‌ای کز کف ساقی غمت کردم نوش
(۴) توسن همت برون افکندم از میدان خاک
- که عالم است و به مقدار خویشتن جاهل
صد کاروان عالم اسرار بگذرد
گویا خون جگر بود که در ساغر کرد
وز زوایای سپهر آبگون کردم گذار

۳۳- تعداد «تشبیه» در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) دلم در بند تنهایی بفرسود
(۲) خجل است سرو بستان بر قامت بلندش
(۳) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما
(۴) حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل
- چو بلبل در قفس روز بهاران
همه صید عقل گیرد خم زلف چون کمندش
در این سیلاب غم دسته گلی شاداب را ماند
دیده دریا کنم از اشک و در او غوطه خورم

۳۴- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «از حیای چشمه نوش شد آب خضر آب
(۱) واژه‌آرایی - تشبیه - موازنه - متناقض‌نما
(۲) واج‌آرایی - ایهام - تشخیص - حسن تعلیل
- با نسیم خاک کویش هست باد صبح باد»
(۳) استعاره - تلمیح - کنایه - مراعات نظیر
(۴) حس‌آمیزی - تلمیح - اغراق - ایهام تناسب

۳۵- کدام بیت فاقد «لف و نشر» و دارای «جناس، استعاره و ایهام» است؟

- (۱) به بوی زلف و رُخت می‌روند و می‌آیند
(۲) لعبت چین چون توان خواند آن نگاری را که هست
(۳) ای دَمَت عیسی دَم از دوری مزین
(۴) چنان با باده عشق تو سرگرمم در این گلشن
- صبا به غالیه‌سای و گل به جلوه‌گری
زیر یک چین از دو زلفش صد هزار ارتنگ چین
من غلام آن‌که دوراندیش نیست
که خار راه او در زیر پا ریحانه می‌آید

۳۶- آرایه‌های «تناقض، ایهام تناسب، اسلوب معادله، تشبیه، لف و نشر» به ترتیب در کدام بیت وجود دارد؟

- (الف) ز بی‌زری است که آب رخم رود بر باد
(ب) بگذار که بیند قد و روی تو فروغی
(ج) عشق در کار دل سرگشته ما عاجز است
(د) حکایتی است ز حسنت جمال لعبت چینی
(ه) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت
- اگرچه کار رخ از سیم اشک همچو زر است
تا از نظرش جلوۀ سرو و سمن افتد
بحر نتواند گشودن عقدۀ گرداب را
نمونه‌ای است ز نقشت نگارخانه مانی
طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود
- (۱) ه - الف - ج - د - ب (۲) ج - د - ه - ب - الف (۳) ه - ب - ج - د - الف (۴) ج - ه - ب - الف - د

۳۷- «قاعده و تبصرۀ قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) یارب شب‌دوشین چه مبارک سحری بود
(ب) کیست آن فتنه که با تیر و کمان می‌گذرد
(ج) درمن این هست که صبرم ز نکورویان نیست
(د) بسی بر سر خلق پاینده دار
- کاو را به سر کشته هجران گذری بود
وان چه تیر است که در جوشن جان می‌گذرد
از گل و لاله گزیر است و ز گل‌رویان نیست
به توفیق طاعت دلش زنده دار
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۳۸- حروف اصلی قافیه در کدام بیت «مصوت + صامت + صامت» است؟

- (۱) خرم آن بقیعه که آرامگه یار آن جاست
(۲) گفت او این را اگر سقفی بدی
(۳) رفتیم اگر ملول شدی از نشست ما
(۴) اگر ماند او را به گیتی زمان
- راحت جان و شفای دل بیمار آن جاست
پهلوی من مر تو را مسکن شدی
فرمای خدمتی که برآید ز دست ما
بماند تو بی‌رنج با او بمان

۳۹- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

«در نوازش‌های باد / در گل لبخند دهقانان شاد»

- (۱) فاعلاتن فاعلاتن / فاعلاتن فاعلاتن
(۲) فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فعلن
(۳) فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
(۴) فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فعلن

۴۰- ابیات زیر «فاقد» کدام اختیار شاعری هستند؟

- «شعر فرستادنت به ما چنان است راست
«مرد نماند از عراق فضل نماند از جهان»
(۱) حذف همزه (۲) تغییر کمیت مصوت‌ها (۳) ابدال (۴) قلب
- که مور پای ملخ، نزد سلیمان برَد
که دعوی چون تویی سر سوی کیوان برَد؟

۴۱- در کدام بیت «سه نوع اختیار وزنی و دو نوع اختیار زبانی» می‌توان یافت؟

- (۱) هر نوایی که زند بلبل بر شاخ کنون
(۲) چون گنهکاری که هر ساعت ازو عضوی برند
(۳) خار خاری به دل از عمر سبک‌رو مانده است
(۴) مرو از راه به احسان خسیسانۀ خلق
- همه در مدح و ثناهای تو آموخته باد
چرخ سنگین دل ز من هر دم کند یاری جدا
مشت خار و خسی از سیل به ویرانه به جاست
که گلوگیرتر از دام بود دانۀ خلق

۴۲- کدام بیت دارای وزن دولختی (دوری) است و می‌توان آن را به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- (۱) دل زنده می‌شود به امید وفای یار جان رقص می‌کند به سماعِ کلام دوست
- (۲) دور فلک بر دلم کرد ز جور آن‌چه کرد خوی تو نیز از جفا یاری او می‌کند
- (۳) قصه به هر که می‌برم فایده‌ای نمی‌دهد مشکل درد عشق را حل نکند مهندسی
- (۴) با ضعف و ناتوانی همچون نسیم خوش باش بیماری اندر این ره بهتر ز تندرستی

۴۳- وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟

- (۱) بهار عمر ملاقات دوستداران است (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن)
- (۲) ما آبروی خویش به گوهر نمی‌دهیم (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)
- (۳) یاد آر ز شمع مرده یاد آر (مستفعل فاعلات فعلن)
- (۴) نرگس ساقی بخواند آیت افسونگری (مفتعلن فاعلات مفتعلن فاعلن)

۴۴- نام بحر مقابل کدام مصراع درست است؟

- (۱) باغبان بیهوده می‌بندد در گلزار را (رمل مسدس محذوف)
- (۲) از اهل دنیا نیستی در فکر عقبی نیستی (رجز مثنی محذوف)
- (۳) به نخل ثمردار پیوند کن (مقارب مثنی سالم)
- (۴) از آن چون موی آتش‌دیده یک دم نیست آرامم (هزج مثنی سالم)

۴۵- با توجه به «علوم و فنون ادبی» کدام گزینه غلط است؟

- «گرچه دانی که نشنوند بگوی هر چه دانی ز نیک‌خواهی و پند
زود باشد که خیره‌سر بینی به دو پای اوفتاده اندر بند»

- (۱) این سروده را می‌توان در رده ادبیات تعلیمی جای داد.
- (۲) قطعه فوق، براساس قاعده «۲» و تبصره قافیه سروده شده است.
- (۳) در ابیات، اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن یافت می‌شود.
- (۴) حذف همزه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در ابیات مشهود است.

۴۶- مفهوم کدام بیت با بیت زیر تناسب دارد؟

- «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد
میدان بی‌قراری ما را کنار نیست
عشق در هر دل که افروزد چراغ دوستی
نمی‌سازد اجل از گفت‌وگوی عشق خاموشم
از کشمکش عشق رسیدیم به دولت
این آزه به فرق سر ما بال هما بود»
- اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم
دل یک سپند و عشق تو دریای آتشی
برق چون پروانه می‌گردد به گرد خرمنش
من آن طفلیم که درس خویش در آدینه می‌خوانم

۴۷- مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

- «گر تیغ برکشد که محبتان همی‌زنم
(۱) ز دلبری نتوان لاف زد به آسانی
(۲) کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه
(۳) هر سوخته‌دل را که زند لاف انا الحق
(۴) صنما به رغم دشمن نظری به دوستان کن
- اول کسی که لاف محبت زند منم»
هزار نکته در این کار هست تا دانی
که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد
نبود سرِ یار از سرِ دار بنالد
که نوازش محبتان نه گنه نه عار باشد

۴۸- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- «دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر
(۱) گو بد کنید در حق ما خلق زان که ما
(۲) چنان دهقان درِ نفعش گشوده
(۳) هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید
(۴) صراط راست که داند در آن جهان رفتن؟
- کای نور چشم من به جز از کشته ندروی»
با کس نه داوری نه مکافات می‌کنیم
که گر جو کاشته، گندم دروده
در رهگذار باد نگهبان لاله بود
کسی که خو کند این‌جا به راست‌رفتاری

۴۹- مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «اسیرش نخواهد رهایی ز بند
(۱) کیست از زلف رسای او کند گردن‌کشی؟
(۲) اگر از کمند عشقت بروم کجا گریزم
(۳) دست و پای صید می‌پیچد به هم از دیدنش
(۴) چنان ز زلف تو مرغ دلم به دام افتاد
- شکارش نجوید خلاص از کمند»
کز کمند او نمی‌یابد رهایی آفتاب
که خلاص بی تو بند است و حیات بی تو زندان
از کمند و دام مستغنی بود صیاد ما
که گر بمیرد نتوانمش رهایی داد

۵۰- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) محال است این‌که ترک دوست هرگز
(ب) اگر هزار غم است از جفای او بر دل
(ج) به جز این گنه ندانم که محبت و مهربانم
(د) خسرو از بند و گر پند فرستد، فرهاد
- بگوید سعدی، ای دشمن! تو می‌گویی
هنوز بنده اویم که غمگسار من است
به چه جرم دیگر از من سر انتقام داری؟
برنگیرد به جفا از شکر شیرین دل

- (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ج - د

۵۱- عبارات کدام گزینه، در ارتباط با مفهوم «هویت» درست است؟

(۱) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. - منزلت اجتماعی از ویژگی‌های هویتی ثابت انسان‌هاست. - هر جهان اجتماعی با نوع خاصی از هویت اخلاقی افراد سازگار است. (۲) شخص با پاسخ به پرسش «کیستی»، از اشیاء و افراد دیگر متمایز می‌گردد. - صفات اخلاقی و روانی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت تعامل می‌کند. (۳) برخی ویژگی‌های هویتی مانند جایگاه اجتماعی، متغیر و تابع دارایی و توانایی افراد است. - بخشی از هویت که دیگران آن را برایمان بازگو می‌کنند، بخش ناآگاهانه هویت را شکل می‌دهد. - هویت فردی به دو بخش جسمانی و نفسانی تقسیم می‌شود. (۴) در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است. - هویت اخلاقی و الهی انسان، نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگار شود. - انسان در شکل‌گیری همه ویژگی‌های هویتی خود نقش دارد.

۵۲- گسترش عقلانیت ابزاری به شکل‌گیری نوعی جهان اجتماعی با کدام ویژگی منجر می‌شود؟

(۱) جهانی که عناصر معنوی و مقدس را طرد می‌کند و همه موجودات را مواد خامی می‌داند که در اختیار و کنترل بشر هستند. (۲) با گسترش عقلانیت ذاتی، امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری و پدیده‌های فراتجربی را از بین می‌برد. (۳) جامعه‌ای که با رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، کنش‌های عاطفی، اخلاقی و روانی را تشویق می‌کند. (۴) با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی و تسلط انسان بر آن را می‌دهد.

۵۳- هر یک از موارد «توانایی داوری درباره حق یا باطل بودن آرمان‌ها»، «تزلزل فرهنگی»، «کِهولت جهان اجتماعی» و «مسئله کاهش جمعیت» به ترتیب از چه چیز نشأت گرفته است؟

(۱) معتبرنداستن روش تجربی - ناتوانی فرهنگ از ساماندهی کنش‌های اجتماعی - مواجهه جهان اجتماعی با جهان‌های اجتماعی دیگر - رفاه‌زدگی و عافیت‌طلبی افراد (۲) شناسایی پیامدهای جهان اجتماعی - تداوم تعارض فرهنگی - ناتوانی جامعه از پاسخ به نیازهای طبیعی و جسمانی آدمیان - فردگرایی و اصالت لذت (۳) فراتررفتن از علوم حسی و تجربی - ناتوانی فرهنگ در دفاع از عقاید و آرمان‌های خود - ناکارآمدی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای فطری - اختلال در نهاد سیاست (۴) اعتبار روش عقلانی و وحیانی در کنار روش تجربی - تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده هویت جهان اجتماعی - مواجهه جهان اجتماعی با بن‌بست‌های درونی - اختلال در نهاد خانواده

۵۴- به ترتیب عبارات‌های مناسب برای تکمیل جدول زیر در کدام گزینه آمده است؟

انواع استعمار	ابزارها	وضعیت استعمارگران و مجریان
قدیم	«ب»	استعمارگران آشکار
نو	دولت‌های دست‌نشانده	«الف»
فرانو	«ج»	مجریان پنهان

(۱) استعمارگران پنهان - کودتای نظامی - ابزارهای فرهنگی، رسانه‌ها و فناوری اطلاعات (۲) مجریان آشکار - کنترل بازار و سیاست کشور مستعمره - نهادهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی (۳) مجریان آشکار - حضور مستقیم سربازان - به قدرت رساندن نیروهای وابسته (۴) استعمارگران پنهان - فنون نظامی و اقتصاد صنعتی - تبلیغات و تهاجم فرهنگی

۵۵- پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- نظریه جنگ تمدن‌ها از ساموئل هانتینگتون چه چیزی را توجیه می‌کرد؟
- چه عاملی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؟
- دو وجه تفاوت بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا کدام است؟
- بحران معرفتی جدید در غرب در چه زمانی آغاز شد؟

(۱) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - مستمربودن چالش فقر و غنا در مقابل دوره‌ای و مقطعی بودن بحران اقتصادی، مرتبطبودن آسیب‌های چالش فقر و غنا با قشرهای فقیر و ضعیف جامعه در مقابل همگانی‌بودن آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی - آشکارشدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی

(۲) رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی - مستمربودن بحران اقتصادی در مقابل دوره‌ای و مقطعی بودن چالش فقر و غنا، مرتبطبودن آسیب‌های بحران اقتصادی با قشرهای فقیر و ضعیف جامعه در مقابل همگانی‌بودن آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا - آشکارشدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی

(۳) رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - توزیع هدفمند علوم اجتماعی و علوم انسانی - به فروپاشی حکومت منجرشدن بحران اقتصادی در مقابل قابل کنترل بودن چالش فقر و غنا، محدودبودن چالش فقر و غنا به کشورهای غربی در مقابل جهانی‌بودن بحران اقتصادی - تردید در اصول روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

(۴) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - ترویج علوم انسانی غیرغربی در کشورهای غربی - به فروپاشی حکومت منجرشدن چالش فقر و غنا در مقابل قابل کنترل بودن بحران اقتصادی، محدودبودن بحران اقتصادی به کشورهای غربی در مقابل جهانی‌بودن چالش فقر و غنا - تردید در اصول روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

۵۶- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- چگونگی هماهنگی قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی
- دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی درباره مسیر پیشرفت جوامع
- انجام فعالیت معنادار همراه با توجه به دیگری
- رعایت نظم، بدون توجه به آرمان‌های مورد تحقق آن

(۱) ساختار اجتماعی - نگاه طولی - خشت بنای جامعه - رکود اراده‌ها

(۲) نظام اجتماعی - نگاه عرضی - نظم اجتماعی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی

(۳) ساختار اجتماعی - نگاه تک‌خطی - کنش اجتماعی - افول معانی

(۴) نظام اجتماعی - نگاه عرضی - نظم اجتماعی - اخلاق‌گریزی



۵۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب متعلق به نگرش کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

- قدرت و سیاست را پدیده‌هایی مادی و فاقد معنا می‌دانند.
 - تمامی معانی و ارزش‌ها، ساخته‌ی اراده‌ی افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.
 - در همه‌ی دانش‌های علمی، روش مطالعه یکسان است.
 - داوری درباره‌ی آرمان‌ها و ارزش‌ها، کاری غیرعلمی است.
- (۱) تبیینی - انتقادی - تبیینی - تفسیری
(۲) تفسیری - تفسیری - تبیینی - تبیینی
(۳) تبیینی - انتقادی - تفسیری - تبیینی
(۴) پوزیتیویستی - تفسیری - تفسیری - تفسیری

۵۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- مطابق با نظریات امام خمینی (ره)، در جامعه‌ی مطلوب شیعه در عصر غیبت شرط دوم جامعه‌ی مطلوب، از چه طریقی محقق می‌شود؟
- وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی در اعمال قدرت و زور کدام است؟
- رویکرد لیبرالی نسبت به نابرابری اجتماعی، چگونه نقش انسان‌ها و جوامع را در پدیدآمدن قشربندی اجتماعی نادیده می‌گیرند؟

- (۱) مشارکت مردم - تغییر در نگرش و اعتقادات فرد - مبارزه با روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
(۲) مجلس خبرگان - اعمال از طریق طی کردن مراحل قانونی - ضروری بودن قشربندی برای بقای زندگی اجتماعی
(۳) مجلس شورای اسلامی - ترغیب، تبلیغ، آموزش و تعهد اجتماعی - یکسان کردن نقطه‌ی شروع رقابت‌ها
(۴) مجلس خبرگان - آگاهی پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود - طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی
- ۵۹- در ارتباط با رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری، طرفداران عدالت اجتماعی اعتقاد دارند که:
- (۱) در رویکرد اول، نقطه‌ی پایان رقابت، عادلانه نیست و به علت ناسازگاری این رویکرد با فطرت انسانی، به شکست می‌انجامد.
(۲) مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است.
(۳) جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه‌ی شروع رقابت را یکسان نماید.
(۴) تغییر در قشربندی اجتماعی چندان امکان‌پذیر نیست و نقش انسان و جوامع در ایجاد و تغییر آن، نادیده گرفته می‌شود.

۶۰- کدام مورد، درباره‌ی «عقل ابزاری» درست است و در خصوص «عقل انتقادی» درست نیست؟

- (۱) برای فهم دیگران، ارتباط با آنان و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی کاربرد دارد. - وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی و بررسی می‌کند.
(۲) جامعه‌شناسی تبیینی برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی از آن مدد می‌گیرد. - برای ارزیابی و داوری درباره‌ی مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
(۳) دانشمندان برای کسب دانش درباره‌ی پدیده‌های مادی از این عقل استفاده می‌کنند. - جامعه‌شناسی تفسیری با عبور از عقل ابزاری، ظرفیت داوری را در این عقل جست‌وجو می‌کند.
(۴) قوه‌ای است که انسان به کمک آن، حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد. - جامعه‌شناسی انتقادی برای ارتباط با دیگران و معنابخشی به زندگی اجتماعی از آن مدد می‌گیرد.

۶۱- کدام مورد به زمینه شکل‌گیری پدیده اخلاق‌گریزی اشاره دارد و مجرای ارتباط افراد با جهان اجتماعی چیست؟

- (۱) تمرکز بر آنچه مشاهده می‌شود و نادیده گرفتن اراده افراد در انجام کنش‌ها و توجه صرف به کنش‌های عاطفی و هنری در مقابل کنش‌های اخلاقی و مذهبی - تعامل ویژگی‌های روانی و اخلاقی و هویت اجتماعی فرد
- (۲) معتبردانستن روش‌های تجربی، در نتیجه انکار ارزش‌های عاطفی و اخلاقی و تأکید صرف بر نظم اجتماعی در جهان اجتماعی - نقش و عضویت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی
- (۳) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان‌دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی به دلیل یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - پذیرش عضویت در گروه‌های اجتماعی
- (۴) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی و صرفاً معتبردانستن روش‌های تجربی - نقش و عضویت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی

۶۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب چگونه یا در چه زمانی شکل گرفتند؟

• مورد تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانه معرفت علمی و تجربی

• پدید آمدن قدرت اجتماعی

• توجیه عملکرد دنیوی کلیسا با پوشش معنوی و دینی

- (۱) پس از روشن شدن وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - تأثیرگذاری فرد بر اراده دیگران - به دنبال تحریفات مسیحیت در قرون وسطی
- (۲) به دنبال آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران - با غفلت از نگاه توحیدی به عالم و پرسش خداوندگاران متکثر
- (۳) تردید در روشنگری مدرن جهان غرب و مخدوش شدن اعتبار دانش تجربی - از طریق طی مراحل قانونی - پس از آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری
- (۴) پس از افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن - به دنبال انجام کارها براساس آگاهی و اراده - با دنبال کردن نوعی دنیاگرایی از سوی اربابان کلیسا

۶۳- به ترتیب، در رابطه با «شناخت سنت‌های الهی در جامعه»، «معناداری کنش‌های انسانی»، «پایان تاریخ» و «تقسیم

جوامع به مکانیکی و ارگانیکی»، کدام یک از متفکرین اجتماعی نظریاتی مطرح کرده‌اند؟

- (۱) ابن خلدون - ماکس وبر - فوکویاما - دورکیم
- (۲) ابوریحان بیرونی - آگوست کنت - کارل مارکس - ماکس وبر
- (۳) طه عبدالرحمن - ویلهلم دیلتای - هانتینگتون - آگوست کنت
- (۴) فارابی - کارل مارکس - آگوست کنت - اسپنسر



۶۴- صحیح و غلط بودن هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

- هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت اجتماعی با چالش مواجه می‌شود.
 - جامعه‌شناسان قرن نوزدهم معتقد بودند که آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است؛ غرب این مطلب را به عموم مردم جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.
 - از نظر میرزای نائینی، مشروطه به معنای مشروط کردن مردم یک جامعه به حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کنند.
 - در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد نقطه شروع رقابت‌ها را یکسان نماید.
- (۱) ص - ص - ص - غ
(۲) ص - غ - ص - غ
(۳) غ - غ - غ - ص
(۴) غ - ص - ص - غ

۶۵- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب چیست؟

- در اواخر قرن بیستم، چه چیزی محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد؟
 - طبق کدام نظریه، کشورهای غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از جوامع غیرغربی حل می‌کنند؟
 - بخش‌هایی از جهان اجتماعی که کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، چه نام دارند؟
- (۱) قشر بندی - استعمارگر و استعمارزده - ارزش‌ها، عقاید و آرمان‌ها
(۲) هویت - مرکز و پیرامون - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
(۳) کشمکش طبقاتی - شمال و جنوب - بنیادی‌ترین پدیده اجتماعی
(۴) عدالت اجتماعی - شرق و غرب - لایه‌های سطحی جهان اجتماعی

۶۶- کدام گزینه به ترتیب می تواند مصداق مفاهیم «مسئله»، «فرضیه» و «نظریه» باشد؟

- (۱) روان شناسان در تلاش برای مشخص کردن حد بهینه اضطراب هستند - بازخورد خانواده در مورد نمرات تحصیلی می تواند ریشه اضطراب تحصیلی باشد. - رویکرد روان شناسی مثبت نگر در درمان اضطراب تحصیلی
- (۲) آیا ریشه اضطراب تحصیلی در روابط دانش آموز با والدینش قابل ردیابی است؟ - دلشوره دائمی در مورد درس موجب افت عملکرد تحصیلی دانش آموز می شود. - بر هم خوردن نظم خواب هم علت و هم معلول اضطراب تحصیلی است.
- (۳) از دیدگاه دانشمندان اسلامی، اضطراب چه پیامدهایی در زندگی تحصیلی فرد دارد؟ - اضطراب تحصیلی در روان شناسی تحولی - تفاوت اضطراب تحصیلی به تفکیک رشته تحصیلی
- (۴) تفاوت میزان اضطراب تحصیلی در دختران و پسران - کادر آموزشی مدرسه تا چه اندازه می توانند مانع اضطراب تحصیلی دانش آموزان شوند؟ - عضویت در طبقه اجتماعی و اقتصادی بالاتر موجب کم شدن سطح نگرانی تحصیلی می شود.

۶۷- با توجه به جدول مراحل رشد انسان بعد از تولد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) کودکان نوپا، کودکانی هستند که در دوره طفولیت و بازه سنی ۰ تا ۲ سال قرار دارند.
- (۲) نمی توانیم با قاطعیت بگوییم شروع دوره نوجوانی و بلوغ جنسی هم زمان است.
- (۳) پایان دوره نوجوانی به معنای پایان بلوغ جنسی است.
- (۴) پایان دوره نوجوانی با ملاک سن، کار و استقلال از والدین تعیین می شود.

۶۸- در عبارت «هنگامی که مهارت های زبانی کودکان افزایش می یابد و توانایی آن ها در درک کردن نقطه نظر دیگران بهبود می یابد، رفتار نوع دوستانه نیز در آن ها بیشتر می شود» هر یک از قسمت های مشخص شده، به کدام جنبه رشد کودک مربوط می شوند؟

- (۱) هیجانی - هیجانی و اجتماعی - هیجانی
- (۲) شناختی - شناختی و اجتماعی - اخلاقی
- (۳) هیجانی - شناختی و هیجانی - اخلاقی
- (۴) شناختی - اخلاقی و اجتماعی - هیجانی

۶۹- به ترتیب موضوعات زیر به کدام یک از مفاهیم مربوط است؟

- مطالعه کتابی در حالی که از شب قبل آن را بالای سر خود گذاشته ایم، ثمربخش تر از زمانی است که صبح به دنبال آن بگردیم.
- میزان تمرکز افراد بر اطلاعات مرتبط با یک موضوع و بازداری از توجه به محرک های نامتناسب، بر کارکرد افراد اثر دارد.
- گاهی مجموعه ای از خطاها وارد نظام ذهنی فرد می شود و بر ادراک او تأثیر می گذارد.

- (۱) آماده سازی - اثر استروپ - خطای شناختی
- (۲) آماده سازی - توجه پراکنده - خطای ادراکی
- (۳) جست و جو - اثر استروپ - خطای ادراکی
- (۴) جست و جو - توجه پراکنده - خطای شناختی

۷۰- درستی و نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) نتایج آزمایشات مربوط به فقدان حواس نشان می دهد که انسان بیش از سایر موجودات به احساس نیاز دارد.
- (ب) نادیده گرفتن فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک به دلیل ارتباط بسیار نزدیک بین این مفاهیم است.
- (ج) تفاوت در درک درجه دشواری مطالب درسی از نظر دانش آموزان مختلف نوعی خطای ادراکی محسوب می شود.
- (د) از نظر روان شناسان گشتالت ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می پذیرد.

- (۱) د - د - ن - د
- (۲) د - ن - ن - ن
- (۳) ن - ن - د - ن
- (۴) ن - د - د - د

۷۱- فنون زیر به ترتیب اثر کدامیک از عوامل ایجاد فراموشی را کاهش می‌دهند؟

• کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری

• یادگیری عمیق

• بیان اهمیت مطالب

• آزمون مکرر

(۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - مشکلات نشانه‌های بازیابی

(۲) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عدم رمزگردانی - مشکلات نشانه‌های بازیابی

(۳) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عوامل عاطفی - گذشت زمان

(۴) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

۷۲- کلمه «آزمون» در صورت زوج‌واژه‌شدن با واژه‌های زیر به ترتیب دارای کدامیک از نشانه‌های بازیابی اطلاعات

خواهد بود؟

• مداد

• مراقب

• آسمان

(۱) درونی - درونی - درونی و بیرونی (۲) بیرونی - درونی و بیرونی - درونی و بیرونی

(۳) درونی و بیرونی - درونی و بیرونی - بیرونی (۴) درونی و بیرونی - بیرونی - بیرونی

۷۳- کدامیک از عبارت‌های زیر در زمینه «حل مسئله» درست است؟

(۱) وجود مجهولات پیرامون ما باعث می‌شود که مسئله از تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل شود.

(۲) حل مسئله چوپان و بردن گوسفند و گرگ و علف به طرف دیگر رودخانه، چون مبتنی بر قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است، از روش‌های تحلیلی حل مسئله محسوب می‌شود.

(۳) در روش مهندسی معکوس برای تولید ماشین، افراد ابتدا سعی می‌کنند تولید قطعات پیچیده‌تر را فراگیرند تا از طریق آن، تولید قطعات ساده‌تر به سادگی و سریع‌تر فراهم گردد.

(۴) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله عدم برخورداری از تجربه گذشته یا نداشتن نگاه جدید به مسئله است.

۷۴- مشاور پایه دوازدهم یک مدرسه هر بار پس از اجرای آزمون‌های هماهنگ بین مدارس، رتبه و تراز دانش‌آموزانش را بررسی کرده و به دانش‌آموزانی که پس از انجام دقیق برنامه مطالعاتی‌شان، پیشرفت چشمگیری داشته‌اند و تراز بالایی کسب کرده‌اند توصیه می‌کند که کتاب‌های تست سطح بالا تهیه کنند و در هر بازه مطالعاتی، تعداد زیادی تست دشوار بزنند. «مشخص کردن میزان افزایش تراز دانش‌آموزان» و «ارائه کتاب‌های تست سطح بالا» به ترتیب به کدامیک از مراحل حل مسئله اشاره دارد؟

(۱) اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین (۲) تشخیص مسئله - به کارگیری راه حل مناسب

(۳) ارزیابی راه حل - بازبینی راه حل (۴) بازبینی راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین



۷۵- چه تعداد از ضرب‌المثل‌های زیر، مشابه سبکی از تصمیم‌گیری است که در عبارت «دست‌دست کردن» به آن اشاره شده است؟

- چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی
- چو فردا شود فکر فردا کنیم.
- ریش در دست دیگران داشتن
- از این ستون به اون ستون فرجه!
- آن قدر بیز که بتوانی بخوری.
- وعده سر خرمن دادن

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۷۶- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مصداق کدام یک از فرایندهای شناختی هستند؟

- علی رشته‌های ورزشی متعددی را دوست دارد و فکر می‌کند چگونه در رشته‌ای که به آن علاقه بیشتری دارد، موفق شود.
- شرایط بیماری مادر، رضا را مستأصل کرده و یافتن راهی برای بهبود مادر تنها دغدغه این روزهای اوست.
- در جلسه کنکور، برای حل سؤالات تابع، مائده چند راه حل به ذهنش می‌رسد، اما به دنبال سریع‌ترین راه می‌گردد.
- در مواجهه با سختی غیرقابل انتظار سؤالات ریاضی، سارا باید مشخص کند که زمان ریاضی را به دروس دیگر بدهد یا خیر.

(۱) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری
(۳) حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله (۴) تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری

۷۷- هر کدام از موارد زیر به ترتیب بیانگر کدام روش اسناد است؟

- دوستم هرگز با من آشتی نمی‌کند. چون من آدمی عصبی هستم.
- دوستم کم‌تر با من وقت می‌گذراند چون عاشق کار است و دوست دارد بیشتر کار کند.
- هیچ وقت نمی‌توانم دوست پیدا کنم چون همه از من بدشان می‌آید.
- دوستم فعلاً از دستم عصبانی نیست. شانس آوردم.
- (۱) پایدار - بیرونی - بیرونی - ناپایدار
- (۲) درونی - درونی - درونی - پایدار
- (۳) پایدار - درونی - پایدار - درونی
- (۴) درونی - بیرونی - ناپایدار - پایدار

۷۸- درستی (د) و نادرستی (ن) عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- انگیزه و نگرش هر دو در خصیصه حرکت‌بخشی مشابه یکدیگرند.
- انتخاب نادیده گرفتن نیاز فردی به خاطر پاسخ‌دادن به نیاز اجتماعی، براساس نگرش است.
- نگرش‌ها در حین ساخته شدن، تابع اصل هماهنگی شناختی هستند.
- بیشترین و ناگهانی‌ترین تغییر نگرش‌های فرد در دوره نوجوانی است.

(۱) د - ن - د - د (۲) ن - ن - ن - د (۳) ن - د - د - ن (۴) د - د - ن - ن

۷۹- محمد به دلیل مشکلات شغلی و فشارهای کاری زیاد، در روابط خود با همسرش دچار چالش شده است. در موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از روش‌های مقابله ناسازگارانه با فشار روانی مورد استفاده قرار گرفته است؟

- پس از چند روز فکر کردن به این نتیجه می‌رسد که بهتر است صبر کند تا با گذر زمان روابطشان به حالت خوشایند قبلی برگردد.

- وقتی اعتراضات و ناراحتی‌های همسرش اوج می‌گیرد، تصمیم می‌گیرد که شغل خود را تغییر دهد.
- تلاش برای درگیری با چالش‌های عاطفی را رها می‌کند و برای فراموشی مسئله، بیشتر از قبل روی کار متمرکز می‌شود.

(۱) منفعل بودن - انجام رفتارهای تکانشی - در انتظار معجزه بودن

(۲) منفعل بودن - تصمیم براساس هیجانات - ترک موقعیت

(۳) در انتظار معجزه بودن - انجام رفتارهای تکانشی - منفعل بودن

(۴) در انتظار معجزه بودن - تصمیم براساس هیجانات - ترک موقعیت

۸۰- «دانش‌آموزی برای فرار از سختی‌ها و محدودیت‌های محیط خانواده، مجبور است درس بخواند تا بتواند به خوابگاه دانشجویی برود و زندگی مستقلی داشته باشد؛ بنابراین به صورت منظم به مطالعه و آزمون می‌پردازد.» در صورت فرض وجود استرس برای این دانش‌آموز، کدام توصیف درست‌تر است؟

(۱) هنگام فشار روانی، فرد یک موقعیت را فراتر از توانایی‌های خود ارزیابی می‌کند و احساس خطر می‌کند.

(۲) گاهی اوقات فشار روانی باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی فرد می‌شود.

(۳) نوع ارزیابی فرد از مشکل، احساس ناخوشایندی برای او به همراه دارد که منجر به فشار روانی می‌شود.

(۴) افراد اغلب، فشار روانی را منفی تلقی می‌کنند، حال آن که فشار روانی هر نوع تغییر در زندگی است.



دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درسنامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.



ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۴/۰۶

آزمون
سیزدهم
حضور
دفترچه شماره ۲


تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زبان عربی	۲۰ سؤال	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳ سؤال	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه	
۳	جغرافیا	۱۲ سؤال	۱۱۴	۱۲۵		
۴	فلسفه و منطق	۲۰ سؤال	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	
۵	اقتصاد	۱۵ سؤال	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

Azmoon.kheilisabz.com

۸۱- ﴿لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يَذْكُرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ...﴾:

- (۱) چیزی را که نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نباید بخورید!
- (۲) از آن چه نام خداوند را برایش ذکر نکرده‌اند، نخورید!
- (۳) از چیزهایی که نام الله بر آن یاد نمی‌شود، هرگز نخورید!
- (۴) از چیزی که نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نخورید!

۸۲- «كَانَ النَّاسُ فِي بِلَدِنَا مُتَحَيِّرِينَ بِسَبَبِ ظَاهِرَةِ تَسَاقُطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ كَأَنَّهُ يَنْزِلُ بَلَاءٌ عَظِيمٌ!»: در کشور ما ...

- (۱) مردم به خاطر پدیده پی‌درپی افتادن ماهی‌ها از آسمان بسیار متحیر بودند، گویی که بلای بزرگی نازل می‌شد!
- (۲) مردم متعجب بودند، چراکه پدیده افتادن ماهی‌ها از آسمان گویی سبب نزول بلایی بزرگ می‌شود!
- (۳) مردم به علت پدیده روی زمین افتادن ماهی‌ها از آسمان متعجب شده بودند، چراکه آن بلای بزرگی بود!
- (۴) به دلیل پدیده افتادن ماهی‌ها از آسمان مردم متحیر بودند، گویی بلای بزرگی نازل می‌شد!

۸۳- «الْأَهَمُّ لَكَ هُوَ أَنْ تَحَاوَلَ مُحَاوَلَةً بِالْغَةِ لْغَايَةِ عَظِيمَةٍ وَ إِنْ لَمْ تَصِلْ إِلَى الْغَايَةِ!»:

- (۱) مهم‌ترین برای تو آن است که برای هدفی بزرگ تلاش کامل داشته باشی، اگرچه به هدف نرسی!
- (۲) مهم‌ترین برای تو این است که در جهت یک هدف بزرگ کاملاً کوشش نمایی، حتی اگر تو را به آن هدف نرساند!
- (۳) مهم‌تر برای تو این است که برای یک هدف بزرگ به طور کامل تلاش کنی، هرچند به آن هدف نرسی!
- (۴) مهم‌تر برای تو آن است که برای اهدافی بزرگ تلاش کاملی کنی، هرچند به آن اهداف نرسیدی!

۸۴- «لَمْ يُرْفَعْ عِلْمُ بِلَادِنَا فِي هَذِهِ الْمُبَارَاةِ إِلَّا بِأَيْدِي هَؤُلَاءِ اللَّاعِبِينَ!»:

- (۱) تنها پرچم کشور ما در این مسابقات با دستان این بازیکنان بالا برده شد!
- (۲) در این مسابقات جز دستان این بازیکنان پرچم کشورمان را بالا نبرد!
- (۳) پرچم کشور ما فقط در این مسابقه با دست این بازیکنان بالا برده نشد!
- (۴) در این مسابقه پرچم کشور ما فقط با دستان این بازیکنان بالا برده شد!

۸۵- «لَا عَمَلَ أَسْوَأَ مِنَ التَّعَدِّيِّ عَلَى بَيْتِنَا الَّتِي نَعِيشُ فِيهَا لِأَنَّهَا أَمَانَةٌ لِلْآخِرِينَ نَحْنُ نَر_اقِبُهَا حَتَّى تُوصِلَهَا إِلَيْهِمْ!»:

- (۱) هیچ کاری زشت‌تر از دست‌درازی به محیط زیستمان که در آن زیست می‌کنیم نیست، چراکه آن امانت آیندگان است و ما باید از آن مراقبت کنیم تا به آنان برسد!
- (۲) هیچ کاری به زشتی دست‌درازی به محیط زیستی که در آن زندگی می‌کنیم نیست، چه آن امانت آیندگان است که باید از آن نگهداری کنیم و آن را به آن‌ها برسانیم!
- (۳) هیچ کاری زشت‌تر از دست‌درازی به محیط زیستمان که در آن زندگی می‌کنیم نیست، زیرا آن امانت آیندگان است؛ پس ما از آن مراقبت می‌کنیم تا آن را به ایشان برسانیم!
- (۴) کاری زشت‌تر از دست‌درازی کردن به محیط زیستمان در حالی که در آن زندگی می‌کنیم نیست، زیرا آن امانتی است برای آیندگانمان؛ پس از آن مراقبت می‌کنیم تا آن را به آنان برسانیم!

۸۶- عین الصّحیح:

- (۱) لبیتنا ستّ طبقات و فی کلّ طبقة تسع غُرَف: خانه ما در ششمین طبقه است و در هر طبقه نه اتاق وجود دارد!
- (۲) لن یُنقذ الإنسان من مصیبة الجهل إلاّ الکتاب: جز کتاب‌ها [چیزی] انسان را از مصیبت نادانی نجات نخواهد داد!
- (۳) حیرنی جدّاً ذلك الأمر لأتّنی ما انتظرته: بسیار از آن کار حیرت‌زده شدم؛ زیرا انتظارش را نداشتم!
- (۴) قرأت فی مجلّة واحدة ثمانیاً و عشرين مقالة ریاضیّة: در یک مجله بیست‌وهشت مقاله ورزشی خواندم!

۸۷- عین الصّحیح:

- (۱) امتلاً الملعب من متفرّجین اشتاقوا إلى مشاهدة المباراة الثّهائیة! ورزشگاه از تماشاچیان پر شد، در حالی که به دیدن مسابقه فینال اشتیاق دارند!
- (۲) لم تُفرّقین بین عمّال یشتغلون فی مصنعك لسنوات کثیرة؟: چرا میان کارگرانی که در کارخانه‌ها برای سال‌های زیادی کار می‌کنند، فرق می‌گذاری؟!
- (۳) قد عرّفنا والدنا علی شعوب یعیشون فی مساحة واسعة من بلادنا! پدرمان ما را با ملتی آشنا کرده بود که در مساحت پهناوری از کشورمان زندگی می‌کردند!
- (۴) قد یغرس مواطنونا أزهاراً لتتفع النّاس برائحتها الطّیبة و جمالها! شهروندانمان گل‌هایی را می‌کارند که با بوی خوش و زیبایی‌شان به مردم سود برساند!

۸۸- «در فروشگاه داشت بسته می‌شد که ما به آن جا رسیدیم!»:

- (۱) باب المتجر کان یُغلق فوصلنا إلى هناك!
- (۲) حینما کان باب المتجر یُغلق نحن وصلنا إليه!
- (۳) کاد باب المتجر یُغلق فوصلنا إلى هناك!
- (۴) یَکاد باب المتجر یُغلق و لکن ما وصلنا إليه!

۸۹- عین الأقرب من مفهوم هذه الآية الشریفة: ﴿لو کنت فظّاً غلیظ القلب لانفضّوا من حولک﴾

- (۱) درشتی و نرمی به هم در، به است!
- (۲) تندخویی با خلاق، مهر را کین کردن است!
- (۳) گرچه خار از تندخویی‌ها نگهبان گل است!
- (۴) مشو با تندخویی از عدوی ساده‌دل ایمن!

• عین الصّحیح فی التّحلیل الصّرفی و الاعراب (۹۰-۹۲):

۹۰- «عالم یتنفع بعلمه خیر من ألف عابد!»:

- (۱) عالم: اسم - مفرد مذکر - اسم فاعل (فعله: عَلَّمَ) - نكرة - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمة
- (۲) یتنفع: مضارع - مزید ثلاثی (من باب افتعال) - مجهول / فعل مع نائب فاعله جملة وصفیة
- (۳) خیر: مفرد مذکر - اسم تفضیل - نكرة - مبني / خبر و مرفوع بالضمة
- (۴) عابد: مفرد مذکر (جمعه: عباد) - اسم فاعل (مأخوذ من فعل مجرّد ثلاثی) - نكرة / مجرور بالكسرة

۹۱- «أصبح ألفرد من أغنی أغنیاء العالم و أنشأ مصانع کثیرة!»:

- (۱) أصبح: فعل ماضی - للمفرد الغائب - مزید ثلاثی (مضارعه: یُصبح) / من الأفعال الناقصة و فاعله «ألفرد»
- (۲) أغنی: مفرد مذکر - اسم تفضیل علی وزن «أفعل» - معرب / خبر لفعل «أصبح» و منصوب
- (۳) أنشأ: فعل ماضی - للغائب - مصدره: «إنشاء» - لازم - معلوم / فعل مع فاعله جملة فعلیة
- (۴) مصانع: جمع تکسیر - اسم مکان من مصدر «صناعة» - معرب - نكرة / مفعول و منصوب

۹۲- «بعد شهور شاهد المزارع أنَّ الخضراوات بالمزرعة تتعرض للأكل»:

- (۱) شاهد: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (اسم مفعوله: مُشاهد) - متعدّ / فعل و فاعله «المزارع»
- (۲) الخضراوات: جمع تكسير (مفردة: خضراء) - معرّف بأل - معرب / اسم أنّ و منصوب
- (۳) بِ: حرف من الحروف الجارة - جاء في معنى «في» - مبني / «بالمزرعة»: خبر أنّ
- (۴) تتعرض: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي (مصدره: تعريض) - لازم / فعل و فاعل و الجملة فعلية

۹۳- عَيِّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) أَهْدَى مُدِيرَ الْمَدْرَسَةِ هَدِيَّةً لِمِيلِنَا الْفَائِزِ فِي الْمُسَابَقَةِ!
- (۲) اِقْرَأْ هَذِهِ الْمَقَالَاتِ لِكَيْ تَطْلُعَ عَلَى أَفْعَالِ الْإِنْسَانِ الْمُخْرِبَةِ!
- (۳) عَلَيْنَا بِالذَّهَابِ إِلَى الْمَلْعَبِ لِتَشَاهِدِ الْمُبَارَاةَ بَيْنَ هَذَيْنِ الْفَرِيقَيْنِ!
- (۴) اخْتَارَ الشَّيْمَاءُ الْعَوْدَةَ إِلَى قَوْمِهَا وَدَعَتْ قَوْمَهَا إِلَى الْإِسْلَامِ!

۹۴- عَيِّن فعلاً عدد حروفه الزائدة أكثر:

- (۱) إِنَّهُمْ تَعَرَّفُوا عَلَى أَصْدِقَائِهِمْ وَ سَلَّمُوا عَلَيْهِمْ!
- (۲) اسْتَرْجَعْتُ مُحَفَظَتِي مِنَ الْمُفْتَشِّ فِي الصَّلَاةِ!
- (۳) اسْتَلَمْنَا رِسَائِلَ عَنْ زَمَلَانَا الْقُدَمَاءَ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ!
- (۴) أَسْرَعْتُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ لِكَيْ أُطَالِعَ دُرُوسِي!

۹۵- «يُسَاعِدُ هَؤُلَاءِ تَلْمِذَاتٍ مُؤَدَّاتٍ!» بَدِّلِ الْجُمْلَةَ الْمَعْلُومَةَ إِلَى الْمَجْهُولَةِ:

- (۱) تُسَاعِدُ تَلْمِذَاتٍ مُؤَدَّاتٍ!
- (۲) يُسَاعِدُ هَؤُلَاءِ تَلْمِذَاتٍ!
- (۳) تُسَاعِدُ تَلْمِذَاتٍ تَلْمِذَاتٍ!
- (۴) يُسَاعِدُ هَؤُلَاءِ تَلْمِذَاتٍ!

۹۶- عَيِّن جواب الشرط يدلّ على الأمر:

- (۱) إِنْ تَكَلَّمُوا فِي الصَّفِّ حِينَ تَدْرِيسِ الْمُعَلِّمِ لَا تَفْهَمُوا الدَّرْسَ!
- (۲) مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ لَهُ خَيْرُ الْأَصْدِقَاءِ فَلْيُصَادِقِ اللَّهَ!
- (۳) مَا لَمْ يُكْتَبْ فَسَوْفَ يُنْسَى فَقِيدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابَةِ!
- (۴) مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ فَهُوَ أَعْلَمُ النَّاسِ!

۹۷- عَيِّن مضارعين التزاميين (في الفارسية):

- (۱) لِيَرْحَمُوا مِنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُهُمُ اللَّهُ!
- (۲) لِنَذْهَبْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ نَرْكَبُ الْحَافِلَةَ الْمَدْرَسِيَّةَ!
- (۳) اسْتَبْقُوا الْخَيْرَاتِ حَتَّى يَكْتُبَ الرَّبُّ لَكُمْ حَسَنَاتٍ!
- (۴) مَنْ يَتَعَوَّدْ عَلَى الْكَسَالَةِ فَلَنْ يَبْلُغَ التَّوْفِيقَ!

۹۸- عَيِّن الخطأ في تعيين نوع «لا»:

- (۱) اخْتِي، لَا تَتَدَخَّلِي فِي مَوْضِعٍ يُعَرِّضُكَ لِلْمَشَاكِلِ ← «ناهية»
- (۲) لَا حِيلَةَ مِنْ فَهْمِ عَقَائِدِ الْآخَرِينَ لِنَعِيشِ أَفْضَلَ فِي الدُّنْيَا! ← «نافية للجنس»
- (۳) ﴿لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ ← «نافية»
- (۴) لَا يَكَاتِبُ الزَّمَلَاءُ أَسْتَاذَهُمْ لِأَنَّهُ لَيْسَ قَادِرًا عَلَى إِجَابَتِهِمْ! ← «نافية»

۹۹- عَيِّن ما يشتمل على الحال من نوعيها:

- (۱) ﴿يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً﴾ (۲) مَنْ يَقُمْ بِأَعْمَالِهِ وَحِيدًا فَهُوَ خَاسِرٌ!
- (۳) رَأَيْتُ الْفَارِسَ مُبْتَسِمًا وَهُوَ جَالِسٌ عَلَى فَرَسِهِ!
- (۴) الْمَجَاهِدُونَ أَنْدَفَعُوا إِلَى الْقِتَالِ وَهُمْ مُتَوَكِّلُونَ!

۱۰۰- «أَخِي يَعْبُدُ الرَّبَّ عِبَادَةَ الْمُتَوَاضِعِينَ!» هَذِهِ الْعِبَارَةُ تَعْنِي:

- (۱) لَا عِبَادَةَ كِعِبَادَةِ أَخِي لِأَنَّهُ يَعْبُدُ رَبَّهُ مُتَوَاضِعًا!
- (۲) يَعْبُدُ أَخِي رَبَّهُ كَالْمُتَوَاضِعِينَ!
- (۳) يَكَادُ أَخِي يَعْبُدُ رَبَّهُ مِثْلَ الْمُتَوَاضِعِينَ!
- (۴) لَمْ يَعْبُدِ الرَّبَّ مُتَوَاضِعًا غَيْرَ أَخِي!

۱۰۱- به گمان برخی از باستان‌شناسان، نخستین نوشته‌های جهان متعلق به چه کسانی است؟

- (۱) ایلامی‌ها
(۲) سومریان
(۳) مصریان
(۴) چینی‌ها

۱۰۲- کورش کبیر، مدتی پس از به قدرت رسیدن، به کدام اقدام دست زد؟

- (۱) با فتح سرزمین مصر، شمال آفریقا را به قلمرو هخامنشیان افزود.
(۲) با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ و متحدان وی را شکست داد.
(۳) به آسیای صغیر لشکر کشید و سارد، پایتخت ثروتمند لیدی را تسخیر کرد.
(۴) پس از تصرف فنیقیه، بدون جنگ و خونریزی وارد بابل شد و آن را فتح نمود.

۱۰۳- کدام گزینه درباره اسکندر مقدونی و جانشین او در ایران (سلوکوس) درست است؟

- (۱) اسکندر پس از فرونشاندن شورش یکی از دولت - شهرهای یونانی، در زمان پادشاهی داریوش سوم، با سپاهی آماده به ایران هجوم آورد.
(۲) اسکندر با وجود رشادت‌های سورنا، سردار شجاع ایرانی، شوش پایتخت هخامنشیان را تسخیر کرد و تخت جمشید را به آتش کشید.
(۳) بلافاصله پس از مرگ اسکندر، سلوکوس، پادشاهی سلوکیان را در فلات ایران بنیان نهاد و خود را «نیکاتور» به معنای امپراتور نامید.
(۴) سلوکوس ابتدا «انطاکیه» را به پایتختی خود برگزید و پس از مدتی آن را به «سلوکیه»، شهری در ساحل غربی رود دجله منتقل کرد.

۱۰۴- کدام مورد، درباره رویدادهای منسوب به «خسرو انوشیروان» درست است؟

- (۱) با شورش بهرام چوبین به بیزانس گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به سلطنت رسید.
(۲) در نتیجه اقدامات او، از نفوذ نجبای درجه دوم کاسته و بر قدرت اشراف درجه اول افزوده شد.
(۳) با برانداختن حکومت لخمیان، باعث شد که مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع بماند.
(۴) با هدایت او، مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن، به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید.

۱۰۵- کدام مورد، درباره روند اسلام آوردن مردم ایران نادرست است؟

- (۱) در جنگ قادسیه، دسته‌ای از سپاه ساسانیان، مسلمان شدند و به اعراب پیوستند.
(۲) عده زیادی از ایرانیان در خلال جنگ‌های ساسانیان با اعراب و فتح ایران، مسلمان شدند.
(۳) روند پذیرش اسلام در ایران که در دوران خلافت بنی‌امیه گُند بود، در زمان عباسیان شتاب گرفت.
(۴) ایران کم‌تر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد، اما اسلام‌پذیری ایرانیان چندین قرن به طول انجامید.

۱۰۶- کدام مورد، درباره نقش و جایگاه ایرانیان در خلافت عباسیان درست است؟

- (۱) نخستین خلیفه عباسی به کمک یک سردار ایرانی بر تخت خلافت تکیه زد.
- (۲) مأمون تحت تأثیر خاندان ایرانی برمکی، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.
- (۳) ایرانیان تا منصب مهم وزارت هم پیش رفتند، هرچند هرگز به مقام فرماندهی سپاه نرسیدند.
- (۴) بیش از دو قرن، عزل و نصب خلیفه عباسی به میل برخی سلسله‌های ایرانی مسلمان انجام می‌گرفت.

۱۰۷- کدام گزینه درباره نظام اداری ایران تا پیش از حمله مغول، درست است؟

- (۱) فرمانروایان غزنوی، دیوان‌سالاران حکومت‌های ایرانی سامانی و آل بویه را به خدمت گرفتند.
- (۲) سلجوقیان به کمک عمیدالملک کندی و خواجه نصیرالدین توسی، نظام اداری را گسترش دادند.
- (۳) در عصر سلجوقی، وزیر از امنیت شغلی زیادی برخوردار بود و سلطان بدون دلیل حق عزل وی را نداشت.
- (۴) در دوره خوارزمشاهیان، قدرت و نقش وزیر به شدت افزایش یافت و بر اختیارات برخی از دیوان‌ها افزوده شد.

۱۰۸- در کدام موارد، توصیف درستی از اوضاع هنر و معماری در عصر مغول - تیموری ارائه شده است؟

- (الف) هنر نگارگری بیشتر در کتاب‌آرایی متون ادبی و کتاب‌های تاریخی، پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد.
- (ب) ایلخانان مغول از مشوقان پدیدآوردن شاهنامه مصور بودند که فاخرترین نمونه تیموری آن، شاهنامه دموت است.
- (ج) معماری ایرانی که در دوره فرمانروایی تیمور به اوج شکوفایی خود رسیده بود، در زمان جانشینان او با افول مواجه شد.
- (د) مهم‌ترین ویژگی معماری، ایجاد بناهای عظیم، ساختن گنبدها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزیین بناها با گچ‌بری و کاشی‌کاری بود.

(۱) ج - الف (۲) د - ب

(۳) ب - ج (۴) الف - د

۱۰۹- در زمان زمامداری کدام پادشاه صفوی، اختلاف و درگیری میان اهل قلم و اهل شمشیر افزایش یافت؟

- (۱) شاه صفی (۲) شاه سلیمان
- (۳) شاه عباس دوم (۴) شاه سلطان حسین

۱۱۰- در آستانه پیروزی نهضت مشروطه، تجمع مردم در مسجد شاه به چه دلیلی شکل گرفت و سرکوب این اعتراض منجر به کدام نتیجه شد؟

- (۱) سفر سوم مظفردالدین شاه به اروپا - ایجاد انجمن‌های مخفی مبارزه
- (۲) احداث بانک استقراضی روس در محل یک قبرستان متروکه - مهاجرت کبری
- (۳) فلک‌شدن بازرگانان به بهانه گرانی قند - تحصن علما و روحانیون در حرم حضرت عبدالعظیم
- (۴) اعلام حکومت نظامی در تهران توسط عین‌الدوله - بست‌نشینی عدالت‌خواهان در باغ سفارت انگلیس



۱۱۱- شکست عثمانی از نیروهای متفق در جریان جنگ جهانی اول، چه تأثیری بر اوضاع داخلی ایران گذاشت؟

- (۱) مجلس شورای ملی تعطیل و مشروطه تضعیف شد.
- (۲) دولت موقت ملی فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.
- (۳) عشایر عرب خوزستان در نبرد جهاد غیورانه با متفقین جنگیدند.
- (۴) با نقض بی‌طرفی ایران، کشور ما به دو نیمه شمالی و جنوبی تقسیم شد.

۱۱۲- کدام مورد از نتایج مهم کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود؟

- (۱) زاهدی نخست‌وزیر شد و اعلام حکومت نظامی کرد.
- (۲) آشوب‌های خیابانی و جنگ روانی علیه مصدق تشدید شد.
- (۳) آیت‌الله کاشانی اعلام جهاد نمود و مردم را به ادامه مبارزه فراخواند.
- (۴) همکاری و اتحاد رهبران نهضت ملی‌شدن نفت به تفرقه و دشمنی تبدیل شد.

۱۱۳- کدام مورد، درباره فرجام عمر سیاسی حاجعلی رزم‌آرا و جمشید آموزگار، از نخست‌وزیران دوره پهلوی دوم، درست است؟

- (۱) هر دو به دست جوانان انقلابی ترور شدند.
- (۲) هر دو توسط محمدرضا شاه از سمت خود برکنار شدند.
- (۳) اولی، از سوی مخالفان ترور شد و دومی، توسط شاه از سمت خود برکنار شد.
- (۴) اولی، از سمت خود برکنار شد و دومی، در نتیجه اعتراضات مردمی مجبور به استعفا شد.



۱۱۴- کدام گزینه در ارتباط با کشت پلانتیشن طی سالیان متمادی نادرست است؟

- (۱) انسان با درک توان‌های محیط و استفاده از منابع برای رفع نیازها از این نوع کشت استفاده می‌کند.
 - (۲) این نوع از کشاورزی نتیجه نگاه سودجویانه انسان برای رسیدن به خواسته‌هایش بدون درک توان محیط می‌باشد.
 - (۳) این نوع از عملکرد انسان، تعادل محیط را بر هم می‌زند و در نهایت خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک را افزایش می‌دهد.
 - (۴) به دلیل این که مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند، اغلب صاحبان پلانتیشن‌ها، از شرکت‌های چندملیتی هستند.
- ۱۱۵- در کدام یک از دوره‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌های کشورمان شکل نهایی یافته و کدام عبارت در ارتباط با این دوره صحیح است؟

- (۱) کواترن - به دوره ابتدایی زمین‌شناسی گفته می‌شود و سرزمین‌های پست در این دوره شکل گرفته است.
- (۲) کواترن - طی آن دوره‌های یخچالی و بین یخچالی، دوره‌های بارانی و خشک به وقوع پیوسته است.
- (۳) مزوزوئیک - گسترش زندگی انسان و شهرنشینی باعث تغییرات زیادی در ناهمواری‌ها در این دوره شده است.
- (۴) مزوزوئیک - تقریباً ۲/۵ میلیون سال اخیر را در بر می‌گیرد و آثار زیادی بر ناهمواری‌ها بر جای گذاشته است.

۱۱۶- باتوجه به اطلاعات داده‌شده در جدول، رشد مطلق جمعیت کدام است؟

۴,۹۵۴,۰۰۰	جمعیت
۶۳۰,۳۴۵	میزان مرگ‌ومیر
۲,۰۲۰,۰۰۰	میزان موالید
۱۸۲,۱۳۰	میزان خروج مهاجران
۴۱۲,۱۱۰	میزان ورود مهاجران

- (۱) ۳۵ درصد
- (۲) ۲۶ درصد
- (۳) ۲۴/۳ درصد
- (۴) ۳۲/۶ درصد

۱۱۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

(الف) مبادله پایاپای، ساده‌ترین شکل تجارت انسان است و در گذشته، امور تجاری از این طریق و در مکان‌های مشخصی انجام می‌گرفت.

(ب) امروزه تجارت شکل جهانی به خود گرفته است و یکی از راه‌های مهم تولید ثروت برای کشورها است.

(ج) ایران به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه، عبور جاده ابریشم و راه ادویه از نظر تجارت قدمت دارد.

(د) تجارت الکترونیک امروزه، بخش وسیعی از انتقال کالا و خدمات را بر عهده گرفته است.

(ه) عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر و افزایش هزینه‌ها، از معایب تجارت الکترونیک است.

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۱۱۸- تصویر زیر، پوشش گیاهی از صحرای بزرگ آفریقا به سمت جنگل‌های بارانی استوایی را نشان می‌دهد. به ترتیب

از چپ به راست چه نوع پوشش گیاهی در این منطقه به چشم می‌خورد؟



(۱) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده -

ساوان متراکم - نیمه‌بیابانی - بیابانی

(۲) ساوان متراکم - جنگل‌های بارانی استوایی -

ساوان پراکنده - بیابانی - نیمه‌بیابانی

(۳) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان متراکم - ساوان پراکنده - نیمه‌بیابانی - بیابانی

(۴) ساوان متراکم - ساوان پراکنده - جنگل‌های بارانی استوایی - بیابانی - نیمه‌بیابانی

۱۱۹- کدام گزینه درباره روند گردش عمومی هوا در مناطق استوایی درست است؟

- (۱) سردشدن هوا ← صعودکردن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران
- (۲) صعودکردن هوا ← سردشدن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران
- (۳) صعودکردن هوا ← سردشدن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران و برف
- (۴) سردشدن هوا ← صعودکردن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران و برف

۱۲۰- هدف از ایجاد سازمان اوپک توسط برخی کشورهای متحد چیست و اقتصاد این کشورها مبتنی بر کدام مورد است؟

- (۱) جلوگیری از آسیب پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی - تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی
- (۲) بهبود شرایط توسعه اقتصادی پایدار کشورهای عضو - تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی
- (۳) جلوگیری از آسیب پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار - تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته
- (۴) بهبود شرایط توسعه اقتصادی پایدار کشورهای عضو - تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته

۱۲۱- تفاوت آب‌های داخلی و دریای سرزمینی در این مورد است که

- (۱) آب‌های داخلی پشت خط مبنا را شامل می‌شود، اما دریای سرزمینی پایین‌ترین حد جزر و بالاترین حد مد در دریاست
- (۲) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور و ساحلی دریا است، ولی آب‌های داخلی منطبق بر خط مرزی آب‌های آزاد است
- (۳) دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب‌های داخلی آب‌های پشت خط مبنا هستند
- (۴) آب‌های داخلی برای سایر کشورها حق عبور و مرور را فراهم می‌کنند، ولی دریای سرزمینی به نوعی منطقه انحصاری است

۱۲۲- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی، بیشتر ساکنان شهرها در کدام بخش‌ها فعال‌اند؟

- (۱) نوع اول - نوع دوم
- (۲) نوع سوم - نوع دوم
- (۳) نوع اول - نوع سوم
- (۴) نوع سوم - نوع چهارم

۱۲۳- در راستای برنامه‌های مربوط به توسعه روستایی در ایران، هر یک از فعالیت‌های زیر، از وظایف کدام نهاد است؟

• اجرای طرح‌های هادی روستایی

• نظارت بر اجرای طرح‌های عمرانی روستایی

• خودبسندهی کشاورزی

- (۱) جهاد سازندگی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - شوراهای اسلامی روستا
- (۲) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - جهاد سازندگی
- (۳) جهاد سازندگی - دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستا - جهاد سازندگی
- (۴) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستا - شوراهای اسلامی روستا



۱۲۴- احداث خط آهن به کدام مورد نیاز دارد و این مسئله بیانگر کدام یک از حالت‌های موجود رابطه میان انسان و محیط است؟

- (۱) سطح هموار - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد؛ مانند استفاده از صفحه‌های خورشیدی.
- (۲) ارتفاع زیاد - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد؛ مانند ساخت بازارهای شناور در بانکوک.
- (۳) ارتفاع زیاد - فعالیت انسان‌ها به نواحی شکل می‌دهد؛ مانند ساخت بازارهای شناور در بانکوک.
- (۴) سطح هموار - فعالیت انسان‌ها به نواحی شکل می‌دهد؛ مانند استفاده از صفحه‌های خورشیدی.

۱۲۵- کدام دامنه‌ها استعداد زمین‌لغزش بیشتری دارند؟

- (۱) دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۲) دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم کمی از رسوبات فرسایش‌یافته و پیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۳) دامنه‌هایی که شیب کمی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۴) دامنه‌هایی که شیب کمی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و پیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.

۱۲۶- کدام گزینه به «کاربرد بودن منطق» اشاره ندارد؟

- (۱) کاربرد مستقلی ندارد و کاملاً باید در خدمت سایر علوم به کار گرفته شود.
- (۲) بدون تمرین و ممارست، نمی‌توان در آن تبحر یافت.
- (۳) یادگیری قواعدش به تنهایی راهگشا نیست.
- (۴) می‌توان آن را به رانندگی تشبیه کرد.

۱۲۷- اگر قضایای «هر الف ب است» و «برخی الف ب نیست» به ترتیب کاذب و صادق باشند، کدام گزینه در مورد نسبت

دو مفهوم کلی «الف» و «ب» درست است؟

- (۱) فقط رابطه عموم و خصوص من وجه یا مطلق دارند.
- (۲) فقط رابطه عموم و خصوص من وجه یا تباین دارند.
- (۳) رابطه تباین یا تساوی دارند.
- (۴) می‌توانند متباین یا عموم و خصوص مطلق باشند.

۱۲۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) اگر رابطه تعریف با مفهوم مجهول، عموم و خصوص مطلق باشد، آن تعریف، جامع نیست.
- (۲) تعریف جاندار به موجودی که دارای حواس است، یک تعریف مانع غیرجامع است.
- (۳) تعریف سالنامه به دفتری که در آن، حوادث سال را می‌نویسند، دوری است.
- (۴) در تعریف مفهومی، مفهوم مجهول، موضوع قضیه قرار می‌گیرد.

۱۲۹- در کدام گزینه، محمول قضیه به درستی مشخص شده است؟

- (۱) پایتخت عراق، بغداد است: «بغداد»
- (۲) گفتم صنما: «گوینده صنما»
- (۳) مدیر در مدرسه نبود: «در مدرسه»
- (۴) هفت شهر عشق را عطار گشت: «هفت شهر عشق را»

۱۳۰- کدام گزینه درباره مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی درست است؟

- (۱) علی‌رغم کذب «هیچ انسانی نامی نیست»، صدق «هر انسانی نامی است» را تأیید کنیم.
- (۲) با وجود صدق «بعضی پرندگان پستاندار هستند»، صدق «هیچ پرنده‌ای پستاندار نیست» را نتیجه می‌گیریم.
- (۳) با این که از کذب «بعضی انسان‌ها بعد مادی ندارند» آگاهیم، کذب «هیچ انسانی بعد مادی ندارد» را نتیجه می‌گیریم.
- (۴) صادق بودن «هر جاندار حساس است»، ما را به صدق «همه دارای احساس‌ها جاندار هستند» می‌رساند.

۱۳۱- در کدام یک از استدلال‌های زیر علی‌رغم درست بودن محتوای نتیجه، آن نتیجه نامعتبر است؟

- (۱) بعضی فلزات مایع هستند، آب مایع است پس بعضی فلزات آب هستند.
- (۲) هر دارای ضلعی شکل است، هیچ ضلعی در دایره نیست پس هیچ دایره‌ای شکل نیست.
- (۳) هر نوزادی حتماً شیرخواره است، شیرخوار شروع به لمس و درک اشیاء می‌کند پس هر نوزادی شروع به لمس و درک اشیاء می‌کند.
- (۴) هیچ دوزنقه‌ای لوزی نیست، هر لوزی، متوازی‌الاضلاع است پس هیچ دوزنقه‌ای متوازی‌الاضلاع نیست.

۱۳۲- «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است»؛ بنابراین

- (۱) امکان معرفت، مستلزم شناخت وجود است
- (۲) باید بتوانیم بدانیم، تا هستی‌شناسی ممکن شود
- (۳) بحث از وجود، بدون بحث از معرفت، بی‌فایده است
- (۴) باید معرفت‌شناسی را اصلی‌ترین شاخه فلسفه دانست

۱۳۳- کدام عبارت درست است؟

- (۱) نسبت باورهای اساسی به فلسفه زندگی انسان، مانند نسبت مصالح به ساختمان است.
- (۲) کسب شخصیت مستقل، در پرتو بناکردن استدلال برای باورهاست.
- (۳) تصمیم‌گیری براساس باورها، فیلسوف را از غیرفیلسوف جدا می‌کند.
- (۴) اندیشیدن درباره باورها، تضمین‌کننده انتخاب هدف صحیح در زندگی است.

۱۳۴- وجود تناقض در شکاکیت مطلق به چه معناست؟

- (۱) باور به این که نمی‌توان چیزی را شناخت، خودش یک شناخت است.
- (۲) رفتار این افراد حاکی از آگاهی است، اما در سخن دانستن را انکار می‌کنند.
- (۳) آنان که شکاک نیستند مطلقاً همه چیز را می‌دانند و یا درک می‌کنند.
- (۴) بدون معرفت و شناخت امکان زندگی کردن وجود ندارد.

۱۳۵- کدام گزینه درباره شناخت عقلی درست است؟

- (۱) داده‌های سودمندی را درباره مرتبه‌ای از هستی در اختیار انسان قرار می‌دهد.
- (۲) زمانی که از شناخت عقلی صحبت می‌کنیم، تمام کاربردهای عقل در خاطر ما زنده می‌شود.
- (۳) شناخت عقلی حاصل یافته‌های عقل محض است و از هیچ واسطه‌ای استفاده نمی‌کند.
- (۴) شناخت عقلی یافته‌هایی را درباره کل هستی در معرض استفاده ما قرار می‌دهد که شناخت تجربی امکان آن را ندارد.

۱۳۶- کدام گزینه درباره نظرات انسان‌شناسی فلاسفه مسلمان درست است؟

- (۱) ملاصدرا معتقد است چون روح انسان ظرفیت بی‌نهایت دارد، پس از عبور از طبیعت قطعاً به آن مرحله می‌رسد.
- (۲) از نظر سهروردی، جسم انسان، جنبه ظلمانی او و نفس جنبه نورانی او یا همان نور محض است.
- (۳) براساس نظریه ابن سینا از آن جا که روح به بدن ضمیمه می‌شود، بعد مادی و روحانی روی یکدیگر تأثیر متقابل ندارند.
- (۴) از نظر ملاصدرا هیچ موجود زنده‌ای نمی‌تواند از لحاظ مرتبه و مقام از روح انسانی فراتر برود.

۱۳۷- کدام گزینه نشان‌دهنده دیدگاه طبیعت‌گرایان در امور اخلاقی و نسبت به معیار فعل اخلاقی است؟

- (۱) باید براساس وجدان طبق قاعده‌ای عمل کنیم که آن قاعده قابلیت تبدیل شدن به قانون را داشته باشد.
- (۲) فعل اخلاقی نسبت به افراد و نسبت به موقعیت‌های مختلف، متفاوت است.
- (۳) افعال اخلاقی در عین این که از افعال طبیعی جدا هستند، اما روی آن اثر می‌گذارند.
- (۴) بدون حاکمیت حکمت هیچ فعل اخلاقی در جهت سعادت از انسان سر نمی‌زند.

۱۳۸- نسبت بین دو مفهوم کلی «حمل ضروری» و «حمل بی‌نیاز از دلیل» کدام است؟

- (۱) تساوی (۲) تباین (۳) عموم و خصوص مطلق (۴) عموم و خصوص من وجه

۱۳۹- «حتمیت نظام عالم»، «کاشتن بذر و آبیاری آن توسط کشاورز» و «پیوستگی حوادث» به ترتیب، نتیجه کدام یک

از اصول علی و معلولی هستند؟

- (۱) وجوب علی و معلولی - وجوب علی و معلولی - اصل علیت
- (۲) وجوب علی و معلولی - سنخیت علت و معلول - اصل علیت
- (۳) اصل علیت - سنخیت علت و معلول - سنخیت علت و معلول
- (۴) اصل علیت - وجوب علی و معلولی - سنخیت علت و معلول

۱۴۰- کدام یک، از مقدمات برهان کانت بر اثبات خداوند محسوب نمی‌شود؟

- (۱) با توجه به از بین رفتن بدن، برای سعادت ابدی انسان نیاز به بعدی غیرمادی است که همان نفس مجرد است.
- (۲) پاسخ به ندای وجدان اخلاقی - که در درون هر انسانی وجود دارد - نمی‌تواند توسط بدن مادی صورت گیرد.
- (۳) برای وجود جهانی و رای جهان مادی، نیاز به خداوندی است که فناپذیر و نامتناهی باشد.
- (۴) عالم ماده، نمی‌تواند تأمین‌کننده و تضمین‌کننده سعادت روح انسانی باشد.

۱۴۱- کدام گزینه بیانگر دیدگاه فیلسوفان یونان باستان درباره رابطه روح انسان و عالم عقول است؟

- (۱) روح انسان به صورت بالقوه در عالم عقول قرار دارد و اگر تربیت عقلانی یابد، بالفعل می‌شود.
- (۲) روح جایگاه پایین‌تری نسبت به عالم عقل دارد و با تهذیب نفس می‌تواند خود را به آن مرحله برساند.
- (۳) اگر روح تهذیب یابد، برای درک حقایق و دستیابی به علم، شهود را جایگزین استدلال می‌کنند.
- (۴) لوگوس همان روح است که ظهور و پرتو عقل برتر و متعالی، در نهاد آدمی است.

۱۴۲- کدام گزینه در مورد «عقول» مطابق دیدگاه فارابی و ابن سینا نیست؟

- (۱) برای موجودات عالم عقول که فوق عالم طبیعت هستند می‌توان هم وجود را در نظر گرفت و هم ماهیت را.
- (۲) همه این موجودات واجب‌الوجودی بالغیر هستند که به ترتیب رتبه از واجب‌الوجود بالغیر دیگری پدید آمده‌اند.
- (۳) وظیفه این موجودات رساندن فیض الهی به سراسر هستی و سایر موجودات می‌باشد.
- (۴) عقل فعال که در میان عقول آخرین مرتبه عقل است، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان است.

۱۴۳- کدام گزینه درباره آرای فارابی درست است؟

- (۱) در مدینه فاضله هر یک از مردم به فضائی آراسته و به اموری مشغول هستند که تک‌تک آن‌ها را به سعادت در دنیا و آخرت برساند.
- (۲) ویژگی‌هایی که فارابی برای رئیس مدینه فاضله برمی‌شمارد، ممکن است در کسی به غیر از پیامبر هم یافت شود.
- (۳) در مدینه فاضله که هدفش سعادت دنیا و آخرت است، هیچ‌یک از اعضای مدینه بر دیگری اولویت و تقدم ندارد و همه با هم به سمت سعادت حرکت می‌کنند.
- (۴) چون رئیس مدینه به بالاترین درجات تعقل رسیده، می‌تواند جامعه را به سوی سعادت حقیقی رهبری کند.

۱۴۴- کدام مورد تصویر مناسب‌تری از طبیعت‌شناسی ابن سینا ارائه می‌دهد؟

- (۱) تلاش برای درک باطن جهان طبیعت، از طریق تأمل در رابطه آن با مبدأ هستی و جهان ماوراءطبیعت.
- (۲) تلاش برای شناخت قوانین طبیعت به کمک مشاهده، تجربه، آزمایش و مبانی مابعدالطبیعه.
- (۳) شناختی که به مدد اصول مابعدالطبیعی به دست می‌آید و ما را به شناخت واجب‌الوجود نزدیک می‌کند.
- (۴) شناخت ابعاد مختلف اشیاء با استفاده از تجربه و استقراء، که باعث تقویت خشوع در نهاد دانشمند می‌گردد.

۱۴۵- دیدگاه مطرح‌شده در کدام گزینه مطابق با بیت «وجود اندر کمال خویش جاری است / تعین‌ها امور اعتباری است» است؟

- (۱) وجود، تنها مفهومی است که می‌توان برای آن منشأ خارجی در نظر گرفت.
- (۲) مفهوم وجود نیز همانند ماهیت امری متعلق به ذهن آدمی است.
- (۳) وجود، نشان‌دهنده تمام ابعاد همان شیئی است که در خارج است.
- (۴) جایگاه ماهیت در ذهن است، در حالی که مفهوم وجود در ذهن نیست.

۱۴۶- اطلاعات زیر مربوط به یک منطقه شهری در سال گذشته است. با توجه به این اطلاعات، در هر یک از شرایط زیر نرخ بیکاری چند درصد است؟

۱	جمعیت غیرفعال	۱۵,۸۰۰ نفر
۲	جمعیت شاغل	۲۵,۰۰۰ نفر
۳	جمعیت فعال	۴۰,۰۰۰ نفر

الف) نرخ بیکاری با توجه به اطلاعات مندرج در جدول.
ب) یک کارخانه تازه تأسیس مجموعاً تعداد ۳,۰۰۰ نیروی جدید (از بین جمعیت بیکار جامعه) را استخدام می‌کند.

ج) ۱۰,۰۰۰ نفر از فارغ التحصیلان دانشگاهی که قبلاً در جست‌وجوی شغلی نبوده‌اند، اما اکنون می‌خواهند وارد بازار کار شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده‌اند.

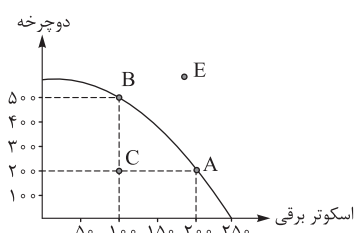
- (۱) الف) ۵ / ۳۷ (ب) ۳۰ (ج) ۵۰
(۲) الف) ۳۵ (ب) ۲۵ (ج) ۴۵
(۳) الف) ۵ / ۳۷ (ب) ۲۵ (ج) ۴۵
(۴) الف) ۳۵ (ب) ۳۰ (ج) ۵۰

۱۴۷- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، اگر نرخ تورم برای کالای B، ۲ برابر نرخ تورم کالای A باشد، قیمت کالای B در سال ۱۴۰۱ چند واحد پولی است؟

نام کالا	قیمت در سال ۱۴۰۰	قیمت در سال ۱۴۰۱
A	۲۳,۲۵۰	۲۷,۴۳۵
B	۲,۸۵۰	؟

- (۱) ۳,۳۶۳ (۲) ۳,۹۵۲ (۳) ۳,۲۱۰ (۴) ۳,۸۷۶

۱۴۸- با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به کارخانه‌ای است که تنها دو کالای دوچرخه و اسکوتر برقی تولید می‌کند، آن‌گاه:



الف) کدام مورد نادرست است؟

ب) در شرایط فعلی امکان تولید در کدام نقطه وجود ندارد؟ چرا؟

(۱) الف) در نقطه C امکان تولید تعداد بیشتری دوچرخه، بدون کاهش تعداد تولید اسکوتر برقی وجود دارد. ب) نقطه C - تولید در نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شود.

(۲) الف) هر چه بر روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین برویم، تولید اسکوتر برقی بیشتر می‌شود. ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E به منابع بیشتری نیاز داریم.

(۳) الف) ترکیب کارای تولید این دو کالا فقط در نقطه مرکزی منحنی یعنی نقطه B اتفاق می‌افتد. ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E به منابع بیشتری نیاز داریم.

(۴) الف) اگر بخواهیم ۲۵۰ واحد اسکوتر برقی بر روی نمودار تولید کنیم، می‌توانیم حداکثر ۲۰۰ واحد دوچرخه را نیز تولید کنیم. ب) نقطه C - تولید در نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شود.

۱۴۹- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- الف) زندگی عموم انسان ها در جامعه شهری، به خاطر و ، اقتصادی است.
- ب) با صادرات کالاها، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با دیگر تولیدکنندگان به وادار می شوند.
- ج) دولت ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون، بر خوردهای با مسئله تجارت بین الملل داشته اند.
- ۱) الف) تقسیم کار - برقراری مبادله بین افراد - تخصصی ب) کاهش قیمت نهایی کالای تولیدی خود ج) یکسان و متحدالشکلی
- ۲) الف) تخصص گرایی - تولید براساس مزیت - تک محصولی ب) تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) گوناگون و گاه متعارضی

- ۳) الف) تخصص گرایی - تولید براساس مزیت - تک محصولی ب) کاهش قیمت نهایی کالای تولیدی خود ج) یکسان و متحدالشکلی
- ۴) الف) تقسیم کار - برقراری مبادله بین افراد - تخصصی ب) تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) گوناگون و گاه متعارضی

۱۵۰- اطلاعات زیر مربوط به تولیدات کشور «الف» طی دو سال متوالی است. با توجه به اطلاعات مندرج در جدول،

به ترتیب نرخ رشد واقعی تولید و نرخ رشد اسمی تولید در سال ۲۰۱۱ نسبت به سال ۲۰۱۰ حدوداً چند درصد است؟

کالا \ سال	کالای B		کالای A	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
سال ۲۰۱۰	۸۰	۱۱۰۰	۱۲۰	۳۲۰
سال ۲۰۱۱	۹۰	۱۱۱۵	۱۶۰	۳۴۵

۱) ۸۲ / ۱۸ - ۲۳ / ۰۶

۲) ۵۲ / ۱۸ - ۲۱ / ۲۲

۳) ۵۲ / ۱۸ - ۲۳ / ۰۶

۴) ۸۲ / ۱۸ - ۲۱ / ۲۲

۱۵۱- هر یک از موارد زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- الف) مهم ترین نوع مالیات بر دارایی است.
- ب) اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.
- ج) دولت برای حمایت از تولید داخلی، در زمان ورود خودروهای خارجی به کشور مبلغی را از واردکننده دریافت می کند.
- د) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات از نمونه های این نوع مالیات در ایران است.

۱) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی - مالیات بر فروش

۲) مالیات بر ارث - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف

۳) مالیات بر ارث - مالیات بر مصرف - عوارض خدماتی - مالیات بر مصرف

۴) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر فروش

محل انجام محاسبات

۱۵۲- مراحل تولید ظروف پلاستیکی در متن زیر آمده است. با توجه به اطلاعات ذکر شده، به ترتیب، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده، مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم و قیمت فروش با محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟ (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد است.)

«کارگاه تولید مواد اولیه هر واحد را به قیمت ۴۲۰۰ تومان خریداری می کند و با تولید مواد اولیه ساخت ظروف پلاستیکی آن ها را به قیمت هر واحد ۶۹۰۰ تومان به کارخانه پلاستیک سازی می فروشد. کارخانه نیز با طراحی و تولید ظروف پلاستیکی هر واحد را ۱۱۵۰۰ تومان به دست مصرف کننده می رساند.»

(۱) ۱۰۳۵ - ۲۴۳ - ۱۲,۵۳۵ (۲) ۱۰۵۵ - ۲۸۳ - ۱۳,۴۳۵

(۳) ۱۰۵۵ - ۲۴۳ - ۱۳,۴۳۵ (۴) ۱۰۳۵ - ۲۸۳ - ۱۲,۵۳۵

۱۵۳- کدام گزینه به ترتیب بیانگر پاسخ صحیح پرسش های زیر است؟

(الف) خصوصیت اعتباری پول به چه معنا است؟

(ب) دو مورد زیر به ترتیب به کدام وظیفه پول اشاره دارند؟

- «باتری خودروی آقای احمدی ناگهان از کار می افتد و او برای تعمیر خودروی خود از حسابش در بانک برداشت می کند.»
- «برخلاف دوران قدیم و مشکلات مبادله پایا پای، دیگر مردم برای خرید کالای مورد نیاز خود نگرانی هایی مثل عدم وجود تقاضا برای کالای مورد نظر خود را ندارند.»

(ج) در دوره رواج کالایی خاص و پرترفدار به عنوان پول، مردم ایران، روسیه و هند به ترتیب بیشتر متقاضی کدام کالا بودند؟

- (۱) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و معادل این قیمت در بانک مرکزی طلا و نقره ذخیره شده است. (ب) وسیله پرداخت های آینده - وسیله سنجش ارزش (ج) چای - صدف - غلات
- (۲) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و معادل این قیمت در بانک مرکزی طلا و نقره ذخیره شده است. (ب) وسیله پس انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش (ج) غلات - پوست سمور - صدف
- (۳) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و رسیدی است که مردم می توانند معادل آن کالا یا خدمات دریافت کنند. (ب) وسیله پس انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش (ج) غلات - پوست سمور
- (۴) (الف) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن ها نیست و رسیدی است که مردم می توانند معادل آن کالا یا خدمات دریافت کنند. (ب) وسیله پس انداز و حفظ ارزش - وسیله پرداخت در مبادلات (ج) غلات - پوست سمور - صدف

۱۵۴- سه کشور برزیل، کلمبیا و ونزوئلا به تولید دو کالای قهوه و برنج می‌پردازند که میزان هزینه تولید آن‌ها برای هر واحد کالا در جدول زیر آمده است. با فرض برخورداری یکسان هر سه کشور از نیروی انسانی و دانش فنی:

کشور	برنج	قهوه
برزیل	۹ دلار	۴ دلار
کلمبیا	۱۰ دلار	۶ دلار
ونزوئلا	۸ دلار	۷ دلار

الف) کدام کشورها در تولید برنج و قهوه به ترتیب مزیت مطلق دارند؟

ب) بهترین سیاست تجاری برای کشور کلمبیا کدام است؟

۱) الف) برزیل - ونزوئلا ب) در کشور به تولید قهوه بپردازد و برنج را از برزیل وارد کند.

۲) الف) برزیل - ونزوئلا ب) در کشور به تولید برنج بپردازد و قهوه را از ونزوئلا وارد کند.

۳) الف) ونزوئلا - برزیل ب) در کشور به تولید قهوه بپردازد و برنج را از ونزوئلا وارد کند.

۴) الف) ونزوئلا - برزیل ب) در کشور به تولید برنج بپردازد و قهوه را از برزیل وارد کند.

۱۵۵- وضعیت توزیع درآمد کشور سودان در جدول زیر نشان داده شده است. با توجه به مندرجات جدول و با فرض

این که درآمد ملی سودان برابر با ۴,۹۰۰ میلیون دلار و جمعیت آن برابر با ۲۸ میلیون نفر است، آن گاه:

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور سودان	
دهک اول	۲ درصد
دهک دوم	۳/۵ درصد
دهک سوم	۵ درصد
دهک چهارم	۶ درصد
دهک پنجم	۷ درصد
دهک ششم	۸/۵ درصد
دهک هفتم	۹/۵ درصد
دهک هشتم	۱۱/۵ درصد
دهک نهم	۲۰ درصد
دهک دهم	۲۷ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

الف) سهم هر یک از افراد دهک چهارم از درآمد ملی چند دلار است؟

ب) کدام گزینه در خصوص وضعیت توزیع درآمد این کشور صحیح بیان شده است؟

ج) ۲۰ درصد بالا و ۲۰ درصد پایین جامعه در این کشور به ترتیب چند درصد درآمد ملی را در اختیار دارند؟

۱) الف) ۱۱۵ ب) شاخص دهک‌ها در این کشور برابر با ۹ است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۲) الف) ۱۰۵ ب) بیش از ۵۰ درصد درآمد ملی این کشور در اختیار ۳۰ درصد پردرآمد این کشور است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۳) الف) ۱۱۵ ب) ۲۳/۵ درصد درآمد ملی این کشور به ۵۰ درصد کم‌درآمد این جامعه تعلق دارد. ج) ۴۵ - ۵

۴) الف) ۱۰۵ ب) درآمد سرانه این کشور برابر با ۱۷۰ دلار است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۱۵۶- کدام یک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت نادرست است؟

- (الف) شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است. مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.
- (ب) دولت‌ها با افزایش مالیات بر درآمد کارخانه‌ها و وضع مالیات بر تولید بطری‌های پلاستیکی در جهت تشویق و گسترش انواع فعالیت‌های اقتصادی گام برمی‌دارند.
- (ج) دولت، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است و البته با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.
- (د) یکی از انواع درآمدهای پایدار دولت، شریک کردن مردم در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری یا قرض گرفتن از آن‌هاست که در پایان سودی نیز به آن‌ها پرداخت خواهد کرد.

(۱) ج - د (۲) الف - ب (۳) ب - د (۴) الف - ج

۱۵۷- هر یک از توضیحات زیر به کدام موضوع یا مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

- (الف) رتبه اول HDI (۲۰۱۷) در گزارش توسعه انسانی
- (ب) دلیل استفاده برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از شاخص‌های توسعه و نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند.
- (ج) مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی
- (د) وضعیت ایران در گزارش توسعه انسانی
- (ه) ویژگی الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی

- (۱) (الف) سوئیس ب) ترسیم یک الگوی ثابت غربی بدون توجه به ویژگی‌های فرهنگی ج) نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی و شاخص‌های فقر د) ایران در رتبه ۸۵ و جزء کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود. ه) این الگو آغاز حرکتی سریع و کوتاه‌مدت برای دستیابی به توسعه پایدار است.
- (۲) (الف) نروژ ب) خدمت‌رسانی بین‌المللی و یکسان‌سازی کشورها از حیث دسترسی به امکانات و وسایل رفاهی ج) نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی و شاخص‌های فقر د) ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود. ه) این الگو آغاز حرکتی سریع و کوتاه‌مدت برای دستیابی به توسعه پایدار است.
- (۳) (الف) سوئیس ب) تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی ج) میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری د) ایران در رتبه ۸۵ و جزء کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود. ه) یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگار است.
- (۴) (الف) نروژ ب) تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی ج) میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری د) ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود. ه) یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگار است.

۱۵۸- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) هزینه نگه‌داشتن استقلال ملی و دینی، برای کشورها چیست؟

(ب) وقف‌نامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی در دوره‌های گذشته، نشان‌دهنده چه چیزی است؟

(ج) ویژگی‌های اقتصاد کشور در نیمه اول حکومت صفویه چه بود؟

(د) افزایش درآمدهای نفتی در دوره پهلوی به صورت مستقیم چه اتفاقی را رقم زد؟

(۱) (الف) از دست دادن بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی کشور در کوتاه‌مدت / (ب) حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت زنان در تولید / (ج) پیشگام، پیشرو و مبتنی بر تأمین نیازهای تمامی افراد جامعه / (د) افزایش قدرت اقتصادی دولت
(۲) (الف) افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌ها / (ب) رونق اقتصادی کشور و همراهی تمامی اقشار جامعه در جهت شکوفایی آن / (ج) یکپارچه، مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشور / (د) بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی

(۳) (الف) از دست دادن بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی کشور در کوتاه‌مدت / (ب) رونق اقتصادی کشور و همراهی تمامی اقشار جامعه در جهت شکوفایی آن / (ج) پیشگام، پیشرو و مبتنی بر تأمین نیازهای تمامی افراد جامعه / (د) بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی

(۴) (الف) افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌ها / (ب) حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت زنان در تولید / (ج) یکپارچه، مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشور / (د) افزایش قدرت اقتصادی دولت

۱۵۹- آقای حسنی و آقای صبوری قصد دارند که یک مجموعه آموزشی تأسیس و با جذب دانش‌آموز کسب درآمد کنند. پیش‌بینی آنان این است که در طول یک سال ۲۲۰ دانش‌آموز جذب خواهند کرد که شهریه مشاوری سالیانه هر یک از دانش‌آموزان برابر با ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان است. با توجه به هزینه‌های پنهان و آشکار تولید که همه در جدول زیر آمده است:

هزینه سالانه تهیه وسایل آموزشگاه	۷۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق ماهیانه منشی آموزشگاه (در مجموع ۲ منشی)	۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق ماهیانه مشاور تحصیلی (در مجموع ۲ مشاور)	۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان
اجاره ماهیانه مکان آموزشگاه	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آقای حسنی و صبوری خود می‌توانند برای آموزشگاه به عنوان مشاور کار کنند و حقوقی دریافت نکنند.	

(الف) نتیجه فعالیت اقتصادی آنان بدون احتساب هزینه فرصت و هزینه‌های پنهان، در طول یک سال کدام است؟

(ب) اگر هزینه فرصت را نیز در نظر بگیریم، نتیجه فعالیت اقتصادی چگونه خواهد بود؟

(۱) ۱/۹۳۳ میلیارد تومان سود - ۱/۷۵۳ میلیارد تومان سود (۲) ۱/۳۹۳ میلیارد تومان ضرر - ۱/۷۵۳ میلیارد تومان سود

(۳) ۱/۹۳۳ میلیارد تومان سود - ۱/۵۷۳ میلیارد تومان ضرر (۴) ۱/۳۹۳ میلیارد تومان ضرر - ۱/۵۷۳ میلیارد تومان ضرر

محل انجام محاسبات

۱۶۰- جدول زیر، وضعیت «تقاضا، عرضه و قیمت» یک کالای خاص در یک جامعه فرضی را نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات جدول، کدام ردیف‌ها:

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۲۰	۶۰	۰
۲	۱۲۵	۵۵	۱۵
۳	۱۳۰	۵۰	۳۰
۴	۱۳۵	۴۵	۴۵
۵	۱۴۰	۴۰	۶۰
۶	۱۴۵	۳۵	۷۵
۷	۱۵۰	۳۰	۹۰

الف) بیانگر بیشترین درآمد ممکن برای تولیدکنندگان است؟ و میزان دریافتی تولیدکنندگان در آن ردیف چه قدر است؟

ب) بیانگر مازاد عرضه است؟

ج) بیانگر مازاد تقاضا است؟

۱) الف) ردیف ۴ - ۶۰۷۵ ریال / ب) ردیف‌های ۵، ۶ و ۷ / ج) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳

۲) الف) ردیف ۵ - ۸۴۰۰ ریال / ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ / ج) ردیف‌های ۶ و ۷

۳) الف) ردیف ۳ - ۶۵۰۰ ریال / ب) ردیف‌های ۴، ۵، ۶ و ۷ / ج) ردیف‌های ۱، ۲

۴) الف) ردیف ۴ - ۶۰۷۵ ریال / ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ / ج) ردیف‌های ۵، ۶ و ۷

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

محل انجام محاسبات



ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲

دفترچه
پاسخ
آزمون سیزدهم
حضور



۱۴۰۲/۰۴/۰۶

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۱ - ۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی - محسن فراهانی - محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	محمد امیرسلیمانی - کورش بقائی راوری - بهناز رجبی - نواب رحیمی پور - مینا سعیدی ملک - مهدی ضیایی - ابوالفضل غلامی - ابوالفضل قاضی - بهنام کیانی - یعقوب کیانی - افشین محی‌الدین
جامعه‌شناسی	فرشته انصاری - سید هانی رکن‌الدینی - سعید ستوده‌مهر - فاطمه صفری - محمدابراهیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
روان‌شناسی	سجاد پازوکیان - مهدی جاهدی - مهدیه‌السادات رضوی - سیمین زاهدی - سید ضحی سکاکی - محمدابراهیم مازنی
زبان عربی	نوید امساک - ولی برجی - کیارش پورمهدی - بهروز حیدریکی - آریا ذوقی - کاظم غلامی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند - نگار مروتی - زهرا نعمتی - علی نیک‌آبادی
جغرافیا	ریحانه شعبان‌زاده - علیرضا کاهیدوند - نگار مروتی - زهرا نعمتی - علی نیک‌آبادی
فلسفه و منطق	علی اکبر آخوندی - سعید رحیمیان - منوچهر ستینه - محمدجواد سدهی - مجید قدرتی پور - شبیر قنبری - احمد منصوری
اقتصاد	امیرحسین بلبلی - سعید بهروزی‌فر - علیرضا رضایی - سارا شریفی

نام درس	مستول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی به ترتیب حروف الفبا	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی	علی شهبازی	علی شهبازی	مرتضی محمدی‌نژاد	شقایق راهبریان - زهرا فتحی
زبان و ادبیات فارسی	کورش بقائی راوری	ابوالفضل قاضی	مهدی کرانی	جمال طباطبائی‌نژاد - سعید همایونفر	الهه آرانی حصار - فرهاد علی‌نژاد
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان - آریتا بیدقی	علی سلوکی - فاطمه صفری
روان‌شناسی	سیده ضحی سکاکی	سیده ضحی سکاکی	سیده ضحی سکاکی	محسن پیرحسینلو - محمدجواد حیدر - سیمین زاهدی	کوثر صادقی - فرهاد علی‌نژاد
زبان عربی	کورش بقائی راوری	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال‌الدین هنرور - امیرحسین ثابتی - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - سمانه ریحانی
تاریخ	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	علیرضا کاهیدوند - محمدعلی معصومی	سعید ستوده‌مهر - مریم طاهری
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	بهروز یحیی - مهتاب ناصریه	ریحانه شعبان‌زاده - علی نیک‌آبادی
فلسفه و منطق	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور - مجید پیرحسینلو	پرگل رحیمی - فرهاد علی‌نژاد
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	فاطمه صفری - احمد منصوری



مدیر آزمون: مهدی هاشمی
سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور
مشاور محتوایی: سعید احمدپور

Azmoon.kheilisabz.com



تست و پاسخ ۱

نسبت جواب بزرگ تر به کوچک تر معادله $\frac{x^2+1}{x^2-9} + \frac{x-5}{x-3} = \frac{10}{x+3}$ کدام است؟

$$\frac{3}{2} \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$4 \quad (2)$$

$$2 \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۱

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۳)

$$\frac{x^2+1}{(x-3)(x+3)} + \frac{x-5}{x-3} = \frac{10}{x+3}$$

گام اول: مخارج را تجزیه می کنیم:

گام دوم: دو طرف را در ک.م.م مخارج (یعنی $(x-3)(x+3)$) ضرب می کنیم:

$$\frac{(x-3)(x+3)}{(x-3)(x+3)} \cdot \frac{x^2+1}{(x-3)(x+3)} + \frac{(x-3)(x+3)}{(x-3)(x+3)} \cdot \frac{x-5}{x-3} = \frac{(x-3)(x+3)}{(x-3)(x+3)} \cdot \frac{10}{x+3}$$

$$\Rightarrow x^2+1 + \underbrace{(x+3)(x-5)}_{\text{جمله مشترک}} = 10(x-3) \Rightarrow x^2+1+x^2-2x-15=10x-30$$

$$\Rightarrow 2x^2-2x-14=10x-30 \Rightarrow 2x^2-12x+16=0 \xrightarrow{\div 2} x^2-6x+8=0$$

$$\xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (x-2)(x-4)=0 \Rightarrow \begin{cases} x_1=2 \\ x_2=4 \end{cases}$$

$$\frac{x_2}{x_1} = \frac{4}{2} = 2$$

گام سوم: نسبت جواب بزرگ تر به کوچک تر برابر است با:

تست و پاسخ ۲

اگر α و β ریشه های معادله $2x^2+8x-1=0$ باشد، حاصل $\frac{\alpha^2-\beta^2}{|\alpha|+|\beta|}$ کدام است؟ ($\beta > \alpha$)

$$-8\alpha\beta \quad (4)$$

$$8\alpha\beta \quad (3)$$

$$-4\alpha\beta \quad (2)$$

$$4\alpha\beta \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۴

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

خودت حل کنی بهتره اگر $P < 0$ باشد، یکی از ریشه ها مثبت و دیگری منفی هستند.

گام اول: ریشه های معادله $2x^2+8x-1=0$ را α و β می گیریم.

جمع و ضرب ریشه ها را حساب می کنیم:

$$\begin{cases} \alpha + \beta = \frac{-b}{a} = \frac{-8}{2} = -4 \\ \alpha\beta = \frac{c}{a} = \frac{-1}{2} \end{cases}$$

گام دوم: چون ضرب ریشه ها منفی شد، پس یکی از ریشه ها مثبت ($\beta > 0$) و دیگری منفی ($\alpha < 0$) است.

$$\frac{\alpha^2-\beta^2}{|\alpha|+|\beta|} = \frac{\alpha^2-\beta^2}{-\alpha+\beta}$$

پس جای $|\alpha|$ و $|\beta|$ به ترتیب $-\alpha$ و β قرار می دهیم:

$$\frac{(\alpha-\beta)(\alpha+\beta)}{-(\alpha-\beta)} = -(\alpha+\beta) = -(-4) = 4$$

گام سوم: صورت را با اتحاد مزدوج تجزیه می کنیم:

گام چهارم: مقدار هر چهار گزینه را حساب می کنیم. هر کدام برابر با ۴ باشد، جواب است:

$$1 \quad 4\alpha\beta = 4\left(\frac{-1}{2}\right) = -2$$

$$2 \quad -4\alpha\beta = -4\left(\frac{-1}{2}\right) = 2$$

$$3 \quad 8\alpha\beta = 8\left(\frac{-1}{2}\right) = -4$$

$$4 \quad -8\alpha\beta = -8\left(\frac{-1}{2}\right) = 4 \quad \checkmark$$



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۳

زوج مرتب $(-2k - 10, f(1-k) + f(2k^2))$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است. اگر f تابعی همانی باشد، اختلاف مقادیر k کدام است؟

۴ / ۵ (۴)

۳ / ۵ (۳)

۲ / ۵ (۲)

۱ / ۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

خود حل کنی بهتره در تابع همانی f داریم: $f(\text{cloud}) = \text{cloud}$

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم.

پاسخ تشریحی

گام اول: f تابعی همانی است؛ پس:

$$\underbrace{f(1-k)}_{1-k} + \underbrace{f(2k^2)}_{2k^2} = 1-k + 2k^2$$

گام دوم: زوج مرتبمان را ساده می‌کنیم:

$$(f(1-k) + f(2k^2), -2k - 10) = (1-k + 2k^2, -2k - 10)$$

گام سوم: نقطه $(1-k + 2k^2, -2k - 10)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم قرار دارد؛ پس طول و عرض قرینه هم هستند.

$$1-k + 2k^2 = -(-2k - 10) \Rightarrow 1-k + 2k^2 = 2k + 10 \Rightarrow \underbrace{2k^2}_a - \underbrace{3k}_b - \underbrace{9}_c = 0$$

گام چهارم: اختلاف جواب‌های معادله درجه دوم از رابطه $\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ به دست می‌آید:

$$|x_1 - x_2| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = \frac{\sqrt{b^2 - 4ac}}{|a|} = \frac{\sqrt{(-3)^2 - 4(2)(-9)}}{|2|} = \frac{\sqrt{9 + 72}}{2} = \frac{\sqrt{81}}{2} = \frac{9}{2} = 4 \frac{1}{2}$$

تست و پاسخ ۴

رابطه $f = \{(a, 2x - y), (b, z^2 + z + 6), (a, z^2 + z), (b, 2x + y), (a, 7)\}$ یک تابع است. مقدار $\frac{x+y}{x-y}$ کدام است؟

۳ (۴)

۴ (۳)

۲ (۲)

۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

خود حل کنی بهتره زوج مرتب‌هایی که مؤلفه اول یکسان دارند، مؤلفه‌های دومشان نیز باید یکسان باشد.

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم. البته در کنکورهای چند سال قبل هم دو بار سؤال این تیپی آمده بود.

پاسخ تشریحی

گام اول: زوج مرتب‌هایی که مؤلفه اول یکسان دارند، مؤلفه‌های دومشان را نیز برابر قرار می‌دهیم:

$$\left. \begin{array}{l} (a, 2x - y) \\ 1) (a, z^2 + z) \\ (a, 7) \end{array} \right\} \Rightarrow 2x - y = z^2 + z = 7 \Rightarrow \begin{cases} 2x - y = 7 \\ z^2 + z = 7 \end{cases}$$

$$2) \left. \begin{array}{l} (b, z^2 + z + 6) \\ (b, 2x + y) \end{array} \right\} \Rightarrow \underbrace{z^2 + z + 6}_7 = 2x + y \Rightarrow 13 = 2x + y$$

گام دوم: طرفین دو معادله $2x - y = 7$ و $2x + y = 13$ را جمع می‌کنیم:

$$(2x + y) + (2x - y) = 13 + 7 \Rightarrow 4x = 20 \Rightarrow x = 5$$

$$10 + y = 13 \Rightarrow y = 3$$

با جای گذاری $x = 5$ در $2x + y = 13$ داریم:

$$\frac{x+y}{x-y} = \frac{5+3}{5-3} = \frac{8}{2} = 4$$

گام سوم: مقدار عبارت خواسته شده برابر است با:



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۵

توابع $f(x) = |x+2|$ و $g(x) = [x] + 2$ با دامنه $-3 \leq x < 0$ مفروض اند. کدام عدد در برد تابع $f \cdot g$ وجود ندارد؟

۱/۵ (۴)

-۰/۵ (۳)

۰/۵ (۲)

(۱) صفر

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم، سؤال سختی است. اگر به رسم نمودار مسلط نیستید، وقتتان را روی آن نگذارید.

پاسخ تشریحی گام اول: ضابطه تابع $(f \cdot g)$ را تشکیل می دهیم:

$$(f \cdot g)(x) = f(x) \cdot g(x) = |x+2| \cdot ([x] + 2)$$

گام دوم: در سه محدوده $-3 \leq x < -2$ ، $-2 \leq x < -1$ ، $-1 \leq x < 0$ ، ضابطه $f \cdot g$ را بدون قدرمطلق و براکت می نویسیم:

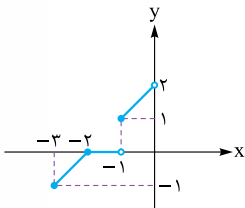
$$\bullet -3 \leq x < -2: \underbrace{|x+2|}_{\text{منفی}} \cdot \underbrace{([x]+2)}_{-3} = (-x-2)(-3+2) = x+2$$

$$\bullet -2 \leq x < -1: \underbrace{|x+2|}_{\text{مثبت}} \cdot \underbrace{([x]+2)}_{-2} = (x+2)(-2+2) = 0$$

$$\bullet -1 \leq x < 0: \underbrace{|x+2|}_{\text{مثبت}} \cdot \underbrace{([x]+2)}_{-1} = (x+2)(-1+2) = x+2$$

گام سوم: ضابطه $f \cdot g$ به صورت مقابل است:

$$(f \cdot g)(x) = \begin{cases} x+2 & -3 \leq x < -2 \\ 0 & -2 \leq x < -1 \\ x+2 & -1 \leq x < 0 \end{cases}$$



گام چهارم: نمودار $f \cdot g$ را می کشیم:

گام پنجم: برد $f \cdot g$ به صورت $(1 \leq y < 2) \cup (-1 \leq y \leq 0)$ است که عدد ۰/۵ در آن قرار ندارد.

تست و پاسخ ۶

شیب خط $y = ax + b$ ، برابر عرض از مبدأ آن است. محور تقارن سهمی $f(x) = (ax - b)^2 - (bx + 2a)^2$ کدام است؟

$$x = \frac{-18}{7} \quad (۴)$$

$$x = \frac{18}{7} \quad (۳)$$

$$x = \frac{-36}{7} \quad (۲)$$

$$x = \frac{36}{7} \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم؛ پرمحاسبه است و نیاز به دقت دارد.

خودت حل کنی بهتره حالت کلی معادله یک خط به صورت $y = mx + h$ است که در آن m شیب خط و h عرض از مبدأ خط است.



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی گام اول: در خط $y = ax + b$ ، شیب a و عرض از مبدأ b است. چون شیب $\frac{3}{4}$ برابر عرض از مبدأ است؛ پس:

$$\frac{a}{b} = \frac{3}{4}$$

$$\begin{cases} a = 3k \\ b = 4k \end{cases}$$

برای راحتی در ادامه حل، a را $3k$ و b را $4k$ می‌گیریم که نسبتشان همان $\frac{3}{4}$ است: گام دوم: ضابطه f را تشکیل می‌دهیم:

$$f(x) = (ax - b)^2 - (bx + 2a)^2 \xrightarrow{\substack{a=3k \\ b=4k}} f(x) = (3kx - 4k)^2 - (4kx + 6k)^2$$

$$\Rightarrow f(x) = (9k^2x^2 - 24k^2x + 16k^2) - (16k^2x^2 + 48k^2x + 36k^2)$$

$$\Rightarrow f(x) = \underbrace{-7k^2}_A x^2 + \underbrace{-72k^2}_B x + \underbrace{-20k^2}_C$$

$$x = \frac{-B}{2A} \Rightarrow x = \frac{72k^2}{2(-7k^2)} = \frac{36}{-7} = -\frac{36}{7}$$

گام سوم: معادله محور تقارن را می‌نویسیم:

تست و پاسخ ۷

برای رسم نمودار تابع $y = 2 - \sqrt{(x-1)^2}$ از روی تابع $y = |x+1| - 1$ ابتدا آن را ۲ واحد به می‌بریم؛ سپس آن را نسبت به محور قرینه می‌کنیم و در آخر آن را واحد به می‌بریم.

(۴) چپ، y ها، ۱، بالا

(۳) راست، x ها، ۱، بالا

(۲) چپ، y ها، ۳، بالا

(۱) راست، x ها، ۳، بالا

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم.

خودت حل کنی بهتره | $\sqrt{\text{cloud}}^2 = |\text{cloud}|$

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به این که $\sqrt{u^2} = |u|$ ، ضابطه هر دو تابع را ساده‌تر می‌نویسیم:

$$y_1 = |x+1| - 1$$

$$y_2 = 2 - \sqrt{(x-1)^2} = 2 - |x-1| \Rightarrow y_2 = -|x-1| + 2$$

گام دوم: می‌خواهیم از روی y_1 ، نمودار y_2 را رسم کنیم. مرحله به مرحله جلو می‌رویم:

$$y_1 = |x+1| - 1 \xrightarrow{\substack{\text{۲ واحد راست} \\ x \rightarrow x-2}} y = |x-2+1| - 1 = |x-1| - 1 \xrightarrow{\substack{\text{قرینه نسبت به محور } x \text{ ها} \\ \text{(ضابطه را قرینه می‌کنیم)}}} y = -(|x-1| - 1) =$$

$$\Rightarrow y = -|x-1| + 1 \xrightarrow{\text{واحد به بالا}} y = -|x-1| + 1 + 1 = -|x-1| + 2$$

تست و پاسخ ۸

اگر $f = \{(1, 4), (-2, 3), (5, 7)\}$ و $g = \{(1, 12), (2, 6), (5, -1)\}$ باشد، برد تابع $g + 2f$ کدام است؟

(۴) $\{20, 5\}$

(۳) $\{28, 13\}$

(۲) $\{13, 20\}$

(۱) $\{15, 20\}$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

$$D_f = \{1, -2, 5\}$$

$$D_g = \{1, 2, 5\}$$

$$D_{g+2f} = D_g \cap D_f = \{1, 5\}$$

پاسخ تشریحی گام اول: دامنه توابع f و g را می‌نویسیم:

گام دوم: دامنه $g + 2f$ از اشتراک دامنه f و g به دست می‌آید:

گام سوم: مقدار تابع $g + 2f$ را در $x = 1$ و $x = 5$ حساب می‌کنیم:

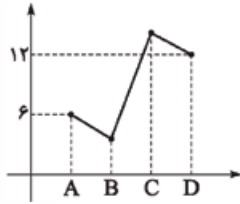
$$\bullet x = 1: (g + 2f)(1) = g(1) + 2f(1) = 12 + 2(4) = 12 + 8 = 20$$

$$\bullet x = 5: (g + 2f)(5) = g(5) + 2f(5) = -1 + 2(7) = -1 + 14 = 13$$



تست و پاسخ ۹

نمودار زیر، تعداد فروش یک نوع کالا توسط چهار فروشنده با اسامی A، B، C و D را نشان می‌دهد. اگر میانگین فروش این چهار نفر برابر ۸ باشد، تعداد فروش فروشنده C کدام است؟



(۱) فقط ۱۳

(۲) ۱۳ یا ۱۴

(۳) فقط ۱۴

(۴) ۱۴ یا ۱۵

پاسخ: گزینه ۱

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

مشاوره سوالات این مدلی در کنکورهای اخیر بسیار مد شده است. معمولاً در حلشان نیاز به تحلیل و حالت بندی داریم.

پاسخ تشریحی گام اول: اعداد متناظر با تعداد فروش چهار فروشنده A، B، C و D به ترتیب به صورت ۶، b، c و ۱۲ در نظر می‌گیریم.

در مورد b و c می‌دانیم که $1 \leq b \leq 5$ و $c \geq 12$ است.
 $1, 2, 3, 4, 5$ $12, 14, \dots$

$$\frac{6 + b + c + 12}{4} = 8 \Rightarrow 18 + b + c = 32 \Rightarrow b + c = 14$$

گام دوم: میانگین ۴ عدد فروش برابر ۸ است؛ پس:

با توجه به این که c حداقل باید ۱۳ باشد، پس فقط حالت $c = 13$ و $b = 1$ درست است.

پس تعداد فروش فروشنده C، فقط ۱۳ می‌تواند باشد.

تست و پاسخ ۱۰

اگر انحراف معیار هفت داده برابر صفر باشد و با ترکیب داده‌های ۸، ۱۲ و ۲۲ با هفت داده اولیه، میانگین ده داده تغییری نکند، واریانس این ده داده کدام است؟

(۲) ۹/۸

(۱) ۹/۲

(۴) ۱۰/۸

(۳) ۱۰/۴

پاسخ: گزینه ۳

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

خودت حل کنی بهتره وقتی $\sigma = 0$ باشد، تمام داده‌ها برابرند.

پاسخ تشریحی گام اول: انحراف معیار ۷ داده اولیه صفر است؛ پس همگی برابرند.

گام دوم: از طرفی وقتی سه مورد ۸، ۱۲ و ۲۲ را به آن‌ها اضافه می‌کنیم، میانگین تغییری نمی‌کند؛ پس میانگین این سه عدد با میانگین اولیه برابر بوده:

$$\bar{x}_{\text{اولیه}} = \frac{8 + 12 + 22}{3} = \frac{42}{3} = 14$$

یعنی ۷ داده اولیه که یکسان بودند میانگین‌شان ۱۴ است. واضح است که هر ۷ داده اولیه باید ۱۴ باشند.

$$\underbrace{14, 14, 14, 14, 14, 14, 14}_{\text{داده اولیه ۷}} \quad \underbrace{8, 12, 22}_{\text{داده جدید ۳}}$$

پس داده‌ها به صورت مقابل‌اند:

گام سوم: میانگین این ۱۰ داده، همان ۱۴ است، واریانس‌شان را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{7(14-14)^2 + (8-14)^2 + (12-14)^2 + (22-14)^2}{10} = \frac{0 + 36 + 4 + 64}{10} = \frac{104}{10} = 10.4$$



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۱

گزاره $q \Rightarrow (\sim p \wedge q) \sim$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

$$\sim p \quad (۴)$$

$$p \quad (۳)$$

$$\sim q \quad (۲)$$

$$q \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره قوانین جبر گزاره‌ها را بلد باشید، ولی اگر نتوانستید سؤال را با آن حل کنید، سراغ جدول ارزش‌گذاری بروید.

درس‌نامه ● قوانین مهم جبر گزاره‌ها که باید آن‌ها را بلد باشیم را در جدول زیر آورده‌ایم:

اسم قانون	فرم ریاضی
۱ جابه‌جایی	$p \vee q \equiv q \vee p$ $p \wedge q \equiv q \wedge p$
۲ شرکت‌پذیری	$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r$ $p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$
۳ پخش‌ی	$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$ $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$
۴ دمورگان	$\sim (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ $\sim (p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$
۵ جذب	$p \vee (p \wedge q) \equiv p$ $p \wedge (p \vee q) \equiv p$
۶ تبدیل شرطی به فصلی	$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$
۷ تبدیل دو شرطی به شرطی	$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$
۸ عکس نقیض گزاره شرطی	$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$

پاسخ تشریحی گام اول: گزاره شرطی داده‌شده را به گزاره فصلی تبدیل می‌کنیم:

$$\begin{array}{c} \text{مقدم} \quad \text{تالی} \\ \sim(\sim p \wedge q) \Rightarrow q \equiv (\sim p \wedge q) \vee q \\ \text{(نقیض می‌شه)} \quad \text{(خودش میاد)} \end{array}$$

گام دوم: حالا از قانون جذب کمک می‌گیریم:

(شرط ۱ جذب: تکرار یکی از گزاره‌ها)

$$(\sim p \wedge q) \vee q \equiv q$$

(شرط ۲ جذب: بیرون پرانتز و داخل پرانتز)

یکی $\vee$ و دیگری $\wedge$ باشد.

تست و پاسخ ۱۲

قیمت برنج و گوشت در سال پایه به ترتیب ۲۰ و ۶۰ هزار تومان و در سال مورد نظر به ترتیب ۱۲۰ و a هزار تومان است. اگر شاخص بهای برنج و گوشت در سال مورد نظر ۶۳۲ و مقادیر مصرفی برنج و گوشت به ترتیب ۱۳۰ و ۴۰ کیلوگرم باشد، مقدار a کدام است؟

$$۴۲۰ \quad (۴)$$

$$۴۰۰ \quad (۳)$$

$$۳۸۰ \quad (۲)$$

$$۳۶۰ \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم.



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی گام اول: اطلاعات سؤال را در فرمول قرار می دهیم:

$$\Rightarrow 100 \times \frac{(\text{مقدار} \times \text{قیمت جدید گوشت}) + (\text{مقدار} \times \text{قیمت جدید برنج})}{(\text{مقدار} \times \text{قیمت پایه گوشت}) + (\text{مقدار} \times \text{قیمت پایه برنج})} = \text{شاخص بهای برنج و گوشت}$$

$$632 = \frac{(120 \times 130) + (a \times 40)}{(20 \times 130) + (60 \times 40)} \times 100$$

گام دوم: در کسرمان از هر پیرانتز یک صفر حذف می کنیم:

$$632 = \frac{(120 \times 13) + (a \times 4)}{(20 \times 13) + (60 \times 4)} \times 100 \Rightarrow 632 = \frac{1560 + 4a}{260 + 240} \times 100 \Rightarrow$$

$$632 = \frac{1560 + 4a}{500} \times 100 \xrightarrow{\text{ضربدر 5}} 3160 = 1560 + 4a \Rightarrow 4a = 3160 - 1560 \Rightarrow$$

$$4a = 1600 \Rightarrow a = 400$$

تست و پاسخ ۱۳

یک شرکت روزانه ۹۶۰۰۰۰ تومان برای تولید یک نوع کالا هزینه می کند. اگر $R(x) = 20x^2 + 2800x$ تابع درآمد روزانه یک شرکت برای فروش x واحد از همین کالا باشد. نقطه سربه سر کدام است؟

۳۰۰ (۴)

۲۸۰ (۳)

۱۶۰ (۲)

۱۴۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور ۱۴۰۱ داشتیم.

پاسخ تشریحی راه اول: گام اول: هزینه روزانه یک شرکت ۹۶۰۰۰۰ تومان است، پس تابع هزینه آن، تابع ثابت $C(x) = 960000$ می باشد. گام دوم: برای به دست آوردن نقطه سربه سر باید درآمد و هزینه را برابر قرار دهیم:

$$R(x) = C(x) \Rightarrow 20x^2 + 2800x = 960000 \xrightarrow{\div 20} x^2 + 140x = 48000 \Rightarrow x^2 + 140x - 48000 = 0$$

گام سوم: از اتحاد جمله مشترک کمک می گیریم. دو عدد که جمعشان ۱۴۰+ و ضربشان ۴۸۰۰۰- باشد، ۱۶۰- و ۳۰۰+ هستند؛ پس:

$$x^2 + 140x - 48000 = 0 \Rightarrow (x - 160)(x + 300) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 160 \checkmark \\ x = -300 \times \end{cases}$$

پس نقطه سربه سر $x = 160$ است.

راه دوم: حل معادله $x^2 + 140x - 48000 = 0$ کار راحتی نیست و حدس زدن دو عدد که جمعشان ۱۴۰+ و ضربشان ۴۸۰۰۰- باشد، کار سختی است. این جور وقتها، معادله را به شکل روبه رو می نویسیم:

$$x(x + 140) = 48000$$

بعد گزینه ها را امتحان می کنیم. در عبارت $x(x + 140)$ ، جای x ، گزینه ها را قرار می دهیم که هر کدام حاصلش ۴۸۰۰۰ شد، جواب است.

$$1) x = 140 \Rightarrow 140(140 + 140) = 140 \times 280 \neq 48000$$

$$2) x = 160 \Rightarrow 160(160 + 140) = 160 \times 300 = 48000 \checkmark \Rightarrow \text{جواب است}$$

تست و پاسخ ۱۴

در چند زیرمجموعه ۶ عضوی از مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 10\}$ ، تعداد اعضای فرد و زوج، برابر نیست؟

۱۴۰ (۴)

۱۳۰ (۳)

۱۲۰ (۲)

۱۱۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور ۱۴۰۱ داشتیم.

خودت حل کنی بهتره از اصل متمم کمک بگیر.



درس نامه •• بعضی تیپ سؤال‌های مهم در زیرمجموعه‌ها

تیپ	مثال	جواب
بدون شرط	تعداد زیرمجموعه‌های ۶ عضوی مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ کدام است؟	$\binom{10}{6}$
بعضی‌ها باشند.	در چند زیرمجموعه ۶ عضوی از مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ ، عدد ۲ وجود دارد؟	$\binom{10-1}{6-1} = \binom{9}{5}$
بعضی‌ها نباشند.	در چند زیرمجموعه ۶ عضوی از مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ ، اعداد ۹، ۸، ۷ وجود ندارند؟	$\binom{10-3}{6} = \binom{7}{6}$
بعضی‌ها باشند و بعضی‌ها نباشند.	در چند زیرمجموعه ۶ عضوی از مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ ، اعداد ۳ و ۲ وجود دارند ولی ۵ وجود ندارد؟	$\binom{10-2-1}{6-2} = \binom{7}{4}$
حداکثر تعداد عضو	مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ چند زیرمجموعه حداکثر ۳ عضوی دارد؟	$\binom{10}{0} + \binom{10}{1} + \binom{10}{2} + \binom{10}{3}$
استفاده از اصل ضرب	مجموعه $\{1, 2, \dots, 9\}$ چند زیرمجموعه ۵ عضوی دارد که ۳ عضو آن فرد و ۲ عضو آن زوج باشد؟	$\binom{5}{3} \times \binom{4}{2}$

نکته تعداد زیرمجموعه‌های k عضوی یک مجموعه n عضوی برابر با $\binom{n}{k}$ است.

پاسخ تشریحی گام اول: تعداد زیرمجموعه‌های ۶ عضوی مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ را حساب می‌کنیم:

$$\binom{10}{6} = \frac{10!}{6!4!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1}{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 210$$

گام دوم: در ۲۱۰ زیرمجموعه بالا، دو حالت داریم: (۱) تعداد اعضای زوج و فرد برابر نیست. (۲) تعداد اعضای زوج و فرد برابر است. (۳ تا ۳ تا زوج)

این دو حالت، روی هم ۲۱۰ عضو دارند.

شمردن تعداد حالت‌های ۲ راحت‌تر است. در این مجموعه ۵ عدد فرد و ۵ عدد زوج داریم. می‌خواهیم از هر کدام ۳ تا انتخاب کنیم:

$$\binom{5}{3} \times \binom{5}{3} = \frac{5!}{3!2!} \times \frac{5!}{3!2!} = 10 \times 10 = 100$$

انتخاب ۳ عدد از بین ۵ عدد زوج
انتخاب ۳ عدد از بین ۵ عدد فرد

$$210 - 100 = 110$$

گام سوم: پس تعدد حالاتی که تعداد اعضای زوج و فرد برابر نیست، برابر است با:

تست و پاسخ ۱۵

در یک مسابقه دو میدانی، ۳ نفر از مدرسه A، ۴ نفر از مدرسه B و ۲ نفر از مدرسه C شرکت کرده‌اند. اگر تعداد کل شرکت‌کنندگان ۹ نفر باشد، با چه احتمالی نفر اول و آخر از یک مدرسه هستند؟ (هیچ دو نفری، مقام یکسان نمی‌آورند.)

$$\frac{5}{18} \quad (۴)$$

$$\frac{2}{9} \quad (۳)$$

$$\frac{1}{3} \quad (۲)$$

$$\frac{11}{36} \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره مشابه این سؤال را در کنکور دی ماه داشتیم.



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

ریاضی

$$n(S) = 9!$$

گام اول: در کل ۹ نفر قرار است مقام‌های اول تا نهم را کسب کنند. تعداد کل حالات برابر است با:

گام دوم: برای آن که نفر اول و نهم از یک مدرسه باشند، ۳ حالت داریم:

حالت ۱: نفر اول و نهم از مدرسه A باشند:

$$\begin{array}{c} \uparrow A \\ 3 \\ \text{نفر اول} \end{array} \times \overbrace{\text{نفر هفتم} \times \text{نفر ششم} \times \text{نفر پنجم} \times \text{نفر چهارم} \times \text{نفر سوم} \times \text{نفر دوم}}^{7! \text{ (۷ نفر باقی مانده)}} \times \begin{array}{c} \uparrow A \\ 2 \\ \text{نفر نهم} \end{array} = 6 \times 7!$$

حالت ۲: نفر اول و نهم از مدرسه B باشند:

$$\begin{array}{c} \uparrow B \\ 4 \\ \text{نفر اول} \end{array} \times \overbrace{\text{نفر هفتم} \times \text{نفر ششم} \times \text{نفر پنجم} \times \text{نفر چهارم} \times \text{نفر سوم} \times \text{نفر دوم}}^{7!} \times \begin{array}{c} \uparrow B \\ 3 \\ \text{نفر نهم} \end{array} = 12 \times 7!$$

حالت ۳: نفر اول و نهم از مدرسه C باشند:

$$\begin{array}{c} \uparrow C \\ 2 \\ \text{نفر اول} \end{array} \times \overbrace{\text{نفر هفتم} \times \text{نفر ششم} \times \text{نفر پنجم} \times \text{نفر چهارم} \times \text{نفر سوم} \times \text{نفر دوم}}^{7!} \times \begin{array}{c} \uparrow C \\ 1 \\ \text{نفر نهم} \end{array} = 2 \times 7!$$

$$n(D) = 6 \times 7! + 12 \times 7! + 2 \times 7! = (6 + 12 + 2) \times 7! = 20 \times 7!$$

پس تعداد کل حالات مطلوب برابر است با:

$$P(D) = \frac{n(D)}{n(S)} = \frac{20 \times 7!}{9!} = \frac{20}{9 \times 8} = \frac{5}{18}$$

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد D برابر است با:

تست و پاسخ ۱۶

در دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n & \text{فرد } n \\ a_n + n & \text{زوج } n \end{cases}$ ، مجموع جملات دهم تا سیزدهم برابر ۲۴۸ است. جمله دهم کدام است؟

۳۴ (۴)

۳۳ (۳)

۳۲ (۲)

۳۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره جمله دهم را برابر k بگیرد و جملات یازدهم تا سیزدهم را برحسب آن بنویسد. بعد مجموعشان را برابر با ۲۴۸ قرار دهد.

$$a_1 = k$$

گام اول: جمله دهم را برابر با k فرض می‌کنیم:

گام دوم: برای محاسبه جمله ۱۱ام باید $n = 10$ را در دنباله قرار دهیم. چون ۱۰ زوج است؛ پس سراغ ضابطه پایین می‌رویم:

$$a_{n+1} = a_n + n \xrightarrow{n=10} a_{11} = a_{10} + 10 = k + 10$$

گام سوم: برای محاسبه جمله ۱۲ام باید $n = 11$ را در دنباله قرار دهیم. چون ۱۱ فرد است؛ پس سراغ ضابطه بالا می‌رویم:

$$a_{n+1} = 2a_n \xrightarrow{n=11} a_{12} = 2a_{11} = 2(k + 10) = 2k + 20$$

گام چهارم: برای محاسبه جمله ۱۳ام باید $n = 12$ را در دنباله قرار دهیم. چون ۱۲ زوج است؛ پس سراغ ضابطه پایین می‌رویم:

$$a_{n+1} = a_n + n \xrightarrow{n=12} a_{13} = a_{12} + 12 = (2k + 20) + 12 = 2k + 32$$

گام پنجم: مجموع ۴ جمله دهم تا سیزدهم برابر ۲۴۸ است؛ پس:

$$a_1 + a_{11} + a_{12} + a_{13} = 248 \Rightarrow k + (k + 10) + (2k + 20) + (2k + 32) = 248 \Rightarrow$$

$$6k + 62 = 248 \Rightarrow 6k = 186 \Rightarrow k = 31$$

پس جمله دهم، $a_1 = 31$ است.



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۷

در یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک $1/5$ ، مجموع 18 جمله اول 90 است. جمله دوم این دنباله کدام است؟

- (۱) $5/7$ (۲) $25/6$ (۳) $75/6$ (۴) $25/7$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره با داشتن d و S_{18} مقدار a_1 را حساب کنید. بعد با داشتن a_1 و d مقدار a_2 را پیدا کنید.

$$d = 1/5, S_{18} = 90$$

پاسخ تشریحی گام اول: داده‌های سؤال را می‌نویسیم:

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \quad \text{گام دوم: داده‌های بالا را در فرمول قرار می‌دهیم:}$$

$$S_{18} = \frac{18}{2}(2a_1 + (18-1)(1/5)) \xrightarrow{S_{18}=90} 90 = 9(2a_1 + 17(1/5)) \xrightarrow{\div 9}$$

$$10 = 2a_1 + 17(1/5) \Rightarrow 10 = 2a_1 + 25/5 \Rightarrow 2a_1 = -15/5 \Rightarrow a_1 = \frac{-15/5}{2} = -7/75$$

$$a_2 = a_1 + d = -7/75 + 1/5 = -6/25$$

گام سوم: جمله دوم برابر است با:

تست و پاسخ ۱۸

بین دو عدد $\frac{4}{3}$ و 108 ، سه عدد را طوری قرار می‌دهیم که اعداد حاصل با هم تشکیل یک دنباله هندسی دهند. مجموع این سه عدد کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) -22 (۲) -24 (۳) -26 (۴) -28

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

خود حل کنی بهتره وقتی به $r^4 =$ می‌رسیم، دو حالت پیش می‌آید: $r =$ و $r = -$

نکته اگر بین دو عدد a و b واسطه هندسی درج کنیم، نسبت مشترک از رابطه $r^{k+1} = \frac{b}{a}$ قابل محاسبه است.

پاسخ تشریحی گام اول: بین دو عدد $a = \frac{4}{3}$ و $b = 108$ به تعداد $k = 3$ واسطه هندسی درج می‌کنیم. نسبت مشترک را حساب می‌کنیم:

$$r^{k+1} = \frac{b}{a} \Rightarrow r^{3+1} = \frac{108}{\frac{4}{3}} \Rightarrow r^4 = \frac{108 \times 3}{4} \Rightarrow r^4 = 81 \Rightarrow r^4 = 3^4 \Rightarrow r = \pm 3$$

گام دوم: در دو حالت $r = 3$ و $r = -3$ ، سه جمله را می‌نویسیم:

$$\text{حالت ۱: } r_1 = 3 \quad \frac{4}{3} \xrightarrow{\times 3} 4 \xrightarrow{\times 3} 12 \xrightarrow{\times 3} 36 \xrightarrow{\times 3} 108$$

$$\text{حالت ۲: } r = -3 \quad \frac{4}{3} \xrightarrow{\times 3} -4 \xrightarrow{\times 3} 12 \xrightarrow{\times 3} -36 \xrightarrow{\times 3} 108$$

گام سوم: مجموع سه واسطه را در هر دو حالت حساب می‌کنیم:

$$\text{حالت ۱: } 4 + 12 + 36 = 52$$

$$\text{حالت ۲: } -4 + 12 + (-36) = -28$$

پس مجموع سه واسطه، 52 یا -28 است که فقط -28 در گزینه‌ها وجود دارد.

تذکر با توجه به منفی بودن همه گزینه‌ها، باید می‌فهمیدیم که حالت $r = 3$ نیاز به بررسی ندارد.



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۹

اختلاف ریشه‌های دوم عددی برابر با $\sqrt{2}$ است. ریشه سوم این عدد را به شکل 2^a می‌نویسیم. a کدام است؟

- (۱) $\frac{-1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{-2}{3}$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره ریشه‌های دوم عدد X برابر با $\pm\sqrt{X}$ هستند.

پاسخ تشریحی

گام اول: عدد مورد نظر را X می‌گیریم. ریشه‌های دومش $\sqrt{X}$ و $-\sqrt{X}$ هستند.

اختلاف این دو مقدار، برابر با $\sqrt{2}$ است؛ پس:

$$\sqrt{X} - (-\sqrt{X}) = \sqrt{2} \Rightarrow 2\sqrt{X} = \sqrt{2}$$

$$(2\sqrt{X})^2 = (\sqrt{2})^2 \Rightarrow 4X = 2 \Rightarrow X = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} = 2^{-1}$$

گام دوم: طرفین تساوی قبل را به توان ۲ می‌رسانیم:

$$\sqrt{2^{-1}} = 2^{\left(\frac{-1}{2}\right)} \rightarrow a \xrightarrow{\text{پس}} a = \frac{-1}{2}$$

گام سوم: ریشه سوم 2^{-1} برابر است با:

تست و پاسخ ۲۰

تعداد موش‌های یک شهر با نرخ ۲۰ درصد در سال در حال کاهش است. اگر تعداد فعلی آن‌ها ۶۲۵۰۰ باشد، تعداد آن‌ها در ۴ سال بعد کدام است؟

- (۱) ۱۸۲۰۰ (۲) ۲۴۰۰۰ (۳) ۲۵۶۰۰ (۴) ۲۷۰۰۰

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه •• رشد و زوال نمایی

اگر مقدار اولیه، C ، نرخ رشد (برحسب درصد)، r ، و تعداد دوره‌های زمانی، t باشد، مقدار جدید بعد از t دوره زمانی برابر است با:

$$\underbrace{f(t)}_{\text{مقدار جدید}} = C(1+r)^t$$

اگر مقدار اولیه، C ، نرخ زوال (برحسب درصد)، r ، و تعداد دوره‌های زمانی، t باشد، مقدار جدید بعد از t دوره زمانی برابر است با:

$$\underbrace{f(t)}_{\text{مقدار جدید}} = C(1-r)^t$$

تذکر دقت کنید اگر r برابر با ۲۰ درصد باشد، باید عدد $\frac{20}{100}$ یا $\frac{1}{5}$ را در فرمول، جای r قرار دهیم.

پاسخ تشریحی

گام اول: اطلاعات سؤال را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} C = 62500 \\ r = \frac{20}{100} = \frac{1}{5} \\ t = 4 \end{cases}$$

گام دوم: اطلاعات بالا را در فرمول زوال نمایی قرار می‌دهیم:

$$f(t) = C(1-r)^t \Rightarrow f(4) = 62500 \left(1 - \frac{1}{5}\right)^4 = 62500 \left(\frac{4}{5}\right)^4 = 62500 \times \frac{256}{625} = 25600$$



تست و پاسخ ۲۱

همه موارد از نظر تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند، به جز:

- (۱) نثر فارسی در قرن هفتم به دو جریان گرایش پیدا کرد؛ یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد و دیگر پیچیده‌نویسی در آثاری همچون تاریخ وصاف و تاریخ جهانگشا.
- (۲) کتاب جامع‌التواریخ که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است، تألیف خواجه رشیدالدین فضل‌الله وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو است.
- (۳) در عهد تیموریان علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و رونقی بنیادی در ادبیات و کتاب‌های تحقیقی پدید آمد.
- (۴) دولتشاه سمرقندی تذکره دولتشاه را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته است که در آن شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی آمده است.

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)

مشاوره برای به خاطر سپردن نکات تاریخ ادبیات، علاوه بر رمزگذاری، باید از خواندن سطحی پرهیز کنید. مطالب را دقیق بخوانید و وضعیت ادبیات در هر دوره را با دوره‌های قبل و بعدش مقایسه نمایید. ذهن خود را خط‌کشی کنید و دوره‌های مختلف را در آن بگنجانید؛ از سامانیان تا به امروز. بدین ترتیب ویژگی‌های هر دوره را در خانه مخصوص خود قرار دهید تا شاهد تغییر و تحول ادبیات در دوره‌های مختلف باشید. این را هم فراموش نکنید که این تغییرات با روحیات حاکمان هر دوره تناسب دارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

پاسخ تشریحی در عهد تیموریان (جانشینان تیمور) هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب گسترش یافت. تاریخ‌نویسی ادامه پیدا کرد و ادبیات رونقی گرفت اما این رونق بنیادی نبود. کتاب‌های تحقیقی در این دوره، سطحی و ادبیات فاقد نوآوری و تقلیدی بود.

تست و پاسخ ۲۲

کدام یک از گزینه‌ها ویژگی سبکی نثر خراسانی را بازگو نمی‌کند؟

کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«و اما جسم تعلیمی گفتند آن است که اندر وهم است و به حس اندر نیاید و آن چنان است که مهندسان گویند: نقطه مایه جسم است و او چیزی است که مر او را اندر درازا و پهنا و بالا بهره نیست و چو نقطه‌ها را بر اثر یکدیگر ترتیب کنیم و بپیوندیم از آن خطی آید و دو سر خط دو نقطه باشد.»

(۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا

(۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنا

(۳) آوردن تتابع اضافات در مقام تعریف

(۴) بهره‌گیری کمتر از کلمات عربی

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

مشاوره فراموش نکنید که بیشتر تست‌های کنکور، هوش و دقت شما را می‌سنجد، نه صرفاً سواد مدرسه‌ای‌تان را. در این تست اگر دقت کنید متوجه یک تشابه میان ۱، ۲ و ۴ می‌شوید؛ هر سه گزینه از ویژگی‌های سبکی دوره خراسانی (سامانی) است و فقط ۳ در این جایگاه است.

پاسخ تشریحی موارد ذکرشده در ۱، ۲ و ۴ که از ویژگی‌های نثر سبک خراسانی (دوره سامانی) است در عبارت سؤال نیز دیده می‌شود؛ اما ویژگی ذکرشده در ۳ مربوط به سبک هندی است.

تست و پاسخ ۲۳

در کدام گزینه نام پدیدآورنده و اطلاعات مقابل هر دو اثر کاملاً درست است؟

- (۱) (لمعات: فخرالدین عراقی - سیر و سلوک عارفانه - نظم و نثر) (تاریخ جهانگشا: شمس‌الدین محمد جوینی - تاریخ مغولان - نثر مصنوع)
- (۲) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی - داستان عاشقانه - در قالب مثنوی) (اخلاق‌الاشراف: عبید زاکانی - طنز - در قالب مثنوی)
- (۳) (نفحات‌الانس: جامی - حقایق و ذکر احوال عارفان - نثر) (مرصادالعباد: نجم دایه - سلوک دین و تربیت انسانی - منثور)
- (۴) (مجالس سبعة: مولوی - عرفانی - منثور) (عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی - عرفانی - منثور)

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)



پاسخ تشریحی در ۱ «تاریخ جهانگشا» از **عظاملک جوینی** است، نه شمس الدین محمد جوینی (رد ۱).

در ۲ «اخلاق الاشراف» زاکانی منظوم و در قالب مثنوی نیست؛ بلکه به نثر نوشته شده است (رد ۲).

در ۴ «عشاق نامه» که در قالب **مثنوی** سروده شده است، منثور دانسته شده که نادرست است (رد ۴).

راه حل تستی در چنین سؤالاتی دنبال نادرستی‌ها بگردید و با آن‌ها رد گزینه کنید.

نکته مراقب اسامی و اصطلاحات مشابه باشید؛ مانند «عظاملک جوینی - محمد جوینی»، «مثنوی - منثور» و ...

تست و پاسخ ۲۴

از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد غلط است؟

- ۱) گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند، مانند سروش اصفهانی و قآنی شیرازی.
- ۲) صبا در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت و گلشن صبا را به تقلید از بوستان سعدی سرود.
- ۳) میرزاده عشقی در روزنامه قرن بیستم به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت و پیش از آن که به اوج شکوفایی برسد به دست رضاخان ترور شد.
- ۴) مجله «بهار» که مسائل سیاسی و اجتماعی در آن با لحنی انتقادی و طنزآمیز بیان می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد.

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی مجله «بهار» مجله‌ای ادبی بود که به دست میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد (سیاسی و اجتماعی نبود).

سایر موارد ذکر شده در گزینه‌ها درست است.

تست و پاسخ ۲۵

در کدام ابیات، ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

یعنی «اسلوب معادله، تمثیل، تشبیه، ردیف طولانی و ...» در کدام ابیات دیده می‌شود؟

- | | | | | |
|---|---------------------------------------|---|----------------------------------|--------------------------------------|
| الف) عشق بالاتر از آن است که در وصف آید | ب) عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت | ج) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است | د) راز درون پرده ز رندان مست پرس | ه) خنده رسوا می‌نماید پسته بی‌مغز را |
| ۱) الف - ب - د | ۲) ب - ج - د | ۳) الف - ج - ه | ۴) ب - د - ه | |

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ تشریحی کاربرد «اسلوب معادله، تمثیل، تشبیه، ردیف‌های طولانی و ...» از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است.

در بیت «الف» «چرخ» به «کبکی» تشبیه شده که در چنگال عشق گرفتار شده است (تشبیه).

در بیت «ب» ویژگی ادبی خاصی دیده نمی‌شود، اما با توجه به خصوصیات فکری و زبانی می‌توان به «عراقی» بودن سبک آن پی برد (رد ۱)، ۲ و ۴).

در بیت «ج» ردیف طولانی «خوش است» از ویژگی‌های سبک هندی، دیده می‌شود. بیت «د» نیز آشکارا از ابیات سبک عراقی است و مضمون آن «نکوهش زهد ریایی» است. در بیت «ه» وجود «اسلوب معادله» هویداست.



تست و پاسخ ۲۶

هر یک از پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب، خالق کدام آثارند؟

«سبک‌شناسی، شمس‌الدین و قمر، چرند و پرند، راه‌آب‌نامه»

(۱) تاریخ تطوّر نظم فارسی، داستان باستان، امثال و حکم، تلخ و شیرین

(۲) تاریخ مختصر احزاب سیاسی، شمس و طغرا، قرن بیستم، یکی بود یکی نبود

(۳) تاریخ تطوّر نظم فارسی، شمس و طغرا، لغت‌نامه، سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ

(۴) نسیم شمال، داستان باستان، امثال و حکم، منشآت

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱ و ۷)

پاسخ تشریحی: «سبک‌شناسی» از آثار ملک‌الشعراى بهار است؛ اما «نسیم شمال» نام روزنامه‌ایست با مدیریت و نویسندگی سید اشرف‌الدین کیلانی (رد ۲). «شمس‌الدین و قمر» از آثار میرزا حسن‌خان بدیع و داستان باستان نیز از اوست؛ اما «شمس و طغرا» از محمدباقر میرزا خسروی است (رد ۲ و ۳). «چرند و پرند» از دهخداست که در ۲ نام روزنامه میرزاده عشقی، یعنی «قرن بیستم» آمده است. هم‌چنین «راه‌آب‌نامه، تلخ و شیرین و یکی بود و یکی نبود» از جمال‌زاده است که در ۳ «سیاحت‌نامه ابراهیم‌بیگ» اثر زین‌العابدین مراغه‌ای و در ۴ «منشآت» از قائم‌مقام فراهانی ذکر شده است.

راه‌حل تستی: با آثاری که می‌شناسید و مطمئن هستید، رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۲۷

از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند، به جز:

(۱) داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و محصول یک قرن گذشته است.

(۲) نمایش‌نامه‌نویسی نوع ادبی جدیدی در ایران به‌شمار می‌رود که در دوره فتح‌علی‌شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.

(۳) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد و آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود.

(۴) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر، جاذبه‌ای نداشت.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: «نمایش‌نامه‌نویسی» در دوره ناصرالدین شاه و با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.

سایر موارد در گزینه‌ها کاملاً درست ذکر شده‌اند.

تست و پاسخ ۲۸

نویسنده متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

«راننده و محافظان مسلح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. از اقبال ما بود که زاپاس مینی‌بوس هم پنجر از آب درآمد و عراقی‌ها مجبور شدند

لاستیک را پنچرگیری کنند. این یعنی فرصتی برای ما که زیر نگاه سربازان مسلح عراقی روی زمین بنشینیم و مشاممان را پر کنیم از بوی

تازه علف و گوش‌هایمان را از صدای گنجشک‌های آزاد آسمان.»

(۱) محمدرضا سرشار - کشتی پهلوگرفته

(۲) سید مهدی شجاعی - دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز

(۳) علی مؤذنی - سفر ششم

(۴) احمد یوسف‌زاده - آن بیست‌وسه نفر

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - کارگاه تحلیل فصل ۴)



مشاوره برای پاسخ دادن به چنین سؤالاتی باید مطالب را به خاطر بسپارید. در ذهن خود متن‌های دوره انقلاب را از متن‌های دوره معاصر تا پیش از انقلاب و مشروطه را از غیر مشروطه تفکیک کنید. حالا برای به خاطر سپردن نام هر اثر و نویسنده آن و متنی که انتخاب شده، میان آن‌ها رابطه و تناسبی بیابید و همان را به عنوان رمز قرار دهید؛ مثلاً متنی که در آن از «تعویض لاستیک و پنچری زاپاس مینی‌بوس» سخن به میان آمده، مربوط به «آن بیست و سه نفر» از «یوسفزاده» است.

پاسخ تشریحی متن ذکر شده در این سؤال از کتاب «آن بیست و سه نفر» نوشته احمد یوسفزاده انتخاب شده است که در کارگاه تحلیل فصل ۴ آمده است.

تست و پاسخ ۲۹

کدام مورد بیانگر ویژگی ادبی شعر معاصر است؟

- (۱) تمایل به سنت‌شکنی در قالب شعر، موسیقی و قافیه
- (۲) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر
- (۳) زمینی بودن معشوق در ادبیات معاصر و لحن صمیمانه و متواضعانه شاعر
- (۴) کاهش گرایش به نماد در تصاویر شعری و معنی‌گریزی در شعر معاصر

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی در (۲) به «روانی زبان و جمله‌بندی ساده» اشاره شده که مربوط به ویژگی‌های ادبی است (رد ۲).
در (۳) نیز «زمینی بودن معشوق» و «صمیمانه یا متواضعانه بودن لحن» مربوط به ویژگی فکری متن است (رد ۳).
در (۴) اگرچه یک ویژگی ادبی ذکر شده، اما این ویژگی درباره شعر معاصر درست نیست. در شعر معاصر «گرایش به نماد در تصاویر شعری» افزایش می‌یابد، نه کاهش (رد ۴).

نکته در چنین سؤالاتی توجه کنید که اشاره به واژه، زبان و جمله، نشان‌دهنده ویژگی‌های ادبی؛ اشاره به آرایه‌ها، ردیف، قافیه و قالب شعری یا قالب نوشته‌ها (داستان، خاطره و ...) نشان‌دهنده ویژگی ادبی و اشاره به اندیشه بنیادی متن، لحن متن یا مضمون و مفهوم آن نشان‌دهنده ویژگی فکری متن است.

تست و پاسخ ۳۰

آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است؛ به جز:

- (۱) پیش رفتار تو پا برنگرفت از خجلت
 - (۲) ای که در زنجیر زلفت جای چندین آشناست
 - (۳) نبود نقش دو عالم که رنگ آفت بود
 - (۴) شمع اگر ز آن لب خندان به زبان لافی زد
- سرو سرکش که به ناز از قد و قامت برخاست (تشخیص - مجاز)
خوش فتاد آن خال مشکین بر رخ رنگین غریب (تشبیه - ایهام تناسب)
زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت (حسن آمیزی - جناس)
پیش عشاق تو شب‌ها به غرامت برخاست (استعاره - حسن تعلیل)

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶، ۷ و ۹ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این تیپ از سؤالات آرایه، بهتر است ابتدا به آرایه‌های داخل کمانک توجه کنید، سپس با در نظر گرفتن آن‌ها بیت مربوطه را بخوانید تا زودتر متوجه داشتن یا نداشتن آرایه‌ها شوید.

پاسخ تشریحی در (۱) نسبت دادن ویژگی‌های انسانی (خجلت، سرکشی و ناز) به درخت سرو، تشخیص است، اما «مجاز» دیده نمی‌شود.
در (۲) «زنجیر زلف» اضافه تشبیه‌ای است: زلف به زنجیر تشبیه شده، واژه «غریب» نیز ایهام تناسب (ایهام تضاد) را پدید آورده است، زیرا در معنی «شگفت و نوآیین» به کار رفته است، اما در معنی «بیگانه و دور از وطن» با «آشنا» تناسب (تضاد) دارد.
در (۳) «رنگ آفت» حسن آمیزی است و میان «زمانه» و «زمان» جناس ناقص افزایشی برقرار است.
در (۴) شخصیت‌بخشی به شمع (لب خندان - لاف‌زدن - به غرامت برخاستن) استعاره مکنیه است. هم‌چنین در این بیت شاعر برای حالت ایستاده بودن شمع در مجلس عاشقان، دلیلی شاعرانه اما غیرواقعی ذکر کرده و حسن تعلیل را پدید آورده است.



نکته واژه‌های «متضاد» مطابق توضیح کتاب درسی دوازدهم با یکدیگر مراعات نظیر (تناسب) نمی‌سازند؛ اما می‌توانند پدیدآورنده «ایهام تناسب» باشند؛ برای نمونه واژه «غریب» در [۲] به معنی «شگفت» به کار رفته است؛ اما معنای دیگر آن، که در بیت پذیرفتنی و مورد نظر نیست (بیگانه)، با واژه «آشنا» در مصراع قبل، رابطه تضاد دارد و بدین‌گونه ایهام تناسب ساخته است.

تست و پاسخ ۳۱

در کدام بیت «تشبیه، لف و نشر و جناس» تماماً مشهود است؟

- (۱) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند / نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند
- (۲) تافته زلف و شکفته رخ و زیبا قد او / مشک سارا و گل سوری و سرو چمن است
- (۳) گر زلف سیه، روزی از چهره براندازد / ماهی است تو پنداری کز شب سحر انگیزد
- (۴) چهره زرد من و روی خود از طره بیوش / که زر و سیم ز طرّار ببايد پوشی

پاسخ: گزینه ۴ (علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی در [۱] «لف و نشر» دیده نمی‌شود. [۲] و [۳] نیز با «جناس» رد می‌شوند، زیرا جناس ندارند.

بررسی آرایه‌ها در بیت [۴]:

به صورت ضمنی و پنهانی «چهره زرد عاشق» و «روی معشوق» به ترتیب به «زر» و «سیم» (نقره) تشبیه شده است و با این ارتباط، لف و نشر مرتب را نیز پدید آورده است. هم‌چنین میان واژه‌های «زرد» و «زر» جناس ناهمسان (ناقص افزایشی) دیده می‌شود.

راه حل تستی آرایه‌ای را که به آن بیشتر تسلط دارید انتخاب کنید و در هر بیت دنبال آن باشید؛ به این ترتیب هر بیتی که آن آرایه را نداشت، رد کنید تا به پاسخ برسید.

نکته شاید گمان کنید که وقتی بخشی از بیت آرایه‌ای را پدید می‌آورد، نمی‌تواند دربردارنده آرایه دیگری نیز باشد؛ اما همان‌طور که در [۴] دیدید گاهی ارتباط لفظی یا معنایی واژه‌ها می‌تواند هم‌زمان دو یا چند آرایه را پدید آورد، نمونه‌ای دیگر: «سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی»: «سر» مجاز از قصد و اندیشه است و در ضمن نسبت دادن آن به آفتاب، پدیدآورنده تشخیص و استعاره مکنیه است.

تست و پاسخ ۳۲

کدام بیت «فاجد» مجاز است؟

- (۱) پناه می‌برم از جهل عالمی به خدای / که عالم است و به مقدر خویشان جاهل
- (۲) هر گه که بر من آن بت عیار بگذرد / صد کاروان عالم اسرار بگذرد
- (۳) هر می‌ای کز کف ساقی غمت کردم نوش / گویا خون جگر بود که در ساغر کرد
- (۴) توسن همت برون افکندم از میدان خاک / وز زوایای سپهر آبگون کردم گذار

پاسخ: گزینه ۱ (علوم فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی در این گزینه هیچ واژه‌ای که در معنی حقیقی خود به کار نرفته باشد، دیده نمی‌شود («عالم» به معنی دانشمند در معنی حقیقی خود به کار رفته است).

بررسی سایر گزینه‌ها:

[۲] «بت» مجاز از معشوق (مجاز به علاقه شباهت)

[۳] «کف» مجاز از دست

[۴] «خاک» مجاز از عالم مادی



- نکات ۱** برای یافتن «مجاز» واژه‌های مشکوک هر بیت را یکی یکی بررسی کنید که آیا با معنی حقیقی خود می‌توانند در بیت جای گذاری شوند یا نه؟ اگر واژه با معنی حقیقی، قابل جای گذاری نباشد، مجاز خواهد بود.
- ۲** گاهی در سؤالات مربوط به «مجاز»، منظور طراح «استعاره مصرحه» است، چون استعاره مصرحه، همان مجاز به علاقه شباهت است. البته مجاز دانستن استعاره مصرحه در کنکور چندان رایج نیست.
- ۳** خوانش صحیح شعر در تشخیص پاسخ این سؤال مهم است. اگر در **۱** «عالم» را به اشتباه «عالم» بخوانیم، «عالم» می‌تواند مجاز از افراد عالم باشد.



تست و پاسخ

تعداد «تشبیه» در کدام بیت متفاوت است؟

- | | |
|---------------------------------------|--|
| ۱) دلم در بند تنهایی بفرسود | چو بلبل در قفس روز بهاران |
| ۲) خجل است سرو بستان بر قامت بلندش | همه صید عقل گیرد خم زلف چون کمندش |
| ۳) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما | در این سیلاب غم دسته گلی شاداب را ماند |
| ۴) حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل | دیده دریا کنم از اشک و در او غوطه خورم |

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تعداد تشبیه‌های هر بیت را بشمارید و مقابل آن بنویسید تا علاوه بر بالارفتن دقت کار و دور شدن از خطا در شمارش، در زمان نیز صرفه‌جویی کرده باشید.

پاسخ تشریحی

در این گزینه سه تشبیه به کار رفته است اما در سایر گزینه‌ها هر کدام دو تشبیه.

- ۱** «بند تنهایی» اضافه تشبیهی است (تنهایی به بند و زندان) / هم چنین «در تنهایی فرسودن دل» به «در قفس فرسودن بلبل» تشبیه شده است.
- ۲** تشبیه پنهان و تفضیل در تشبیه کردن قامت معشوق به سرو / اضافه تشبیهی در «صید عقل» (عقل به صید = شکار) تشبیه شده / تشبیه گسترده در «زلف چون کمند»
- ۳** «سیلاب غم» اضافه تشبیهی است (غم به سیلاب) / «دوران شباب (جوانی) ما به دسته گلی شاداب» تشبیه شده است.
- ۴** «گوهر وصل» اضافه تشبیهی (وصل به گوهر) / «دیده دریا کنم» تشبیه اسنادی (چشم را به دریا مانند کرده است).



تست و پاسخ

آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «از حیای چشمه نوشش شد آب خضر آب با نسیم خاک کویش هست باد صبح باد»
- | | |
|---|---|
| ۱) واژه‌آرایی - تشبیه - موازنه - متناقض‌نما | ۲) استعاره - تلمیح - کنایه - مراعات نظیر |
| ۳) واج‌آرایی - ایهام - تشخیص - حسن تعلیل | ۴) حس‌آمیزی - تلمیح - اغراق - ایهام تناسب |

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی با مقایسه واژه‌های متناظر دو مصراع (شد - هست) متوجه می‌شویم که بیت موازنه ندارد (رد **۱**). هم چنین بیت فاقد حسن تعلیل و حس‌آمیزی است (رد **۳** و **۴**).
بررسی آرایه‌های ذکر شده در **۲**:

استعاره: «چشمه نوش» استعاره مصرحه از لب یار و نسبت دادن «حیا» به «آب خضر» تشخیص و استعاره مکنیه است.

تلمیح: اشاره به داستان حضرت خضر و آب حیات

کنایه: «آب شدن» کنایه از خجلت و شرمساری، «بادبودن» کنایه از پوچ و بی‌ارزش بودن

مراعات نظیر: تناسب میان آب، خاک و باد (هر سه از عناصر چهارگانه هستند).



راه حل تستی نیاز نیست همه آرایه‌های هر چهار گزینه را بررسی کنید، چون در این صورت وقت خود را در آزمون از دست خواهید داد. کافی است به روشی که در پاسخ این تست دیدید، رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۳۵

کدام بیت فاقد «لف و نشر» و دارای «جناس، استعاره و ایهام» است؟

- ۱) به بوی زلف و رُخت می‌روند و می‌آیند صبا به غالیه‌سای و گل به جلوه‌گری
- ۲) لعبت چین چون توان خواند آن نگاری را که هست زیر یک چین از دو زلفش صدهزار ارتنگ چین
- ۳) ای دَمَت عیسی دَم از دوری مزین من غلام آن‌که دوراندیش نیست
- ۴) چنان با باده عشق تو سرگرمم در این گلشن که خار راه او در زیر پا ریحانه می‌آید

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۹ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۶ و ۹)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در ۱ «لف و نشر» مشهود است: «زلف» و «رخ» لفا و «غالیه» و «گل» نشرها هستند (رد ۱).

۲ نیز با ایهام رد می‌شود، زیرا در این بیت ایهام دیده نمی‌شود.

در ۳ استعاره وجود ندارد و این گزینه نیز رد می‌شود.

بررسی ۴:

این گزینه مطابق خواست سؤال، فاقد لَف و نشر است و در آن، میان «با» و «پا» جناس ناقص اختلافی دیده می‌شود. همچنین در این بیت «گلشن» استعاره مصرحه از دنیاست و «سرگرم‌بودن» در دو معنی پذیرفتنی است و ایهام می‌سازد: ۱) مشغول بودن ۲) گرم‌شدن سر به خاطر نوشیدن باده.

تست و پاسخ ۳۶

آرایه‌های «تناقض، ایهام تناسب، اسلوب معادله، تشبیه، لَف و نشر» به ترتیب در کدام بیت وجود دارد؟

- الف) ز بی‌زری است که آب رخم رود بر باد اگرچه کار رخ از سیم اشک همچو زر است
- ب) بگذار که ببند قد و روی تو فروغی تا از نظرش جلوه سرو و سمن افتد
- ج) عشق در کار دل سرگشته ما عاجز است بحر نتواند گشودن عقده گرداب را
- د) حکایتی است ز حسنت جمال لعبت چینی نمونه‌ای است ز نقشت نگارخانه مانی
- ه) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود

۱) ه - الف - ج - د - ب ۲) ج - د - ه - ب - الف ۳) ه - ب - ج - د - الف ۴) ج - ه - ب - الف - د

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۶ و ۹ / ۱۲)

پاسخ تشریحی با آرایه‌ای که برجسته‌تر و یافتن آن راحت‌تر است، شروع به رد گزینه می‌کنیم؛ برای نمونه ابیات «الف»، «ب» و «د» را باید

از نظر داشتن «لف و نشر» بررسی کنیم. در ابیات «الف» و «د» لَف و نشر دیده نمی‌شود (رد ۲، ۳ و ۴)؛ اما در بیت «ب» «قد» و «روی» لفا و «سرو» و «سمن» نشرها هستند.

بررسی آرایه‌های هر بیت براساس ۱:

تناقض در بیت «ه»: «نظم پریشان» ترکیبی پارادوکسی است.

ایهام تناسب در بیت «الف»: «آب» در معنی آبرو به کار رفته است، اما در معنی دیگر آن با «باد» تناسب دارد.

اسلوب معادله در بیت «ج»: مصراع دوم تمثیل و معادلی برای مصراع اول است و هر دو مصراع استقلال دستوری دارند.

تشبیه در بیت «د»: «حُسن یار به جمالِ لعبتِ چینی» و «نقش او به نگارخانه مانی» تشبیه شده (تشبیه تفضیل).

نکته در لَف و نشر، شرط لازم آن است که لفا در یک سوی کلام و نشرها در سوی دیگر باشند، وگرنه لَف و نشر پدید نمی‌آید؛ برای

نمونه در بیت «د» اگر «حُسن» و «نقش» در یک سو و «لعبتِ چینی» و «نگارخانه مانی» در سوی دیگر می‌آمد لَف و نشر می‌ساخت.



۳۷

تست و پاسخ

«قاعده و تبصره قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) یا رب شب دوشین چه مبارک سحری بود
(ب) کیست آن فتنه که با تیر و کمان می‌گذرد
(ج) در من این هست که صبرم ز نکورویان نیست
(د) بسی بر سر خلق پاینده دار

(۴) ب - ج

(۳) الف - د

(۲) ب - د

(۱) الف - ج

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سؤالات قافیه، برای یافتن قافیه و قواعد آن بهتر است به همین صورت که در پاسخ این سؤال می‌بینید، ابتدا ردیف را - اگر داشت - مشخص کرده، کنار بگذارید؛ سپس واژه‌های قافیه، حروف الحاقی - اگر داشت - و حروف اصلی را مشخص کنید و قاعده آن را بیابید.

پاسخ تشریحی با بررسی قاعده قافیه و تبصره آن (حروف الحاقی) در هر بیت متوجه یکسانی آن‌ها در ابیات «الف» و «د» می‌شویم. بررسی قافیه در هر بیت:

(الف) ردیف: بود / واژه‌های قافیه: سحری - گذری / حرف الحاقی: «ی» / حروف اصلی قافیه: «ر» طبق قاعده ۲.

(ب) ردیف: می‌گذرد / واژه‌های قافیه: جان - کمان / حروف الحاقی: «-» / حروف اصلی قافیه: «ان» طبق قاعده ۲.

(این بیت حروف الحاقی ندارد؛ پس در تبصره با سایر ابیات یکسان نیست.)

(ج) ردیف: نیست / واژه‌های قافیه: نکورویان - گل‌رویان / حروف الحاقی: «ان» / حروف اصلی قافیه: «و» طبق قاعده ۱.

(در این بیت «نکورو» با «گل‌رو» قافیه شده که هر دو واژه‌های مرکب هستند و جزء دوم آن‌ها «رو» تکراری است و نمی‌تواند قافیه قرار گیرد؛ بنابراین این بیت دارای عیب قافیه است یا به اصطلاح، قافیه آن معیوب است.)

(د) ردیف: دار / واژه‌های قافیه: پاینده - زنده / حرف الحاقی: «ه» / حروف اصلی قافیه: «ند» و «ند» طبق قاعده ۲.

نکته می‌دانیم که در حروف اصلی قافیه، مصوت‌ها باید یکسان باشند (همانند سه بیت نخست در همین سؤال)؛ اما اگر قافیه حرف الحاقی داشته باشد، مصوت کوتاه در حروف اصلی واژه‌های قافیه می‌تواند متفاوت باشد؛ یعنی این مورد عیب قافیه محسوب نمی‌شود؛ مانند قافیه شدن «پاینده» و «زنده» در بیت «د».

۳۸

تست و پاسخ

حروف اصلی قافیه در کدام بیت «مصوت + صامت + صامت» است؟

- (۱) خرم آن بقیعه که آرامگه یار آن جاست
(۲) گفت او این را اگر سقفی بدی
(۳) رفتیم اگر ملول شدی از نشست ما
(۴) اگر ماند او را به گیتی زمان
- راحت جان و شفای دل بیمار آن جاست
پهلوی من مر تو را مسکن شدی
فرمای خدمتی که برآید ز دست ما
بماند تو بی‌رنج با او بمان

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در این گزینه «ما» ردیف و واژه‌های «نشست» و «دست» واژه‌های قافیه‌اند که حروف اصلی قافیه در آن‌ها «ست» یعنی «مصوت + صامت + صامت» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① ردیف: آن جاست / واژه‌های قافیه: یار - بیمار / حروف اصلی قافیه: ار - مصوت + صامت (طبق قاعده ۲)

② ردیف: / واژه‌های قافیه: بدی - شدی / حرف الحاقی: «ی» / حروف اصلی قافیه: د - مصوت + صامت (طبق قاعده ۲)

④ ردیف: / واژه‌های قافیه: زمان - بمان / حروف اصلی قافیه: ان - مصوت + صامت (طبق قاعده ۲)



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۹

وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

«در نوازش‌های باد / در گل لبخند دهقانان شاد»

(۱) فاعلاتن فاعلاتن / فاعلاتن فاعلاتن

(۳) فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۲) فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۴) فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی: اگر به روش سماعی بخوانید: دَر نَ وَا زِش هَا یِ باد (فاعلاتن فاعلن) به ۳ می‌رسید؛ اما تقطیع کامل آن:

دَر	نَ	وَا	زِش	هَا	یِ	بَاد
-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلن			

دَر	گُ	لِ	لَب	خَن	دِ	دِه	قَا	نَا	نَ	شَاد
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلن			

تست و پاسخ ۴۰

ابیات زیر فاقد کدام اختیار شاعری هستند؟

«شعر فرستادنت به ما چنان است راست که مور پای ملخ، نزد سلیمان بَرَد»

«مرد نماند از عراق فضل نماند از جهان که دعوی چون تویی سر سوی کیوان بَرَد؟»

(۱) حذف همزه (۲) تغییر کمیت مصوت‌ها (۳) ابدال (۴) قلب

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۵ و ۸)

پاسخ تشریحی: تقطیع ابیات و اختیارات شاعری آن‌ها:

شَعْر	فِ	رِس	تَا	دَ	تَت	بِ	مَا	جُ	نَا	تَسَنَت	رَاسَت
U	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	U
مفعّلن		فاعلن		مفعّلن		مفعّلن		فاعلن			

کِ	مَوَر	پَا	یِ	مَ	لَخ	نَز	دِ	سُ	لِی	مَان	بَ	رَد
U	U	-	U	U	-	U	U	U	-	-	U	-
مفعّلن		فاعلن		مفعّلن		مفعّلن		فاعلن				

مَر	دَ	نَ	مَان	دَز	عَ	رَاق	فَضْل	نَ	مَان	دَز	جَ	هَان
U	U	-	-	U	U	U	U	U	-	-	U	-
مفعّلن		فاعلن		مفعّلن		فاعلن		مفعّلن				

کِ	دَع	وِی	یِ	چُن	تُ	یِی	سَر	سَو	یِ	کِی	وَان	بَ	رَد
U	-	U	U	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
مفعّلن		فاعلن		مفعّلن		فاعلن		مفعّلن		فاعلن		مفعّلن	



۱ حذف همزه: در آغاز واژه‌های «است» و «از» (دو مورد)

۲ تغییر کمیت مصوت‌ها: در هجای پنجم مصراع دوم و هجاهای سوم، چهارم و نهم مصراع چهارم

۳ در این بیت ابدال دیده نمی‌شود. در هر دو بیت «بلندبودن هجای پایانی مصراع و نیم‌مصراع» دیده می‌شود که مورد سؤال نیست.

۴ قلب: در رکن سوم مصراع اول و رکن اول مصراع‌های دوم و چهارم به جای «مفتعلن»، «مفاعِلن» آمده است.

تست و پاسخ ۴۱

در کدام بیت «سه نوع اختیار وزنی و دو نوع اختیار زبانی» می‌توان یافت؟

- ۱) هر نوایی که زند بلبل بر شاخ کنون
 ۲) چون گنجه‌کاری که هر ساعت ازو عضوی برند
 ۳) خار خاری به دل از عمر سبک‌رو مانده است
 ۴) مرو از راه به احسان خسیسانه خلق
- همه در مدح و ثناهای تو آموخته باد
 چرخ سنگین‌دل ز من هر دم کند یاری جدا
 مشت خار و خسی از سیل به ویرانه به جاست
 که گلوگیرتر از دام بود دانه خلق

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۵ و ۸)

پاسخ تشریحی: در این گزینه سه اختیار وزنی دیده می‌شود: ۱) «فاعلاتن به جای فعلاتن» در رکن اول هر دو مصراع ۲) «بلندبودن هجای پایانی» در هر دو مصراع ۳) «ابدال» در رکن پایانی مصراع اول که به جای «فعلن» «فعِلن» آمده است. هم‌چنین در این بیت دو اختیار زبانی دیده می‌شود: ۱) «حذف همزه» در واژه «از» در هر دو مصراع ۲) «تغییر کمیت مصوت‌ها» در هجاهای چهارم و ششم مصراع دوم.

دست	مَائِ	رُو	بُک	سَ	رَ	عُم	لَز	دِ	پِ	ری	خا	ر	خا
جاست	بِ	نِ	وِ	پِ	لِ	سِی	یَز	سِی	خَ	رُ	خا	تِ	مُش
	U	U	-	U	U	-	-	U	U	U	-	U	-
فعلن		فعلاتن		فعلاتن		فعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن	

نکات ۱ وقتی رکن اول یک مصراع، «فاعلاتن» و رکن دوم آن، «فعلاتن» یا «مفاعِلن» باشد، همواره اختیار وزنی «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول» وجود دارد.

۲ حذف همزه «است» در «مانده است» را اختیار زبانی در نظر نگیریم، چون اختیار «حذف همزه» وقتی اتفاق می‌افتد که پیش از همزه آغاز هجا، صامتی بیاید؛ در حالی که واج آخر در «مانده» (ماندِ)، مصوت «ی» است، نه صامت.

تست و پاسخ ۴۲

کدام بیت دارای وزن دولختی (دوری) است و می‌توان آن را به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- ۱) دل زنده می‌شود به امید وفای یار
 ۲) دور فلک بر دلم کرد ز جور آنچه کرد
 ۳) قصه به هر که می‌برم فایده‌ای نمی‌دهد
 ۴) با ضعف و ناتوانی همچون نسیم خوش باش
- جان رقص می‌کند به سماع کلام دوست
 خوی تو نیز از جفا یاری او می‌کند
 مشکل درد عشق را حل نکند مهندسی
 بیماری اندر این ره بهتر ز تندرستی

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۱)



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی هجاهای این بیت اگر به صورت ۴ تا و ۳ تا دسته‌بندی شوند، وزن «مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن» پدید می‌آید و اگر به صورت ۳ تا و ۴ تا دسته‌بندی شوند، وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» آشکار می‌شود.

با	صَع	فُ	نا	تَ	وا	نی	هم	چُن	نَ	سی	م	حُش	باش
بی	ما	ری	یَن	دَ	رین	رَه	یَه	تَر	زَ	تَن	دُ	رُس	تی
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
مستفعلن		فاعولن		مستفعلن		فاعولن		مفعول		فاعلاتن		مفعول	
مفعول		فاعلاتن		مفعول		فاعلاتن		مفعول		فاعلاتن		مفعول	

بررسی سایر گزینه‌ها:

- وزن این بیت ناهمسان است؛ هرچند به دو شکل می‌توان آن را نشان داد: مستفعلن مفعول مستفعلن فعولن = مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن
- وزن این بیت دولختی است و تنها به یک صورت دسته‌بندی می‌شود: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
- وزن این بیت نیز دولختی است و تنها به یک صورت دسته‌بندی می‌شود: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

تست و پاسخ ۴۳

وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟

- بهار عمر ملاقات دوستداران است (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن)
- ما آبروی خویش به گوهر نمی‌دهیم (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن)
- یاد آر ز شمع مرده یاد آر (مستفعلن فاعلاتن فعولن)
- نرگس ساقی بخواند آیت افسونگری (مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فاعلن)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره روش سماعی بهترین روش برای پاسخ به این‌گونه از تست‌های عروض است. به حس موسیقایی خودتان اعتماد کنید.

پاسخ تشریحی

نَر	گِ	سِ	سا	قِ	بِ	خاند	آ	یِ	تِ	آف	سَوَ	گِ	رِ
-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	U	-
مفتعلن		فاعلن		مفتعلن		فاعلن		مفتعلن		فاعلن		مفتعلن	

نکته در وزن دوری هجای پایان نیم‌مصراع همانند هجای پایانی مصراع‌ها همواره بلند در نظر گرفته می‌شود، و گرنه وزن رکن «قِ بِ خاند» در جایی غیر از پایان مصراع و نیم‌مصراع همان «فاعلاتن: U _ U _» است.

تست و پاسخ ۴۴

نام بحر مقابل کدام مصراع درست است؟

- باغبان بیهوده می‌بندد در گلزار را (رمل مسدس محذوف)
- از اهل دنیا نیستی در فکر عقبی نیستی (رجز مثنی محذوف)
- به نخل ثمردار پیوند کن (مقارب مثنی سالم)
- از آن چون موی آتش‌دیده یک دم نیست آرامم (هزج مثنی سالم)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۴



پاسخ تشریحی آ زان چُن مو (مفاعیلن) یِ آ تَش دی (مفاعیلن) دِ پِک دَم نی (مفاعیلن) شَت آ را مَم (مفاعیلن)
چهار بار تکرار «مفاعیلن» بدون تغییر = هزج مثنی سالم
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) با غ بان بی (فاعلاتن) هو دِ می بَن (فاعلاتن) دَد دِر گُل (فاعلاتن) زار را (فاعِلن)

وزن این بیت از چهار رکن تشکیل شده است؛ پس «مَثْمَن» است، نه «مَسَدَس».

۲) از آهَل دُن (مستفعلن) یا نیس تی (مستفعلن) دَر فِک رِ عَق (مستفعلن) با نیس تی (مستفعلن)

وزن این بیت بدون تغییر است؛ پس هزج مثنی «سالم» است، نه «محذوف».

۳) ب نَح ل (فعولن) تَ مَر دا (فعولن) ر پی وَن (فعولن) د کُن (فَعْل)

وزن این بیت از چهار رکن فعولن ساخته شده که از چهارمی یک هجا محذوف است؛ پس متقارب مَثْمَن «محذوف» است، نه «سالم».

راه حل تستی به همین صورتی که دیدید با روش سماعی وزن هر مصراع را بیابید، سپس نام بحر، تعداد ارکان و سالم یا محذوف بودن آن را بررسی کنید.

تست و پاسخ ۴۵

با توجه به «علوم و فنون ادبی» کدام گزینه غلط است؟

«گرچه دانسی که نشنوند بگوی زود باشد که خیره سر بینی
هر چه دانسی ز نیک خواهی و پند به دو پای اوفتاده اندر بند»

۱) این سروده را می‌توان در رده ادبیات تعلیمی جای داد.

۲) قطعه فوق، براساس قاعده «۲» و تبصره قافیه سروده شده است.

۳) در ابیات، اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن یافت می‌شود.

۴) حذف همزه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در ابیات مشهود است.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی جامع)

پاسخ تشریحی ابیات سؤال در قالب قطعه سروده شده‌اند. «پند» و «بند» واژه‌های قافیه‌اند و «ند» حروف اصلی قافیه.

قافیه این ابیات حروف الحاقی ندارد؛ بنابراین عبارت «تبصره قافیه» در ۲ غلط است.

بررسی درستی سایر گزینه‌ها:

۱) این قطعه محتوایی تعلیمی دارد و حاوی پند و اندرز است.

۳) وزن این ابیات «فاعلاتن مفاعیلن فعِلن» است؛ اما همان‌طور که در نکته ۱ سؤال ۴۱ اشاره شد در رکن آغازین مصراع‌های ۱، ۲ و ۳ «فاعلاتن»

به جای «فاعلاتن» آمده است.

۴) اگر به خوانش این ابیات دقت کنیم متوجه حذف همزه در «اوفتاده» و کوتاه تلفظ شدن مصوت بلند «ی» در «نیک خواهی» می‌شویم.

تست و پاسخ ۴۶

مفهوم کدام بیت با بیت زیر تناسب دارد؟

مفهوم کدام بیت
«کمال بخشی عشق» است؟

اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»

«گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد

دل یک سپند و عشق تو دریای آتشی

۱) میدان بی‌قراری ما را کنار نیست

برق چون پروانه می‌گردد به گرد خرمنش

۲) عشق در هر دل که افروزد چراغ دوستی

من آن طفلم که درس خویش در آدینه می‌خوانم

۳) نمی‌سازد اجل از گفت‌وگوی عشق خاموشم

این آیه به فرق سر ما بال هما بود

۴) از کشمکش عشق رسیدیم به دولت

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۴



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی مفهوم بیت سؤال «کمال بخشی عشق» است و شاعر معتقد است که عشق وجود بی ارزش را به کمال می‌رساند؛ همین مفهوم

در ۴ نیز دیده می‌شود.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱ عشق موجب بی‌قراری پایان‌ناپذیر عاشق است.

۲ عشق، هستی عاشق را به باد می‌دهد و می‌سوزاند.

۳ حتی پس از مرگ از عشق سخن خواهیم گفت. / عشق جاودانه و فناپذیر

دام تستی هر سخن در لایه‌های مختلف خود ممکن است معانی مختلفی داشته باشد. فراموش نکنید که ما در آزمون‌های چهارگزینه‌ای

قربت، دنبال مشترکات مفهومی ابیات می‌گردیم و ابیات را با هم مقایسه و مناسب‌ترین گزینه را انتخاب می‌کنیم؛ بنابراین، ممکن است گاهی دو بیت را که مفهومی نزدیک به هم دارند هم‌مفهوم ندانیم یا دو بیت را که مفهومی تا حدودی دور از یکدیگر دارند، هم‌مفهوم بدانیم.

تست و پاسخ ۴۷

مفهوم «جان‌فشانی عاشق» در راه عشق، در کدام بیت دیده می‌شود؟

مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«گر تیغ برکشد که محبان همی‌زنم اول کسی که لاف محبت زند منم»

هزار نکته در این کار هست تا دانی
که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد
نبود سرِ یار از سرِ دار بنالد
که نوازش محبان نه گنه نه عار باشد

۱ ز دلبری نتوان لاف زد به آسانی
۲ کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه
۳ هر سوخته‌دل را که زند لاف انا الحق
۴ صنما به رغم دشمن نظری به دوستان کن

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره باز هم تأکید می‌کنیم که در سؤال‌های چهارگزینه‌ای (مثل کنکور) باید درست‌ترین پاسخ را برگزینید، نه پاسخ درست را؛ پس، از مقایسه گزینه‌ها با یکدیگر غافل نشوید.

پاسخ تشریحی مفهوم بیت سؤال «جان‌فشانی عاشق در راه عشق» است؛ این مفهوم در ۳ نیز به گونه‌ای دیده می‌شود: هر عاشقی که لاف

محبت می‌زند، نباید از جان‌دادن در راه معشوق بنالد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱ دلبری کردن و معشوق بودن کار هر کسی نیست.

۲ جان‌فشانی در راه عشق لازمه وصال است (این مفهوم به مفهوم بیت سؤال نزدیک است؛ اما در بیت سؤال سخنی از شروط وصال نیست.

اگر ۳ نبود این بیت پاسخ سؤال بود).

۴ طلب توجه و عنایت معشوق

تست و پاسخ ۴۸

مفهوم کدام گزینه بر «هر کسی نتیجه عمل خویش را خواهد دید» تأکید دارد؟

مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

«کای نور چشم من به جز از کشته ندروی»

«دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر

با کس نه داوری نه مکافات می‌کنیم
که گر جو کاشته، گندم دروده
در رهگذار باد نگهبان لاله بود
کسی که خو کند این‌جا به راست‌رفتاری

۱ گو بد کنید در حق ما خلق زان که ما
۲ چنان دهقان در نفعش گشوده
۳ هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید
۴ صراط راست که داند در آن جهان رفتن؟

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۴



پاسخ تشریحی این بیت نیز همانند بیت سؤال می‌گوید: «هر رفتاری کنی، همان را می‌بینی» یا «گندم از گندم بروید، جو ز جو». **معنی بیت:** کسی که در این جهان نیکوکار و راست‌کردار باشد، در آن جهان نیز می‌تواند صراط راست را طی کند و به مقصود برسد. مفهوم سایر گزینه‌ها:

- ۱) بدی را با بدی پاسخ نمی‌دهیم.
- ۲) برکت و نعمت به کشاورز رو کرده است.
- ۳) هر کس عاشق نشد، زندگی‌اش هدر رفت.

مفهوم «عاشق، رهایی از بند عشق را نمی‌خواهد و نمی‌پسندد، در کدام بیت دیده می‌شود؟

تست و پاسخ ۴۹

مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«اسیرش نخواهد رهایی ز بند شکارش نجوید خلاص از کمند»

- ۱) کیست از زلف رسای او کند گردن‌کشی؟
 - ۲) اگر از کمند عشقت بروم کجا گریزم
 - ۳) دست و پای صید می‌پیچد به هم از دیدنش
 - ۴) چنان ز زلف تو مرغ دلم به دام افتاد
- کز کمند او نمی‌یابد رهایی آفتاب
که خلاص بی تو بند است و حیات بی تو زندان
از کمند و دام مستغنی بود صیاد ما
که گر بمیرد نتوانمش رهایی داد

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک بیت سؤال و این بیت این است که: «عاشق به دنبال رهایی از بند عشق نیست».

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- ۱) هیچ‌کس نمی‌تواند از عشق او رهایی یابد.
- ۳) معشوق برای به بند کشیدن عاشق نیازی به بند و کمند ندارد.
- ۴) رهایی از عشق او ممکن نیست (کسی نمی‌تواند از عشق او رهایی یابد).

تست و پاسخ ۵۰

کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- الف) محال است این که ترک دوست هرگز
 - ب) اگر هزار غم است از جفای او بر دل
 - ج) به جز این گنه ندانم که مُحِب و مهربانم
 - د) خسرو ار بند و گر پند فرستد، فرهاد
- بگوید سعدی، ای دشمن! تو می‌گویی
هنوز بندهٔ اویم که غمگسار من است
به چه جرم دیگر از من سر انتقام داری؟
برنگیرد به جفا از شکر شیرین دل

۴ - ج - د

۳ - ب - ج

۲ - الف - د

۱ - الف - ب

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک ابیات «الف» و «د» «پندناپذیری عاشق و توجه نکردن او به سرزنش‌ها و تهدیدها» است.

مفهوم سایر ابیات: ب) وفاداری به معشوق ج) گله و شکایت از نامهربانی‌های معشوق



تست و پاسخ (۵۱)

عبارات کدام گزینه، در ارتباط با مفهوم «هویت» درست است؟

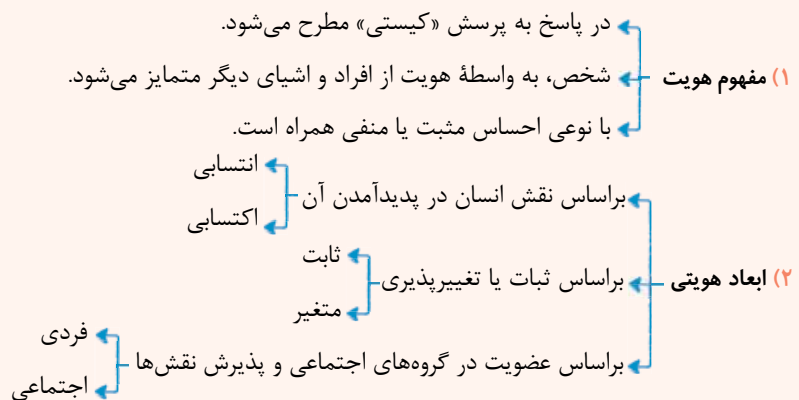
- (۱) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. - منزلت اجتماعی از ویژگی‌های هویتی ثابت انسان‌هاست. - هر جهان اجتماعی با نوع خاصی از هویت اخلاقی افراد سازگار است.
- (۲) شخص با پاسخ به پرسش «کیستی»، از اشیاء و افراد دیگر متمایز می‌گردد. - صفات اخلاقی و روانی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت تعامل می‌کند.
- (۳) برخی ویژگی‌های هویتی مانند جایگاه اجتماعی، متغیر و تابع دارایی و توانایی افراد است. - بخشی از هویت که دیگران آن را برایمان بازگو می‌کنند، بخش ناآگاهانه هویت را شکل می‌دهد. - هویت فردی به دو بخش جسمانی و نفسانی تقسیم می‌شود.
- (۴) در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است. - هویت اخلاقی و الهی انسان، نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگار شود. - انسان در شکل‌گیری همه ویژگی‌های هویتی خود نقش دارد.

پاسخ: گزینه (۲)

(پایه‌شناسی دهم - درس ۸)

مشاوره پاسخ‌گویی به این سؤال، نیازمند توجه به همه مطالب مربوط به هویت در کتاب درسی است. مشابه این سبک سؤال در کنکور تیر ۱۴۰۱ آمده بود.

درس‌نامه •• چند نکته مهم درباره هویت



(۳) هویت هر جهان اجتماعی و قواعد، هنجارها و نمادهای آن ← براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های همان جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. این موضوع، سه نتیجه به همراه دارد:

- الف) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.
- ب) هر جهان اجتماعی براساس هویت خود با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.
- ج) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود با نوعی از هویت اخلاقی و روانی سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند.

(۴) هویت ← آگاهانه ← ما آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند.
 ← ناآگاهانه ← برای ما پنهان است و آن را نمی‌شناسیم.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ درست - نادرست (منزلت اجتماعی، متغیر است). - درست
- ۲ درست - نادرست (بخشی از هویت که دیگران آن را برایمان بازگو می‌کنند، بخش ناآگاهانه هویت را شکل می‌دهد). - درست
- ۳ درست - درست (انسان در شکل‌گیری ویژگی‌های انتسابی هویت خود، نقشی ندارد).

نکته صفات اخلاقی و روانی، مانند خوش‌اخلاق یا بداخلاق بودن، اغلب انتسابی هستند و ما در شکل‌گیری آن نقش داریم.



تست و پاسخ ۵۲

گسترش عقلانیت ابزاری به شکل‌گیری نوعی جهان اجتماعی با کدام ویژگی منجر می‌شود؟

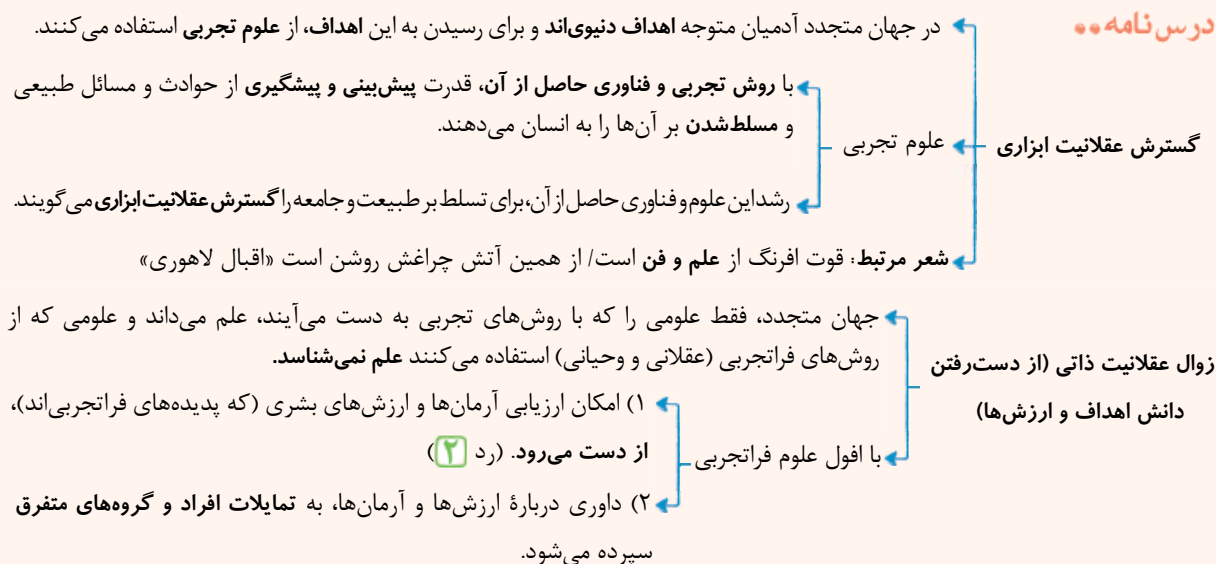
- (۱) جهانی که عناصر معنوی و مقدس را طرد می‌کند و همه موجودات را مواد خامی می‌داند که در اختیار و کنترل بشر هستند.
- (۲) با گسترش عقلانیت ذاتی، امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری و پدیده‌های فراتجربی را از بین می‌برد.
- (۳) جامعه‌ای که با رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، کنش‌های عاطفی، اخلاقی و روانی را تشویق می‌کند.
- (۴) با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی و تسلط انسان بر آن را می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۴

(پایه‌شناسی دهم - درس ۶)

خودت حل کنی بهتره «عقلانیت ابزاری» رو با «عقلانیت ذاتی» قاطی نکن!

درس نامه



پاسخ تشریحی

رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را گسترش عقلانیت ابزاری می‌گویند. گسترش عقلانیت ابزاری به شکل‌گیری نوعی جهان اجتماعی منجر می‌شود که در آن با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی برای انسان فراهم می‌شود.

دام تستی ۱) مربوط به ویژگی جهان متجدد است؛ اما ارتباطی با گسترش عقلانیت ابزاری ندارد.

۳) در جهان متجدد، کنش‌های عاطفی و اخلاقی، از رواج می‌افتند.

تست و پاسخ ۵۳

هر یک از موارد «توانایی داوری درباره حق یا باطل بودن آرمان‌ها»، «تزلزل فرهنگی»، «کپه‌ولت جهان اجتماعی» و «مسئله کاهش جمعیت» به ترتیب از چه چیز نشأت گرفته است؟

- (۱) معتبرندانستن روش تجربی - ناتوانی فرهنگ از ساماندهی کنش‌های اجتماعی - مواجهه جهان اجتماعی با جهان‌های اجتماعی دیگر - رفاه‌زدگی و عافیت‌طلبی افراد
- (۲) شناسایی پیامدهای جهان اجتماعی - تداوم تعارض فرهنگی - ناتوانی جامعه از پاسخ به نیازهای طبیعی و جسمانی آدمیان - فردگرایی و اصالت لذت
- (۳) فراتر رفتن از علوم حسی و تجربی - ناتوانی فرهنگ در دفاع از عقاید و آرمان‌های خود - ناکارآمدی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای فطری - اختلال در نهاد سیاست
- (۴) اعتبار روش عقلانی و وحیانی در کنار روش تجربی - تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده هویت جهان اجتماعی - مواجهه جهان اجتماعی با بن‌بست‌های درونی - اختلال در نهاد خانواده

پاسخ: گزینه ۴

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۷، ۱۱ و ۱۶)



مشاوره علت و معلول ها، هم‌چنان پای ثابت کنکور هستند. در دوران جمع‌بندی، حتماً روی علت‌ها و زمینه‌های شکل‌گیری پدیده‌ها دقت ویژه داشته باشید.

پاسخ تشریحی

- جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند. در مقابل، جهان‌هایی که در کنار روش‌های تجربی، از روش‌های عقلانی و وحیانی بهره می‌برند، امکان داوری درباره حق یا باطل بودن پدیده‌ها را دارند.
- تزلزل فرهنگی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
- اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود.
- فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت، از کارکردهای مهم نهاد خانواده است؛ ولی ممکن است در مواقعی اختلال در نهاد خانواده، جهان اجتماعی را با کاهش جمعیت مواجه کند.

نکته

- یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود؛ یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی بازمی‌گردد.
- (الف) اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود.
- (ب) اگر جهان اجتماعی با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی یا جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها بازماند، مرگ جهان اجتماعی رخ می‌دهد.
- مثال: شیوه زندگی مرتاض‌ها و راهبه‌ها، نشانگر مرگ جهان اجتماعی است.
- (ج) جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای مرگ و زندگی پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد، نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.
- نکته:** کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی جهان اجتماعی تشویق می‌کنند.
- (۲) **علل بیرونی:** پیامد مواجهات و ارتباطات جهان اجتماعی با جهان‌های اجتماعی دیگر است.
- علل تحولات فرهنگی:**
- (۱) **علل درونی**

تست و پاسخ ۵۴

به ترتیب عبارت‌های مناسب برای تکمیل جدول زیر در کدام گزینه آمده است؟

انواع استعمار	ابزارها	وضعیت استعمارگران و مجریان
قدیم	«ب»	استعمارگران آشکار
نو	دولت‌های دست‌نشانده	«الف»
فرانو	«ج»	مجریان پنهان

(۱) استعمارگران پنهان - کودتای نظامی - ابزارهای فرهنگی، رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

(۲) مجریان آشکار - کنترل بازار و سیاست کشور مستعمره - نهادهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی

(۳) مجریان آشکار - حضور مستقیم سربازان - به قدرت رساندن نیروهای وابسته

(۴) استعمارگران پنهان - فنون نظامی و اقتصاد صنعتی - تبلیغات و تهاجم فرهنگی

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۳)

تکنیک

انواع استعمار	ابزارها / ویژگی‌ها	وضعیت استعمارگران / مجریان
قدیم	قدرت نظامی و سیاسی / دریانوردی و اقتصاد صنعتی / برده‌برداری / نسل‌کشی	حضور مستقیم سربازان کشور استعمارگر
نو	شکل‌گیری پس از جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره / کودتای نظامی / استفاده از مجریان داخلی و بومی / اتکا به قدرت اقتصادی / کنترل بازار و سیاست‌های کشورهای مستعمره	استعمارگران پنهان و مجریان آشکار
فرانو	استفاده از ابزارهای فرهنگی و علمی به‌ویژه رسانه و فناوری اطلاعات / هجوم به فرهنگ دیگر / تبلیغ باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب / ناتوی فرهنگی و شبیخون فرهنگی	استعمارگران و مجریان هر دو پنهان

پاسخ تشریحی

(الف) در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند.

(ب) موفقیت‌های استعمار قدیم، ناشی از پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

(ج) جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

تست و پاسخ ۵۵

پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

• نظریه جنگ تمدن‌ها از ساموئل هانتینگتون چه چیزی را توجیه می‌کرد؟

• چه عاملی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؟

• دو وجه تفاوت بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا کدام است؟

• بحران معرفتی جدید در غرب در چه زمانی آغاز شد؟

(۱) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - مستمربودن چالش فقر و غنا در مقابل دوره‌ای و مقطعی بودن بحران اقتصادی، مرتبط بودن آسیب‌های چالش فقر و غنا با کشورهای فقیر و ضعیف جامعه در مقابل همگانی بودن آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی (۲) رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی - مستمربودن بحران اقتصادی در مقابل دوره‌ای و مقطعی بودن چالش فقر و غنا، مرتبط بودن آسیب‌های بحران اقتصادی با کشورهای فقیر و ضعیف جامعه در مقابل همگانی بودن آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا - آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی (۳) رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - توزیع هدفمند علوم اجتماعی و علوم انسانی - به‌فروپاشی حکومت منجر شدن بحران اقتصادی در مقابل قابل کنترل بودن چالش فقر و غنا، محدود بودن چالش فقر و غنا به کشورهای غربی در مقابل جهانی بودن بحران اقتصادی - تردید در اصول روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

(۴) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - ترویج علوم انسانی غیرغربی در کشورهای غربی - به‌فروپاشی حکومت منجر شدن چالش فقر و غنا در مقابل قابل کنترل بودن بحران اقتصادی، محدود بودن بحران اقتصادی به کشورهای غربی در مقابل جهانی بودن چالش فقر و غنا - تردید در اصول روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۸، ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

• نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه کرد.



- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.
- بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویتی اقتصادی دارند، ولی تفاوت‌هایی نیز با یکدیگر دارند. چالش فقر و غنا چالشی مستمر در نظام سرمایه‌داری غربی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است؛ هم‌چنین آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.
- بحران معرفتی جدید غرب، هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

تست و پاسخ ۵۶

به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- چگونگی هماهنگی قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی
- دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی درباره مسیر پیشرفت جوامع
- انجام فعالیت معنادار همراه با توجه به دیگری
- رعایت نظم، بدون توجه به آرمان‌های مورد تحقق آن

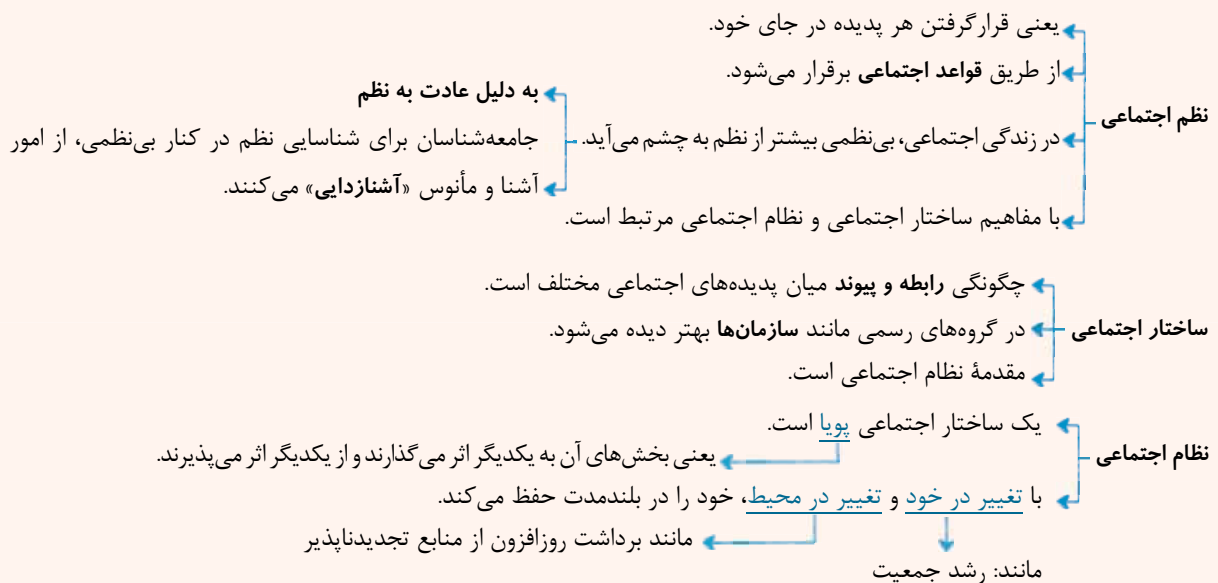
توجه به دیگری، باعث تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی می‌شود.

- (۱) ساختار اجتماعی - نگاه طولی - خشت بنای جامعه - رکود اراده‌ها
- (۲) نظام اجتماعی - نگاه عرضی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی
- (۳) ساختار اجتماعی - نگاه تک‌خطی - کنش اجتماعی - افول معانی
- (۴) نظام اجتماعی - نگاه عرضی - نظم اجتماعی - اخلاق‌گریزی

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۵ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳ و ۴)

درس‌نامه



پاسخ تشریحی

- چگونگی هماهنگی قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی اشاره به مفهوم ساختار اجتماعی دارد.
- طرفداران جامعه‌شناسان تبیینی گمان می‌کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند، در حالی که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

نکته نگاه تک‌خطی به تاریخ و سرگذشت و سرنوشت جوامع، نگاه طولی نام دارد. (درس ۵ دهم)



- کنش اجتماعی (که خشت بنای جامعه است)، یعنی فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.
- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. (رکود اراده‌ها)

تست و پاسخ ۵۷

هر یک از موارد زیر، به ترتیب متعلق به نگرش کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

- قدرت و سیاست را پدیده‌هایی مادی و فاقد معنا می‌دانند.
- تمامی معانی و ارزش‌ها، ساخته‌ی اراده‌ی افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.
- در همه‌ی دانش‌های علمی، روش مطالعه یکسان است.
- داوری درباره‌ی آرمان‌ها و ارزش‌ها، کاری غیرعلمی است.

- (۲) تفسیری - تفسیری - تبیینی - تبیینی
(۴) پوزیتیویستی - تفسیری - تفسیری - تفسیری

- (۱) تبیینی - انتقادی - تبیینی - تفسیری
(۳) تبیینی - انتقادی - تفسیری - تبیینی

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۵، ۶ و ۷)

مشاوره هر جایی در کتاب درسی، اسم‌سهر و یک‌کرد اصلی جامعه‌شناسی (تبیینی، تفسیری و انتقادی) رو شنیدید، شش‌دانگ حواستون رو جمع کنید و مطالب مربوط به اون‌ها رو یاد بگیرید. سوالات مشابه این سؤال، هم در کنکور تیر ۱۴۰۱ و هم در کنکور دی ۱۴۰۱ آمده بود.

تکنیک برخی از انتقادات وارده به سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی:

تأکید افراطی بر نظم اجتماعی	تبیینی
یکسان‌دانستن طبیعت و جامعه	
هویت‌زدایی و معنازدایی از پدیده‌های اجتماعی	
عدم امکان داوری نسبت به پدیده‌های اجتماعی	
عدم امکان ارزیابی و داوری نسبت به پدیده‌های اجتماعی	تفسیری
عدم امکان مطالعه و بررسی وجوه محسوس پدیده‌های اجتماعی	
عدم کشف حقیقت یا فضیلت برای نقد جوامع و کنش‌ها	انتقادی

پاسخ تشریحی

- جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند، قابل مطالعه علمی نمی‌داند و ناگزیر با معنازدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروگاستن آن‌ها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آن‌ها بازمی‌ماند.
- جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری معتقد است که تمامی معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته‌ی اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.
- جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به معنی وحدت روش علوم است؛ یعنی در همه‌ی دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است.
- از نظر وبر (بنیانگذار جامعه‌شناسی تفسیری) جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند درباره‌ی آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند؛ برای مثال جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره‌ی درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره‌ی علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

دام‌تستی عبارت دوم، ویژگی مشترک رویکردهای تفسیری و انتقادی است و عبارت چهارم، ویژگی مشترک رویکردهای تبیینی و تفسیری است؛ بنابراین شما برای حل این تست، حتماً باید جواب مربوط به عبارت‌های اول و سوم را بدانید.



تست و پاسخ ۵۸

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

عالم و عادل بودن حاکمان و کارگزاران

- مطابق با نظریات امام خمینی (ره)، در جامعه مطلوب شیعه در عصر غیبت شرط دوم جامعه مطلوب، از چه طریقی محقق می‌شود؟
- وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی در اعمال قدرت و زور کدام است؟
- رویکرد لیبرالی نسبت به نابرابری اجتماعی، چگونه نقش انسان‌ها و جوامع را در پدید آمدن قشربندی اجتماعی نادیده می‌گیرد؟

(۱) مشارکت مردم - تغییر در نگرش و اعتقادات فرد - مبارزه با روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها

(۲) مجلس خبرگان - اعمال از طریق طی کردن مراحل قانونی - ضروری بودن قشربندی برای بقای زندگی اجتماعی

(۳) مجلس شورای اسلامی - ترغیب، تبلیغ، آموزش و تعهد اجتماعی - یکسان کردن نقطه شروع رقابت‌ها

(۴) مجلس خبرگان - آگاهی پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود - طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی

پاسخ: گزینه ۴

(پایانه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۶، ۷ و ۱۰)

نکته فقه شیعه، جامعه‌ای را مطلوب می‌داند که دارای دو ویژگی است:

۱) روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم عادلانه باشد.

۲) حاکمان و کارگزاران جامعه عالم به عدالت و عمل‌کننده به آن باشند، یعنی عالم و عادل باشند.

در این جامعه، مردم - از طریق مجلس شورای اسلامی با مشارکت نمایندگان مردم، شرط اول جامعه مطلوب شیعه (قوانین عادلانه) را محقق می‌کنند.

از طریق مجلس خبرگان، شرط دوم جامعه مطلوب شیعه (حاکمان عالم و عادل) را تحقق می‌بخشند؛ یعنی رهبر جامعه را براساس معیارهای اسلامی شناسایی و معرفی می‌کنند و بر عملکرد او نظارت می‌نمایند.

پاسخ تشریحی

• مطابق با نظریات امام خمینی، مجلس خبرگان، شرط دوم جامعه شیعه را محقق می‌کند.

• وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. در مورد نخست، فرد به دلیل اجبار و در مورد دوم برای پاداش، پیروی می‌کند.

• طرفداران قشربندی (رویکرد لیبرالی نسبت به نابرابری اجتماعی) با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.

تست و پاسخ ۵۹

در ارتباط با رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری، طرفداران عدالت اجتماعی اعتقاد دارند که:

(۱) در رویکرد اول، نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست و به علت ناسازگاری این رویکرد با فطرت انسانی، به شکست می‌انجامد.

(۲) مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است.

(۳) جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.

(۴) تغییر در قشربندی اجتماعی چندان امکان‌پذیر نیست و نقش انسان و جوامع در ایجاد و تغییر آن، نادیده گرفته می‌شود.

پاسخ: گزینه ۳

(پایانه‌شناسی دوازدهم - درس ۷)

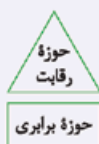
رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری‌های اجتماعی

تکنیک

رویکرد سوم = رویکرد عدالت اجتماعی

رویکرد دوم = رویکرد کمونیستی

رویکرد اول = رویکرد لیبرالی



نکته

- سه رویکرد به نابرابری اجتماعی
- رویکرد اول؛ مدل لیبرالی
 - نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد و از نابرابری‌ها و تفاوت‌های طبیعی ناشی می‌شود.
 - طرفدار قشربندی اجتماعی هستند و آن را عادلانه می‌دانند.
 - رویکرد دوم؛ مدل کمونیستی
 - نابرابری‌های اجتماعی نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد.
 - برای ایجاد برابری باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.
 - رویکرد سوم؛ مدل عدالت اجتماعی
 - رویکردهای قبلی ناعادلانه‌اند.
 - رویکرد اول به دلیل ناعادلانه بودن نقطه آغاز رقابت.
 - رویکرد دوم به دلیل ناعادلانه بودن نقطه پایان رقابت.
 - به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برد.

پاسخ تشریحی

در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید. بدین منظور دولت به نمایندگی از جامعه موظف است، نیازهای ضروری همه افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- از دیدگاه رویکرد عدالت اجتماعی، در رویکرد اول (لیبرالی) نقطه شروع رقابت‌ها عادلانه نیست.
- دیدگاه رویکرد دوم (کمونیستی) است.
- دیدگاه رویکرد اول (لیبرالی) است.

تست و پاسخ ۶۰

کدام مورد، درباره «عقل ابزاری» درست است و در خصوص «عقل انتقادی» درست نیست؟

- برای فهم دیگران، ارتباط با آنان و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی کاربرد دارد. - وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی و بررسی می‌کند.
- جامعه‌شناسی تبیینی برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی از آن مدد می‌گیرد. - برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
- دانشمندان برای کسب دانش درباره پدیده‌های مادی از این عقل استفاده می‌کنند. - جامعه‌شناسی تفسیری با عبور از عقل ابزاری، ظرفیت داوری را در این عقل جست‌وجو می‌کند.
- قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد. - جامعه‌شناسی انتقادی برای ارتباط با دیگران و معنا‌بخشی به زندگی اجتماعی از آن مدد می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ گزینه ۳

درس نامه •• معانی مختلف عقل عام

- عقل ابزاری (تجربی)
- برای کسب دانش درباره پدیده‌های طبیعی و محسوس استفاده می‌شود.
 - جامعه‌شناسی تبیینی از آن برای پیش‌بینی و کنترل استفاده می‌کند.
 - مثال ۱: اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی و عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک این عقل درک می‌شوند.
 - مثال ۲: در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم، استفاده می‌کنیم.

- عقل تفسیری
- برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.
 - جامعه‌شناسی تفسیری برای فهم دیگران و ارتباط با آنان یا معنا‌بخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی از این عقل استفاده می‌کند.
 - مثال ۱: معنای برخاستن یک فرد در جمع با کمک این عقل فهمیده می‌شود.
 - مثال ۲: در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای شناخت یکدیگر، تفاهم و تعامل استفاده می‌کنیم.



عقل انتقادی

- برای ارزیابی و داوری دربارهٔ مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
- جامعه‌شناسی انتقادی ظرفیت و توان داوری دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را در این عقل جست‌وجو می‌کند.
- مثال ۱: وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند.
- مثال ۲: در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای اصلاح یک رابطهٔ ظالمانه استفاده می‌کنیم.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱ نادرست (مربوط به عقل تفسیری است). - درست
- ۲ درست - درست
- ۳ درست - نادرست (جامعه‌شناسی انتقادی، ظرفیت و توان داوری دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را در این عقل جست‌وجو می‌کند).
- ۴ نادرست (مربوط به عقل در معنای خاص است). - نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری، از عقل تفسیری برای ارتباط با دیگران و معنابخشی به زندگی اجتماعی استفاده می‌کند).

تست و پاسخ ۶۱

از پیامدهای سقوط ارزش‌ها

کدام مورد به زمینهٔ شکل‌گیری پدیدهٔ اخلاق‌گریزی اشاره دارد و مجرای ارتباط افراد با جهان اجتماعی چیست؟

- ۱) تمرکز بر آنچه مشاهده می‌شود و نادیده گرفتن ارادهٔ افراد در انجام کنش‌ها و توجه صرف به کنش‌های عاطفی و هنری در مقابل کنش‌های اخلاقی و مذهبی - تعامل ویژگی‌های روانی و اخلاقی و هویت اجتماعی فرد
- ۲) معتبر دانستن روش‌های تجربی، در نتیجهٔ انکار ارزش‌های عاطفی و اخلاقی و تأکید صرف بر نظم اجتماعی در جهان اجتماعی - نقش و عضویت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی
- ۳) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی به دلیل یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - پذیرش عضویت در گروه‌های اجتماعی
- ۴) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی و صرفاً معتبر دانستن روش‌های تجربی - نقش و عضویت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

- به سبب این که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.
- نقش و عضویت اجتماعی، مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی و بخشی از آن به حساب می‌آید.

تست و پاسخ ۶۲

هر یک از موارد زیر، به ترتیب چگونه یا در چه زمانی شکل گرفتند؟

- مورد تردید قرار گرفتن هویت روشنگرانهٔ معرفت علمی و تجربی
- پدید آمدن قدرت اجتماعی
- توجیه عملکرد دنیوی کلیسا با پوشش معنوی و دینی

- ۱) پس از روشن شدن وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیر تجربی - تأثیر گذاری فرد بر ارادهٔ دیگران - به دنبال تحریفات مسیحیت در قرون وسطی
- ۲) به دنبال آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران - با غفلت از نگاه توحیدی به عالم و پرسش خداوندگاران متکثر
- ۳) تردید در روشنگری مدرن جهان غرب و مخدوش شدن اعتبار دانش تجربی - از طریق طی مراحل قانونی - پس از آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری
- ۴) پس از افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست مدرن - به دنبال انجام کارها براساس آگاهی و اراده - با دنبال کردن نوعی دنیاگرایی از سوی اربابان کلیسا

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۶ و ۱۲ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۶)



پاسخ تشریحی

- روشنگری مدرن از قرن نوزدهم مبتنی بر حس و تجربه بود و براساس آن، شناخت غیر تجربی، علمی دانسته نمی‌شد، ولی پس از این که مشخص شد، علم تجربی به معرفت‌های غیر تجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی و تجربی مخدوش شد و هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت.
 - قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود، بتواند بر اراده دیگران اثر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.
 - تحریقاتی که در مسیحیت قرون وسطی رخ داد دو پیامد به دنبال داشت:
- (۱) در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند. (۲) در سطح زندگی و عمل، مسیحیان و آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم، به سوی نوعی دنبال‌گرایی گام برداشتند. کلیسا در این مقطع، عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کرد.

تست و پاسخ ۶۳

به ترتیب، در رابطه با «شناخت سنت‌های الهی در جامعه»، «معناداری کنش‌های انسانی»، «پایان تاریخ» و «تقسیم جوامع به مکانیکی و ارگانیکی»، کدام یک از متفکرین اجتماعی نظریاتی مطرح کرده‌اند؟

- (۱) ابن خلدون - ماکس وبر - فوکویاما - دورکیم
- (۲) ابوریحان بیرونی - آگوست کنت - کارل مارکس - ماکس وبر
- (۳) طه عبدالرحمن - ویلهلم دیلتای - هانتینگتون - آگوست کنت
- (۴) فارابی - کارل مارکس - آگوست کنت - اسپنسر

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۵ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۵ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۵ و ۹)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره از همین الان پیش‌بینی می‌کنم که یکی از سوالات کنکور آینده، از نظریات اندیشمندان؛ پس حتماً به درس‌نامه این سؤال توجه ویژه داشته باشید.

پاسخ تشریحی

- ابن خلدون یکی از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود.
- ماکس وبر معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد؛ بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.
- نظریه پایان تاریخ از فوکویاما است.
- دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند: جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد.

درس‌نامه ..

نظریه	نظریه پرداز	آدرس در کتاب درسی
۱ جهان‌های اجتماعی در طول هم	آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس	درس ۵ دهم
۲ تقسیم جوامع به مکانیکی و ارگانیکی	دورکیم	درس ۵ دهم
۳ فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد	ماکس وبر و اقبال لاهوری	درس ۶ دهم
۴ دسته‌بندی جوامع براساس شیوه حکومت و تعداد حاکمان	ارسطو	درس ۱۵ دهم
۵ دسته‌بندی جوامع براساس شیوه حکومت، تعداد حاکمان و دینی یا دنیوی بودن	فارابی	درس ۱۵ دهم
۶ ویژگی‌های مدینه تغلب	فارابی	درس ۳ یازدهم
۷ روشنگری غرب	دکارت، روسو و دیدرو	درس ۶ یازدهم
۸ تفاسیر پروتستانی از دین	ژان کالون و مارتین لوتر	درس ۶ یازدهم



ردیف	نظریه	نظریه پرداز	آدرس در کتاب درسی
۹	اقتصاد لیبرال	جان راسل، توماس مالتوس و دیوید ریکاردو	درس ۹ یازدهم
۱۰	نقد لیبرالیسم اولیه با طرح مفهوم آزادی مثبت و منفی	آیزایا برلین	درس ۹ یازدهم
۱۱	نقد لیبرالیسم اقتصادی و جامعه سرمایه داری	مارکس	درس ۹ یازدهم
۱۲	عارضی بودن جنگ در جوامع غربی	آگوست کنت	درس ۱۰ یازدهم
۱۳	جنگ تمدن ها	هانتینگتون	درس ۱۰ یازدهم
۱۴	پایان تاریخ با غلبه لیبرال دموکراسی	فوکویاما	درس ۱۵ یازدهم
۱۵	پدید آوردن جامعه شناسی تبیینی و یکسان دانستن طبیعت و جامعه	آگوست کنت	درس ۳ دوازدهم
۱۶	تحقیقات درباره رفتار جنایی مجرمین با روش تبیینی	لمبروزو	درس ۳ دوازدهم
۱۷	معناداری پدیده های اجتماعی، تفاوت پدیده های طبیعی و پدید آوردن جامعه شناسی تفسیری	ماکس وبر و ویلهلم دیلتای	درس ۵ دوازدهم
۱۸	استفاده از روش آزمایش در جامعه شناسی	فیلیپ زیمباردو	درس ۵ دوازدهم
۱۹	تحقیق درباره بیمارستان های روانی از طریق مشاهده مشارکتی	گافمن	درس ۵ دوازدهم
۲۰	شناخت سنت های اجتماعی در قرآن	محمد باقر صدر، احمد حامد مقدم، ابن خلدون	درس ۹ دوازدهم
۲۱	علم مدنی، تقسیم کردن جوامع به مدینه فاضله، جاهله، فاسقه و ضاله	فارابی	درس ۹ دوازدهم
۲۲	توصیف و ارزیابی جامعه هند	ابوریحان بیرونی	درس ۹ دوازدهم
۲۳	علم عمران، استفاده از عصبیت به عنوان عامل شکل گیری جوامع	ابن خلدون	درس ۹ دوازدهم
۲۴	لزوم قانون اساسی در دولت اسلامی، نظریه مشروطه	میرزای نائینی	درس ۱۰ دوازدهم
۲۵	نظریه ولایت فقیه	امام خمینی	درس ۱۰ دوازدهم
۲۶	طرح مسئله اعتباریات و سخن گفتن از عقل نظری و عملی	علامه طباطبائی	درس ۱۰ دوازدهم
۲۷	نوگرایی اسلامی، کنش دینی و نظریه مقاومت	طه عبدالرحمن	درس ۱۰ دوازدهم



تست و پاسخ ۶۴

صحیح و غلط بودن هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

- هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت اجتماعی با چالش مواجه می‌شود.
- جامعه‌شناسان قرن نوزدهم معتقد بودند که آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است؛ غرب این مطلب را به عموم مردم جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.
- از نظر میرزای نائینی، مشروطه به معنای مشروط کردن مردم یک جامعه به حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کنند.
- در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد نقطه شروع رقابت‌ها را یکسان نماید.

(۱) ص - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - غ - غ - ص (۴) غ - ص - ص - غ

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۲ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۷ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- نادرست - هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.
- نادرست - جامعه‌شناسان قرن نوزدهم معتقد بودند که آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است؛ لذا غرب این مطلب را به نخبگان جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.
- نادرست - از نظر میرزای نائینی، مشروطه به معنای مشروط کردن حاکمان، و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند.
- درست

تست و پاسخ ۶۵

پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب چیست؟

- در اواخر قرن بیستم، چه چیزی محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد؟
- طبق کدام نظریه، کشورهای غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از جوامع غیرغربی حل می‌کنند؟
- بخش‌هایی از جهان اجتماعی که کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، چه نام دارند؟

(۱) قشربندی - استعمارگر و استعمارزده - ارزش‌ها، عقاید و آرمان‌ها

(۲) هویت - مرکز و پیرامون - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی

(۳) کشمکش طبقاتی - شمال و جنوب - بنیادی‌ترین پدیده اجتماعی

(۴) عدالت اجتماعی - شرق و غرب - لایه‌های سطحی جهان اجتماعی

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۳ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۰ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه

• بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. • می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها جهان اجتماعی هم‌چنان تداوم می‌یابد. • هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ اما هنجارها و نمادها برحسب شرایط قابل تغییرند. • تغییر آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تغییر و تحول بنیادین در جهان اجتماعی نمی‌شود.	لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها)
• بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شود جهان اجتماعی فرومی‌ریزد. • تأثیرات تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. • عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی ← عقاید کلانی که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند. • عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی: (۱) باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان (۲) جایگاه انسان در جهان (۳) تفسیر انسان‌ها از مرگ و زندگی خود نکته: هر جهان اجتماعی براساس عقاید خود، هنجارها، ارزش‌ها و نمادهای خود را سازمان می‌دهد.	لایه‌های عمیق جهان اجتماعی (عقاید و ارزش‌ها)



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی

- در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.
- اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.
- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

آزمون سیزدهم حضوری

رشته انسانی



تست و پاسخ ۶۶

کدام گزینه به ترتیب می تواند مصداق مفاهیم «مسئله»، «فرضیه» و «نظریه» باشد؟

- ۱) روان شناسان در تلاش برای مشخص کردن حد بهینه اضطراب هستند - بازخورد خانواده در مورد نمرات تحصیلی می تواند ریشه اضطراب تحصیلی باشد. - رویکرد روان شناسی مثبت نگر در درمان اضطراب تحصیلی
- ۲) آیا ریشه اضطراب تحصیلی در روابط دانش آموز با والدینش قابل ردیابی است؟ - دلشوره دائمی در مورد درس موجب افت عملکرد تحصیلی دانش آموز می شود. - بر هم خوردن نظم خواب هم علت و هم معلول اضطراب تحصیلی است.
- ۳) از دیدگاه دانشمندان اسلامی، اضطراب چه پیامدهایی در زندگی تحصیلی فرد دارد؟ - اضطراب تحصیلی در روان شناسی تحولی - تفاوت اضطراب تحصیلی به تفکیک رشته تحصیلی
- ۴) تفاوت میزان اضطراب تحصیلی در دختران و پسران - کادر آموزشی مدرسه تا چه اندازه می توانند مانع اضطراب تحصیلی دانش آموزان شوند؟ - عضویت در طبقه اجتماعی و اقتصادی بالاتر موجب کم شدن سطح نگرانی تحصیلی می شود.

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۱- علم تهری پیست؟)

دام تستی همیشه این طور نیست که «مسئله» در گزینه جواب، با جمله پرسشی بیان شود؛ بلکه گاهی به شکل یک موضوع ناشناخته که دانشمندان تلاش می کنند به آن پاسخ دهند، مطرح می شود. ضمناً هر عبارتی که به شکل پرسشی مطرح شده، لزوماً مسئله نیست و حتماً باید پرسشی باشد که قابلیت بررسی تجربی را داشته باشد.

پاسخ تشریحی «حد بهینه اضطراب» یک موقعیت ناشناخته و مجهول است که روان شناسان تلاش می کنند آن را از ابهام درآورند و به آن پاسخ دهند، پس این عبارت اشاره به یک «مسئله» دارد.

قسمت دوم: یک جمله خبری است که رابطه احتمالی بین دو متغیر (بازخورد خانواده - اضطراب) را بیان می کند، پس یک «فرضیه» است.
قسمت سوم: حاصل مجموعه ای از اصول و قوانین درباره یک موضوع است، پس اشاره به «نظریه» دارد.
بررسی سایر گزینه ها:

۲) مسئله - فرضیه - فرضیه

۳) قسمت اول هرچند یک عبارت پرسشی است، ولی صرفاً دیدگاه یک گروه مشخص را مورد سؤال قرار داده که پاسخ آن از طریق استناد به نظرات آن گروه مشخص می شود، لذا یک مسئله علمی که قابل بررسی با روش های تجربی باشد، نیست - قسمت دوم نظریه است. - قسمت سوم می تواند یک مسئله، یک قانون یا صرفاً عنوان یک پژوهش باشد و این موضوع بستگی به نحوه بیان آن دارد.

۴) قسمت اول این گزینه مانند قسمت سوم ۳ می تواند یک مسئله، یک قانون یا صرفاً عنوان یک پژوهش باشد. قسمت دوم مسئله است. - قسمت سوم فرضیه است.

تست و پاسخ ۶۷

با توجه به جدول مراحل رشد انسان بعد از تولد، کدام گزینه درست است؟

- ۱) کودکان نوپا، کودکانی هستند که در دوره طفولیت و بازه سنی ۰ تا ۲ سال قرار دارند.
- ۲) نمی توانیم با قاطعیت بگوییم شروع دوره نوجوانی و بلوغ جنسی هم زمان است.
- ۳) پایان دوره نوجوانی به معنای پایان بلوغ جنسی است.
- ۴) پایان دوره نوجوانی با ملاک سن، کار و استقلال از والدین تعیین می شود.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۲- مراحل رشد در فراثنائی زندگی)

پاسخ تشریحی نوجوانی از ۱۲ تا ۲۰ سالگی است. برخی پایان نوجوانی را زمانی می دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود؛ بنابراین ۴ درست است.



بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) برخی کودکان ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتند، نوپا می‌نامند.
- ۲) کودکی دوم تا شروع بلوغ جنسی است، بنابراین شروع دوره نوجوانی که مرحله بعدی است، با بلوغ جنسی هم‌زمان می‌باشد.
- ۳) پایان دوره نوجوانی لزوماً با پایان بلوغ جنسی هم‌زمان نیست و ملاک سن، کار و استقلال از والدین هم مطرح است.

نکته برای برخی از مراحل رشدی، علاوه بر سن ملاک‌های دیگری هم وجود دارد:

- شروع نوجوانی: ۱۲ سالگی - شروع بلوغ جنسی
- پایان نوجوانی: ۲۰ سالگی - استقلال از والدین و اشتغال

تست و پاسخ ۶۸

در عبارت «هنگامی که مهارت‌های زبانی کودکان افزایش می‌یابد و توانایی آن‌ها در درک کردن نقطه نظر دیگران بهبود می‌یابد، رفتار نوع دوستانه نیز در آن‌ها بیشتر می‌شود» هر یک از قسمت‌های مشخص شده، به کدام جنبه رشد کودک مربوط می‌شوند؟

- | | |
|--|--|
| (۱) هیجانی - هیجانی و اجتماعی - هیجانی | (۲) شناختی - شناختی و اجتماعی - اخلاقی |
| (۳) هیجانی - شناختی و هیجانی - اخلاقی | (۴) شناختی - اخلاقی و اجتماعی - هیجانی |

(درس ۲ - تعریف روان‌شناسی رشد)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه • جنبه‌های رشد

- (۱) جسمانی (مهارت‌های حرکتی، تغییرات بدنی، بلوغ)
- (۲) شناختی (مهارت‌های ذهنی و فکری)
- (۳) اجتماعی (روابط فرد با دیگران)
- (۴) اخلاقی (انجام کارهای خوب و پرهیز از کارهای بد در رفتار با دیگران)
- (۵) هیجانی (شناخت و کنترل احساسات)

پاسخ تشریحی • رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود.

- درک کردن دیدگاه‌های دیگران به جنبه شناختی رشد مربوط است، چون مستلزم فرایندهای شناختی ادراک، حافظه، قضاوت و ... است.
- هم‌چنین به جنبه اجتماعی رشد نیز مربوط است، چون در ارتباط و تعامل با دیگران شکل می‌گیرد.
- نوع دوستی یعنی نگرانی برای رفاه حال دیگران و تمایل به کمک کردن به آن‌ها بدون انتظار پاداش؛ پس این مورد مربوط به جنبه اخلاقی رشد است.

تست و پاسخ ۶۹

به ترتیب موضوعات زیر به کدام یک از مفاهیم مربوط است؟

- مطالعه کتابی در حالی که از شب قبل آن را بالای سر خود گذاشته‌ایم، ثمربخش‌تر از زمانی است که صبح به دنبال آن بگردیم.
- میزان تمرکز افراد بر اطلاعات مرتبط با یک موضوع و بازداری از توجه به محرک‌های نامتناسب، بر کارکرد افراد اثر دارد.
- گاهی مجموعه‌ای از خطاها وارد نظام ذهنی فرد می‌شود و بر ادراک او تأثیر می‌گذارد.

- | | |
|---|---|
| (۱) آماده‌سازی - اثر استروپ - خطای شناختی | (۲) آماده‌سازی - توجه پراکنده - خطای ادراکی |
| (۳) جست‌وجو - اثر استروپ - خطای ادراکی | (۴) جست‌وجو - توجه پراکنده - خطای شناختی |

(درس ۳ - آیا به همه آن‌ها توجه داریم؟ آگاهی کامل داریم؟، ساماندهی توجه، محرک‌های محیطی را چگونه تفسیر کنیم؟)

پاسخ: گزینه ۱

- در پدیده آماده‌سازی ارائه پیشین محرک دریافت بعدی را آسان می‌کند اگر کتابی را که قرار است مطالعه کنید بالای سرتان بگذارید و بخوابید، به هنگام صبح آن را بهتر فرا می‌گیرید تا این که بخواهید دنبال کتاب بگردید. در این مثال علت مطالعه ثمربخش این بوده که شما از شب قبل آماده مطالعه شده‌اید.



● اثر استروپ نام آزمونی است که برای بررسی میزان تمرکز فرد و یا توجه متمرکز به کار می‌رود. در این آزمون کلمات قرمز، زرد، آبی و ... در حالی نشان داده می‌شوند که رنگشان با خودشان هم‌خوانی ندارد و افراد باید به محتوای خود کلمه توجه کنند و از توجه به رنگ جوهری که کلمه با آن نوشته شده خودداری کنند. مثلاً اگر کلمه قرمز با رنگ نارنجی نوشته شده باید بگویند «قرمز» و به نارنجی بودن آن توجه نکنند. پس یک محرک با دو ویژگی ارائه می‌شود و افراد باید بر یک جنبه متمرکز باشند و از توجه به جنبه دیگر خودداری (بازداری) کنند.

● خطای شناختی: هر چه تعداد خطاهای ادراکی بیشتر باشد به عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود که در آن صورت نتایج آن وخیم‌تر از خطاهای ادراکی است. مانند افرادی که در ادراک خود از بدنشان مشکل دارند و به طور مکرر تن به عمل جراحی می‌دهند در حالی که زیبا هستند.

دام تستی تفاوت خطای ادراکی و خطای شناختی: خطای شناختی، گسترده‌تر از خطای ادراکی است و بر نظام ذهنی فرد (باورهای او) تأثیر می‌گذارد، ولی خطای ادراکی صرفاً محدود به خطاهای دیداری و شنیداری است که ادراک محرک‌های محیطی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

تست و پاسخ (۷۰)

درستی و نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) نتایج آزمایشات مربوط به فقدان حواس نشان می‌دهد که انسان بیش از سایر موجودات به احساس نیاز دارد.
 ب) نادیده گرفتن فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک به دلیل ارتباط بسیار نزدیک بین این مفاهیم است.
 ج) تفاوت در درک درجه دشواری مطالب درسی از نظر دانش‌آموزان مختلف نوعی خطای ادراکی محسوب می‌شود.
 د) از نظر روان‌شناسان گشتالت ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می‌پذیرد.

(۱) د - د - ن - د (۲) د - ن - ن - ن (۳) ن - ن - د - ن (۴) ن - د - د - د

(درس ۳ - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

- الف) مطالعات مربوط به شرایط محرومیت حسی نشان می‌دهد که موجودات زنده به خصوص انسان نیاز به احساس دارند؛ بنابراین این عبارت درست است.
- ب) فاصله زمانی بین احساس توجه و ادراک آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم؛ بنابراین نادیده گرفتن مفاهیم احساس، توجه و ادراک به دلیل سرعت زیاد و فاصله کم زمانی بین آن‌ها است نه به دلیل ارتباط نزدیک این مفاهیم.
- ج) دانش‌آموزان از درجه دشواری مطالب درسی درک متفاوتی دارند؛ برخی مطالب را سهل و برخی دیگر همان مطلب را دشوار می‌پندارند. مشکل بودن یک درس احتمالاً به دلیل روش غلط مطالعه است نه این که واقعاً دشوار است. این موضوع به دلیل خطای شناختی دانش‌آموزان اتفاق می‌افتد. (توجه کنید خطاهای ادراکی عموماً در بین افراد مشترک است، مثلاً در خطای مولر - لایر همه افراد خطی که دارای پیکان و اگر است را بلندتر از خطی که منتهی به پیکان همگراست ادراک می‌کنند، ولی خطاهای شناختی، فردی است و در همه افراد اتفاق نمی‌افتد و یا در افراد مختلف متفاوت است. از طرفی خطای شناختی مربوط به محدوده دیداری و شنیداری است اما در این جا فرد در مورد ادراک درجه سختی درس، دچار اشتباه شده است.)
- د) دانش امروزی از ادراک بسیار فراتر از آن چیزی است که روان‌شناسان گشتالت مطرح کردند. شواهد تجربی جدید نشان می‌دهد که علاوه بر ویژگی‌های حسی (که مورد نظر روان‌شناسان گشتالت بوده است) ادراک به شدت از نوع پردازش افراد اثر می‌پذیرد.

نکته

- ۱) ● دشواری تفکیک توجه و تمرکز، به دلیل نزدیک بودن این دو مفهوم است.
- نادیده گرفتن تفکیک بین احساس و توجه و ادراک، به دلیل فاصله زمانی کم و سریع بودن آن‌هاست.
- ۲) در خصوص عوامل مؤثر بر ادراک، تأکید روان‌شناسان گشتالت بر «ویژگی‌های حسی» است و تأکید روان‌شناسان جدید بر «نوع پردازش» است.



تست و پاسخ ۷۱

فنون زیر به ترتیب اثر کدام یک از عوامل ایجاد فراموشی را کاهش می‌دهند؟

- کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری
- یادگیری عمیق
- بیان اهمیت مطالب
- آزمون مکرر

- (۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - مشکلات نشانه‌های بازیابی
 (۲) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عدم رمزگردانی - مشکلات نشانه‌های بازیابی
 (۳) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عوامل عاطفی - گذشت زمان
 (۴) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

(درس ۴ - فنون بهسازی حافظه)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

فنون بهسازی حافظه	عامل فراموشی هدف گرفته شده
۱ بیان اهمیت مطالب	عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی
۲ پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت (توجه ناقص)	عدم رمزگردانی
۳ مرور کارآمد	گذشت زمان
۴ کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن	گذشت زمان
۵ کاهش اثر تداخل (یادگیری عمیق)	تداخل اطلاعات
۶ یادگیری با استراحت	تداخل اطلاعات
۷ مطالعه چندحسی	تداخل اطلاعات
۸ آزمون مکرر	مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

- کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری: برای کنترل اثر گذشت زمان، نباید فاصله مرور مطالب بیشتر از شش یا هفت ساعت باشد.
- یادگیری عمیق: برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق داشته باشید و سعی کنید، علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمید.
- بیان اهمیت مطلب: مطالب مهم و کاربردی، دوست‌داشتنی هستند. چیزی را که دوست نداشته باشیم، به راحتی رمزگردانی نمی‌کنیم. بنابراین بیان اهمیت مطلب هم تأثیر منفی عوامل عاطفی (عدم علاقه به موضوع) و هم احتمال عدم رمزگردانی را کاهش می‌دهد.
- آزمون مکرر: شرکت در آزمون‌های مکرر شما را جهت بازیابی موفق، توانمندتر می‌سازد. هرچه بیشتر آزمون دهید نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب می‌کنید.

تست و پاسخ ۷۲

کلمه «آزمون» در صورت زوج‌واژه شدن با واژه‌های زیر به ترتیب دارای کدام یک از نشانه‌های بازیابی اطلاعات خواهد بود؟

- مداد
- مراقب
- آسمان

- (۲) بیرونی - درونی و بیرونی - درونی و بیرونی
 (۴) درونی و بیرونی - بیرونی - بیرونی

- (۱) درونی - درونی و بیرونی
 (۳) درونی و بیرونی - درونی و بیرونی - بیرونی

(درس ۴ - عوامل ایجاد فراموشی)

پاسخ: گزینه ۲



درس نامه ●● برای بازیابی اطلاعات دو دسته نشانه وجود دارد:

- (۱) نشانه بیرونی یا حسی: که عمدتاً ناشی از همنشینی واژه‌ها کنار یکدیگر (دیده یا شنیده شدن آن‌ها با هم) است.
- (۲) نشانه درونی یا معنایی: که ناشی از وجود ارتباط معنادار بین دو کلمه است.

نکته فراموش نکنید زوج‌واژه‌هایی که دارای ارتباط معنادار با هم هستند، علاوه بر برخورداری از نشانه درونی، به جهت همنشینی با یکدیگر برای به خاطر آورده شدن، نشانه بیرونی نیز دارند.

پاسخ تشریحی کلمه آزمون با هر واژه‌ای که جفت شود (صرف نظر از محتوا)، برای آن نشانه بیرونی (حسی) محسوب می‌شود؛ بنابراین باید در همه قسمت‌ها، «بیرونی» وجود داشته باشد.

اگر کلمه‌ای که با آن جفت می‌شود، از نظر معنایی مرتبط با آزمون باشد، نشانه درونی هم دارد؛ بنابراین جفت‌واژه‌های «آزمون - مداد» و «آزمون - مراقب» دارای نشانه بیرونی و درونی هستند. جفت‌واژه «آزمون - آسمان» فقط نشانه بیرونی دارد.

تست و پاسخ ۷۳

کدام یک از عبارت‌های زیر در زمینه «حل مسئله» درست است؟

- (۱) وجود مجهولات پیرامون ما باعث می‌شود که مسئله از تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل شود.
- (۲) حل مسئله چوپان و بردن گوسفند و گرگ و علف به طرف دیگر رودخانه، چون مبتنی بر قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است، از روش‌های تحلیلی حل مسئله محسوب می‌شود.
- (۳) در روش مهندسی معکوس برای تولید ماشین، افراد ابتدا سعی می‌کنند تولید قطعات پیچیده‌تر را فراگیرند تا از طریق آن، تولید قطعات ساده‌تر به سادگی و سریع‌تر فراهم گردد.
- (۴) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله عدم برخورداری از تجربه گذشته یا نداشتن نگاه جدید به مسئله است.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۵ - حل مسئله و سرگرمی، روش‌های حل مسئله)

پاسخ تشریحی علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله نداشتن تجربه گذشته یا نگاه جدید است. کافی است با نگاه جدیدی به مسئله بنگرید در آن صورت راه حل آسان خواهد بود. در مسئله‌های کتاب درسی، شما پس از کشف راه حل اولین مسئله از مسائل بخش حل مسئله و سرگرمی، سایر مسئله‌ها را راحت‌تر حل می‌کنید؛ زیرا ارائه راه حل اولین مسئله، نگاه جدیدی را ایجاد کرد و هم‌چنین تجربه شما را افزایش داد. بررسی عبارات نادرست:

① انسان‌ها می‌کوشند با استفاده از روش‌های درست مسائل را حل کنند، در نتیجه مسئله به جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود؛ بنابراین حل مسائل از طریق روش‌های درست، تهدید را به موضوع خوشایند تبدیل می‌کند نه صرف وجود مجهولات پیرامون ما.

② مسئله چوپان و بردن گرگ و گوسفند و علف به طرف دیگر رودخانه به نحوی که هیچ‌یک خورده نشوند از طریق روش کاهش وضعیت موجود با وضعیت مطلوب حل می‌شود که از روش‌های اکتشافی حل مسئله است.

③ زمانی که یک شرکت با این مشکل مواجه می‌شود که فناوری بسیاری از قطعات را در اختیار ندارد، ابتدا از تولید قطعات ساده‌تر که تکنولوژی آن را در اختیار دارد شروع کرده تا به تدریج و با گذشت زمان دانش فنی شرکت رشد یافته و امکان تولید قطعات پیچیده‌تر فراهم شود. این مثال در کتاب برای روش مهندسی معکوس، آمده است.

دام تستی به دو جمله مشابه در کتاب دقت کنید:

- علت ناتوانی افراد در حل مسئله ۸ سکه، پیروی صرف از تجربه گذشته است.
- علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله (به طور کلی) عدم برخورداری از تجربه گذشته یا نداشتن نگاه جدید به مسئله است.



تست و پاسخ ۷۴

مشاور پایه دوازدهم یک مدرسه هر بار پس از اجرای آزمون‌های هماهنگ بین مدارس، رتبه و تراز دانش‌آموزانش را بررسی کرده و به دانش‌آموزانی که پس از انجام دقیق برنامه مطالعاتی‌شان، پیشرفت چشمگیری داشته‌اند و تراز بالایی کسب کرده‌اند توصیه می‌کند که کتاب‌های تست سطح بالا تهیه کنند و در هر بازه مطالعاتی، تعداد زیادی تست دشوار بزنند. «مشخص کردن میزان افزایش تراز دانش‌آموزان» و «ارائه کتاب‌های تست سطح بالا» به ترتیب به کدام یک از مراحل حل مسئله اشاره دارد؟

- (۱) اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین
(۲) تشخیص مسئله - به کارگیری راه حل مناسب
(۳) ارزیابی راه حل - بازبینی راه حل
(۴) بازبینی راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین

(درس ۵ - مراحل حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی: مشاور این مدرسه ابتدا با این مسئله مواجه است که چه‌طور می‌تواند کاری کند که دانش‌آموزان در کنکور موفق شوند (تشخیص مسئله)، سپس برنامه مطالعاتی را تدوین کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد تا دانش‌آموزان از آن تبعیت کنند (به کارگیری راه حل مناسب) سپس با استفاده از بررسی درصد و تراز دانش‌آموزان در آزمون‌های هماهنگ، تأثیر برنامه مطالعاتی را ارزیابی کرده است (ارزیابی راه حل) قدم بعدی برای دانش‌آموزانی که پیشرفت لازم را داشته‌اند بهبود و اصلاح راه حل آن‌ها از طریق زدن تست‌های سطح بالاتر (بازبینی راه حل) بوده است که مشاور در مورد این دانش‌آموزان به کار گرفته است.

- نکته:** مرحله بازبینی و اصلاح راه حل: زمانی است که روش قبلی را کنار نگذاریم و آن را با تغییرات جدیدی ادامه دهیم.
مرحله انتخاب راه حل‌های جایگزین: زمانی است که روش قبلی را کنار بگذاریم و روش جدیدی را به کار بگیریم.

تست و پاسخ ۷۵

چه تعداد از ضرب‌المثل‌های زیر، مشابه سبکی از تصمیم‌گیری است که در عبارت «دست‌دست کردن» به آن اشاره شده است؟

- چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی
- چو فردا شود فکر فردا کنیم
- ریش در دست دیگران داشتن
- از این ستون به اون ستون فرجه!
- آن قدر بیز که بتوانی بخوری
- وعدۀ سر خرمن دادن

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

(درس ۶ - سبک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره: در کنکور تیر ۱۴۰۱، ارتباط چند ضرب‌المثل با سبک‌های تصمیم‌گیری مطرح شده بود. سعی کنید ضرب‌المثل شناس‌های ماهری باشید!

درس‌نامه

ویژگی‌های کلیدی سبک‌های تصمیم‌گیری:

- اجتنابی: عقبا انداختن کارها
- تکانشی: فوری، ناگهانی و بدون فکر عمل کردن
- احساسی: براساس عواطف درونی عمل کردن
- وابسته: فکر نکردن و پیروی کردن از دیگران



پاسخ تشریحی «دست‌دست کردن» و «کار امروز را به فردا انداختن» اشاره به سبک تصمیم‌گیری اجتنابی دارد. فردی که دارای این سبک است، تصمیم خود را عملی نمی‌کند و باور دارد که همه چیز خود به خود درست می‌شود. ضرب‌المثل‌های «چو فردا شود فکر فردا کنیم»، «از این ستون به اون ستون فرجه» و «وعده سر خرمن دادن» با این سبک ارتباط دارد.

- چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی: سبک تصمیم‌گیری تکانشی
- ریش در دست دیگران داشتن: سبک تصمیم‌گیری وابسته
- آن قدر بیز که بتوانی بخوری: سبک تصمیم‌گیری منطقی

تست و پاسخ ۷۶

به ترتیب هر یک از عبارات زیر مصداق کدام یک از فرایندهای شناختی هستند؟

- علی رشته‌های ورزشی متعددی را دوست دارد و فکر می‌کند چگونه در رشته‌ای که به آن علاقه بیشتری دارد، موفق شود.
 - شرایط بیماری مادر، رضا را مستأصل کرده و یافتن راهی برای بهبود مادر تنها دغدغه این روزهای اوست.
 - در جلسه کنکور، برای حل سؤالات تابع، مانده چند راه حل به ذهنش می‌رسد، اما به دنبال سریع‌ترین راه می‌گردد.
 - در مواجهه با سختی غیرقابل انتظار سؤالات ریاضی، سارا باید مشخص کند که زمان ریاضی را به دروس دیگر بدهد یا خیر.
- (۱) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله
(۲) حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری
(۳) حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله
(۴) تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری

(درس ۶ - تصمیم‌گیری و حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

تصمیم‌گیری	حل مسئله
توجه به موضوع انتخاب‌ها	توجه به یافتن و بازآفرینی راه حل‌ها
سر و کار داشتن با اولویت‌ها	سر و کار داشتن با راه حل‌ها
انتخاب بهترین اولویت	انتخاب (بازآفرینی) راه حل منتهی به حل مسئله
گزینش از بین انتخاب‌های مختلف	پیدا کردن روش‌های موفق و کارآمد
راه حل‌های مختلف ما را به مقصود می‌رسانند.	یک راه ما را به مقصود می‌رساند.

پاسخ تشریحی

- علی به دنبال پیدا کردن راه حلی برای موفقیت در رشته مورد علاقه‌اش است: حل مسئله
- رضا به دنبال یک روش موفق و کارآمد برای درمان مادر است: حل مسئله
- مانده به دنبال انتخاب بهترین و سریع‌ترین راه است: تصمیم‌گیری
- سارا باید انتخاب کند که زمان درس ریاضی را به دروس دیگر بدهد یا ندهد: تصمیم‌گیری

تست و پاسخ ۷۷

هر کدام از موارد زیر به ترتیب بیانگر کدام روش اسناد است؟

- دوستم هرگز با من آشتی نمی‌کند. چون من آدمی عصبی هستم.
- دوستم کمتر با من وقت می‌گذراند چون عاشق کار است و دوست دارد بیشتر کار کند.
- هیچ وقت نمی‌توانم دوست پیدا کنم چون همه از من بدشان می‌آید.
- دوستم فعلاً از دستم عصبانی نیست. شانس آوردم.

- (۱) پایدار - بیرونی - بیرونی - ناپایدار
(۲) درونی - درونی - درونی - پایدار
(۳) پایدار - درونی - پایدار - درونی
(۴) درونی - بیرونی - ناپایدار - پایدار

(درس ۷ - عوامل نگارشی؛ اسناد)

پاسخ: گزینه ۱



نکته عواملی که همیشگی و دائمی هستند، پایدار محسوب می‌شود؛ بنابراین عبارتهایی که در آن‌ها قیود هرگز، هیچ وقت، همیشه، به کار می‌رود اشاره به اسناد پایدار دارد. در مقابل عواملی که گذرا و موقتی هستند، ناپایدار محسوب می‌شوند؛ پس قیود فعلاً، این دفعه، و ... اشاره به اسناد ناپایدار دارند.

پاسخ تشریحی به قسمت‌هایی که زیر آن‌ها خط کشیده شده توجه کنید:

- دوستم هرگز با من آشتی نمی‌کند. چون من آدمی عصبی هستم. (پایدار - درونی)
- دوستم کم‌تر با من وقت می‌گذراند چون عاشق کار است و دوست دارد بیشتر کار کند. (بیرونی)
- هیچ وقت نمی‌توانم دوست پیدا کنم چون همه از من بدشان می‌آید. (پایدار - بیرونی)
- دوستم فعلاً از دستم عصبانی نیست. شانس آوردم. (ناپایدار - بیرونی)

تست و پاسخ ۷۸

درستی (د) و نادرستی (ن) عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- انگیزه و نگرش هر دو در خصیصه حرکت‌بخشی مشابه یکدیگرند.
- انتخاب نادیده گرفتن نیاز فردی به خاطر پاسخ‌دادن به نیاز اجتماعی، براساس نگرش است.
- نگرش‌ها در حین ساخته شدن، تابع اصل هماهنگی شناختی هستند.
- بیشترین و ناگهانی‌ترین تغییر نگرش‌های فرد در دوره نوجوانی است.

(۴) د - د - ن - ن

(۳) ن - د - د - ن

(۲) ن - ن - ن - د

(۱) د - ن - د - د

(درس ۷ - انگیزه و نگرش)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

- عبارت اول، درست است: «نگرش» مجموعه عوامل فرازیستی است که باعث به حرکت درآوردن رفتار و شناخت می‌شود. «انگیزه» نیز عاملی است که ما را برمی‌انگیزد، به حرکت وا می‌دارد و به سوی رفتار معین سوق می‌دهد؛ بنابراین نگرش نیز مانند انگیزه حرکت‌دهی می‌کند و می‌تواند فرد را به سمت انجام کاری سوق داده یا او را از انجام آن دور کند.
- عبارت دوم، درست است: نگرش، در کنار خواسته‌ها، عامل کنترل‌کننده رفتار انسان نگرش است. مانند زمانی که فردی با وجود خستگی زیاد و نیاز شدید به خواب، با بررسی موقعیت و جایگاهی که دارد، خواب خود را به صورت ارادی به تأخیر می‌اندازد و حضورش در آن موقعیت را (مثلاً در مهمانی، عزا، عروسی دوستان و ...) ترجیح می‌دهد. ترجیح‌دادن خواسته جمعی به خواسته فردی، به خاطر احترام به دیگران نشان‌دهنده عامل «نگرش» است.
- عبارت سوم، نادرست است: نگرش‌ها پس از شکل‌گیری از ثبات بیشتری برخوردار شده و تابع اصل هماهنگی شناختی هستند، یعنی در برابر تغییر مقاومت می‌کنند.
- عبارت چهارم، نادرست است: نگرش‌ها در دوران تحصیل دانشگاهی یعنی در دوره جوانی بیشترین امکان تغییر را پیدا می‌کنند.

دام‌تستی نوجوانی دوره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است، ولی این تغییرات در حوزه نگرش‌ها نیست.

تست و پاسخ ۷۹

محمد به دلیل مشکلات شغلی و فشارهای کاری زیاد، در روابط خود با همسرش دچار چالش شده است. در موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام‌یک از روش‌های مقابله ناسازگارانه با فشار روانی مورد استفاده قرار گرفته است؟

- پس از چند روز فکر کردن به این نتیجه می‌رسد که بهتر است صبر کند تا با گذر زمان روابطشان به حالت خوشایند قبلی برگردد.
- وقتی اعتراضات و ناراحتی‌های همسرش اوج می‌گیرد، تصمیم می‌گیرد که شغل خود را تغییر دهد.
- تلاش برای درگیری با چالش‌های عاطفی را رها می‌کند و برای فراموشی مسئله، بیشتر از قبل روی کار متمرکز می‌شود.

(۱) منفعل بودن - انجام رفتارهای تکانشی - در انتظار معجزه بودن (۲) منفعل بودن - تصمیم براساس هیجانات - ترک موقعیت

(۳) در انتظار معجزه بودن - انجام رفتارهای تکانشی - منفعل بودن (۴) در انتظار معجزه بودن - تصمیم براساس هیجانات - ترک موقعیت

(درس ۸ - انواع مقابله با فشارهای روانی)

پاسخ: گزینه ۳



راه حل تستی باید توجه داشته باشیم که روش‌های ناسازگارانهٔ مقابله با فشار روانی عبارت‌اند از: منفعل بودن، در انتظار معجزه بودن، انجام دادن رفتارهای تکانشی و استفاده از دارو و دخانیات. بنابراین گزینه‌هایی که در آن‌ها، به «ترک موقعیت» اشاره شده است، حذف می‌شوند. «ترک موقعیت» از روش‌های سازگارانه کوتاه‌مدت برای مقابله با فشار روانی است. (رد ۲ و ۴)

پاسخ تشریحی

عبارت اول: در انتظار معجزه بودن؛ در این حالت، فرد بدون اینکه از خود تلاشی نشان دهد، منتظر است اتفاق خارق‌العاده‌ای رخ دهد.
عبارت دوم: انجام دادن رفتارهای تکانشی؛ منظور از رفتارهای تکانشی، رفتارهای هیجانی و بدون فکر و تأمل است که ممکن است باعث آسیب به خود و دیگران شود.
عبارت سوم: منفعل بودن؛ در این حالت، فرد دست از تلاش برداشته و از رسیدن به هدف ناامید می‌شود و خود را به کار دیگری مشغول می‌کند؛ به طوری که در مقابل مسئله، حالت انفعال دارد.

نکته تفاوت «منفعل بودن» و «در انتظار معجزه بودن» این است که در اولی، فرد تلاشی از خود نشان نمی‌دهد؛ و در دومی، فرد علاوه بر این که تلاشی ندارد، منتظر معجزه است تا مسئله خود به خود حل شود و اتفاق خارق‌العاده‌ای رخ دهد.

تست و پاسخ ۸۰

«دانش‌آموزی برای فرار از سختی‌ها و محدودیت‌های محیط خانواده، مجبور است درس بخواند تا بتواند به خوابگاه دانشجویی برود و زندگی مستقلی داشته باشد؛ بنابراین به صورت منظم به مطالعه و آزمون می‌پردازد.» در صورت فرض وجود استرس برای این دانش‌آموز، کدام توصیف درست‌تر است؟

- ۱) هنگام فشار روانی، فرد یک موقعیت را فراتر از توانایی‌های خود ارزیابی می‌کند و احساس خطر می‌کند.
- ۲) گاهی اوقات فشار روانی باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی فرد می‌شود.
- ۳) نوع ارزیابی فرد از مشکل، احساس ناخوشایندی برای او به همراه دارد که منجر به فشار روانی می‌شود.
- ۴) افراد اغلب، فشار روانی را منفی تلقی می‌کنند، حال آن که فشار روانی هر نوع تغییر در زندگی است.

(درس ۸ - فشار روانی)

پاسخ: گزینه ۲

نکته فشار روانی به دو نوع مثبت و منفی تقسیم می‌شود. در فشار روانی مثبت:

- انگیزش و تلاش فرد برای رسیدن به هدف‌ها افزایش یافته، با موقعیت به چالش برخاسته و هنگام رسیدن به هدف، فشار روانی‌اش از بین می‌رود.
- فشار روانی موجب ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی می‌شود.

پاسخ تشریحی در فرض صورت سؤال، این دانش‌آموز از سختی‌ها و محدودیت‌های محیط خانواده رضایت ندارد؛ بنابراین تصمیم می‌گیرد با درس خواندن به دانشگاه برود و یک زندگی مستقل از خانواده برای خود ترتیب دهد. در این شرایط، فرد در موقعیت فشار روانی قرار می‌گیرد، اما این فشار روانی، از نوع مثبت است؛ زیرا باعث افزایش انگیزه و کارآمدی فرد برای رسیدن به هدف شده است. همان‌طور که اشاره شد، فشار روانی مثبت باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) به طور کلی مربوط به فشار روانی است.
- ۳) این حالت منجر به فشار روانی منفی می‌شود.
- ۴) فشار روانی هر نوع تغییر در زندگی نیست، بلکه صرفاً تغییراتی است که تعادل زندگی را بر هم می‌زند.

دام تستی عبارات صورت سؤال و گزینه‌ها را خوب بخوانید و تحلیل کنید نباید به دنبال گزینه‌ای باشید که در آن عبارت درستی وجود دارد، بلکه باید به دنبال گزینه‌ای باشید که علاوه بر درست بودن، با صورت سؤال هم ارتباط داشته باشد. در صورت سؤال اشاره شده که دانش‌آموز پس از قرار گرفتن در موقعیت فشار روانی «به صورت منظم به مطالعه و آزمون می‌پردازد»؛ این موضوع نشان می‌دهد که فشار روانی باعث بهبود عملکرد او شده است و از نوع فشار روانی مثبت است. سایر گزینه‌ها مربوط به فشار روانی (به طور کلی) هستند، نه فشار روانی مثبت.



تست و پاسخ (۸۱)

﴿لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ...﴾

- (۱) چیزی را که نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نباید بخورید!
- (۲) از آن چه نام خداوند را برایش ذکر نکرده‌اند، نخورید!
- (۳) از چیزهایی که نام الله بر آن یاد نمی‌شود، هرگز نخورید!
- (۴) از چیزی که نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نخورید!

پاسخ: گزینه (۴)

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست؛ پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «لم یذکر» معادل چه زمانی می‌شه؟ معلومه یا مجهول؟ «لا تأکلوا» غایبه یا مخاطب؟ نهی مخاطب چه جوری ترجمه می‌شه؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «لا تأکلوا»: نخورید / «مما»: از چیزی که (مین + ما) / «لم یذکر»: ذکر نشده است. / «علیه»: بر آن بررسی سایر گزینه‌ها:

❶ نباید بخورید «لا تأکلوا» نهی مخاطب است، بنابراین در ترجمه‌اش از لفظ «نبايد» استفاده نمی‌کنیم! فقط در نهی غایب و متکلم از «نبايد» + مضارع التزامی استفاده می‌کنیم!

❷ ذکر نکرده‌اند «یذکر» مجهول و مفرد است، نه معلوم و جمع! - برایش (بر آن)

❸ یاد نمی‌شود «لم یذکر» معادل ماضی ساده یا نقلی منفی می‌باشد، نه مضارع اخباری منفی! - هرگز (اضافی است!)

نکته لای نهی + مضارع مخاطب ← امر منفی (لا تذهب: نرو)

لای نهی + مضارع غیرمخاطب ← نباید + مضارع التزامی (لا یذهب: نباید برود)

تست و پاسخ (۸۲)

«كان النَّاسُ فِي بِلْدِنَا مُتَحَيِّرِينَ بِسَبَبِ ظَاهِرَةِ تَسَاقُطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ كَأَنَّهُ يَنْزِلُ بَلَاءٌ عَظِيمٌ!»: در کشور ما ...

- (۱) مردم به خاطر پدیده پی‌درپی افتادن ماهی‌ها از آسمان بسیار متحیر بودند، گویی که بالای بزرگی نازل می‌شد!
- (۲) مردم متعجب بودند، چراکه پدیده افتادن ماهی‌ها از آسمان گویی سبب نزول بلایی بزرگ می‌شود!
- (۳) مردم به علت پدیده روی زمین افتادن ماهی‌ها از آسمان متعجب شده بودند، چراکه آن بالای بزرگی بود!
- (۴) به دلیل پدیده افتادن ماهی‌ها از آسمان مردم متحیر بودند، گویی بالای بزرگی نازل می‌شد!

پاسخ: گزینه (۴)

مشاوره ترجمه «كان» در جملات یکی از مهم‌ترین و پرکاربردترین موارد تست‌های ترجمه هست؛ تفاوتش با «كَانَ» رو هم مورد توجه داشته باشید!

خودت حل کنی بهتره «بسبب» و «كَانَ» رو دریاب! «متحیرین» اسم مبالغه هست که در ترجمه‌اش «بسیار» داشته باشه؟ یا معادل دیگه‌ای برای بسیار آورده شده؟



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان عربی

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «كان الناس ... متحیرین»: مردم متحیر بودند / «في بلدنا»: در کشور ما / «بسبب ظاهرة تساقط الأسماك»: به دلیل پدیده افتادن ماهی‌ها / «من السماء»: از آسمان / «كأنه» گویی / «ينزل»: نازل می‌شد (به خاطر وجود فعل ماضی «كان» در ابتدای جمله می‌توانیم به شکل ماضی استمراری ترجمه کنیم!) / «بلاء عظیم»: بلای بزرگی بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ بسیار (اضافی است!)

۲ چراکه (معادل «بسبب» نیست!) - سبب نزول می‌شود (اولاً «سبب می‌شود» اضافی است و ثانیاً «ينزل» فعل است، نه مصدر؛ بنابراین «نزول» اشتباه است!)

۳ چراکه (معادل «كأن» گویی» نیست!) - بود (معادل فعل «ينزل» نازل می‌شد» نیست!)

نکته گاهی ساختار «كان + اسم فاعل / اسم مفعول» را می‌توانیم شبیه به فعل ماضی بعید ترجمه کنیم! در ۲ «كان + متحیرین» به شکل «متعجب شده بودند» ترجمه شده و صحیح است!

تست و پاسخ ۸۳

«الأهم لك هو أن تحاول محاولةً بالغةً لغايةً عظيمةً و إن لم تصل إلى الغاية!»:

- ۱) مهم‌ترین برای تو آن است که برای هدفی بزرگ تلاش کامل داشته باشی، اگرچه به هدف نرسی!
- ۲) مهم‌ترین برای تو این است که در جهت یک هدف بزرگ کاملاً کوشش نمایی، حتی اگر تو را به آن هدف نرساند!
- ۳) مهم‌تر برای تو این است که برای یک هدف بزرگ به طور کامل تلاش کنی، هرچند به آن هدف نرسی!
- ۴) مهم‌تر برای تو آن است که برای اهدافی بزرگ تلاش کاملی کنی، هرچند به آن اهداف نرسیدی!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره «محاولة» در این عبارت مفعول مطلق هست. ترجمه مفعول مطلق نکات ریزی دارد که حتماً باید بر ایشان آماده شده باشی!!! ضمناً کلمه «و إن» در وسط جمله چند جور معادل در فارسی دارد که در پاسخ تشریحی نوشتیم. خوب یادشون بگیرد!

خودت حل کنی بهتره «الغاية» ضمیر دارد؟ جمعه یا مفرد؟ «لم تصل» ضمیر مفعولی دارد یا نه؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «الأهم»: مهم‌تر، مهم‌ترین / «لك»: برای تو / «هو أن تحاول محاولةً بالغةً»: این است که به طور کامل تلاش کنی / «لغاية عظيمة»: برای یک هدف بزرگ / «و إن»: حتی اگر، اگرچه، هرچند / «لم تصل»: نرسی (چون بعد از «إن» آمده به شکل مضارع ترجمه می‌شود!) / «إلى الغاية»: به آن هدف (چون در ابتدا «غاية» به شکل نکره آمده و در ادامه با «ال»، الف و لامش را به شکل «آن» ترجمه می‌کنیم!) خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱ هدف (در «الغاية» ضمیری به کار نرفته است!)

۲ تو را نرساند («لم تصل» از مصدر «رسیدن» است، نه «رساندن»؛ ضمناً در این فعل ضمیر مفعولی وجود ندارد و «تو را» اشتباه است!)

۴ اهدافی («غاية» مفرد است، نه جمع!) - آن اهداف («الغاية» هم مفرد است، نه جمع!)

نکته فعلی را که بعد از حرف شرط «إن» به کار می‌رود، می‌توان به شکل مضارع ترجمه کرد حتی اگر ماضی باشد!

تست و پاسخ ۸۴

«لم يرفع علم بلادنا في هذه المباراة إلا بأيدي هؤلاء اللاعبين!»:

- ۱) تنها پرچم کشور ما در این مسابقات با دستان این بازیکنان بالا برده شد!
- ۲) در این مسابقات جز دستان این بازیکنان پرچم کشورمان را بالا نبرد!
- ۳) پرچم کشور ما فقط در این مسابقه با دست این بازیکنان بالا برده نشد!
- ۴) در این مسابقه پرچم کشور ما فقط با دستان این بازیکنان بالا برده شد!

پاسخ: گزینه ۴



مشاوره نکات ترجمه «إِلَّا» فوق العاده مهم هستند. حتماً حواستون به جایگاه ترجمه‌اش و معادل فارسیش باشد! ضمناً وقتی حرکت‌گذاری یک فعل مجهول رو در سؤال می‌بینید، حتماً با اون کلمه دنبال رد کردن گزینه باشید!

خودت حل کنی بهتره «إِلَّا»: قبل از چه کلمه‌ای باید ترجمه بشه؟ «لَمْ يَرْفَع» معلومه یا مجهول؟ «المباراة» جمع یا مفرد؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «لَمْ يَرْفَع»: بالا برده نشد (اگر «إِلَّا» را به شکل «فقط» ترجمه کنیم، این فعل به صورت مثبت «بالا برده شد» ترجمه می‌شود) / «علم بلادنا»: پرچم کشور ما / «في هذه المباراة»: در این مسابقه / «إِلَّا»: جز، فقط، تنها / «بأيدي هؤلاء اللّاعبين»: با دست‌های این بازیکنان خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ تنها پرچم («إِلَّا» باید دقیقاً قبل از کلمه بعد از خودش یعنی «بأيدي» ترجمه شود و جابه‌جا نشود) - مسابقات («المباراة» مفرد است، نه جمع!)
- ۲ مسابقات (مانند ۱) - دستان (حرف «پ: با، به وسیله» در «بأيدي» ترجمه نشده است) - بالا نبرد («لَمْ يَرْفَع» مجهول است، نه معلوم)
- ۳ فقط در این مسابقه («إِلَّا» باید دقیقاً قبل از کلمه بعد از خودش یعنی «بأيدي» ترجمه شود و جابه‌جا نشود) - دست («أيدي» جمع مکسر «ید: دست» است، نه مفرد!) - ضمناً وقتی «إِلَّا» را به صورت «فقط» ترجمه می‌کنیم، فعل را باید به شکل مثبت «بالا برده شد» ترجمه کنیم، نه منفی.

تست و پاسخ ۸۵

«لا عمل أسوء من التّعديّ علی بیئتنا الّتی نعیش فیها لأنّها أمانة للآخرین نحن نراقبها حتّی نوصّلها إلیهم!»:

- ۱ هیچ کاری زشت‌تر از دست‌درازی به محیط زیستمان که در آن زیست می‌کنیم نیست، چراکه آن امانت آیندگان است و ما باید از آن مراقبت کنیم تا به آنان برسد!
- ۲ هیچ کاری به زشتی دست‌درازی به محیط زیستی که در آن زندگی می‌کنیم نیست، چه آن امانت آیندگان است که باید از آن نگهداری کنیم و آن را به آن‌ها برسانیم!
- ۳ هیچ کاری زشت‌تر از دست‌درازی به محیط زیستمان که در آن زندگی می‌کنیم نیست، زیرا آن امانت آیندگان است؛ پس ما از آن مراقبت می‌کنیم تا آن را به ایشان برسانیم!
- ۴ کاری زشت‌تر از دست‌درازی کردن به محیط زیستمان در حالی که در آن زندگی می‌کنیم نیست، زیرا آن امانتی است برای آیندگانمان؛ پس از آن مراقبت می‌کنیم تا آن را به آنان برسانیم!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره وقتی در تست ترجمه «لای نفی جنس» و «اسم تفضیل» داشته باشیم، به احتمال ۹۹٪ با همینا می‌تونیم رد گزینه کنیم؛ پس سریعاً بررسیشون کنید!

خودت حل کنی بهتره «لا عمل» یعنی چی؟ «أسوء» اسم تفضیل؛ پس چه جوری ترجمه می‌شه؟ در «نراقبها» معادلی برای «باید» داریم یا نه؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «لا عمل»: هیچ کاری ... نیست / «أسوء»: زشت‌تر / «من التّعديّ»: از دست‌درازی / «علی بیئتنا»: به محیط زیستمان / «الّتی نعیش فیها»: که در آن زندگی می‌کنیم / «لأنّها أمانة للآخرین»: زیر آن امانت آیندگان است / «نحن نراقبها»: ما از آن مراقبت می‌کنیم / «حتّی نوصّلها إلیهم»: تا آن را به ایشان برسانیم.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ باید مراقبت کنیم (معادلی برای «باید» در «نراقبها» وجود ندارد) - تا برسد (معادل «حتّی نصل» است) «أوصّل، یُوصّل» از مصدر «إیصال: رساندن» ساخته شده است!
- ۲ به زشتی («أسوء» بر وزن «أفعل» و اسم تفضیل است؛ بنابراین به همراه «تر، ترین» ترجمه می‌شود) - محیط زیستی (ضمیر «نا» در «بیئتنا» ترجمه نشده است!) - باید نگهداری کنیم (مانند «باید مراقبت کنیم» در ۱) - و (معادل «حتّی: تا» نیست!)
- ۴ کاری («لا» در «لا عمل» از نوع نفی جنس و به معنای «هیچ» است که در ترجمه لحاظ نشده!) - در حالی که (معادل «الّتی»: «که» نیست! دقت کنید فعلی که بعد از موصولات («الّذی، الّتی، الّذین و ...» می‌آید قطعاً جمله‌حالی نیست!) - آیندگانمان (در «الآخرین» هیچ ضمیری وجود ندارد!)



۸۶

تست و پاسخ

عین الصّحیح:

- (۱) لبیتنا ستّ طبقات و فی کلّ طبقة تسع عُرفٍ: خانه ما در ششمین طبقه است و در هر طبقه نه اتاق وجود دارد!
- (۲) لن یتقذ الإنسان من مصیبة الجهل إلاّ الکتاب: جز کتاب‌ها [چیزی] انسان را از مصیبت نادانی نجات نخواهد داد!
- (۳) حیرنی جدّاً ذلك الأمر لآتئی ما انتظرته: بسیار از آن کار حیرت‌زده شدم؛ زیرا انتظارش را نداشتم!
- (۴) قرأت فی مجلّة واحدة ثمانیاً و عشرين مقالة ریاضیّة: در یک مجله بیست‌وهشت مقاله ورزشی خواندم!

۴

پاسخ: گزینه

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید؛ پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ در ششمین (اولاً، «ستّ: شش» عدد اصلی است، نه ترتیبی! ثانیاً، «لِ» معنای مالکیت دارد؛ بنابراین «خانه ما شش طبقه دارد» صحیح است!)
- ۲ کتاب‌ها (معادل «الکتاب: نویسندگان» (جمع «الکاتب») نیست! «الکُتب» جمع مکسر «الکتاب» می‌باشد!
- ۳ حیرت‌زده شدم (معادل «حیرنی: مرا حیرت‌زده کرد» نیست! دقت کنید که در این فعل نون وقایه داریم، بنابراین ضمیر «ی» مفعولی است، نه فاعلی!)

۸۷

تست و پاسخ

عین الصّحیح:

- (۱) امتلاً الملعب من متفرّجین اشتاقوا إلى مشاهدة المباراة التّهایة: ورزشگاه از تماشاچیان پر شد، در حالی که به دیدن مسابقه فینال اشتیاق دارند!
- (۲) لم تُفرّقین بین عمال یشتغلون فی مصنعک لسنوات کثیرة؟: چرا میان کارگرانی که در کارخانه‌ها برای سال‌های زیادی کار می‌کنند، فرق می‌گذاری؟!
- (۳) قد عرّفنا والدنا علی شعوب یعیشون فی مساحة واسعة من بلادنا: پدرمان ما را با ملتی آشنا کرده بود که در مساحت پهناوری از کشورمان زندگی می‌کردند!
- (۴) قد یغرس مواطنونا أزهاراً لتتفع النّاس برائحتها الطّیبة و جمالها: شهروندانمان گل‌هایی را می‌کارند که با بوی خوش و زیبایی‌شان به مردم سود برساند!

۲

پاسخ: گزینه

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید؛ پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ تماشاچیان («متفرّجین: تماشاچیان» نکره است، نه معرفه!) - در حالی که («اشتاقوا» اسم نکره «متفرّجین» را توصیف می‌کند، نه یک اسم معرفه را! بنابراین جمله وصفیه است، نه جمله حالیه! پس در ترجمه‌اش فقط از حرف «که» استفاده می‌کنیم، نه «در حالی که»!) - اشتیاق دارند («اشتاقوا: اشتیاق دارند» ماضی است، نه مضارع!)
- ۳ آشنا کرده بود («قد عرّف: آشنا کرده است» معادل ماضی نقلی است، نه ماضی بعید!) - ملتی («شعوب: ملت‌هایی» جمع است، نه مفرد!)



۴ می‌کارند «قد» در ساختار «قد + مضارع» به شکل «گاهی، شاید» ترجمه می‌شود؛ بنابراین «گاهی می‌کارند» صحیح است! - که (معادل «لـ» در «لتنفع: تا سود برساند» نیست!

تذکر از آن‌جا که «لم» در «لم تُفَرِّقین» باعث حذف «ن» در انتهای فعل نشده است، «لِمَ: چرا» داریم، نه «لَمْ»! بنابراین «لم تُفَرِّقین» به شکل ماضی منفی ترجمه نمی‌شود.



تست و پاسخ

در فروشگاه داشت بسته می‌شد که ما به آن‌جا رسیدیم!:

- ۱) باب المتجر كان يُغَلَّق فوصلنا إلى هناك!
- ۲) حينما كان باب المتجر يُغَلَّق نحن وصلنا إليه!
- ۳) كاد باب المتجر يُغَلَّق فوصلنا إلى هناك!
- ۴) يكاد باب المتجر يُغَلَّق ولكن ما وصلنا إليه!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره ساختار «کاد + فعل» از ساختارهای مهم کتاب درسی در ترجمه هستند. حتماً حتماً جزئیات نکات این ساختار رو بلد باشید!

خودت حل کنی بهتره «داشت بسته می‌شد» یعنی همون «نزدیک بود بسته شود»! همینو پیدا کنی تمومه!

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: در فروشگاه: «باب المتجر» / داشت بسته می‌شد: «كاد يُغَلَّق» / ما رسیدیم: «وصلنا» / به آن‌جا: «إلى هناك»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) كان يُغَلَّق (معادل «بسته می‌شد» است، نه «داشت بسته می‌شد»)
- ۲) حينما (معادل «هنگامی که» و اضافی است!) - كان ... يُغَلَّق (مانند ۱) - إليه (ضمیر «ه» معادل «آن» است، نه «آن‌جا»)
- ۴) يكاد ... يُغَلَّق (معادل «نزدیک است بسته شود» یا «دارد بسته می‌شود» است! «داشت بسته می‌شد» ماضی است، نه مضارع!) - ولكن (معادل «ولی» و اضافی است!) - ما وصلنا («رسیدیم» مثبت است، نه منفی!) - إليه (مانند ۲)



تست و پاسخ

عَيْنِ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ هَذِهِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: ﴿لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾

- ۱) درشتی و نرمی به هم در، به است!
- ۲) تندخویی با خلاق، مهر را کین کردن است!
- ۳) گرچه خار از تندخویی‌ها نگهبان گل است!
- ۴) مشو با تندخویی از عدوی ساده‌دل ایمن!

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تست‌های مفهوم نیاز به مهارت تشخیص قرابت معنایی دارند، یعنی دقیقاً مثل تست‌های ادبیات فارسی!

خودت حل کنی بهتره با توجه به ترجمه حش کن! ترجمه عبارت: «اگر تندخو و سنگدل بودی، قطعاً از اطرافت پراکنده می‌شدند!»

پاسخ تشریحی

مفهوم آیه: «دور شدن مردم در صورت مشاهده تندخویی و سنگدلی»
چنین مفهومی در ۲ دیده می‌شود!



• عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْإِعْرَابِ (٩٠ - ٩٢):

تست و پاسخ ٩٠

«عالم يُتَنَفَّع بعلمه خَيْرٌ من ألف عايدٍ!»:

- (١) عالم: اسم - مفرد مذکر - اسم فاعل (فعله: عَلَّمَ) - نكرة - معرب/ مبتدأ و مرفوع بالضمّة
- (٢) يُتَنَفَّع: مضارع - مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - مجهول/ فعل مع نائب فاعله جملة وصفية
- (٣) خير: مفرد مذکر - اسم تفضيل - نكرة - مبني/ خبر و مرفوع بالضمّة
- (٤) عايد: مفرد مذکر (جمعه: عباد) - اسم فاعل (مأخوذ من فعل مجرّد ثلاثي) - نكرة/ مجرور بالكسرة

پاسخ: گزینه ٢

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواند یا خطا رو!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ① فعله «عَلَّمَ» بر وزن «فاعل» است؛ بنابراین اسم فاعل از ثلاثی مجرد است، نه ثلاثی مزید! «عَلَّمَ» ماضی باب تفعیل و ثلاثی مزید است!
- ② مبني («خير: بهتر» معرب است!)
- ④ جمعه «عباد» («عباد» جمع مکسر «عَبَد: بنده» است! جمع مکسر «عايد»، «عَبَاد» می‌باشد!

تست و پاسخ ٩١

«أصبح ألفرد من أغنياء العالم و أنشأ مصانع كثيرة!»:

- (١) أصبح: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (مضارعه: يُصْبِح) / من الأفعال الناقصة و فاعله «ألفرد»
- (٢) أغني: مفرد مذکر - اسم تفضيل على وزن «أفعل» - معرب/ خبر لِفعل «أصبح» و منصوب
- (٣) أنشأ: فعل ماضٍ - للغائب - مصدره: «إنشاء» - لازم - معلوم/ فعل مع فاعله جملة فعلية
- (٤) مصانع: جمع تكسير - اسم مكان من مصدر «صناعة» - معرب - نكرة/ مفعول و منصوب

پاسخ: گزینه ٢

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواند یا خطا رو!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن، چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ① فاعله «ألفرد» (أفعال ناقصة فاعل و مفعول ندارند! «ألفرد» اسم فعل ناقص «أصبح» می‌باشد!)
- ② خبر لِفعل «أصبح» (مِن أغني) با هم خبر هستند و «أغني» به تنهایی مجرور به حرف جرّ است!)
- ③ لازم («أنشأ: پدید آورد» متعدی است و «مصانع» مفعول آن می‌باشد!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز



تست و پاسخ ۹۲

«بعد شهور شاهد المزارع أن الخضراوات بالمزرعة تتعرض للأكل»:

- (۱) شاهد: فعل ماضی - للغائب - مزید ثلاثی (اسم مفعوله: مُشاهد) - متعَدّ/ فعل و فاعله «المزارع»
- (۲) الخضراوات: جمع تکسیر (مفرد: خضراء) - معرّف بأل - معرب/ اسم آن و منصوب
- (۳) بِ: حرف من الحروف الجارّة - جاء في معنى «في» - مبني/ «بالمزرعة»: خبر أن
- (۴) تتعرض: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مزید ثلاثی (مصدره: تعريض) - لازم/ فعل و فاعل و الجملة فعلية

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواه یا خطا رو!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن، چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۲) جمع تکسیر («الخضراوات» جمع سالم «الخضراء» است، نه جمع مکسر!)
- (۳) «بالمزرعة»: خبر أن («تعرض» خبر أن) است، نه «بالمزرعة»!
- (۴) مصدره: تعريض («تعرض» از وزن «يَتَفَعَّلُ» و از باب تَفَعَّل است؛ بنابراین مصدر آن «تَعَرَّض» می‌باشد!)

تست و پاسخ ۹۳

عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) أَهْدَى مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ هَدِيَّةً لِرَئِيسِ الْفَائِزِ فِي الْمُسَابَقَةِ!
- (۲) إقرأ هذه المقالات لكي تطلع على أفعال الإنسان المخيرة!
- (۳) علينا بالذهاب إلى الملعب لمشاهدة المباراة بين هذين الفريقين!
- (۴) إختار السَّيِّمَاءُ الْعَوْدَةَ إِلَى قَوْمِهَا وَ دَعَتِ قَوْمَهَا إِلَى الْإِسْلَامِ!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی! بعد به اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و سپس به فعل‌های مجهول دقت کنید!

پاسخ تشریحی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

نُشَاهِد (این فعل، مضارع از باب «مفاعلة» است، بنابراین باید از وزن «يُفَاعِلُ» ساخته شود؛ در نتیجه «نُشَاهِد» صحیح است!) - الْفَرِيقَيْنِ (با توجه به مثنی بودن «هذین» این کلمه نیز باید مثنی باشد؛ در نتیجه «الفریقین» صحیح است!)

تست و پاسخ ۹۴

عَيْنُ فِعْلًا عَدَدُ حُرُوفِهِ الزَّائِدَةُ أَكْثَرُ:

- (۱) إِنَّهُمْ تَعَرَّفُوا عَلَى أَصْدِقَائِهِمْ وَسَلَّمُوا عَلَيْهِمْ!
- (۲) استرجعت محفظتي من المَفْتَشِ فِي الصَّالَةِ!
- (۳) استلمنا رسائل عن زملائنا القُدماء عبر الإنترنت!
- (۴) أَسْرَعْتُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ لَكِي أُطَالِعَ دُرُوسِي!

پاسخ: گزینه ۲



مشاوره تسلط بر جدول باب‌های ثلاثی مزید و تشخیص حروف زائد هر فعل از اوجب واجباته!!!

خودت حل کنی بهتره برای تشخیص تعداد حروف زائد هر فعل چک کن که فعل از کدام باب هست؟ بعد به وزن ماضیش دقت کن و تعداد حروف ماضیش رو منهای سه (همون سه حرف اصلی) کن.

پاسخ تشریحی

فعل «استرجعت» از وزن «استفعل» ساخته شده و ۳ حرف زائد (ا س ت) دارد!
 در ① «تَعَرَّفُوا» از وزن «تَفَعَّلَ» ساخته شده و ۲ حرف زائد (ت ر) دارد! / «سَلِّمُوا» از وزن «فَعَّلَ» ساخته شده و ۱ حرف زائد (تکرار عین الفعل) دارد.
 در ③ «اسْتَلَمْنَا» از وزن «إِفْتَعَلَ» ساخته شده و ۲ حرف زائد (ا ت) دارد!
 در ④ «أَسْرَعْتُ» از وزن «أَفْعَلُ» ساخته شده و ۱ حرف زائد (أ) دارد! فعل «أَطَاعَ» نیز از وزن «فَاعَلَ، يَفَاعِلُ» ساخته شده و در نتیجه ۱ حرف زائد (ا) دارد!

تست و پاسخ ۹۵

«يُسَاعِدُ هَؤُلَاءَ تَلْمِيزَاتٍ مُؤَدِّبَاتٍ!» بِدَلِّ الْجُمْلَةِ الْمَعْلُومَةِ إِلَى الْمَجْهُولَةِ:

① تُسَاعِدُ تَلْمِيزَاتٍ مُؤَدِّبَاتٍ! ② يُسَاعِدُ هَؤُلَاءَ تَلْمِيزَاتٍ! ③ تُسَاعِدُ تَلْمِيزَاتٍ تَلْمِيزَاتٍ! ④ يُسَاعِدُ هَؤُلَاءَ تَلْمِيزَاتٍ!

پاسخ: گزینه ①

مشاوره تبدیل جمله معلوم به مجهول در کنکورهای نظام جدید هم مورد توجه قرار گرفته؛ پس به خوبی مر احلش رو به خاطر داشته باشید!

خودت حل کنی بهتره برای مجهول کردن جمله باید علاوه بر مجهول کردن فعل، فاعل رو هم حذف کنیم! با همین کارها این تست حل می‌شه!

پاسخ تشریحی

برای مجهول کردن یک جمله ابتدا باید «فاعل» و متعلقاتش را حذف کنیم و مفعول را به عنوان نایب فاعل جایگزین آن کرده و آن را مرفوع کنیم؛ سپس فعل را مجهول کرده و جنس آن را با نایب فاعل مطابقت می‌دهیم.
 در این عبارت «هؤلاء» فاعل «يُسَاعِدُ» است و وابسته‌ای ندارد! دقت کنید که «تلمیذات» الف و لام ندارد، در نتیجه به «هؤلاء» متصل نیست! پس باید «هؤلاء» را حذف کنیم (رد ② و ④) و فعل را مجهول کنیم (رد ③ و ④)؛ «يُسَاعِدُ» و «تُسَاعِدُ» معلوم هستند، نه مجهول!

تست و پاسخ ۹۶

عَيِّنْ جَوَابَ الشَّرْطِ يَدُلُّ عَلَى الْأَمْرِ:

① إِنْ تَكَلَّمُوا فِي الصَّفِّ حِينَ تَدْرِيسِ الْمُعَلِّمِ لَا تَفْهَمُوا الدَّرْسَ! ② مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ لَهُ خَيْرُ الْأَصْدِقَاءِ فَلْيُصَادِقِ اللَّهَ!
 ③ مَا لَمْ يَكْتُبْ فَسَوْفَ يُنْسَى فَقَيِّدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابَةِ! ④ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ فَهُوَ أَعْلَمُ النَّاسِ!

پاسخ: گزینه ②

مشاوره دقت کنید که برای تشخیص جواب شرط حتماً باید جمله رو ترجمه کنید و هیچ وقت به تنهایی روی حرف «ف» حساب نکنید!

خودت حل کنی بهتره جواب شرط نتیجه فعل شرط هست! بررسی کن ببین در کدام گزینه اگر فعل شرط اجرا بشه، نتیجه‌اش یک فعل با معنای امری هست.

پاسخ تشریحی

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

① اگر در هنگام تدریس معلم در کلاس صحبت کنید درس را نمی‌فهمید! («لا تفهموا» جواب شرط است. این فعل معنای امری ندارد!)
 ② هر کس بخواهد که بهترین دوستان را داشته باشد، پس باید با خدا دوستی کند! («لْيُصَادِقِ»: باید دوستی کند» جواب شرط است و بر معنای امری دلالت دارد!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز



۳ هر چه نوشته نشود فراموش خواهد شد، پس علم را با نوشتن به بند دربیابید! («سوف يُنسى: فراموش خواهد شد» جواب شرط است و معنای امری ندارد! دقت کنید که فعل امر «قَدُوا» جواب شرط نیست!

۴ هر کس دانش مردم را به دانش خود بیفزاید، او داناترین مردم است! («هو أعلم...» جواب شرط است و معنای امری ندارد!)

تست و پاسخ ۹۷

عَيْن مَضَارِعِ التَّزَامِيْنِ (فِي الْفَارَسِيَّةِ):

۱) ليرحموا من في الأرض يرحمهم الله!

۲) لنذهب إلى المدرسة نركب الحافلة المدرسية!

۳) استبقوا الخيرات حتى يكتب الرب لكم حسنات!

۴) من يتعود على الكسالة فلن يبلغ التوفيق!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره معادل‌های مضارع التزامی موارد زیادی دارند. یکی از اونا که ممکنه بلد نباشید اینه: «فعل مضارعی که بعد از یک فعل دستوری (امر یا نهی) به کار می‌ره؛ مثل «تَكَلَّمُوا تُعَرِّفُوا: سخن بگویید تا شناخته شوید».

خودت حل کنی بهتره فعل‌های مضارع در جمله‌ها رو بررسی کن و سعی کن بدون ترجمه کردن کل جمله یکی دوتا گزینه رو حذف کنی و بعدش گزینه‌های باقی‌مونده رو ترجمه کن!

پاسخ تشریحی

سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن دو فعل به شکل مضارع التزامی ترجمه شوند! بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فعل «ليرحموا: باید رحم کنند» و «يرحمهم الله: تا خدا به آن‌ها رحم کند» به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شوند!

۲ برای این که به مدرسه برویم سوار اتوبوس مدرسه می‌شویم! (فقط «لنذهب» به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شود)

۳ در کارهای خیر از هم پیشی بگیرید تا پروردگار برایتان نیکی‌هایی را بنویسد! (فقط «حتى يكتب» به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شود)

۴ هر کس به تنبلی عادت بکند به موفقیت نخواهد رسید! (فقط «يتعود» به عنوان فعل شرط به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شود)

تست و پاسخ ۹۸

عَيْن الْخَطَأِ فِي تَعْيِينِ نَوْعِ «لَا»:

۱) أختي، لا تتدخل في موضوع يعرضك للمشاكل ← «ناهیة»

۲) لا حيلة من فهم عقائد الآخرين لتعيش أفضل في الدنيا! ← «نافیه للجنس»

۳) لا تستوي الحسنة و لا السيئة ادفع بالتي هي أحسن ← «نافیه»

۴) لا يكتاتب الزملاء أستاذهم لأنه ليس قادراً على إجاباتهم! ← «نافیه»

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای تشخیص نوع «لا» حتماً ابتدا چک کنید که «لا» بر سر «اسم» اومده یا «فعل مضارع»، بعد به تشخیص نوع «لا» بپردازید!

خودت حل کنی بهتره اگر «لا» بر سر فعل مضارعی بیاد که آخرش تغییری کرده باشه، یعنی نافیه نیست بلکه ناهیه هست!

پاسخ تشریحی

۴ «لا يكتاتب: نباید نامه‌نگاری کنند» فعل نهی است، زیرا انتهای فعل «يكتاتب» تغییر کرده و کسره عارضی گرفته است!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فعل «لا تتدخل: دخالت‌نکن» نهی است!

۲ حرف «لا» در «لا حيلة: هیچ چاره‌ای نیست» از نوع نفی جنس است!



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان عربی

۳ حرف «لا» در «لا تستوی: مساوی نیست» از نوع نفی است!

نکته کسره گرفتن انتهای فعل مضارع نشانه مجزوم بودن آن است!

تست و پاسخ ۹۹

عین ما یشتمل علی الحال من نوعیها:

- (۱) ﴿يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمَطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً﴾ (۲) من یَقَم بأعماله وحیداً فهو خاسر!
(۳) رأیت الفارس مبتسماً و هو جالس علی فرسه! (۴) المجاهدون اندفعوا إلى القتال و هم متوکلون!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تشخیص نوع حال بسیار ساده هست. اگر دارای ساختار «و + ضمیر + کلمه» باشد، یعنی جمله‌ای داریم و اگر چنین ساختاری نداشته باشد، حال از نوع اسم داریم (اسمی که غالباً به «أ، ة، ین، ات» ختم می‌شود).

خودت حل کنی بهتره چک کن در کدام گزینه هر دو ساختاری که در بخش «مشاوره» ذکر شده است به کار رفته!

پاسخ تشریحی

سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن حال از هر دو نوعش (من نوعیها) به کار رفته باشد، یعنی هم حال از نوع جمله داشته باشیم هم از نوع اسم. بررسی گزینه‌ها:

- در ۱ «راضیه» و «مرضیه» هر دو حال از نوع اسم می‌باشند!
در ۲ فقط «وحیداً» حال است و از نوع اسم می‌باشد.
در ۳ «مبتسماً» حال از نوع اسم و «هو جالس...» جمله‌ای است!
در ۴ نیز فقط «هم متوکلون» حال است و از نوع جمله می‌باشد.

تست و پاسخ ۱۰۰

«أخي يعبد الربّ عبادة المتواضعين!» هذه العبارة تعني:

- (۱) لا عبادة كعبادة أخي لأنه يعبد ربّه متواضعاً!
(۲) يعبد أخي ربّه كالمتواضعين!
(۳) یکاد أخي يعبد ربّه مثل المتواضعين!
(۴) لم يعبد الرّب متواضعاً غير أخي!

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل سوالات که معادل معنایی یک جمله را می‌خواهند، چک کنید چه کلماتی تغییر کرده‌اند و آیا اون‌ها هم معنی هستن یا نه؟

خودت حل کنی بهتره «عبادة» مفعول مطلق نوعیه و «المتواضعين» مضاف‌الیه! حالا «عبادة» باید چه طوری ترجمه بشه؟

پاسخ تشریحی

در این عبارت، «عبادة» مفعول مطلق نوعی و «المتواضعين» مضاف‌الیه است، در نتیجه «عبادة» به شکل «مثل، مانند» ترجمه می‌شود (برادرم مانند فروتنان، پروردگار را می‌پرستد!) حرف «ک: مانند» معادل این کلمه می‌باشد؛ در نتیجه ۲ صحیح است. ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۱ هیچ پرستشی مانند پرستش برادرم نیست، زیرا او پروردگار را با فروتنی می‌پرستد!
۳ نزدیک است که برادرم پروردگار را مانند فروتنان بپرستد!
۴ جز برادرم [کسی] با فروتنی پروردگار را نپرستیده است!



تست و پاسخ (۱۰۱)

مخترعان خط چه کسانی بودند؟

به گمان برخی از باستان‌شناسان، نخستین نوشته‌های جهان متعلق به چه کسانی است؟

(۱) ایلامی‌ها

(۲) سومریان

(۳) مصریان

پاسخ: گزینه (۲)

(تاریخ دهم - درس ۱ (پیشینه تاریخ نگاری) و درس ۳ (تمدن‌های نخستین؛ سومر))

مشاوره توی درس تاریخ همیشه نخستین‌ها، قدیمی‌ترین‌ها، مهم‌ترین‌ها، اصلی‌ترین‌ها، بهترین‌ها و ... مهم هستند؛ پس حواست بهشون باشه.

پاسخ تشریحی لوح‌های گلی فراوانی به خط میخی و زبان سومری در بقایای شهرهای سومری کشف شده است. به گمان برخی باستان‌شناسان، «سومریان» مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است. بعضی از این لوح‌ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه گیلگمش است.

نکته قدیمی‌ترین «متن تاریخی» که تاکنون کشف شده است، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن «مصری» است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. در این سنگ‌نوشته، نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان ذکر شده است.

دام تستی اگه (۳) رو انتخاب کردی، احتمالاً «مخترعین خط» رو با صاحبان «قدیمی‌ترین متن تاریخی» اشتباه گرفتی؛ چون خط رو سومریان اختراع کردن، اما قدیمی‌ترین متن تاریخی، متعلق به مصریان بوده.

تست و پاسخ (۱۰۲)

کوروش کبیر، مدتی پس از به قدرت رسیدن، به کدام اقدام دست زد؟

(۱) با فتح سرزمین مصر، شمال آفریقا را به قلمرو هخامنشیان افزود.

(۲) با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ و متحدان وی را شکست داد.

(۳) به آسیای صغیر لشکر کشید و سارد، پایتخت ثروتمند لیدی را تسخیر کرد.

(۴) پس از تصرف فنیقیه، بدون جنگ و خونریزی وارد بابل شد و آن را فتح نمود.

پاسخ: گزینه (۳)

(تاریخ دهم - درس ۹ (تأسیس حکومت هخامنشی))

مشاوره بارها گفتیم و بر ای بار آخر هم می‌گیم که هم خود اقدامات منسوب به پادشاهان و فرمانروایان مهم هستند و هم ترتیب به وقوع پیوستن اون‌ها. بر ای به خاطر سپردن این موارد هم چاره‌ای نیست جز این که موقع مطالعه درس‌ها بر ای خودت خط‌زمان ترسیم کنی.

درس‌نامه یکی از نوادگان هخامنش، به نام کوروش (کوروش دوم)، که بر انشان حکومت می‌کرد، قبیله‌های پارسی ناراضی از سلطه مادی‌ها را متحد کرد. کوروش، سپس با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ را از میان برداشت و پادشاهی هخامنشیان را بنیان نهاد (پس (۲) مربوط به وقایع قبل از به قدرت رسیدن کوروش است).

پاسخ تشریحی کوروش، مدتی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکر کشی کرد و حکومت لیدی و سایر دولت - شهرهای آن‌جا را شکست داد و شهر ثروتمند سارد، پایتخت لیدی و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد. در نتیجه این فتوحات، حکومت هخامنشیان به ثروت هنگفتی دست یافت و با دولت - شهرهای یونانی همسایه شد.

دام تستی اگه رفتی سراغ (۴)، به این نکته توجه نکردی که بابل بدون جنگ و خونریزی فتح شد، اما فنیقیه (یعنی لبنان امروزی)، اون طرف بابل (مرکز بین‌النهرین) بوده و بعد از فتح بابل، کوروش به اون‌جا رسیده. اگر هم رفتی سراغ (۱)، حواست به این نبوده که عمر کوروش دیگه به فتح مصر قد نداده و پسرش کمبوجیه زحمت این کار رو کشیده.



۱۰۳

تست و پاسخ

کدام گزینه درباره اسکندر مقدونی و جانشین او در ایران (سلوکوس) درست است؟

- ۱) اسکندر پس از فرونشاندن شورش یکی از دولت - شهرهای یونانی، در زمان پادشاهی داریوش سوم، با سپاهی آماده به ایران هجوم آورد.
 - ۲) اسکندر با وجود رشادت‌های سورنا، سردار شجاع ایرانی، شوش پایتخت هخامنشیان را تسخیر کرد و تخت جمشید را به آتش کشید.
 - ۳) بلافاصله پس از مرگ اسکندر، سلوکوس، پادشاهی سلوکیان را در فلات ایران بنیان نهاد و خود را «نیکاتور» به معنای امپراتور نامید.
 - ۴) سلوکوس ابتدا «انطاکیه» را به پایتختی خود برگزید و پس از مدتی آن را به «سلوکیه»، شهری در ساحل غربی رود دجله منتقل کرد.
- (تاریخ دهم - درس ۶ (هنگ‌های دافلی یونان و برآمدن اسکندر مقدونی)، درس ۹ (انطاط و فروپاشی هخامنشیان) و درس ۱۰ (سلوکیان))

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● اسکندر مقدونی، پسر و جانشین فیلیپ که در محیطی نظامی پرورش یافته بود، بسیار شیفته جنگ و فتح سرزمین‌های جدید بود. او پس از آن که شورش یکی از دولت - شهرهای یونانی را فرونشاند، با سپاهی آماده به قلمرو هخامنشیان هجوم آورد. سپاهیان او در چندین نبرد بر سپاه هخامنشی پیروز شدند و مصر، آسیای صغیر، بین‌النهرین و ایران را فتح کردند. اسکندر سپس به هند نیز لشکرکشی کرد و تا رود سند پیش رفت. در نتیجه لشکرکشی‌ها و فتوحات اسکندر، ارتباط و تعامل فرهنگی میان تمدن‌ها و مردمان قلمرو تحت فرمان او بیشتر شد.

پاسخ تشریحی

داریوش سوم، آخرین فرمانروای هخامنشی که مدتی پس از قتل اردشیر سوم بر تخت شاهی نشست، دلیر و جوانمرد بود، اما تدبیر و درایت شاهان نخست هخامنشی را نداشت. در زمان او، اسکندر با سپاهی بسیار قوی، آموزش‌دیده و تشنه قتل و غارت به ایران تاخت. سپاهیان او در سه نبرد (گرانیکوس، ایسوس و گوگمل) بر سپاه هخامنشی پیروز شدند و مصر، آسیای صغیر، بین‌النهرین و ایران را فتح کردند. علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

۲) «سورنا» نادرست و «آریو برزن» درست است.

۳) «چند سال پس از مرگ اسکندر»، یکی از سرداران او به نام سلوکوس، بر بین‌النهرین، بخش‌هایی از آسیای صغیر، سوریه و فلات ایران حاکم شد و سلسله پادشاهی سلوکیان را تشکیل داد. سلوکوس خود را نیکاتور یعنی «فاتح» می‌خواند.

۴) سلوکوس ابتدا شهری را که به نام او «سلوکیه» نامیده شد و در ساحل غربی رود دجله قرار داشت، به عنوان پایتخت برگزید، اما چند سال بعد، پایتخت خود را به شهر «انطاکیه» در شمال سوریه منتقل کرد.

دام تستی

اگر ۲) رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، احتمالاً سورنا (سردار سپاه اشکانیان در جنگ با رومیان) رو با آریو برزن (سردار سپاه اشکانی در جنگ با اسکندر) اشتباه گرفتی و اگر هم رفتی سراغ ۳)، احتمالاً «آگوستوس» (لقب فرد اول در امپراتوری روم باستان) رو با لقب «نیکاتور» به معنای فاتح (لقبی که سلوکوس به خودش داده بود) اشتباه کردی.

۱۰۴

تست و پاسخ

کدام مورد، درباره رویدادهای منسوب به «خسرو انوشیروان» درست است؟

- ۱) با شورش بهرام چوبین به بیژانس گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به سلطنت رسید.
- ۲) در نتیجه اقدامات او، از نفوذ نجبای درجه دوم کاسته و بر قدرت اشراف درجه اول افزوده شد.
- ۳) با برانداختن حکومت لخمیان، باعث شد که مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع بماند.
- ۴) با هدایت او، مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن، به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید.

(تاریخ دهم - درس ۱۰ (تثبیت قدرت ساسانیان و مقابله با پیاپی‌نگردان) و درس ۱۲ (گروه‌ها و طبقات اجتماعی در دوره ساسانیان))

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در کنکورهای گذشته، حداقل یک تست از اقدامات مربوط به پادشاهان و فرمانروایان وجود داشته و احتمالاً در کنکورهای آینده هم وجود خواهد داشت. حالا دیگه خودت حدیث مفصل بخوان از این مجمل!

درس نامه ●● خسرو انوشیروان (پسر و جانشین قباد)، یکی از پادشاهان مشهور ساسانی به شمار می‌رود. این پادشاه برای سامان‌بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد که البته این اصلاحات نتوانست مسائل و مشکلات داخلی حکومت ساسانی را برای همیشه حل کند.



پاسخ تشریحی در پایان دوران فرمانروایی قباد، با هدایت خسرو، پسر و جانشین او، مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن، به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳ درباره «خسرو پرویز» (پسر هرمز) درست‌اند.

۲ در نتیجه اقدامات خسرو انوشیروان، قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه دوم افزوده شد.

دام تستی اگه ۱ یا ۳ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، یعنی «خسرو پرویز» رو با «خسرو انوشیروان» اشتباه گرفتی؛ هر گردی که گردو نیست!

تست و پاسخ ۱۰۵

کدام مورد، درباره روند اسلام آوردن مردم ایران نادرست است؟

۱) در جنگ قادسیه، دسته‌ای از سپاه ساسانیان، مسلمان شدند و به اعراب پیوستند.

۲) عده زیادی از ایرانیان در خلال جنگ‌های ساسانیان با اعراب و فتح ایران، مسلمان شدند.

۳) روند پذیرش اسلام در ایران که در دوران خلافت بنی‌امیه گند بود، در زمان عباسیان شتاب گرفت.

۴) ایران کم‌تر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد، اما اسلام‌پذیری ایرانیان چندین قرن به طول انجامید.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۸ (روند اسلام آوردن مردم ایران))

پاسخ تشریحی شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است. اگرچه بیشتر شهرها و مناطق

ایران در کم‌تر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد، اما روند پذیرش اسلام، چندین قرن به طول انجامید (درستی ۴). از اشاره‌های

کوتاه منابع تاریخی می‌توان فهمید که در خلال فتح ایران، «عده کمی از ایرانیان» به اسلام گرویدند (نادرستی ۲). تعدادی از دهقانان و دیگر

بزرگان محلی و دسته‌هایی از جنگاوران، از جمله گروه‌هایی بودند که در جریان فتح ایران مسلمان شدند؛ برای نمونه، در جنگ قادسیه، دسته‌ای

از سپاه ساسانیان به دین اسلام درآمدند و به اعراب پیوستند (درستی ۱). در دوران خلافت بنی‌امیه، روند پذیرش اسلام در ایران گند بود، اما

به دنبال بهبود موقعیت سیاسی و اجتماعی ایرانیان در عصر خلافت عباسیان، گرایش به اسلام در ایران شتاب گرفت (درستی ۳).

تست و پاسخ ۱۰۶

کدام مورد، درباره نقش و جایگاه ایرانیان در خلافت عباسیان درست است؟

۱) نخستین خلیفه عباسی به کمک یک سردار ایرانی بر تخت خلافت تکیه زد.

۲) مأمون تحت تأثیر خاندان ایرانی برمکی، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.

۳) ایرانیان تا منصب مهم وزارت هم پیش رفتند، هرچند هرگز به مقام فرماندهی سپاه نرسیدند.

۴) بیش از دو قرن، عزل و نصب خلیفه عباسی به میل برخی سلسله‌های ایرانی مسلمان انجام می‌گرفت.

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - درس ۷ (استقرار و تثبیت خلافت عباسیان و نقش و جایگاه ایرانیان در خلافت عباسیان) و درس ۹ (روابط سلسله‌های ایرانی

مسلمانان با خلافت عباسی))

درس‌نامه یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. به همین دلیل، در عصر خلافت عباسیان، ایرانیان در کنار اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار شدند و نقش مهمی را در اداره امور خلافت به عهده گرفتند.

پاسخ تشریحی ابومسلم خراسانی با شکست دادن فرمانروایان اموی و فتح شهرهای مختلف خراسان و برخی نواحی دیگر، وارد کوفه شد و

ابوالعباس سفاح از خاندان عباسی را بر تخت خلافت نشانید. منصور (جانشین سفاح)، ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان

کرده بود، ناجوانمردانه کشت.

نکته علاوه بر ابومسلم، ایرانیان دیگری نیز در دستگاه خلافت عباسیان صاحب نفوذ و قدرت فراوان شدند که بارزترین آن‌ها، خاندان‌های «برمکی» و «سهل» بودند.



علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

- ۲) مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود (فضل بن سهل از خاندان ایرانی سهل) مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.
- ۳) ایرانیان در دستگاه خلافت عباسیان، علاوه بر تصدی منصب مهم وزارت و سایر مناصب دیوانی، در مواردی به فرماندهی سپاه و حکومت بر برخی ولایات منصوب شدند.
- ۴) امیران آل بویه بیش از یک قرن خلافت عباسی را تحت سلطه خود داشتند و عزل و نصب خلیفه به میل آنان انجام می‌گرفت. (فقط حکومت آل بویه این اقتدار رو داشت و اون هم برای مدت کم‌تر از دو قرن)

تست و پاسخ ۱۰۷

کدام گزینه دربارهٔ نظام اداری ایران تا پیش از حملهٔ مغول، درست است؟

- ۱) فرمانروایان غزنوی، دیوان‌سالاران حکومت‌های ایرانی سامانی و آل بویه را به خدمت گرفتند.
- ۲) سلجوقیان به کمک عمیدالملک کندی و خواجه نصیرالدین توسی، نظام اداری را گسترش دادند.
- ۳) در عصر سلجوقی، وزیر از امنیت شغلی زیادی برخوردار بود و سلطان بدون دلیل حق عزل وی را نداشت.
- ۴) در دورهٔ خوارزمشاهیان، قدرت و نقش وزیر به شدت افزایش یافت و بر اختیارات برخی از دیوان‌ها افزوده شد.

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ (نظام اداری در عصر غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان))

پاسخ تشریحی: فرمانروایان غزنوی به خوبی دریافته بودند که برای ادارهٔ قلمرو روبه‌توسعهٔ خود به تشکیلات دیوانی و دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. از همین رو، بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و حتی برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل بویه را به خدمت گرفتند. علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

- ۲) «خواجه نظام‌الملک توسی» درست است.
- ۳) همهٔ دیوان‌های سلجوقی زیر نظر وزیر کار می‌کردند؛ با این حال، وزیر در منصب خود هیچ امنیتی نداشت و آن‌چه سبب تداوم کار وی می‌شد، اراده و خواست سلطان بود.
- ۴) نظام اداری دورهٔ خوارزمشاهی، تداوم نظام اداری سلجوقی بود؛ با این تفاوت که اختیارات برخی دیوان‌ها نسبت به دورهٔ سلجوقی «کم شد»، برخی دیگر تغییر نام یافت و برخی دیوان‌های جدید نیز تشکیل شد. در دورهٔ خوارزمشاهی، قدرت و نقش وزیر نسبت به دورهٔ سلجوقی «به شدت کاهش یافت» و حتی در مواردی منصب وزیر حذف شد.

تست و پاسخ ۱۰۸

در کدام موارد، توصیف درستی از اوضاع هنر و معماری در عصر مغول - تیموری ارائه شده است؟

- الف) هنر نگارگری بیشتر در کتاب‌آرایی متون ادبی و کتاب‌های تاریخی، پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد.
- ب) ایلخانان مغول از مشوقان پدیدآوردن شاهنامهٔ مصور بودند که فاخرترین نمونهٔ تیموری آن، شاهنامهٔ دموت است.
- ج) معماری ایرانی که در دورهٔ فرمانروایی تیمور به اوج شکوفایی خود رسیده بود، در زمان جانشینان او با افول مواجه شد.
- د) مهم‌ترین ویژگی معماری، ایجاد بناهای عظیم، ساختن گنبدها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزیین بناها با گچ‌بری و کاشی‌کاری بود.

۱) ج - الف ۲) د - ب ۳) ب - ج ۴) الف - د

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ یازدهم - درس ۱۲ (هنر و معماری در عصر مغول - تیموری))

درس‌نامه: قلمرو پهناوری که مغول‌ها در بخش وسیعی از آسیا از چین تا دریای مدیترانه فتح کردند، دارای پیشینهٔ فرهنگی و هنری عظیم و پیشرفته‌ای بود. در نتیجهٔ فتوحات مغول، تجارب و سنت‌های هنری و هنرمندان سرزمین‌های فتح‌شده با یکدیگر پیوند خوردند و زمینهٔ مناسبی برای شکوفایی هنر در دوران ایلخانان و تیموریان فراهم شد.



پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

در عصر ایلخانان، هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود، بیشتر در کتاب‌آرایی و مصوّر ساختن کتاب‌های تاریخی و متون ادبی و نیز کتاب‌های پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد. (درستی عبارت «الف»)

ایلخانان مغول از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصوّر به شمار می‌روند که نمونه‌ی باقی‌مانده‌ی آن، شاهنامه‌ی مشهور به دموست است. (نادرستی عبارت «ب»)

نکته فاخرترین نمونه‌ی شاهنامه‌ی مصوّر شده در عصر تیموری، «شاهنامه‌ی بایسنقری» است که به دستور شاهزاده بایسنقر، پسر شاهرخ، خوشنویسی و مصوّر شد.

معماری ایرانی در دوره جانشینان تیمور، به‌ویژه در عصر شاهرخ و همسرش گوهرشاد بیگم، به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت. (نادرستی عبارت «ج»)

ویژگی مهم معماری دوره‌ی مغول - تیموری، ایجاد بناهای عظیم، ساختن گنبدها، طاق‌ها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزیین ساختمان‌ها با گچ‌بری و کاشی‌کاری به شیوه‌های گوناگون بود. (درستی عبارت «د»)

تست و پاسخ ۱۰۹

در زمان زمامداری کدام پادشاه صفوی، اختلاف و درگیری میان اهل قلم و اهل شمشیر افزایش یافت؟

- (۱) شاه صفی
- (۲) شاه سلیمان
- (۳) شاه عباس دوم
- (۴) شاه سلطان حسین

(تاریخ یازدهم - درس ۱۳ (دوران ضعف و انحطاط صفویان))

پاسخ: گزینه ۴

درس‌نامه با به تخت نشستن شاه سلیمان، روند انحطاط و زوال صفویان شدت گرفت. این پادشاه با امور و اصول کشورداری بیگانه بود و در زمان او اعضای حرم‌سرا نفوذ زیادی داشتند و در اداره‌ی امور حکومت دخالت می‌کردند. در نتیجه نفوذ و دخالت حرم‌سرا بود که شاهزاده‌ی بی‌کفایت و بی‌لیاقتی همچون حسین میرزا به عنوان جانشین شاه سلیمان انتخاب شد. در دوران شاه سلطان حسین، حکومت صفوی به نهایت ضعف و انحطاط رسید.

پاسخ تشریحی در دوران شاه سلطان حسین، اختلاف و درگیری میان مقام‌های کشوری (اهل قلم) و لشکری (اهل شمشیر) افزایش یافت و اداره‌ی امور حکومت با بی‌نظمی و اخلاص مواجه شد.

دام‌تستی درسته که شاه صفی هم بی‌کفایت بود و هم قندهار رو از دست داد و هم دستور قتل سردار باکفایتی چون امام‌قلی (حاکم فارس) رو صادر کرد؛ اما اوج اختلافات داخلی صفویان در زمان شاه سلطان حسین رقم خورد.

تست و پاسخ ۱۱۰

در آستانه‌ی پیروزی نهضت مشروطه، تجمع مردم در مسجد شاه به چه دلیلی شکل گرفت و سرکوب این اعتراض منجر به کدام نتیجه شد؟

- (۱) سفر سوم مظفرالدین‌شاه به اروپا - ایجاد انجمن‌های مخفی مبارزه
- (۲) احداث بانک استقراضی روس در محل یک قبرستان متروکه - مهاجرت کبری
- (۳) فلک‌شدن بازرگانان به بهانه‌ی گرانی قند - تحصن علما و روحانیون در حرم حضرت عبدالعظیم
- (۴) اعلام حکومت نظامی در تهران توسط عین‌الدوله - بست‌نشینی عدالت‌خواهان در باغ سفارت انگلیس

(تاریخ دوازدهم - درس ۵ (آغاز حرکت مردم علیه استبداد و پیروزی نهضت مشروطه))

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره وقایع منجر به انقلاب مشروطه، یکی از مهم‌ترین مباحث درس تاریخ دوازدهم که لازمه‌ی هم‌ترتیب اون وقایع رو خوب به خاطر بسپاری و هم نتیجه‌ای که از هر کدام از اون‌ها حاصل شده.



درس نامه... محرم سال ۱۳۲۳ ق (فروردین ۱۲۸۴ ش)، مناسب‌ترین فرصت را برای اعتراض‌های مردمی فراهم کرد. روحانیون با استفاده از حضور مردم در مراسم عزاداری امام حسین (ع)، ضمن تکیه بر جنبه ستم‌ستیزی قیام آن حضرت، پیام عدالت‌خواهی را بین مردم تبلیغ می‌کردند. از این تاریخ تا ۱۴ جمادی الثانی ۱۳۲۴ ق (۱۴ مرداد ۱۲۸۵ ش) سلسله حوادثی رخ داد که سرانجام به پیروزی نهضت مشروطه انجامید. مهم‌ترین این وقایع عبارت بودند از:

(۱) ماجرای نوز بلژیکی (۲) ناراضی‌های مردم ایالت‌ها (مانند ماجرای شلاق خوردن سه تن از علمای کرمان که برای مقابله با فرقه ساختگی شیخیه قیام کرده بودند). (۳) ماجرای احداث بانک استقراضی روس در محل یک قبرستان متروک (۴) فلک‌شدن بازرگانان به بهانه گرانی قند در نتیجه جنگ روسیه و ژاپن (۵) مهاجرت صغری به حرم حضرت عبدالعظیم (۶) مهاجرت کبری به حرم حضرت معصومه در قم.

پاسخ تشریحی در دوران قاجاریه، برخی از کالاهای مورد نیاز مردم مانند نفت، کبریت و قند از روسیه وارد می‌شد. در اثر جنگ روس و ژاپن، نرخ قند افزایش یافت و شعله‌های اعتراض مردم را برافروخت. به دنبال خشم عمومی از گرانی‌ها، در مسجد شاه، مجلسی بزرگ برپا شد. با توطئه امام جمعه درباری و عوامل او که پشتیبان نظام استبدادی بودند، این تجمع به تشنج کشیده شد و مأموران با چوب و چماق به جان مردم افتادند. در پی این حادثه، اجتماع‌های بزرگی در منزل‌های علما برپا شد. به پیشنهاد آیت‌الله طباطبایی، روحانیون و مردم، با حالت اعتراض تهران را ترک و در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند (مهاجرت صغری). در کتاب درسی به مطلب فوق، ذیل عنوان «فلک‌شدن بازرگانان» اشاره شده است.

تست و پاسخ

شکست عثمانی از نیروهای متفق در جریان جنگ جهانی اول، چه تأثیری بر اوضاع داخلی ایران گذاشت؟

- (۱) مجلس شورای ملی تعطیل و مشروطه تضعیف شد.
- (۲) دولت موقت ملی فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.
- (۳) عشایر عرب خوزستان در نبرد جهاد غیورانه با متفقین جنگیدند.
- (۴) با نقض بی‌طرفی ایران، کشور ما به دو نیمه شمالی و جنوبی تقسیم شد.

(تاریخ دوازدهم - درس ۶ (اشغال نظامی ایران در جنگ جهانی اول))

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه... دولت ایران پس از شروع جنگ جهانی اول، اعلام بی‌طرفی کرد، اما کشورهای درگیر در جنگ، به خصوص انگلستان و روسیه، به بهانه‌های مختلفی آن را نقض کردند. انگلستان گروهی از افسران انگلیسی و مزدوران هندی را به ایران فرستاد و در بخش‌های جنوبی میهن ما، نیروی پلیس جنوب را تشکیل داد. نظامیان روسی نیز، بخش وسیعی از نیمه شمالی کشورمان را که براساس معاهده ۱۹۰۷، منطقه تحت نفوذ روسیه شناخته می‌شد، اشغال کردند. روسیه و انگلستان سپس در قرارداد ۱۹۱۵ ایران را به دو قسمت تقسیم کردند. با شروع جنگ بزرگ، ارتش عثمانی نیز مناطقی از غرب کشور ما را اشغال کرد و با نیروهای اتفاق مثلث درگیر شد.

پاسخ تشریحی با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از ملیون شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت‌های مذهبی، به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند، اما به دنبال شکست سپاه عثمانی از نیروهای اتفاق مثلث، دولت موقت فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.

دام‌تستی ۱، نتیجه کلی اشغال ایران در جریان جنگ جهانی اول توسط روسیه و انگلستان بود، نه پیامد شکست عثمانی در این جنگ.

تست و پاسخ

کدام مورد از نتایج مهم کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود؟

- (۱) زاهدی نخست‌وزیر شد و اعلام حکومت نظامی کرد.
- (۲) آشوب‌های خیابانی و جنگ روانی علیه مصدق تشدید شد.
- (۳) آیت‌الله کاشانی اعلام جهاد نمود و مردم را به ادامه مبارزه فراخواند.
- (۴) همکاری و اتحاد رهبران نهضت ملی‌شدن نفت به تفرقه و دشمنی تبدیل شد.

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ دوازدهم - درس ۹ (کودتای ۲۸ مرداد))



درس نامه ● طراحی کودتای ۲۸ مرداد، حاصل توافق آمریکا و انگلیس بود. این دو کشور در اواخر سال ۱۳۳۱ درباره سرنگونی دولت مصدق و انتصاب سرلشکر فضل‌الله زاهدی به نخست‌وزیری به توافق رسیدند. براساس طرح مشترک انگلیس و آمریکا، ایجاد آشوب‌های خیابانی در ایران و به راه انداختن جنگ روانی علیه مصدق در مطبوعات، در دستور کار شبکه جاسوسی دو کشور قرار گرفت. علاوه بر آن، طراحان کودتا از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را که در پذیرش کودتا تردید داشت، متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند. با ورود مأمور ویژه سیا (کرمیت روزولت) به ایران در اواسط تیر ۱۳۳۲ و ملاقات او با زاهدی، زمینه اجرای کودتا فراهم شد.

پاسخ تشریحی پس از موفقیت کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، زاهدی نخست‌وزیر شد و اعلام حکومت نظامی کرد. دکتر مصدق و تعدادی از همکاران و یاران نزدیکش دستگیر و سپس محاکمه شدند. احزاب و گروه‌های سیاسی و روزنامه‌های مخالف، غیرقانونی اعلام شدند و منحل گردیدند.

دام تستی اگه هر کدام از گزینه‌های دیگه رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کرده باشی، یعنی وقایع قبل و بعد از کودتا رو با هم قاتی کردی.

تست و پاسخ ۱۱۳

کدام مورد، درباره فرجام عمر سیاسی حاجعلی رزم‌آرا و جمشید آموزگار، از نخست‌وزیران دوره پهلوی دوم، درست است؟

- (۱) هر دو به دست جوانان انقلابی ترور شدند.
- (۲) هر دو توسط محمدرضا شاه از سمت خود برکنار شدند.
- (۳) اولی، از سوی مخالفان ترور شد و دومی، توسط شاه از سمت خود برکنار شد.
- (۴) اولی، از سمت خود برکنار شد و دومی، در نتیجه اعتراضات مردمی مجبور به استعفا شد.

پاسخ: گزینه ۳ (تاریخ دوازدهم - درس ۹ (مبارزه برای ملی‌کردن نفت و تصویب قانون ملی‌شدن صنعت نفت) و درس ۱۰ (آغاز انقلاب اسلامی))

مشاوره نخست‌وزیران زمان سلطنت محمدرضا شاه، ترتیب روی کار آمدن و برکناری اون‌ها و همچنین، اقداماتی که به اون‌ها منسوبه یا وقایعی که در زمان نخست‌وزیری اون‌ها رخ داده، یکی از مباحث مهم تاریخ دوازدهم؛ پس خوب به خاطر بسپار شون.

درس نامه ● مهم‌ترین نخست‌وزیران محمدرضا شاه که در کتاب درسی به اون‌ها اشاره شده، به ترتیب روی کار آمدن عبارت بودند از: ... ← سپهبد حاجعلی رزم‌آرا (از مخالفان ملی‌شدن نفت) ← ... ← محمد مصدق (از موافقان ملی‌شدن نفت) ← احمد قوام ← محمد مصدق ← فضل‌الله زاهدی (از مجریان کودتای ۲۸ مرداد) ← ... ← علی امینی ← امیر اسدالله علم (مأمور اجرای اصلاحات آمریکایی در ایران) ← حسنعلی منصور (به دست محمد بخارایی ترور شد) ← امیرعباس هویدا ← جمشید آموزگار (مأمور اجرای فضای باز سیاسی در ایران و اعلام‌کننده حکومت نظامی در اصفهان) ← جعفر شریف امامی (مطرح‌کننده شعار آشتی ملی) ← ارتشبد غلامرضا ازهاری ← شاپور بختیار (عضو جبهه ملی)

پاسخ تشریحی سپهبد حاجعلی رزم‌آرا، در مقام نخست‌وزیر، از سیاست انگلستان جانبداری می‌کرد و با ملی‌شدن صنعت نفت به شدت مخالف بود. پس از ترور رزم‌آرا به دست خلیل طهماسبی (از اعضای جمعیت فداییان خلق)، مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی‌شدن صنعت نفت برداشته شد. با گسترش قیام مردم، جمشید آموزگار در مرداد ۱۳۵۷ در اصفهان حکومت نظامی برقرار کرد، اما این تدبیر ثمری نداشت؛ در نتیجه شاه مجبور شد آموزگار را برکنار کند و جعفر شریف امامی را با شعار «آشتی ملی» به نخست‌وزیری بگمارد.

دام تستی اگه ۱ رو انتخاب کردی، احتمالاً جمشید آموزگار رو با حسنعلی منصور (که به دست محمد بخارایی ترور شد) اشتباه گرفتی.



تست و پاسخ ۱۱۴

کدام گزینه در ارتباط با کشت پلانتیشن طی سالیان متمادی نادرست است؟

- (۱) انسان با درک توان‌های محیط و استفاده از منابع برای رفع نیازها از این نوع کشت استفاده می‌کند.
- (۲) این نوع از کشاورزی نتیجه نگاه سودجویانه انسان برای رسیدن به خواسته‌هایش بدون درک توان محیط می‌باشد.
- (۳) این نوع از عملکرد انسان، تعادل محیط را بر هم می‌زند و در نهایت خطر فرسایش و ضعیف‌شدن خاک را افزایش می‌دهد.
- (۴) به دلیل این‌که مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند، اغلب صاحبان پلانتیشن‌ها، از شرکت‌های چندملیتی هستند.

پاسخ: گزینه ۱

(مغرافیای دهم - درس ۱- مفاهیم اساسی در دانش مغرافیا/مغرافیای یازدهم - درس ۷- نواحی عمده کشاورزی در جهان)

درس‌نامه ●● محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید. از آن‌جا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند؛ بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست. در ضمن در نظر داشته باشید که انسان دو رویکرد نسبت به محیط دارد: (۱) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها (۲) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها! از سوی دیگر پلانتیشن عبارت است از زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. مزارع محصولات خاص، در نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند. از نظر کارشناسان محیط زیست، در کشت تک‌محصولی، به دلیل این‌که در مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف‌شدن خاک زیاد است. به علاوه استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع نیز، به محیط زیست این نواحی آسیب می‌رساند.

پاسخ تشریحی

کشت تخصصی تک‌محصولی (پلانتیشن) طی سالیان متمادی موجب فرسایش خاک و آسیب به محیط طبیعی می‌شود؛ بنابراین توان‌های محیط در نظر گرفته نشده است و این فعالیت‌ها صرفاً جهت رفع نیاز و کسب سود صورت می‌گیرد.

تست و پاسخ ۱۱۵

در کدام یک از دوره‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌های کشورمان شکل نهایی یافته و کدام عبارت در ارتباط با این دوره صحیح است؟

- (۱) کواترنر - به دوره ابتدایی زمین‌شناسی گفته می‌شود و سرزمین‌های پست در این دوره شکل گرفته است.
- (۲) کواترنر - طی آن دوره‌های یخچالی و بین یخچالی، دوره‌های بارانی و خشک به وقوع پیوسته است.
- (۳) مزوزوئیک - گسترش زندگی انسان و شهرنشینی باعث تغییرات زیادی در ناهمواری‌ها در این دوره شده است.
- (۴) مزوزوئیک - تقریباً ۲/۵ میلیون سال اخیر را در بر می‌گیرد و آثار زیادی بر ناهمواری‌ها بر جای گذاشته است.

پاسخ: گزینه ۲

(مغرافیای دهم - درس ۴- پیدایش ناهمواری‌های ایران)

درس‌نامه ●● طی دوران‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌ها به وجود آمده است. ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و از آن پس تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند. این عوامل (آب روان، باد، اختلاف دما و یخچال‌ها) به همراه عملکرد انسان که با بهره‌برداری‌های گوناگون خود از محیط، سرعت تغییرات را افزایش داده است، موجب تغییر شکل ناهمواری‌های ایران شده است.

پاسخ تشریحی

طی دوره کواترنر ناهمواری‌های ایران شکل نهایی یافته است. دوره کواترنر به دوره انتهایی زمان‌های زمین‌شناسی گفته می‌شود که تقریباً ۲/۵ میلیون سال اخیر را در بر می‌گیرد و طی آن دوره‌های یخچالی و بین یخچالی، دوره‌های بارانی و خشک به وقوع پیوسته و آثار زیادی بر ناهمواری‌ها بر جای گذاشته است. گسترش زندگی انسان و شهرنشینی هم باعث تغییرات زیادی در ناهمواری‌ها طی این دوره شده است.



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیال سبز

جغرافیا

تست و پاسخ ۱۱۶

باتوجه به اطلاعات داده شده در جدول، رشد مطلق جمعیت کدام است؟

۴,۹۵۴,۰۰۰	جمعیت
۶۳۰,۳۴۵	میزان مرگ و میر
۲,۰۲۰,۰۰۰	میزان موالید
۱۸۲,۱۳۰	میزان خروج مهاجران
۴۱۲,۱۱۰	میزان ورود مهاجران

(۱) ۳۵ درصد

(۲) ۲۶ درصد

(۳) ۲۴/۳ درصد

(۴) ۳۲/۶ درصد

پاسخ: گزینه ۴

(مغرافیای دهم - درس ۷ - رشد جمعیت)

مشاوره توی جغرافیا یکی از مباحثی که ممکنه ازت وقت بگیره، محاسبه همین رشد مطلق جمعیت و رشد طبیعی جمعیت و ... است. باید سریع فرمول رو تو ذهنت بیاری تا بتونی به پاسخ برسی.

درس نامه نکته مهم در رشد جمعیت، این است که نه تنها عامل طبیعی زاد و ولد در آن نقش دارد؛ بلکه مهاجرت از عوامل تأثیرگذار بر رشد جمعیت کشورها به شمار می رود. موالید و مرگ و میر، رشد طبیعی جمعیت را نشان می دهد که اگر مهاجرت را به آن اضافه یا از آن کم کنیم، رشد مطلق جمعیت را به دست خواهیم آورد.

پاسخ تشریحی

$$۱۰۰ \times \left(\frac{\text{مهاجران خارج شده} - \text{میزان مرگ و میر}}{\text{کل جمعیت}} - \frac{\text{مهاجران وارد شده} + \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}} \right) = \text{رشد مطلق جمعیت}$$

$$\text{رشد مطلق جمعیت} = \frac{(۲,۰۲۰,۰۰۰ + ۴۱۲,۱۱۰) - (۶۳۰,۳۴۵ + ۱۸۲,۱۳۰)}{۴,۹۵۴,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۳۲/۶$$

تست و پاسخ ۱۱۷

چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

(الف) مبادله پایاپای، ساده ترین شکل تجارت انسان است و در گذشته، امور تجاری از این طریق و در مکان های مشخصی انجام می گرفت.

(ب) امروزه تجارت شکل جهانی به خود گرفته است و یکی از راه های مهم تولید ثروت برای کشورها است.

(ج) ایران به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه، عبور جاده ابریشم و راه ادویه از نظر تجارت قدمت دارد.

(د) تجارت الکترونیک امروزه، بخش وسیعی از انتقال کالا و خدمات را بر عهده گرفته است.

(ه) عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر و افزایش هزینه ها، از معایب تجارت الکترونیک است.

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

پاسخ: گزینه ۲

(مغرافیای دهم - درس ۱۰ - توان های اقتصادی ایران (خدمات))

مشاوره این سؤال یه جورایی هشداره واست! می دونی چرا؟ چون بهت می گه که باید کتاب جغرافیا رو از بر باشی و فکر نکنی چون شیوه نامه کنکور گفته از جدول و عکس سؤال نمیداد، تو هم بی خیالشون بشی. چون قسمت ده در این سؤال از جدول فعالیت صفحه ۹۷ کتاب دهم مطرح شده؛ پس خوب حواستو جمع کن.

درس نامه انسان از ابتدای خلقت تاکنون روش های تجاری متفاوتی را تجربه کرده است. ساده ترین شکل تجارت انسان همان شیوه مبادله کالا به کالا (پایاپای) است. با گذشت زمان تجارت از صورت ساده خارج شده و شکل جهانی به خود گرفته است، به طوری که امروزه تجارت یکی از راه های مهم تولید ثروت برای کشورهاست. در گذشته انجام امور تجاری در مکان های مشخص مانند بازار و مؤسسات خرده فروشی و عمده فروشی انجام می گرفت. امروزه تجارت الکترونیک بخشی وسیعی از انتقال کالا و خدمات را بر عهده گرفته است. استفاده گسترده از اینترنت، امکان خرید و فروش سریع را به مقدار زیاد تسهیل کرده است.



نکته

معایب تجارت الکترونیک	محاسن تجارت الکترونیک
عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر	کاهش هزینه‌ها صرفه‌جویی در وقت

پاسخ تشریحی فقط عبارت «ه» نادرست است؛ عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر از معایب تجارت الکترونیک است، اما کاهش هزینه‌ها از محاسن تجارت الکترونیک به شمار می‌رود.

تست و پاسخ ۱۱۸

تصویر زیر، پوشش گیاهی از صحرای بزرگ آفریقا به سمت جنگل‌های بارانی استوایی را نشان می‌دهد. به ترتیب از چپ به راست چه نوع پوشش گیاهی در این منطقه به چشم می‌خورد؟

صورت سؤال مربوط به کانون ناحیه است. از ناحیه ساوان هر چه به سمت مرزهای آن برویم، از وحدت و ویژگی‌های ناحیه کاسته می‌شود



- ۱) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده - ساوان متراکم - نیمه‌بیابانی - بیابانی
- ۲) ساوان متراکم - جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده - بیابانی - نیمه‌بیابانی
- ۳) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان متراکم - ساوان پراکنده - نیمه‌بیابانی - بیابانی
- ۴) ساوان متراکم - ساوان پراکنده - جنگل‌های بارانی استوایی - بیابانی - نیمه‌بیابانی

(پغرافیا یازدهم - درس ۲ - کانون و مرزهای ناحیه)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره سؤال تصویری! تو این سؤال‌های تصویری باید دوتا کار انجام بدی؛ اول این‌که ببینی از تصویر چی می‌فهمی و دوم این‌که ببینی گزینه‌ها چه کمکی به تو می‌کنن.

درس‌نامه هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. معمولاً هر چه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردند.

پاسخ تشریحی ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است. هر چه به سمت بیابان صحرای پیش می‌رویم، بارندگی کم‌تر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنگ‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری، که از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است، تبدیل می‌گردند. این مراتع در حاشیه صحرای به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند؛ بنابراین طبق تصویر، از سمت چپ به راست داریم: جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان متراکم - ساوان پراکنده - نیمه‌بیابانی - بیابانی.

تست و پاسخ ۱۱۹

کدام گزینه درباره روند گردش عمومی هوا در مناطق استوایی درست است؟

علت بارش در مناطق استوایی

- ۱) سردشدن هوا ← صعودکردن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران
- ۲) صعودکردن هوا ← سردشدن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران
- ۳) صعودکردن هوا ← سردشدن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران و برف
- ۴) سردشدن هوا ← صعودکردن هوا ← فروریختن رطوبت به صورت باران و برف

(پغرافیا یازدهم - درس ۳ - علت پدید آمدن نواهی مختلف آب‌وهوایی)

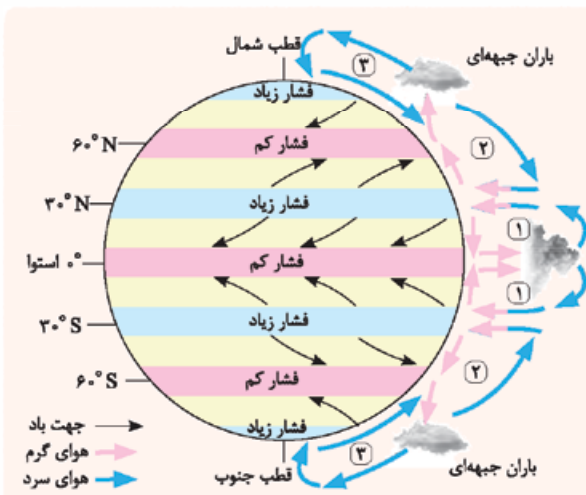
پاسخ: گزینه ۲



پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیال سبز

جغرافیا

مشاوره برای پاسخ به این سؤال کافیست متن کتاب درسی رو خوب خونده باشی! فلش‌ها تو رو نباید از چیزی بترسونه، فقط اونا کارشون اینه پیوند بین مطلب رو بهت نشون بدن.



درس‌نامه ●● پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب‌وهوای نواحی است. در ناحیه استوا به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود. قطب‌ها به عکس، به دلیل سردی فوق‌العاده هوا مراکز پرفشار هستند، اما در بین این دو ناحیه، دو مرکز کم‌فشار و پرفشار دیگر مشاهده می‌کنیم که بر اثر صعود و نزول هوا ایجاد شده‌اند.

پاسخ تشریحی در ناحیه استوایی (حاره‌ای) از استوا تا مدارات بیست‌وسه درجه و بیست‌وهفت دقیقه (۲۳° ۲۷') شمالی و جنوبی، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد. در مناطق استوایی هر روز عصر باران‌های تند و رعدوبرق مشاهده می‌شود. هوای سردشده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود.

تست و پاسخ ۱۲۰

هدف از ایجاد سازمان اوپک توسط برخی کشورهای متحد چیست و اقتصاد این کشورها مبتنی بر کدام مورد است؟

اگر می‌خواهید لب‌کلام سؤال را بدانید، این است که کشورهایی که اقتصادشان مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام است، چه می‌کنند؟

- ۱) جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی - تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی
- ۲) بهبود شرایط توسعه اقتصادی پایدار کشورهای عضو - تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی

- ۳) جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار - تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته
- ۴) بهبود شرایط توسعه اقتصادی پایدار کشورهای عضو - تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته

(جغرافیای یازدهم - درس ۸ - انواع نواحی از نظر مبادلات تباری جهانی)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره ببین بایه سؤال ترکیبی از یه مبحث مواجهه! اول باید بشناسی که کلاً تو دنیا، کشورها از نظر نوع تجارت و فعالیت اقتصادی‌شان چگونه هستند، در وهله دوم باید بلد باشی که این کشورها بر ای تأمین اقتصادشون، با توجه به فعالیت‌هاشون، چی کار می‌کنن!

درس‌نامه ●● به طور کلی، در نتیجه فرایندی که تاکنون در اقتصاد جهانی طی شده است، نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند:

- ۱) کشورهایی که اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است.
 - ۲) کشورهایی که اقتصاد و درآمد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته و نوین است.
- اقتصاد کشورهای گروه اول در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی، آسیب‌پذیری زیادی دارد و کاهش قیمت خرید محصولات آن‌ها می‌تواند شوک‌های عظیمی به اقتصادشان وارد کند. در این نوع اقتصاد، حمایت از بخش‌های تولیدی داخلی ضعیف است و واردات گسترش زیادی دارد.



پاسخ تشریحی در بین کشورهای صادرکننده مواد خام و منابع انرژی، برخی کشورهای صادرکننده نفت و گاز برای دفاع از منافع خود و جلوگیری از آسیب پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی، با یکدیگر متحد شده و سازمان «اوپک» را به وجود آورده اند. اقتصاد این کشورها مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است.

تست و پاسخ ۱۲۱

تفاوت آب های داخلی و دریای سرزمینی در این مورد است که

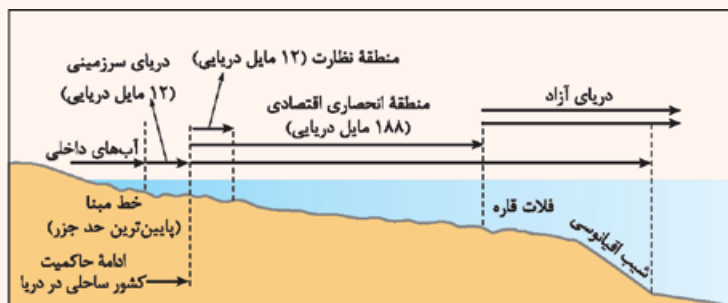
- ۱) آب های داخلی پشت خط مبنا را شامل می شود، اما دریای سرزمینی پایین ترین حد جزر و بالاترین حد مد در دریاست
- ۲) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور و ساحلی دریا است، ولی آب های داخلی منطبق بر خط مرزی آب های آزاد است
- ۳) دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب های داخلی آب های پشت خط مبنا هستند
- ۴) آب های داخلی برای سایر کشورها حق عبور و مرور را فراهم می کنند، ولی دریای سرزمینی به نوعی منطقه انحصاری است

پاسخ: گزینه ۳

(پغرافیای یازدهم - درس ۱۰ - انواع مرز)

مشاوره سؤال هایی که از شباهت یا تفاوت میان دو مورد رو می خواد یه خورده چالش برانگیزن؛ چرا؟ چون تو باید مفهوم هر دو مورد رو بلد باشی و کمی هم از استدلال و عقلیت کمک بگیری تا بفهمی وجه شباهت یا تفاوت میونشون چیه!

درس نامه بیشتر کشورهای جهان و از جمله کشور ما به علت مجاورت با یک یا چند دریا، مرزهای دریایی دارند. معمولاً تعیین مرزهای دریایی بین کشورها کار آسانی نیست. برای تعیین مرز دریایی، ابتدا خط مبنا را تعیین می کنند. خط مبنا پایین ترین حد جزر در دریا است. به آب های پشت خط مبنا (به طرف ساحل) آب های داخلی می گویند که کشور مجاور دریا مالک آن ها است. از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی، دریای سرزمینی نامیده می شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریا است، اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.



پاسخ تشریحی دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب های داخلی، آب های پشت خط مبنا را شامل می شوند.

تست و پاسخ ۱۲۲

با توجه به انواع فعالیت های اقتصادی، بیشتر ساکنان شهرها در کدام بخش ها فعال اند؟

- ۱) نوع اول - نوع دوم
- ۲) نوع سوم - نوع دوم
- ۳) نوع اول - نوع سوم
- ۴) نوع سوم - نوع چهارم

پاسخ: گزینه ۲

(پغرافیای یازدهم - درس ۷ - طبقه بندی فعالیت های اقتصادی / پغرافیای دوازدهم - درس ۱ - تفاوت های شهر و روستا)

مشاوره اول باید بدونی هر کدام از فعالیت های اقتصادی نوع اول تا چهارم شامل چی می شه، بعد بری سراغ متن کتاب و منطق خودت و بگی که تو شهر کدام این فعالیت ها وجود داره؟



درس نامه ●● فعالیت‌های اقتصادی عبارت‌اند از:

فعالیت نوع اول: فعالیت‌هایی است که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی و

فعالیت نوع دوم: شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. (صنعت)

فعالیت نوع سوم: به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی و (خدمات)

فعالیت نوع چهارم: بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و ... است.

● نسبت اشتغال در فعالیت‌های چهارگانه در کشورها و نواحی مختلف جهان متفاوت است.

نکته مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت‌های اقتصادی آن‌ها است. در شهرها بیشتر مردم در بخش‌های صنعتی و خدماتی مشغول به کارند.

پاسخ تشریحی مردمی که در شهر زندگی می‌کنند، اغلب در فعالیت‌های نوع دوم (صنعت) و یا فعالیت‌های نوع سوم (خدمات) مشغول به کار هستند.

تست و پاسخ ۱۳۳

در راستای برنامه‌های مربوط به توسعه روستایی در ایران، هر یک از فعالیت‌های زیر، از وظایف کدام نهاد است؟

- اجرای طرح‌های هادی روستایی
- نظارت بر اجرای طرح‌های عمرانی روستایی
- خودبسندگی کشاورزی

۱) جهاد سازندگی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - شوراهای اسلامی روستا

۲) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - جهاد سازندگی

۳) جهاد سازندگی - دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستا - جهاد سازندگی

۴) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستا - شوراهای اسلامی روستا

(بفرمایید دوازدهم - درس ۲ - توسعه روستایی در ایران، نهادهای مدیریت شهر و روستا در ایران)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

در سال ۱۳۵۸ جهاد سازندگی با هدف رسیدگی به مناطق محروم و استقلال کشور و خودبسندگی کشاورزی تشکیل شد و فعالیت‌های زیادی در روستاها انجام داد که از آن جمله می‌توان به ایجاد شبکه‌های آب آشامیدنی و برق، خدمات بهداشتی، آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای به روستاییان، ایجاد و توسعه راه‌های روستایی و لایروبی و نگهداری قنات‌ها اشاره کرد.	جهاد سازندگی
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی از جمله نهادهایی بود که در سال ۱۳۵۸ با هدف تأمین مسکن محرومان، به‌ویژه روستاییان، تشکیل شد. تهیه و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
وظیفه هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را بر عهده دارد و هم‌زمان بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی نظارت می‌کند.	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
برنامه‌ریزی و مدیریت روستاها را بر عهده دارد.	دهیاری و شوراهای اسلامی روستا



تست و پاسخ ۱۲۴

احداث خط آهن به کدام مورد نیاز دارد و این مسئله بیانگر کدامیک از حالت‌های موجود رابطه میان انسان و محیط است؟

- (۱) سطح هموار - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد؛ مانند استفاده از صفحه‌های خورشیدی.
- (۲) ارتفاع زیاد - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد؛ مانند ساخت بازارهای شناور در بانکوک.
- (۳) ارتفاع زیاد - فعالیت انسان‌ها به نواحی شکل می‌دهد؛ مانند ساخت بازارهای شناور در بانکوک.
- (۴) سطح هموار - فعالیت انسان‌ها به نواحی شکل می‌دهد؛ مانند استفاده از صفحه‌های خورشیدی.

پاسخ: گزینه ۱

(مغرافیای یازدهم - درس ۲ - انسان و ناهیه / مغرافیای دوازدهم - درس ۳ - حمل و نقل ریلی)

درس‌نامه حمل و نقل ریلی یکی از مهم‌ترین شیوه‌های حمل کالا و مسافر در جهان است که برخلاف جاده‌ها، به زمین‌های هموار نیاز دارد و هزینه احداث خطوط آهن به‌ویژه در نواحی دارای موانع و پستی و بلندی و همچنین تولید یا خرید واگن‌ها و لوکوموتیوها زیاد است. از سوی دیگر، انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند؛ با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. محدودیت‌ها و موانع طبیعی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

در واقع هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند. به کارگیری ماشین برف‌روبی برای پاکسازی جاده‌ها، احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی، استفاده از صفحه‌های خورشیدی و ... نمونه‌هایی از این تأثیرگذاری است.

پاسخ تشریحی

احداث خطوط ریلی به زمین هموار نیاز دارد. احداث تونل و پل برای عبور قطار، نشان‌دهنده این است که: «نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد».

تست و پاسخ ۱۲۵

کدام دامنه‌ها استعداد زمین‌لغزش بیشتری دارند؟

- (۱) دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۲) دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم کمی از رسوبات فرسایش‌یافته و پیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۳) دامنه‌هایی که شیب کمی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.
- (۴) دامنه‌هایی که شیب کمی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و پیوسته سطح دامنه را پوشانده باشد.

پاسخ: گزینه ۱

(مغرافیای دوازدهم - درس ۵ - زمین‌لغزش)

درس‌نامه در دامنه‌ها و نواحی پایکوهی، سنگ‌ها و موادی که بر اثر فرسایش تخریب شده‌اند؛ تحت تأثیر نیروی جاذبه زمین به سمت پایین حرکت می‌کنند که به آن حرکت دامنه‌ای گفته می‌شود. حرکات دامنه‌ای انواع مختلفی دارد. ریزش، خزش، جریان گلی و زمین‌لغزش چهار گروه اصلی حرکت‌های دامنه‌ای را تشکیل می‌دهند. مهم‌ترین و خسارت‌بارترین حرکات دامنه‌ای، زمین‌لغزش است. زمین‌لغزش در دامنه‌های نسبتاً پُرشیب اتفاق می‌افتد و طی آن حجم عظیمی از مواد به طرف پایین جابه‌جا می‌شود. در این حرکت، تخته‌سنگ‌ها، ماسه و گل‌ولای یا ترکیبی از این مواد تحت تأثیر نیروی جاذبه به سمت پایین دامنه می‌لغزند.

پاسخ تشریحی

دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح آن‌ها را پوشانده است، برای لغزش مستعدترند.



تست و پاسخ ۱۲۶

کدام گزینه به «کاربرد بودن منطق» اشاره ندارد؟

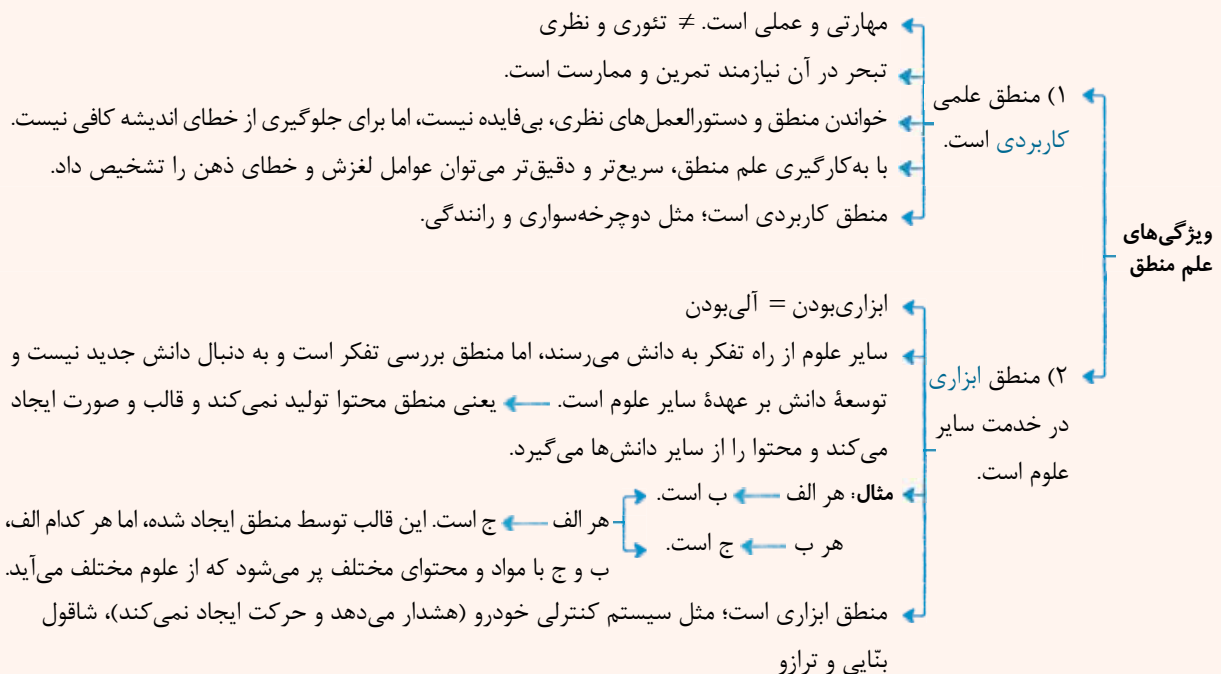
- (۱) کاربرد مستقلی ندارد و کاملاً باید در خدمت سایر علوم به کار گرفته شود.
- (۲) بدون تمرین و ممارست، نمی‌توان در آن تبحر یافت.
- (۳) یادگیری قواعدش به تنهایی راهگشا نیست.
- (۴) می‌توان آن را به رانندگی تشبیه کرد.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۱)

پاسخ تشریحی: کاربرد بودن منطق، به دو مطلب اشاره دارد؛ یکی این که برای تبحر در آن، باید تمرین و ممارست داشت (رد ۲) و از این جهت، می‌توان آن را به رانندگی تشبیه کرد (رد ۴)؛ دیگری این که باید قواعدش را به کار برد و صرف یادگیری آن‌ها از خطای ذهن جلوگیری نمی‌کند (رد ۳)؛ اما این که استفاده از آن، در علوم دیگر است، به «ابزاری بودن منطق» اشاره دارد، نه کاربردی بودن آن.

درس نامه



تست و پاسخ ۱۲۷

اگر قضایای «هر الف ب است» و «برخی الف ب نیست» به ترتیب کاذب و صادق باشند، کدام گزینه در مورد نسبت دو مفهوم کلی «الف» و «ب» درست است؟

- (۱) فقط رابطه عموم و خصوص من وجه یا مطلق دارند.
- (۲) فقط رابطه عموم و خصوص من وجه یا تباین دارند.
- (۳) رابطه تباین یا تساوی دارند.
- (۴) می‌توانند متباین یا عموم و خصوص مطلق باشند.

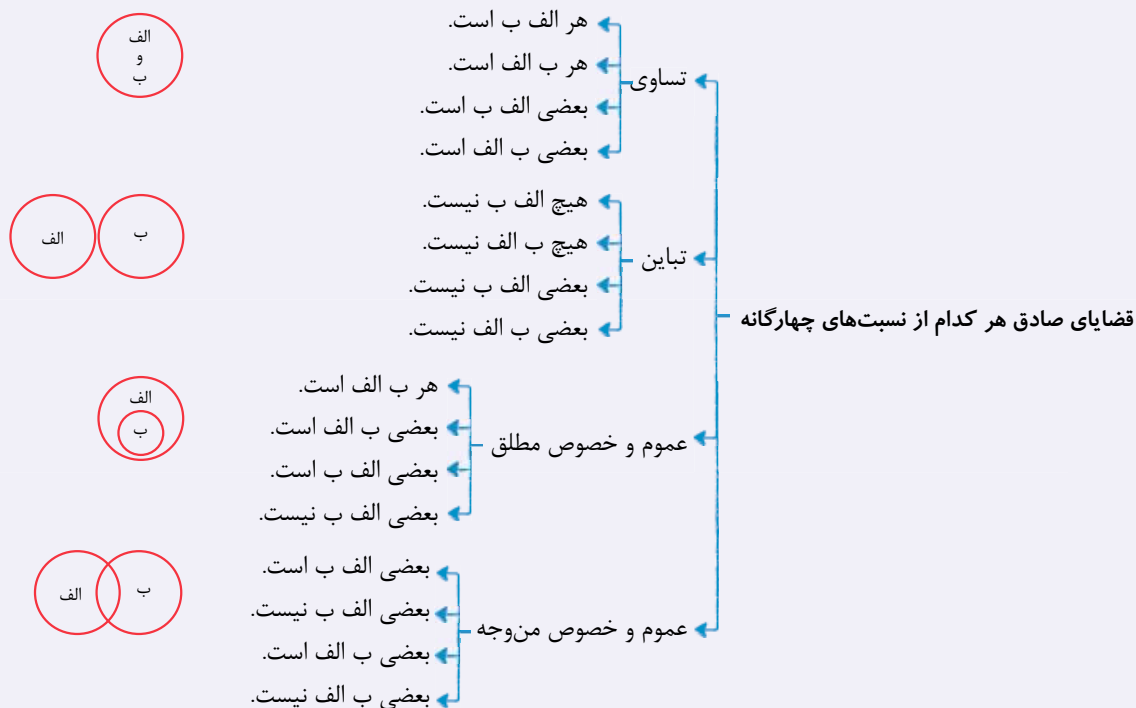
پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۳)

پاسخ تشریحی: از کذب قضیه اول، معلوم می‌شود که رابطه تساوی و عموم و خصوص مطلق که ب عام و الف خاص باشد، مردود است (رد ۳). با توجه به صدق قضیه دوم، ممکن است «برخی الف ب نباشد» و «برخی الف نیز ب باشد» که در این صورت، بین الف و ب رابطه من وجه یا رابطه مطلق که الف عام باشد برقرار خواهد بود (رد ۲)؛ هم چنین ممکن است «هیچ الف ب نباشد» که در این صورت، رابطه تباین خواهد داشت. (رد ۱)



نکته



تست و پاسخ ۱۲۸

کدام عبارت درست است؟

- ۱) اگر رابطه تعریف با مفهوم مجهول، عموم و خصوص مطلق باشد، آن تعریف، جامع نیست.
- ۲) تعریف جاندار به موجودی که دارای حواس است، یک تعریف مانع غیر جامع است.
- ۳) تعریف سالنامه به دفتری که در آن، حوادث سال را می‌نویسند، دوری است.
- ۴) در تعریف مفهومی، مفهوم مجهول، موضوع قضیه قرار می‌گیرد.

(منطق - درس ۳)

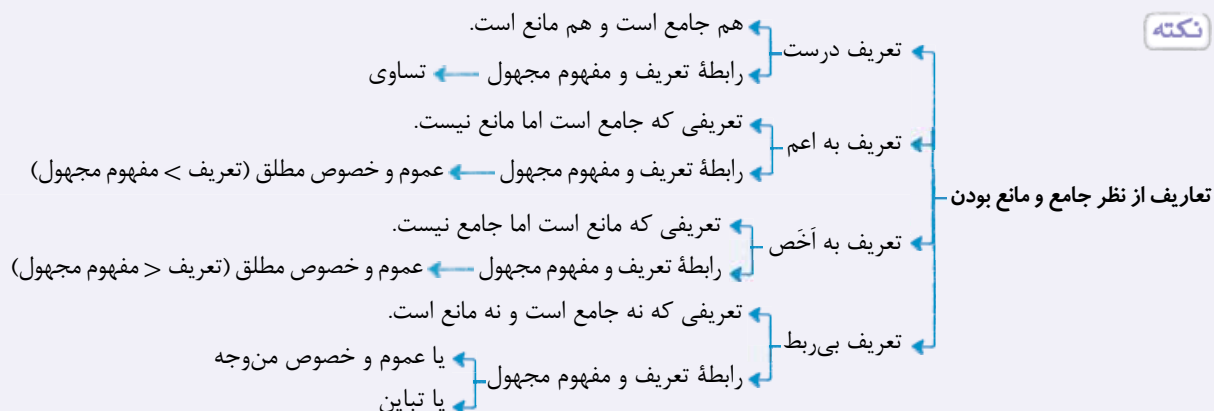
پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: جاندار علاوه بر جانوران شامل گیاه نیز می‌شود؛ اما دارای حواس، به جانور اختصاص دارد؛ پس این تعریف جامع نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ممکن است مفهوم مجهول، خاص باشد که در این صورت جامع است، ولی مانع نیست.
- ۳) در تعریف، از سالنامه استفاده نشده، بلکه از مفهوم سال استفاده شده که مستقل از سالنامه است و لذا دوری نیست.
- ۴) تعریف مفهومی، می‌تواند به صورت یک تصور بیان شود و اصلاً قضیه نباشد.

نکته





پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۲۹

در کدام گزینه، محمول قضیه به درستی مشخص شده است؟

- (۱) پایتخت عراق، بغداد است: «بغداد»
 (۲) گفتم صنما: «گوینده صنما»
 (۳) مدیر در مدرسه نبود: «در مدرسه»
 (۴) هفت شهر عشق را عطار گشت: «هفت شهر عشق را»

(منطق - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: صورت استاندارد قضیه به صورت «من گوینده صنما هستم» می‌باشد و لذا «گوینده صنما» محمول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) بغداد، چون اسم خاص است و مفهوم جزئی، موضوع قضیه می‌باشد.
 ۳) «نبود» در این جا فعل ربطی نیست و به معنای «وجود نداشت» است و قضیه به صورت «مدیر، موجود در مدرسه نبود» بوده و محمول، «موجود در مدرسه» است.
 ۴) گشت در این جا فعل اسنادی نیست و صورت استاندارد قضیه «عطار گشتند هفت شهر عشق بود» می‌باشد و محمول، «گشتند هفت شهر عشق است».

نکته: برای تشخیص موضوع و محمول در قضایای حملی حتماً باید فعل ربطی (است، بود، شد، گشت، گردید) داشته باشیم؛ پس اگر قضیه‌ای با افعال غیراسنادی بیان شده باشد، باید ابتدا صورت استاندارد شده آن قضیه با فعل ربطی را بیان کنید و سپس موضوع و محمول را تشخیص دهیم.

تست و پاسخ ۱۳۰

کدام گزینه درباره مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی درست است؟

- (۱) علی‌رغم کذب «هیچ انسانی نامی نیست»، صدق «هر انسانی نامی است» را تأیید کنیم.
 (۲) با وجود صدق «بعضی پرندگان پستاندار هستند»، صدق «هیچ پرندۀ پستاندار نیست» را نتیجه می‌گیریم.
 (۳) با این که از کذب «بعضی انسان‌ها بعد مادی ندارند» آگاهیم، کذب «هیچ انسانی بعد مادی ندارد» را نتیجه می‌گیریم.
 (۴) صادق بودن «هر جاندار حساس است»، ما را به صدق «همۀ دارای احساس‌ها جاندار هستند» می‌رساند.

(منطق - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی به معنای این است که علی‌رغم یافتن یک مثال نقض، اما همچنان بر کلی بودن حکم خود اصرار کنیم که در تداخل و تناقض کاربرد دارد. در ۲ از صدق قضیه موجبه جزئی، صدق سالبه کلیه را نتیجه گرفتیم، در حالی که حکم کلی زیر سؤال می‌رود و باید به کذب سالبه کلیه می‌رسیدیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در این گزینه رابطه تضاد وجود دارد که نمی‌تواند استثنای قابل چشم‌پوشی داشته باشد.
 ۳) در این جا رابطه تداخل داریم که بدون هیچ مغالطه‌ای از کذب قضیه جزئی، کذب قضیه کلی را نتیجه گرفتیم.
 ۴) در این جا قضیه، عکس شده، اما قضیه موجبه کلیه به موجبه کلیه عکس شده، پس مغالطه ایهام انعکاس داریم، نه استثنای قابل چشم‌پوشی.

درس‌نامه

تعریف: با وجود پیداشدن یک استثناء (مثال نقض)، همچنان بر کلی بودن حکم خود اصرار کنیم.

مثال - هوای تهران همیشه آلوده است.

+ در روزهای عید نوروز هوای تهران پاک است.

- روزهای عید نوروز، استثناء است. باز هم می‌گوییم، هوای تهران همیشه آلوده است.

کاربرد آن در تداخل است.

با وجود استثناء، فرد همچنان بر کلی بودن حکم خود اصرار دارد.



تست و پاسخ (۱۳۱)

در کدام یک از استدلال‌های زیر علی‌رغم درست بودن محتوای نتیجه، آن نتیجه نامعتبر است؟

- (۱) بعضی فلزات مایع هستند، آب مایع است پس بعضی فلزات آب هستند.
- (۲) هر دارای ضلعی شکل است، هیچ ضلعی در دایره نیست پس هیچ دایره‌ای شکل نیست.
- (۳) هر نوزادی حتماً شیرخواره است، شیرخوار شروع به لمس و درک اشیاء می‌کند پس هر نوزادی شروع به لمس و درک اشیاء می‌کند.
- (۴) هیچ دوزنقه‌ای لوزی نیست، هر لوزی، متوازی‌الاضلاع است پس هیچ دوزنقه‌ای متوازی‌الاضلاع نیست.

پاسخ: گزینه ۴

(منطق - درس ۸)

پاسخ تشریحی اولین شرط برای نتیجه‌گیری از قیاس، تکرار کامل حد وسط از نظر لفظی و معنایی است؛ به همین دلیل (۲) نمی‌تواند قیاس تشکیل دهد، چون در یک مقدمه «دارای ضلع» آمده و در مقدمه دیگر «ضلع». از طرفی در (۳) نیز، حد وسط از نظر لفظی تکرار نشده، چراکه در یک مقدمه «حتماً شیرخواره» آمده و در مقدمه دیگر «شیرخوار».

اما گزینه‌های (۱) و (۴)، تکرار حد وسط را دارند، پس می‌توانند به نتیجه برسند؛ اما در (۱) حد وسط «مایع» است که در هر دو مقدمه علامت منفی دارد و شرط دوم اعتبار قیاس رعایت نشده است و نامعتبر است، اما از طرف دیگر نتیجه درست هم نیست، یعنی هیچ فلزی آب نیست. اما در (۴)، متوازی‌الاضلاع در نتیجه مثبت است، اما در مقدمه دوم منفی است و شرط سوم اعتبار رعایت نشده و قیاس نامعتبر است، اما نتیجه حاصله درست است.

درس نامه



نکته درست بودن محتوا و معتبر بودن دو مقوله جدا از هم هستند. امکان دارد یک نتیجه از نظر محتوایی درست باشد، اما از نظر منطقی نامعتبر باشد؛ یعنی شرایط اعتبار قیاس در آن رعایت نشده باشد.

«معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است»؛ بنابراین

(۱) امکان معرفت، مستلزم شناخت وجود است

(۳) بحث از وجود، بدون بحث از معرفت، بی‌فایده است

(فلسفہ یازدہم - درس ۲)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱ شناخت وجود، مستلزم امکان معرفت است.

۲: معنی جمله بیان شده، همین است که آن وقتی می‌توانیم هستی (و هر چیز دیگر) را بشناسیم که معلوم باشد اساساً توانایی شناختن را داریم و ابزار لازم برای معرفت به هستی (یا هر چیز دیگر) در اختیار ما هست.

۳: بحث کردن از معرفت، قبل از بحث کردن از وجود، ضروری نیست؛ بلکه کافی است دیدگاهمان در مورد امکان شناخت وجود مشخص باشد.

۴: معرفت‌شناسی، بخشی از بخش اصلی فلسفه است و شاخه‌ای از فلسفه نیست.

درسنامه

- دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است.
- بخش اصلی فلسفه به منزلهٔ ریشه و اساس فلسفه است.
- بخش‌های فرعی فلسفه در حکم شاخه‌ها و ستون‌های آن است.

در این بخش، اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن بررسی می‌شود. منظور مطلق وجود است، نه وجود مطلق (خدا). فیلسوفان دربارهٔ قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کنند برای مثال: آیا در هستی قانون علیت جاری است یا نه؟

علت: معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است

معلول: فیلسوفان می‌خواهند توانایی انسان در شناخت هستی را هم بررسی کنند و بدانند که بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی بپردازد.

فیلسوفان توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهند.

معرفت

به تعبیری می‌توان گفت، معرفت‌شناسی، زیرمجموعه هستی‌شناسی است.

کدام عبارت درست است؟

- (۱) نسبت باورهای اساسی به فلسفه زندگی انسان، مانند نسبت مصالح به ساختمان است.
- (۲) کسب شخصیت مستقل، در پرتو بناکردن استدلال برای باورهاست.
- (۳) تصمیم‌گیری براساس باورها، فیلسوف را از غیرفیلسوف جدا می‌کند.
- (۴) اندیشیدن دربارهٔ باورها، تضمین‌کنندهٔ انتخاب هدف صحیح در زندگی است.

(فلسفہ یازدہم - درس ۳)

۱) باورهای اساسی، فلسفه زندگی ما را می‌سازند؛ پس می‌توان آن‌ها را به مصالحی که ساختمان را تشکیل می‌دهند، تشبیه کرد. لزومی ندارد که خود انسان استدلال را بسازد، بلکه ممکن است استدلالی را از دیگران بیاموزد. مهم این است که برای باورها دلیل داشته باشد. ۲) همه براساس باورهایشان تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند و این مطلب منحصر به فیلسوفان نیست. ۳) چنین تضمینی وجود ندارد؛ بلکه ممکن است انسان در مواردی، با وجود اندیشیدن، به نتیجه غلط برسد.



درس نامه





تست و پاسخ ۱۳۴

وجود تناقض در شکاکیت مطلق به چه معناست؟

- (۱) باور به این که نمی توان چیزی را شناخت، خودش یک شناخت است. (۲) رفتار این افراد حاکی از آگاهی است، اما در سخن دانستن را انکار می کنند. (۳) آنان که شکاک نیستند مطلقاً همه چیز را می دانند و یا درک می کنند. (۴) بدون معرفت و شناخت امکان زندگی کردن وجود ندارد.

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی: صرف این ادعای فرد شکاک که «دانستن و شناختن امکان پذیر نیست»، یک شناخت است، پس وجود این باور، خود متناقض است. به عبارتی داشتن نظر یا باور در هر چیزی خودش محصول شناخت است.

نکته

شک در امکان اصل شناخت یا شک در اصل دانستن و همه دانسته ها، امکان پذیر نیست ← این بیان نشان از تناقض فرد دارد. شکاکیت البته امکان دارد به توانایی خود در شناخت برخی امور شک کنیم.

تست و پاسخ ۱۳۵

کدام گزینه درباره شناخت عقلی درست است؟

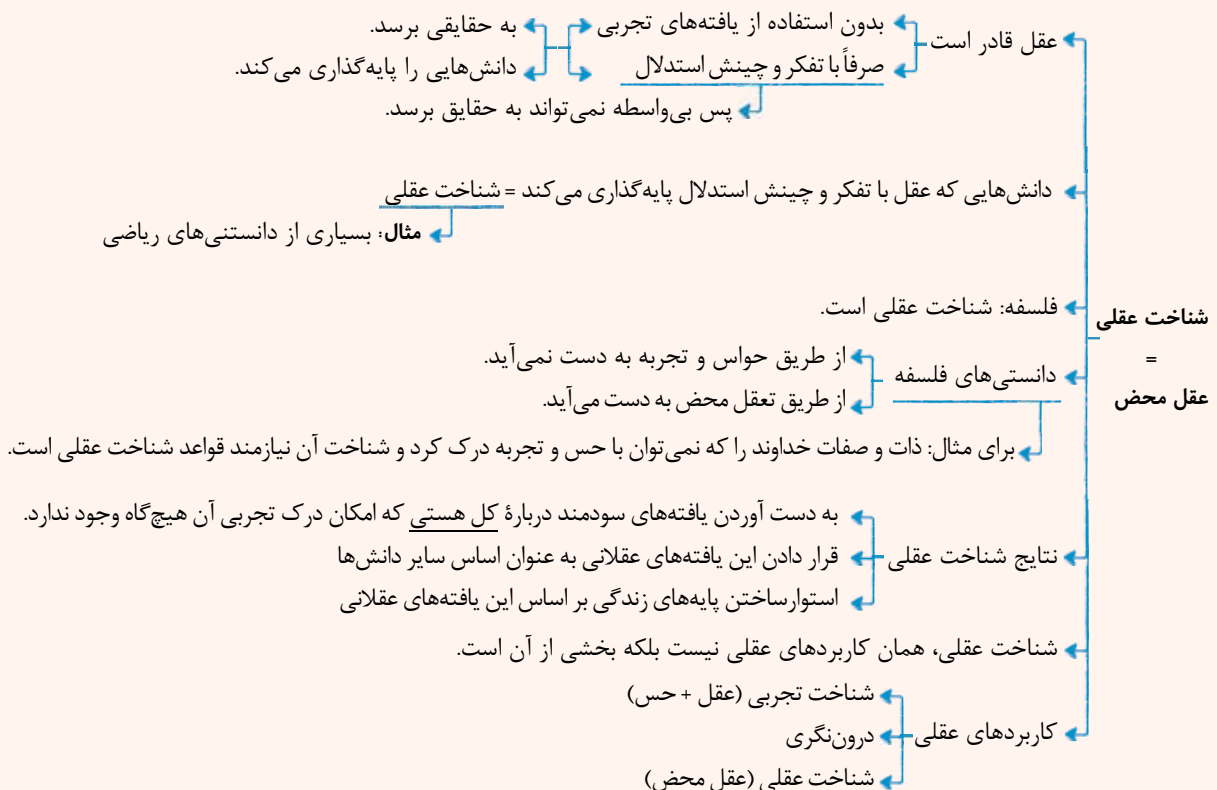
- (۱) داده های سودمندی را درباره مرتبه ای از هستی در اختیار انسان قرار می دهد. (۲) زمانی که از شناخت عقلی صحبت می کنیم، تمام کاربردهای عقل در خاطر ما زنده می شود. (۳) شناخت عقلی حاصل یافته های عقل محض است و از هیچ واسطه ای استفاده نمی کند. (۴) شناخت عقلی یافته هایی را درباره کل هستی در معرض استفاده ما قرار می دهد که شناخت تجربی امکان آن را ندارد.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی: شناخت عقلی یا همان عقل محض با تفکر و چینش استدلال (۳) به دست می آید و بی واسطه نیست و یافته هایی سودمند از کل هستی اند مرتبه ای از هستی را در اختیار ما قرار می دهد (رد ۱) و تأیید (۴). این شناخت یکی از کاربردهای عقل است و در کنار شناخت تجربی و درون نگری با عقل، کاربردهای عقل را تشکیل می دهند. (۲)

درس نامه





تست و پاسخ ۱۳۶

کدام گزینه دربارهٔ نظرات انسان‌شناسی فلاسفهٔ مسلمان درست است؟

- (۱) ملاصدرا معتقد است چون روح انسان ظرفیت بی‌نهایت دارد، پس از عبور از طبیعت قطعاً به آن مرحله می‌رسد.
- (۲) از نظر سهروردی، جسم انسان، جنبهٔ ظلمانی او و نفس جنبهٔ نورانی او یا همان نور محض است.
- (۳) براساس نظریهٔ ابن سینا از آن‌جا که روح به بدن ضمیمه می‌شود، بعد مادی و روحانی روی یکدیگر تأثیر متقابل ندارند.
- (۴) از نظر ملاصدرا هیچ موجود زنده‌ای نمی‌تواند از لحاظ مرتبه و مقام از روح انسانی فراتر برود.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفهٔ یازدهم - درس ۱۰)

از نظر حکمت متعالیه روح انسانی بالاترین درجهٔ تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ از منظر ملاصدرا با این‌که روح انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت دارد، اما این استعداد به معنای رسیدن حتمی به کمالات نیست.
- ۲ از نظر سهروردی فقط خداوند نور محض است و سایر موجودات ترکیبی از نور و ظلمت هستند.
- ۳ ضمیمه شدن روح به بدن در نگاه ابن سینا نقض‌کنندهٔ تأثیر متقابل روح بر بدن نیست.

تست و پاسخ ۱۳۷

کدام گزینه نشان‌دهندهٔ دیدگاه طبیعت‌گرایان در امور اخلاقی و نسبت به معیار فعل اخلاقی است؟

- (۱) باید براساس وجدان طبق قاعده‌ای عمل کنیم که آن قاعده قابلیت تبدیل شدن به قانون را داشته باشد.
- (۲) فعل اخلاقی نسبت به افراد و نسبت به موقعیت‌های مختلف، متفاوت است.
- (۳) افعال اخلاقی در عین این‌که از افعال طبیعی جدا هستند، اما روی آن اثر می‌گذارند.
- (۴) بدون حاکمیت حکمت هیچ فعل اخلاقی در جهت سعادت از انسان سر نمی‌زند.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفهٔ یازدهم - درس ۱۱)

به نظر طبیعت‌گرایان یا همان ماتریالیست‌ها فعل اخلاقی به طور کامل از فعل طبیعی جدا نیست (رد ۳) و خوب و بد عناوینی هستند که خود ما به هر کاری می‌دهیم بسته به این‌که آن کار به سودمان باشد یا به ضررمان؛ اما این سود و ضرر برای انسان‌های مختلف متفاوت است، پس فعل اخلاقی یک امر نسبی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ بیانگر نظر کانت در مورد فعل اخلاقی است.
- ۴ بیانگر نظر افلاطون دربارهٔ فعل اخلاقی است.

درس‌نامه

فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست و عموم کسانی که بعد روحانی و معنوی را باور ندارند، ریشه‌های فعل اخلاقی را در همان رفتار طبیعی جست‌وجو می‌کنند.

به عقیدهٔ آن‌ها فعل اخلاقی و فعل طبیعی را نمی‌توان کامل از هم جدا کرد.

به نظر آن‌ها، انسان مانند سایر موجودات هر کاری را برای منافع طبیعی خود انجام می‌دهد (علت) «خوب» و «بد» عناوینی هستند که خود ما به هر کاری می‌دهیم (قراردادی‌اند) ذاتی و فطری، بسته به این‌که آن کار به سودمان باشد یا به ضررمان (معلول).

دیدگاه فلاسفهٔ طبیعت‌گرا و ماتریالیست دربارهٔ معیار فعل اخلاقی

قانون اول اخلاقی: آن‌چه را برای خود می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند، در این صورت است که می‌توانی با دیگران زیست کنی.

چون انسان زندگی اجتماعی دارد، ناگزیر به رعایت منفعت دیگران است تا منفعت خودش نیز حفظ شود.

مبدأ زمانی ابداع قوانین اخلاقی: از زمانی که انسان دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است. اموری مانند صداقت، عدالت و امانتداری در واقع ارزش حقیقی ندارند، اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری هستند و منفعت دارند، آن‌ها را مراعات می‌کنیم.



تست و پاسخ ۱۳۸

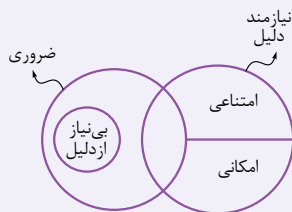
نسبت بین دو مفهوم کلی «حمل ضروری» و «حمل بی نیاز از دلیل» کدام است؟

- (۱) تساوی
(۲) تباین
(۳) عموم و خصوص مطلق
(۴) عموم و خصوص من وجه

پاسخ: گزینه ۳

(منطق - درس ۳ / فلسفه دوازدهم - درس ۱ و ۳)

پاسخ تشریحی هر حمل بی نیاز از دلیل، ضروری است؛ اما حمل ضروری، منحصر به حمل بی نیاز از دلیل (اولی ذاتی) نیست و برخی حمل های نیازمند دلیل (شایع صناعی) که با دلیل قطعی ثابت شده اند نیز ضروری هستند؛ مثلاً از نظر فلسفی، حمل یگانه بر غنی بالذات، یک حمل نیازمند دلیل است، اما از آن جا که با دلیل قطعی ثابت شده است، یک حمل ضروری است. بنابر توضیحات بیان شده رابطه این دو مفهوم، عموم و خصوص مطلق است که «حمل ضروری» عام و «حمل بی نیاز از دلیل» خاص است.



نکته حمل های نیازمند دلیل، می توانند «ضروری»، «امکانی» یا «امتناعی» باشد.

حمل های بی نیاز از دلیل فقط ضروری هستند.

تست و پاسخ ۱۳۹

«حتمیت نظام عالم»، «کاشتن بذر و آبیاری آن توسط کشاورز» و «پیوستگی حوادث» به ترتیب، نتیجه کدام یک از اصول علی و معلولی هستند؟

- (۱) وجوب علی و معلولی - وجوب علی و معلولی - اصل علیت
(۲) وجوب علی و معلولی - سنخیت علت و معلول - اصل علیت
(۳) اصل علیت - سنخیت علت و معلول - سنخیت علت و معلول
(۴) اصل علیت - وجوب علی و معلولی - سنخیت علت و معلول

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی پذیرش اصل «علیت»، زمینه ساز نگاهی ویژه به جهان و اشیای پیرامونی است. با قبول این حقیقت که هر حادثه علتی دارد، به ارتباط اجزای جهان با یکدیگر و پیوستگی شان پی می بریم و با مواجهه با هر پدیده ای در پی کشف منشأ و عامل پیدایش آن بر می آییم.

اصل «وجوب بخشی علت به معلول»، جهان را تابع رابطه ای ضروری و حتمی نشان می دهد، به گونه ای که اگر علت با تمام حقیقت خود تحقق یافت، یقین پیدا می کنیم که تحقق معلول نیز ضروری و حتمی و وجود آن، وجوب پیدا می کند. باغبان بر همین اساس بذر می کارد و آن را آبیاری می کند و راننده با همین مبنا خودرویش را روشن و به جلو هدایت می کند. البته دقت کنید که این مثال ها با سنخیت هم بی ارتباط نیست، اما طبق متن کتاب اولویت آن ها برای وجوب علی و معلولی است.

درس نامه

● سنخیت یکی از فروغ و لوازم اصل علیت است.

- هر علت خاص، معلول خاص خود را دارد
هر معلول خاص، علت خاص خود را دارد
میان علت و معلول تناسب وجود دارد.



غذا، علتی برای رفع گرسنگی است نه رفع تشنگی.

بتن موجب استحکام ساختمان می‌شود.

گندم از گندم پروید.

از مکافات عمل غافل مشو.

هر که باد بکارد، طوفان درو می‌کند.

و ...

مثال‌های

سنخیت

انسان از هر چیزی، انتظار آثار متناسب با آن را دارد.

به همین دلیل برای شناخت ویژگی‌های هر شیء و تفاوت آن با سایر اشیاء تلاش می‌کند.

جهان نظم دقیق (انتظام) دارد.

دانشمندان می‌توانند تحقیقات علمی خود را پیگیری کنند

دانشمندان وقتی با پدیده‌ای روبه‌رو می‌شوند، به سراغ عواملی می‌روند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارند.

خاص بودن روابط در عالم

یکسان عمل کردن طبیعت

کلیت قوانین علمی

مثال: هر آهن در اثر گرما منبسط می‌شود

نتایج سنخیت

وجوب علی و معلولی همان ضرورت علی و معلولی است.

ضرورت یکی از فروع و لوازم اصل علیت است.

پدیده‌ها در ذات خود ممکن‌الوجودند، اما اگر علت آن‌ها فراهم شود، از حالت امکانی خارج می‌شوند و وجود برای آن‌ها ضروری می‌شود.

طبق این اصل وقتی علت تأمه باشد (علت با تمام حقیقت خود (تحقق یابد)، معلول ضرورتاً باید صادر شود. اگر ضروری نباشد اصل علیت معنا ندارد.

وجوب علی و معلولی

(۱) حقیقت و قطعیت عالم = لایتخلف بودن عالم

(۲) میان وجود و عدم چیزی

اگر علت باشد، واجب‌الوجود بالغیر می‌شود.

اگر علت نباشد، ممتنع‌الوجود بالغیر می‌شود

حالت سوم وجود ندارد.

میان باید علی و باید اخلاقی تفاوت وجود دارد.

باید نماز بخوانیم/ باید صادق باشیم و...

اگر تمام عوامل حرکت ماشین فراهم باشد، ماشین باید حرکت کند

نتایج وجوب علی و معلولی

اصل علیت ← ارتباط و پیوستگی

یک خلاصه ← اصل سنخیت ← ارتباط و پیوستگی خاص و معین

اصل ضرورت ← ارتباط و پیوستگی حتمی و قطعی

نکته دقت کنید که در برخی از ضرب‌المثل‌ها تناسب وجود دارد و اما سنخیت و علت و معلول وجود ندارد. مثال: کبوتر با کبوتر، باز با باز (علتی در آن نیست)



تست و پاسخ ۱۴۰

کدام یک، از مقدمات برهان کانت بر اثبات خداوند محسوب نمی‌شود؟

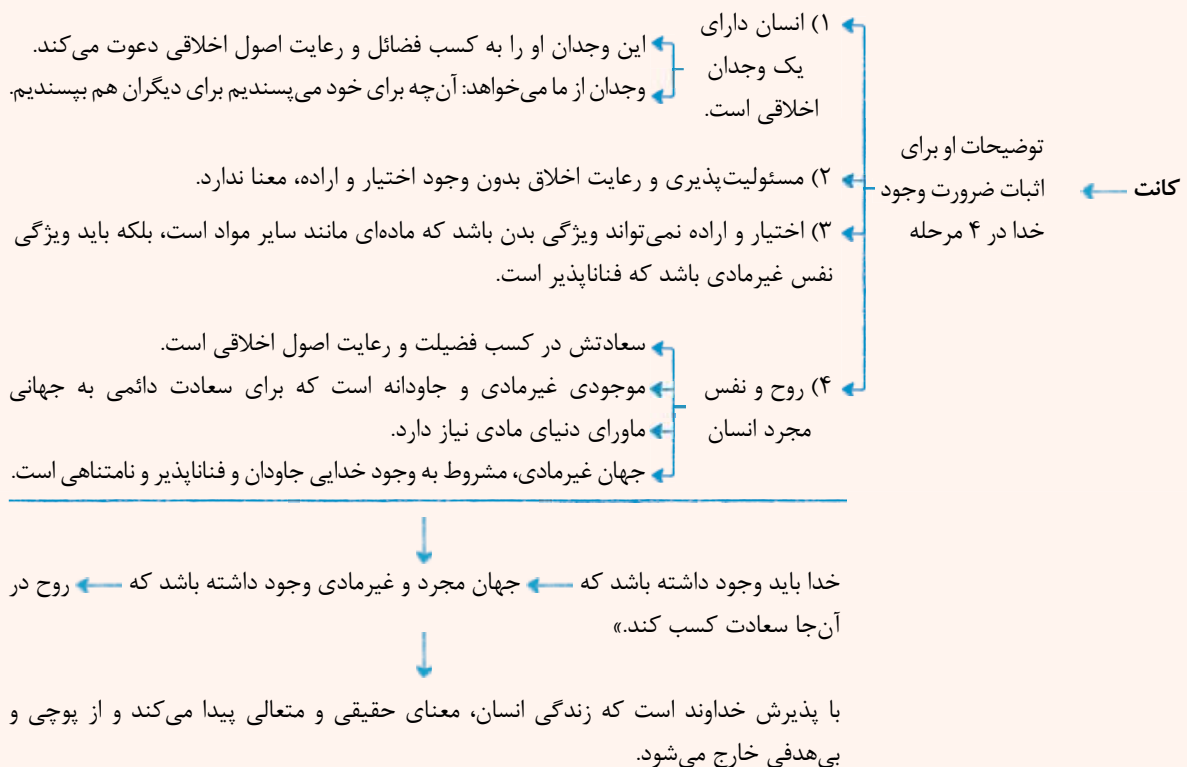
- ۱) با توجه به از بین رفتن بدن، برای سعادت ابدی انسان نیاز به بعدی غیرمادی است که همان نفس مجرد است.
- ۲) پاسخ به ندای وجدان اخلاقی - که در درون هر انسانی وجود دارد - نمی‌تواند توسط بدن مادی صورت گیرد.
- ۳) برای وجود جهانی ورای جهان مادی، نیاز به خداوندی است که فناپذیر و نامتناهی باشد.
- ۴) عالم ماده، نمی‌تواند تأمین‌کننده و تضمین‌کننده سعادت روح انسانی باشد.

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی: بررسی گزینه‌ها:

- ۱) برای سعادت نفس مجرد، نیاز به جهان غیرمادی است، نه این‌که برای سعادت ابدی انسان، نیز به بُعد مجرد باشد.
- ۲) لازمه پاسخ به ندای وجدان اخلاقی، اختیار و اراده است که در توان بدن مادی نیست.
- ۳) مربوط به آخرین بخش از برهان کانت است.
- ۴) نفس غیرمادی، برای سعادت ابدی، نیاز به جهانی غیرمادی دارد.

درس‌نامه



تست و پاسخ ۱۴۱

کدام گزینه بیانگر دیدگاه فیلسوفان یونان باستان درباره رابطه روح انسان و عالم عقول است؟

- ۱) روح انسان به صورت بالقوه در عالم عقول قرار دارد و اگر تربیت عقلانی یابد، بالفعل می‌شود.
- ۲) روح جایگاه پایین‌تری نسبت به عالم عقل دارد و با تهذیب نفس می‌تواند خود را به آن مرحله برساند.
- ۳) اگر روح تهذیب یابد، برای درک حقایق و دستیابی به علم، شهود را جایگزین استدلال می‌کنند.
- ۴) لوگوس همان روح است که ظهور و پرتو عقل برتر و متعالی، در نهاد آدمی است.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۷)



پاسخ تشریحی عالم عقل متشکل از موجوداتی است که از ابزارهای مادی استفاده نمی‌کنند و در قید زمان و مکان نیستند، مثل خدا و بسیاری از فرشتگان اما روح انسان هم اگر تهذیب نفس یابد می‌تواند به مجرد کامل برسد و وارد عالم عقول شود پس جایگاه روح پایین‌تر از عقل است و با تهذیب می‌تواند به آن برسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روح به صورت بالقوه در عالم عقل نیست و باید تهذیب نفس کند تا در این عالم قرار گیرد.

۲) روح یا تهذیب نفس در کنار استدلال، به شهود هم می‌رسد.

۴) به نظر هراکلیتوس لوگوس به معنای عقل متعالی و به معنای نطق و سخن و کلمه است.

درس نامه



تست و پاسخ ۱۴۲

کدام گزینه در مورد «عقول» مطابق دیدگاه فارابی و ابن سینا نیست؟

۱) برای موجودات عالم عقول که فوق عالم طبیعت هستند می‌توان هم وجود را در نظر گرفت و هم ماهیت را.

۲) همه این موجودات واجب‌الوجودی بالغیر هستند که به ترتیب رتبه از واجب‌الوجود بالغیر دیگری پدید آمده‌اند.

۳) وظیفه این موجودات رساندن فیض الهی به سراسر هستی و سایر موجودات می‌باشد.

۴) عقل فعال که در میان عقول آخرین مرتبه عقل است، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان است.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی از میان عقول، عقل اول، واجب‌الوجود بالغیری است که از واجب‌الوجود بالذات (خداوند) صادر شده است، اما بقیه عقول (عقل دوم تا عقل دهم) با واسطه از واجب‌الوجود بالغیر دیگری وجود پیدا کرده‌اند.



درس نامه

فلاسفه مسلمان، روشن تر و دقیق تر از فیلسوفان یونان مرتبه‌ای از موجودات را که حقیقت وجودشان مجرد از ماده است، اثبات کرده و نام آن مرتبه را عالم عقول گذاشتند.

عقل اول { مخلوق خدا است.
موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی
عالم عقول از نظر
فارابی و ابن سینا
عقول دیگر به ترتیب از عقل اول به وجود آمده‌اند.
موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت‌اند (عقول) و فیض خداوند از طریق آن‌ها به عوالم دیگر می‌رسد، عالم عقول را تشکیل می‌دهد.

نظر فیلسوفان
مسلمان درباره
عقل به عنوان
موجود متعالی
عقل انسان از نظر
پرتوی از همان عالم عقول است.
فارابی و ابن سینا
اگر تربیت شود { می‌تواند استدلال کند.
و رشد کند { می‌تواند شهود کند.

یکی از عقول عالم عقل است.
عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست.
بهترین تعبیر برای نشان دادن رابطه انسان و عقل فعال
تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به سبب این عقل صورت می‌گیرد.
فیض‌رسانی و مدد‌رسانی عقل فعال به انسان در باطن وجود انسان است و محسوس نیست.
با عالم طبیعت در ارتباط است و آن را تدبیر می‌کند.

رابطه عقل فعال
مقام منزلت عقل نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم.
همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم ببیند و بینا شود، عقل فعال هم نخست چیزی به قوه
انسان از نظر فارابی عقل آدمی می‌رساند، به طوری که فعالیت عقلی ممکن شود و در نتیجه عقل شروع به فعالیت می‌کند.

تست و پاسخ ۱۴۳

کدام گزینه درباره آرای فارابی درست است؟

- در مدینه فاضله هر یک از مردم به فضائی آراسته و به اموری مشغول هستند که تک‌تک آن‌ها را به سعادت در دنیا و آخرت برساند.
- ویژگی‌هایی که فارابی برای رئیس مدینه فاضله برمی‌شمارد، ممکن است در کسی به غیر از پیامبر هم یافت شود.
- در مدینه فاضله که هدفش سعادت دنیا و آخرت است، هیچ‌یک از اعضای مدینه بر دیگری اولویت و تقدم ندارد و همه با هم به سمت سعادت حرکت می‌کنند.
- چون رئیس مدینه به بالاترین درجات تعقل رسیده، می‌تواند جامعه را به سوی سعادت حقیقی رهبری کند.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۹)

پاسخ تشریحی: فارابی معتقد است ویژگی‌های رئیس مدینه به‌جز پیامبر می‌تواند در امامان و جانشینان او نیز باشد و نبوت شرط لازم برای ریاست مدینه فاضله نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- در مدینه فاضله مردم به اموری مشغول و به فضائی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سعادت می‌رساند.
- در مدینه فاضله که مانند بدن سالم است برخی از اعضا بر برخی دیگر تقدم دارند؛ مانند قلب که ریاست بدن را به عهده دارد.
- چون رئیس مدینه فاضله با عالم بالا ارتباط پیوسته دارد، می‌تواند جامعه را به سوی سعادت رهبری کند.



درس نامه

- بهترین مدینه‌ها، مدینه فاضله است.
- در مدینه فاضله مردم به فضائل آراسته‌اند و به سوی سعادت می‌روند.
- تشبیه فارابی
- مدینه فاضله مانند یک بدن سالم است.
- مردم مانند اعضای بدن هستند که هر کدام متناسب با ویژگی‌های خود، وظیفه خود را به نحو احسن انجام می‌دهند.
- مدینه از نظر فارابی
- به نظر او باید در مدینه برخی بر برخی دیگر تقدم داشته باشند و سلسله مراتب باشد (همان‌طور که در بدن قلب بر همه اعضا ریاست دارد).
- در مدینه فاضله باید کسی که ویژگی‌های ممتازی دارد بر سایرین ریاست کند.
- در تقابل با مدینه فاضله، مدینه جاهله وجود دارد.
- مهم‌ترین تفاوت مدینه جاهله و فاضله در هدف است.
- هدف مدینه جاهله: فقط سلامت جسم و فراوانی لذات دنیایی
- در مدینه جاهله، رسیدن به سعادت را در گرو رسیدن به لذات دنیایی می‌دانند.
- در مدینه جاهله همه برای سعادت معنایی قائل‌اند، اما آن را رسیدن به لذات دنیایی می‌دانند.
- رئیس مدینه جاهله کسی است که فراوانی لذات دنیایی را فراهم کند.

- رهبر مدینه فاضله
- ویژگی‌ها
- (۱) روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد.
- (۲) به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است.
- (۳) می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند.
- رهبری جامعه کسی به‌جز پیامبر خدا نیست
- البته نبوت شرط ریاست نیست و انسان‌های دیگر نیز مانند ائمه می‌توانند این مقام را داشته باشند.
- علت: از آن‌جا که پیامبران و امامان اتصال پیوسته به عالم بالا دارند
- معلول: جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری می‌کنند.

تست و پاسخ ۱۴۴

کدام مورد تصویر مناسب‌تری از طبیعت‌شناسی ابن سینا ارائه می‌دهد؟

- تلاش برای درک باطن جهان طبیعت، از طریق تأمل در رابطه آن با مبدأ هستی و جهان ماوراءطبیعت.
- تلاش برای شناخت قوانین طبیعت به کمک مشاهده، تجربه، آزمایش و مبانی مابعدالطبیعه.
- شناختی که به مدد اصول مابعدالطبیعی به دست می‌آید و ما را به شناخت واجب‌الوجود نزدیک می‌کند.
- شناخت ابعاد مختلف اشیاء با استفاده از تجربه و استقراء، که باعث تقویت خشوع در نهاد دانشمند می‌گردد.

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی: ابن سینا تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا را، شرط رسیدن به گنه و باطن طبیعت و عبور از ظواهر می‌داند و همچنین آن را عاملی برای خشوع و خشیت در برابر حق می‌داند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- مشاهده و تجربه بخشی از راه شناخت طبیعت است چون باید روابط طبیعت با خدا و ماوراء هم بررسی شود.
- اصول مابعدالطبیعه در این‌جا نقشی ندارد، بلکه روابط پدیده‌ها با ماوراءطبیعت بررسی می‌شود.
- آن‌چه موجب خشوع دانشمند می‌شود بررسی رابطه پدیده‌ها با خدا و ماوراءطبیعه است.



درس نامه



تست و پاسخ ۱۴۵

دیدگاه مطرح شده در کدام گزینه مطابق با بیت «وجود اندر کمال خویش جاری است / تعین‌ها امور اعتباری است» است؟

- ۱) وجود تنها مفهومی است که می‌توان برای آن منشأ خارجی در نظر گرفت.
- ۲) مفهوم وجود نیز همانند ماهیت امری متعلق به ذهن آدمی است.
- ۳) وجود، نشان‌دهنده تمام ابعاد همان شیئی است که در خارج است.
- ۴) جایگاه ماهیت در ذهن است، در حالی که مفهوم وجود در ذهن نیست.

پاسخ: گزینه ۴



پاسخ تشریحی بیت مطرح شده بیانگر دیدگاه اصالت وجود است. این دیدگاه در پاسخ به این سؤال که به راستی کدام یک از دو مفهوم وجود و ماهیت شیء خارجی را نشان می‌دهد و کدام یک ناشی از فعالیت ذهن است، مفهوم وجود را به عنوان مفهوم اصیل انتخاب می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در دیدگاه حکمت متعالیه، وجود خود منشأ واقعیت است.

۲) این مورد از این بیت برداشت نمی‌شود.

۳) هر شیء خارجی دو بُعد دارد، وجود و ماهیت.

درس نامه

بنیادی‌ترین اصل فلسفی ملاصدرا است که بر سایر مباحث او اثر حقیقی گذاشته است. گاهی بر فلسفه صدرایی، «فلسفه اصالت وجودی» می‌گویند.

به معنای واقعی بودن (دارای مصداق خارجی بودن) است.

۱) «اصالت» در مقابل با «اعتباری» و «ذهنی»

مقصود ملاصدرا از وجود اصیل، یک امر واقعی و بیرون از ذهن است.

۲) طبق نظر ابن‌سینا «حدود ۶ قرن پیش از ملاصدرا، از هر شیء خارجی (واقعیت)، دو مفهوم «هستی» و «چیستی» یا وجود و ماهیت را به دست می‌آوریم.

۳) مفاهیم «هستی» و «چیستی»، غیر یکدیگرند یعنی دو مفهوم متفاوت و متغایر هستند.

۴) یک واقعیت نمی‌تواند به ازای دو مفهوم باشد (هم هستی و هم چیستی) و باید برای یکی باشد نمی‌تواند برای هر دو باشد چون این دو مفهوم متغایر هستند.

نمی‌تواند برای هیچ کدام باشد چون واقعیت دارد. پس مربوط به کدام است؟

قدم‌هایی

برای درک

اصالت وجود

اصالت وجود

برخی فلاسفه از جمله میرداماد، گفتند که آن امر واقعی و خارجی، مصداق

ماهیت است ← اصالت ماهیت

اصالت ماهیت: وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است.

اذهان عادی مردم، اصالت ماهیت را بهتر می‌پسندید.

به نظر ملاصدرا، از میان دو مفهوم، ماهیت و وجود، «وجود» اصیل و واقعی است.

۵) اصالت با وجود است یا ماهیت؟

اصالت وجود: آنچه ما در خارج می‌یابیم، مصداق وجودند، البته وجودهای متفاوت با نقص و کمالات متفاوت وقتی به وجودهای متفاوت نگاهی می‌کنیم، متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آنها، تصورات و مفاهیمی را انتزاع می‌نماییم (ماهیت‌ها انتزاعی‌اند).

آنچه در خارج است، وجود می‌باشد و هر چه جز آن، اعتباری است.

وجود اندر کمال خویش جاری است (اصالت وجود) تعیین‌ها (ماهیت) امور اعتباری است.

اصالت ماهیت برای اکثر مردم قابل فهم‌تر از اصالت وجود است.

ذهن عادی و طبیعی انسان حقیقت را وارونه نشان می‌دهد ← چون حقیقت اصالت وجود است. اما ذهن، ابتدا اصالت ماهیت را می‌پذیرد.

چند نکته مهم درباره

اصالت وجود

دقت کنید که اگر وجود و ماهیت هر دو اعتباری باشند، آن‌گاه هیچ راهی برای شناخت واقعیت نداریم.

منشأ ماهیت، وجود است پس منشأ ماهیت، واقعی است و نمی‌توان گفت ماهیت ساخته و پرداخته ذهن افراد است.



تست و پاسخ ۱۴۶

اطلاعات زیر مربوط به یک منطقه شهری در سال گذشته است. با توجه به این اطلاعات، در هر یک از شرایط زیر نرخ بیکاری چند درصد است؟

۱	جمعیت غیرفعال	۱۵,۸۰۰ نفر
۲	جمعیت شاغل	۲۵,۰۰۰ نفر
۳	جمعیت فعال	۴۰,۰۰۰ نفر

الف) نرخ بیکاری با توجه به اطلاعات مندرج در جدول.

ب) یک کارخانه تازه تأسیس مجموعاً تعداد ۳,۰۰۰ نیروی جدید (از بین جمعیت بیکار جامعه) را استخدام می‌کند.

ج) ۱۰,۰۰۰ نفر از فارغ التحصیلان دانشگاهی که قبلاً در جست‌وجوی شغلی نبوده‌اند، اما اکنون می‌خواهند وارد بازار کار شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده‌اند.

(۲) الف) ۳۵ (ب) ۲۵ (ج) ۴۵

(۱) الف) ۵ / ۳۷ (ب) ۳۰ (ج) ۵۰

(۴) الف) ۳۵ (ب) ۳۰ (ج) ۵۰

(۳) الف) ۵ / ۳۷ (ب) ۲۵ (ج) ۴۵

(درس ۸ - اشتغال، بیکاری و نرخ بیکاری)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

الف) می‌دانیم که جمعیت فعال برابر با جمع تعداد بیکاران و تعداد شاغلان است؛ در نتیجه برای پیدا کردن میزان بیکاران، کافی است جمعیت شاغل را از جمعیت فعال کم کنیم:

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

$$۴۰,۰۰۰ - ۲۵,۰۰۰ = ۱۵,۰۰۰ \text{ نفر}$$

برای به دست آوردن نرخ بیکاری از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

$$\text{درصد} = \frac{۱۵,۰۰۰}{۴۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۳۷ / ۵ \quad \text{جمعیت بیکار (جویای کار)} \\ \text{جمعیت فعال} = \text{نرخ بیکاری}$$

ب) با استخدام (مشغول به کار شدن) ۳,۰۰۰ نفر، تعداد بیکاران کاهش خواهد یافت، در نتیجه نرخ بیکاری عدد کم‌تری خواهد شد:

$$\text{نفر} = ۱۵,۰۰۰ - ۳,۰۰۰ = ۱۲,۰۰۰ \quad \text{جمعیت بیکار جدید}$$

$$\text{درصد} = ۳۰ = \frac{۱۲,۰۰۰}{۴۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{\text{جمعیت فعال}} \quad \text{نرخ بیکاری جدید}$$

تذکر در این حالت جمعیت فعال بدون تغییر باقی می‌ماند، چراکه جمعیت فعال از مجموع تعداد شاغلان و بیکاران به دست می‌آید؛ در حالت اشاره شده در صورت سؤال جمعیتی از بیکاران کاسته و به شاغلان افزوده می‌شود، اما مجموع آن‌ها بدون تغییر باقی می‌ماند؛ یعنی چیزی به جمعیت فعال اضافه یا از آن کم نمی‌شود.

ج) (مهم‌ترین قسمت سؤال همین بخش، خوب گوش بده که کامل متوجه بشی 😊)

توی صورت سؤال گفته یه سری از دانشجویایی که فارغ‌التحصیل شدن و در جست‌وجوی کاری نبوده‌اند، می‌خوان وارد بازار کار بشن؛ پس در شرایط قبلی این دسته از دانشجویان جزء جمعیت غیرفعال جامعه محسوب می‌شده‌اند. اما از اون جایی که الان در جست‌وجوی شغل هستن، جزء جمعیت بیکار محسوب می‌شن، پس تعداد بیکارها به اندازه ۱۰,۰۰۰ نفر افزایش پیدا می‌کنه. اما نکته مهم‌تر اینه که چون این افراد قبل از این جزء جمعیت فعال نبودن، به همون نسبت جمعیت فعال هم بیشتر می‌شه.

$$۴۰,۰۰۰ + ۱۰,۰۰۰ = ۵۰,۰۰۰ \quad \text{جمعیت فعال جدید}$$

حال باید جمعیت بیکار جدید را محاسبه کنیم؛ از آن جایی که تعداد افراد شاغل تغییری نکرده است، تنها کافی است جمعیت شاغل را از جمعیت فعال جدید کم کنیم، یا جمعیت جدید بیکار را به جمعیت قبلی بیکار بیفزاییم.

$$۵۰,۰۰۰ - ۲۵,۰۰۰ = ۲۵,۰۰۰ \quad \text{جمعیت بیکار جدید}$$

یا

$$۱۵,۰۰۰ + ۱۰,۰۰۰ = ۲۵,۰۰۰ \quad \text{جمعیت بیکار جدید}$$

$$\text{درصد} = ۵۰ = \frac{۲۵,۰۰۰}{۵۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{\text{جمعیت فعال جدید}} \quad \text{نرخ بیکاری جدید}$$



تست و پاسخ ۱۴۷

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، اگر نرخ تورم برای کالای B، ۲ برابر نرخ تورم کالای A باشد، قیمت کالای B در سال ۱۴۰۱ چند واحد پولی است؟

نام کالا	قیمت در سال ۱۴۰۰	قیمت در سال ۱۴۰۱
A	۲۳,۲۵۰	۲۷,۴۳۵
B	۲,۸۵۰	؟

(۱) ۳,۳۶۳

(۲) ۳,۹۵۲

(۳) ۳,۲۱۰

(۴) ۳,۸۷۶

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۹- چگونه نرخ تورم را مناسب می‌کنند؟)

مشاوره محاسبه نرخ تورم جزء مباحث مهم است که پیش‌بینی می‌شود در کنکور تیرماه هم این نوع سؤال را داشته باشیم. حتماً راه حل میانبر ارائه‌شده در پاسخ رو مطالعه کنید تا بتوانید به این سؤال در مدت‌زمان کوتاهی پاسخ دهید.

پاسخ تشریحی

$$\text{درصد} = \frac{27,435 - 23,250}{23,250} \times 100 = \frac{4,185}{23,250} \times 100 = 18\%$$

$$\text{درصد} = 36 = 2 \times 18 = \text{تورم کالای A} = 2 \times \text{تورم کالای B}$$

$$\Rightarrow \frac{36}{100} = \frac{x - 2,850}{2,850} \Rightarrow 0.36 \times 2,850 = x - 2,850 \Rightarrow 1,026 = x - 2,850$$

$$\Rightarrow x = 1,026 + 2,850 = 3,876 \text{ واحد پولی}$$

راه حل میانبر:

در سؤال‌هایی که نرخ با تورم و قیمت سال قبل را داریم و قیمت سال جدید خواسته شده است، می‌شود خیلی راحت به جواب رسید: اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم. در این‌جا نرخ تورم برابر با ۳۶ درصد است که به صورت اعشاری برابر خواهد بود با: $\frac{36}{100} = 0.36$ ، حال عدد به‌دست‌آمده را با عدد یک جمع می‌کنیم $(\frac{36}{100} + 1 = 1.36)$. در مرحله بعد باید قیمت سال قبل را در عدد به‌دست‌آمده (1.36) ضرب کنیم تا قیمت سال جدید را به دست آوریم:

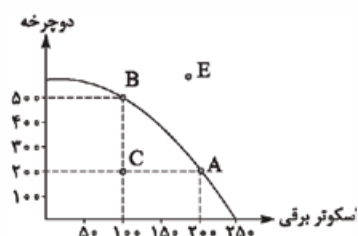
$$1.36 \times 2,850 = 3,876$$

تست و پاسخ ۱۴۸

با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به کارخانه‌ای است که تنها دو کالای دوچرخه و اسکوتر برقی تولید می‌کند، آن‌گاه:

الف) کدام مورد نادرست است؟

ب) در شرایط فعلی امکان تولید در کدام نقطه وجود ندارد؟ چرا؟



(۱) الف) در نقطه C امکان تولید تعداد بیشتری دوچرخه، بدون کاهش تعداد تولید اسکوتر برقی وجود دارد. (ب) نقطه C - تولید در نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شود.

(۲) الف) هر چه بر روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین برویم، تولید اسکوتر

برقی بیشتر می‌شود. (ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E به منابع بیشتری نیاز داریم.

(۳) الف) ترکیب کارای تولید این دو کالا فقط در نقطه مرکزی منحنی یعنی نقطه B اتفاق می‌افتد. (ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E

به منابع بیشتری نیاز داریم.

(۴) الف) اگر بخواهیم ۲۵۰ واحد اسکوتر برقی بر روی نمودار تولید کنیم، می‌توانیم حداکثر ۲۰۰ واحد دوچرخه را نیز تولید کنیم.

(ب) نقطه C - تولید در نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۴- الگوی مرز امکانات تولید)



پاسخ تشریحی

بررسی قسمت «الف» گزینه‌ها:

۱) صحیح است. تولید در نقطه C ناکاراست؛ یعنی کارخانه از تمامی ظرفیت‌های تولیدی خود استفاده نکرده است، در نتیجه می‌توان با به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌ها و سرمایه‌های غیرفعال کارخانه از نقطه‌ای مانند C به نقطه B بر روی منحنی مرز امکانات حرکت کنیم. در این حالت تعداد تولید دوچرخه افزایش می‌یابد، بدون آن که میزان تولید اسکوتر برقی کاهش یابد.

۲) صحیح است. هر چه بر روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین برویم، تولید کالای مشخص شده بر روی محور افقی (در این جا اسکوتر برقی) افزایش می‌یابد.

هر چه بر روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا برویم، تولید کالای مشخص شده بر روی محور عمودی (در این جا دوچرخه) افزایش می‌یابد. نادرست است. تولید در تمامی نقاطی که بر روی منحنی مرز امکانات تولید قرار دارند کاراست. (هر نقطه‌ای روی منحنی مرز امکانات تولید کاراست و توی کار بودن هیچ نقطه‌ای نسبت به نقطه دیگر تفاوتی ندارد.)

۳) نادرست است. اگر بخواهیم 25° واحد اسکوتر برقی تولید بکنیم، دیگر منابع کافی برای تولید دوچرخه نخواهیم داشت. (ب) نقطه E - برای تولید در نقطه E به منابع بیشتری نیاز داریم. (این که تولید تو نقطه C باعث به هدر رفتن منابع می‌شه، مانع از این نمی‌شه که ما نتوانیم تو اون نقطه تولید بکنیم. اگه یه بنگاه تولیدی نتونه از منابعش درست استفاده بکنه، احتمال داره تو نقطه C قرار بگیره.)

تست و پاسخ ۱۴۹

موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری، به خاطر و، اقتصادی است.

ب) با صادرات کالاها، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با دیگر تولیدکنندگان به وادار می‌شوند.

ج) دولت‌ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون، برخوردهای با مسئله تجارت بین‌الملل داشته‌اند.

۱) الف) تقسیم کار - برقراری مبادله بین افراد - تخصصی (ب) کاهش قیمت نهایی کالای تولیدی خود (ج) یکسان و متحدالشکلی

۲) الف) تخصص‌گرایی - تولید براساس مزیت - تک‌محصولی (ب) تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر (ج) گوناگون و گاه متعارضی

۳) الف) تخصص‌گرایی - تولید براساس مزیت - تک‌محصولی (ب) کاهش قیمت نهایی کالای تولیدی خود (ج) یکسان و متحدالشکلی

۴) الف) تقسیم کار - برقراری مبادله بین افراد - تخصصی (ب) تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر (ج) گوناگون و گاه متعارضی

(درس ۷ - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت، دولت‌ها و تجارت بین‌الملل، جنگ‌های تباری و تفریم‌های اقتصادی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

الف) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری، به خاطر «تخصص‌گرایی» و «تولید براساس مزیت»، اقتصادی «تک‌محصولی» است.

ب) صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری به فروش برسانند و همچنین به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر، «به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر» وادار شوند.

ج) دولت‌ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون، برخوردهای «گوناگون و گاه متعارضی» با مسئله تجارت بین‌الملل داشته‌اند.

تست و پاسخ ۱۵۰

اطلاعات زیر مربوط به تولیدات کشور «الف» طی دو سال متوالی است. با توجه به اطلاعات مندرج در جدول، به ترتیب نرخ رشد واقعی تولید و نرخ رشد اسمی تولید در سال ۲۰۱۱ نسبت به سال ۲۰۱۰ حدوداً چند درصد است؟

کالا \ سال	کالای B		کالای A	
	قیمت	مقدار	قیمت	مقدار
سال ۲۰۱۰	۳۲۰	۱۲۰	۱۱۰۰	۸۰
سال ۲۰۱۱	۳۴۵	۱۶۰	۱۱۱۵	۹۰

$$23/06 - 18/82(1)$$

$$21/22 - 18/52(2)$$

$$23/06 - 18/52(3)$$

$$21/22 - 18/82(4)$$

(درس ۱۱ - تولید ناخالص داخلی اسمی و واقعی)

پاسخ: گزینه ۱



درس نامه ●● برای آن که بدانیم تولیدات سال جاری نسبت به سال قبل، چه میزان رشد داشته است، از فرمول زیر استفاده می کنیم:

$$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}} = \text{نرخ رشد تولید}$$

$$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل}} = \text{نرخ رشد تولید اسمی}$$

$$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل}} = \text{نرخ رشد تولید واقعی}$$

پاسخ تشریحی برای به دست آوردن نرخ رشد تولید واقعی در سال ۲۰۱۱، ابتدا باید تولید ناخالص داخلی واقعی سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ را به دست آوریم:

$$\text{تولید ناخالص داخلی (GDP) واقعی در سال ۲۰۱۰: } (120 \times 320) + (1100 \times 80) = 38,400 + 88,000 = 126,400$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی (GDP) واقعی در سال ۲۰۱۱: } (160 \times 320) + (1100 \times 90) = 51,200 + 99,000 = 150,200$$

حال می‌توانیم با فرمول زیر، نرخ رشد تولید واقعی سال ۲۰۱۱ را به دست بیاوریم:

$$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۲۰۱۰} - \text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۲۰۱۱}}{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۲۰۱۰}} = \text{نرخ رشد واقعی}$$

$$= \frac{150,200 - 126,400}{126,400} \times 100 \approx 18.82\%$$

برای به دست آوردن نرخ رشد تولید اسمی در سال ۲۰۱۱، ابتدا باید تولید ناخالص داخلی اسمی سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ را به دست آوریم: می‌دانیم در سال پایه، تولید ناخالص داخلی (GDP) اسمی برابر با تولید ناخالص داخلی (GDP) واقعی همان سال خواهد بود؛ در نتیجه خواهیم داشت:

$$126,400 = \text{تولید ناخالص داخلی (GDP) اسمی در سال ۲۰۱۰} = \text{تولید ناخالص داخلی (GDP) واقعی در سال ۲۰۱۰}$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی (GDP) اسمی در سال ۲۰۱۱: } (160 \times 345) + (1115 \times 90) = 55,200 + 100,350 = 155,550$$

حال می‌توانیم با فرمول زیر، نرخ رشد تولید اسمی سال ۲۰۱۱ را به دست بیاوریم:

$$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۲۰۱۰} - \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۲۰۱۱}}{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۲۰۱۰}} = \text{نرخ رشد اسمی}$$

$$= \frac{155,550 - 126,400}{126,400} \times 100 \approx 23.06\%$$

تست و پاسخ ۱۵۱

هر یک از موارد زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

الف) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است.

ب) اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

ج) دولت برای حمایت از تولید داخلی، در زمان ورود خودروهای خارجی به کشور مبلغی را از واردکننده دریافت می‌کند.

د) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات از نمونه‌های این نوع مالیات در ایران است.

۱) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی - مالیات بر فروش

۲) مالیات بر ارث - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف

۳) مالیات بر ارث - مالیات بر مصرف - عوارض خدماتی - مالیات بر مصرف

۴) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر فروش

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۶ - انواع مالیات)



درس نامه ..

انواع مالیات	انواع	توضیح	مثال
مالیات مستقیم	مالیات بر دارایی	اساس و مبنای مالیات: ثروت مؤدی (پرداخت کننده مالیات)	مالیات بر ارث
	مالیات بر درآمد (مهم ترین نوع مالیات)	اساس و مبنای مالیات: درآمد افراد و شرکت ها (و نه ثروت آن ها)	مالیات بر حقوق مالیات بر درآمد املاک
مالیات غیرمستقیم	عوارض گمرکی و خدماتی	مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف هستند. تابع سیاست های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند. برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می شوند. انواع عوارض درج شده در قبض های شهرداری، مالیات تلقی می شود.	عوارض وضع شده بر روی کالاهای وارداتی یا صادراتی عوارض خودرو عوارض نوسازی و دفع پسماند
	مالیات بر مصرف	مالیاتی است که مصرف کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می کنند. مالیات نهائاً توسط مصرف کننده نهایی پرداخت می شود. وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولید کنندگان و فروشندگان است.	مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی مالیات بر دخانیات
	مالیات بر ارزش افزوده (VAT)	چند مرحله ای است. با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می دهد. از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می کند، چرا که مالیات پرداخت شده تولید کنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود. در این نوع از مالیات، کالا و خدمات واسطه ای از پرداخت مالیات معاف می شوند.	مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره ای مشخص گرفته می شود.

پاسخ تشریحی الف) مهم ترین نوع مالیات بر دارایی: مالیات بر ارث

ب) اگر چه نهائاً به وسیله مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولید کنندگان و فروشندگان است: مالیات بر مصرف
ج) عوارض واردات: عوارض گمرکی و خدماتی
د) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات، از نمونه های مالیات بر مصرف در ایران به شمار می آیند.

تست و پاسخ ۱۵۲

مراحل تولید ظروف پلاستیکی در متن زیر آمده است. با توجه به اطلاعات ذکر شده، به ترتیب، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده، مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم و قیمت فروش با محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟ (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد است.)
«کارگاه تولید مواد اولیه، هر واحد را به قیمت ۴۲۰۰ تومان خریداری می کند و با تولید مواد اولیه ساخت ظروف پلاستیکی آن ها را به قیمت هر واحد ۶۹۰۰ تومان به کارخانه پلاستیک سازی می فروشد. کارخانه نیز با طراحی و تولید ظروف پلاستیکی هر واحد را ۱۱۵۰۰ تومان به دست مصرف کننده می رساند.»

(۱) ۱۲,۵۳۵ - ۲۴۳ - ۱۰۳۵ (۲) ۱۳,۴۳۵ - ۲۸۳ - ۱۰۵۵ (۳) ۱۳,۴۳۵ - ۲۴۳ - ۱۰۵۵ (۴) ۱۲,۵۳۵ - ۲۸۳ - ۱۰۳۵

(درس ۶ - مالیات بر ارزش افزوده)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ..

برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده باید جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله



مراحل	توضیحات
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده	نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده	مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده - مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل یا نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده آن مرحله
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده	مجموع مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده تمامی مراحل یا مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

پاسخ تشریحی

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

$$= 11500 \times \frac{9}{100} = 1035 \text{ تومان}$$

ارزش محصول در مرحله اول - ارزش محصول در مرحله دوم = میزان ارزش افزوده در مرحله دوم

$$= 6900 - 4200 = 2700$$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده در مرحله دوم = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم

$$= 2700 \times \frac{9}{100} = 243 \text{ تومان}$$

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله سوم) + قیمت کالا در مرحله سوم = قیمت فروش با محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم

$$= 11500 + \left(11500 \times \frac{9}{100}\right) = 11500 + 1035 = 12535 \text{ تومان}$$

تست و پاسخ ۱۵۳

کدام گزینه به ترتیب بیانگر پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) خصوصیت اعتباری پول به چه معنا است؟

(ب) دو مورد زیر به ترتیب به کدام وظیفه پول اشاره دارند؟

• «باتری خودروی آقای احمدی ناگهان از کار می‌افتد و او برای تعمیر خودروی خود از حسابش در بانک برداشت می‌کند.»

• «برخلاف دوران قدیم و مشکلات مبادله پایاپای، دیگر مردم برای خرید کالای مورد نیاز خود نگرانی‌هایی مثل عدم وجود تقاضا برای کالای مورد نظر خود را ندارند.»

(ج) در دوره رواج کالایی خاص و پرتعداد به عنوان پول، مردم ایران، روسیه و هند به ترتیب بیشتر متقاضی کدام کالا بودند؟

(۱) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن‌ها نیست و معادل این قیمت در بانک مرکزی طلا و نقره ذخیره شده است. (ب) وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله سنجش ارزش (ج) جای - صدف - غلات

(۲) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن‌ها نیست و معادل این قیمت در بانک مرکزی طلا و نقره ذخیره شده است. (ب) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش (ج) غلات - پوست سمور - صدف

(۳) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن‌ها نیست و رسیدی است که مردم می‌توانند معادل آن کالا یا خدمات دریافت کنند. (ب) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش (ج) غلات - صدف - پوست سمور

(۴) ارزش خود اسکناس یا سکه، معادل رقم درج شده بر روی آن‌ها نیست و رسیدی است که مردم می‌توانند معادل آن کالا یا خدمات دریافت کنند. (ب) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - وسیله پرداخت در مبادلات (ج) غلات - پوست سمور - صدف

(درس ۹ - پول چیست؟)

پاسخ: گزینه ۴



پاسخ تشریحی

الف) پول‌های کاغذی، تحریری یا الکترونیکی، خصوصیتی اعتباری دارند. پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۰ هزار تومان، به این معنی نیست که این ورقه کاغذ به خودی خود، ۱۰ هزار تومان می‌ارزد؛ بلکه به معنی سند یا رسیدی است که به شما امکان می‌دهد، با آن معادل ۱۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید.

ب) مورد اول: یک هزینه غیر قابل پیش‌بینی پیش آمده و پول به عنوان وسیله حفظ ارزش مورد استفاده قرار می‌گیرد. مورد دوم: پول در مبادلات مورد استفاده قرار می‌گیرد و مورد پذیرش همه مردم است؛ پس نگرانی‌های زمان مبادله پایایی برای یافتن فردی که کالای ما را بپذیرد دیگر وجود ندارد.

ج) در ایران، غلات؛ در هندوستان، صدف؛ در تبت، چای و در روسیه، پوست سمور خواهان بیشتری داشت.

تست و پاسخ ۱۵۴

سه کشور برزیل، کلمبیا و ونزوئلا به تولید دو کالای قهوه و برنج می‌پردازند که میزان هزینه تولید آن‌ها برای هر واحد کالا در جدول زیر آمده است. با فرض برخورداری یکسان هر سه کشور از نیروی انسانی و دانش فنی:

کشور	برنج	قهوه
برزیل	۹ دلار	۴ دلار
کلمبیا	۱۰ دلار	۶ دلار
ونزوئلا	۸ دلار	۷ دلار

الف) کدام کشورها در تولید برنج و قهوه به ترتیب مزیت مطلق دارند؟

ب) بهترین سیاست تجاری برای کشور کلمبیا کدام است؟

- ۱) الف) برزیل - ونزوئلا ب) در کشور به تولید قهوه بپردازد و برنج را از برزیل وارد کند.
- ۲) الف) برزیل - ونزوئلا ب) در کشور به تولید برنج بپردازد و قهوه را از ونزوئلا وارد کند.
- ۳) الف) ونزوئلا - برزیل ب) در کشور به تولید قهوه بپردازد و برنج را از ونزوئلا وارد کند.
- ۴) الف) ونزوئلا - برزیل ب) در کشور به تولید برنج بپردازد و قهوه را از برزیل وارد کند.

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۷ - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت)

مشاوره در حل مسائل مزیت مطلق و نسبی به این نکات توجه داشته باشید:

- اگر اطلاعات جدول یا مسئله بر اساس هزینه تولید کالاها و یا قیمت تمام شده آن‌ها بود، کشوری که کالایی را با هزینه تولید کم‌تر و یا ارزان‌تر تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد.
- اگر اطلاعات جدول یا مسئله بر اساس میزان تولید کالاها بود، کشوری که میزان بیشتری از آن کالا را تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد.
- اگر اطلاعات جدول یا مسئله بر اساس میزان هزینه فرصت تولید کالاها بود، کشوری که هزینه فرصت کم‌تری در تولید آن کالا داشته باشد، در تولید آن کالا مزیت نسبی دارد.

پاسخ تشریحی

الف) براساس اصل مزیت مطلق، هر منطقه و یا کشور باید کالایی را تولید نماید که هزینه تولید آن در مقایسه با سایر کشورها کم‌تر باشد. هزینه تولید هر کیلو قهوه در کشور برزیل کم‌تر از سایر کشورها است و هزینه تولید هر کیلو برنج در کشور ونزوئلا کم‌تر از سایر کشورها است؛ بنابراین کشور برزیل در تولید قهوه و کشور ونزوئلا در تولید برنج مزیت مطلق دارند.

ب) کلمبیا در تولید برنج و قهوه نسبت به سایر کشورها مزیت مطلق اقتصادی ندارد. یعنی هیچ‌یک از دو کالا را به‌صرفه تولید نمی‌کند. (هزینه تمام‌شده برنج و قهوه در کلمبیا از کشورهای دیگر بیشتر است و این کشور مجبور است برای تولید مقدار مشخصی از کالا، منابع بیشتری را صرف کند.) اقتصاددانان در این حالت از مفهوم مزیت نسبی استفاده می‌کنند:

هر چند کلمبیا در برنج و قهوه نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد، اما در کشور خود در تولید قهوه نسبت به برنج مزیت نسبی دارد؛ بنابراین باید بر تولید قهوه متمرکز شود و برنج مورد نیاز خود را از کشور ونزوئلا وارد کند.



تست و پاسخ ۱۵۵

وضعیت توزیع درآمد کشور سودان در جدول زیر نشان داده شده است. با توجه به مندرجات جدول و با فرض این که درآمد ملی سودان برابر با ۴,۹۰۰ میلیون دلار و جمعیت آن برابر با ۲۸ میلیون نفر است، آن گاه:

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور سودان	
دهک اول	۲ درصد
دهک دوم	۳/۵ درصد
دهک سوم	۵ درصد
دهک چهارم	۶ درصد
دهک پنجم	۷ درصد
دهک ششم	۸/۵ درصد
دهک هفتم	۹/۵ درصد
دهک هشتم	۱۱/۵ درصد
دهک نهم	۲۰ درصد
دهک دهم	۲۷ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

الف) سهم هر یک از افراد دهک چهارم از درآمد ملی چند دلار است؟

ب) کدام گزینه در خصوص وضعیت توزیع درآمد این کشور صحیح بیان شده است؟

ج) ۲۰ درصد بالا و ۲۰ درصد پایین جامعه در این کشور به ترتیب چند درصد درآمد ملی را در اختیار دارند؟

۱) الف) ۱۱۵ ب) شاخص دهک‌ها در این کشور برابر با ۹ است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۲) الف) ۱۰۵ ب) بیش از ۵۰ درصد درآمد ملی این کشور در اختیار ۳۰ درصد پردرآمد این کشور است. ج) ۴۷ - ۵/۵

۳) الف) ۱۱۵ ب) ۲۳/۵ درصد درآمد ملی این کشور به ۵۰ درصد کم‌درآمد این جامعه تعلق دارد. ج) ۴۵ - ۵

۴) الف) ۱۰۵ ب) درآمد سرانه این کشور برابر با ۱۷۰ دلار است. ج) ۴۷ - ۵/۵

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱۱ - شاخص دهک‌ها و وضعیت توزیع درآمد)

مشاوره بررسی جدول وضعیت توزیع درآمد و محاسبه شاخص دهک‌ها در چند سال اخیر همواره یک سوال را به خود اختصاص داده است. حتماً سوال‌های کنکورهای چند سال اخیر را بررسی کنید، چرا که پیش‌بینی می‌شود در کنکور تیرماه نیز مشابه دی‌ماه سوالی از این مبحث داشته باشیم.

پاسخ تشریحی الف) برای شکل‌گیری شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند؛ در نتیجه جمعیت هر دهک برابر خواهد بود با:

$$\text{جمعیت کشور} = \frac{\text{جمعیت هر دهک}}{10}$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت هر دهک} = \frac{28,000,000}{10} = 2,800,000 \text{ نفر}$$

$$\text{میلیون دلار} = 294 = \frac{6}{100} \times 4,900 = \text{سهم افراد دهک چهارم از درآمد ملی}$$

$$\text{دلار} = 105 = \frac{294,000,000}{2,800,000} = \text{سهم هر یک از افراد دهک چهارم از درآمد ملی}$$

بررسی قسمت «ب» گزینه‌ها:

۱) نادرست است؛ شاخص دهک‌ها از نسبت سهم دهک دهم به دهک اول به دست می‌آید که برابر است با: $\frac{27}{2} = 13.5$ شاخص دهک‌ها

۲) صحیح است؛ ۳۰ درصد پردرآمد این کشور یعنی سهم دهک‌های هشتم، نهم و دهم که برابرند با:

$$58.5 = 11.5 + 20 + 27 = \text{سهم دهک‌های هشتم، نهم و دهم}$$

بنابراین بیش از ۵۰ درصد درآمد ملی این کشور در اختیار ۳۰ درصد پردرآمد این کشور است.

۳) صحیح است؛ ۵۰ درصد کم‌درآمد این کشور یعنی سهم دهک‌های اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم که برابرند با:

$$23.5 = 2 + 3.5 + 5 + 6 + 7 = \text{سهم دهک‌های اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم}$$

بنابراین ۲۳/۵ درصد درآمد ملی این کشور در اختیار ۵۰ درصد کم‌درآمد این کشور است.



۴) نادرست است؛ درآمد سرانه از نسبت درآمد ملی به جمعیت کشور به دست می‌آید که برابر است با: دلار $175 = \frac{4,900}{28}$ = درآمد سرانه

ج) ۲۰ درصد بالای جامعه یعنی مجموع سهم دهک‌های نهم و دهم درصد $47 = 20 + 27$ = سهم ۲۰ درصد بالای جامعه از درآمد ملی

۲۰ درصد پایین جامعه یعنی مجموع سهم دهک‌های اول و دوم درصد $5/5 = 2 + 3$ = سهم ۲۰ درصد پایین جامعه از درآمد ملی

تست و پاسخ ۱۵۶

کدام یک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت نادرست است؟

الف) شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است. مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.

ب) دولت‌ها با افزایش مالیات بر درآمد کارخانه‌ها و وضع مالیات بر تولید بطری‌های پلاستیکی در جهت تشویق و گسترش انواع فعالیت‌های اقتصادی گام برمی‌دارند.

ج) دولت، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است و البته با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

د) یکی از انواع درآمدهای پایدار دولت، شریک کردن مردم در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری یا قرض گرفتن از آن‌هاست که در پایان سودی نیز به آن‌ها پرداخت خواهد کرد.

۴) الف - ج

۳) ب - د

۲) الف - ب

۱) ج - د

(درس ۶ - مالیات‌ها، سایر درآمدهای دولت، پایگاه دولت در برپایان پریشی درآمد)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

بررسی عبارات نادرست:

ب) افزایش مالیات بر بطری‌های پلاستیکی منجر به کاهش تولید محصولات با بطری‌های پلاستیکی خواهد شد. در واقع این کار دولت در جهت کاهش رفتارهای نامطلوب است.

د) این نوع درآمد که به ایجاد بدهی معروف است، از درآمدهای پایدار دولت نیست.

تست و پاسخ ۱۵۷

هر یک از توضیحات زیر به کدام موضوع یا مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

الف) رتبه اول HDI (۲۰۱۷) در گزارش توسعه انسانی

ب) دلیل استفاده برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از شاخص‌های توسعه و نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند.

ج) مؤلفه‌های تشکیل دهنده شاخص توسعه انسانی

د) وضعیت ایران در گزارش توسعه انسانی

ه) ویژگی الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی

۱) الف) سوئیس ب) ترسیم یک الگوی ثابت غربی بدون توجه به ویژگی‌های فرهنگی ج) نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی و شاخص‌های فقر د) ایران در رتبه ۸۵ و جزء کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود. ه) این الگو آغاز حرکتی سریع و کوتاه‌مدت برای دستیابی به توسعه پایدار است.

۲) الف) نروژ ب) خدمت‌رسانی بین‌المللی و یکسان‌سازی کشورها از حیث دسترسی به امکانات و وسایل رفاهی ج) نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی و شاخص‌های فقر د) ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود. ه) این الگو آغاز حرکتی سریع و کوتاه‌مدت برای دستیابی به توسعه پایدار است.

۳) الف) سوئیس ب) تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی ج) میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری د) ایران در رتبه ۸۵ و جزء کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود. ه) یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگار است.

۴) الف) نروژ ب) تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی ج) میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری د) ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود. ه) یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگار است.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۱۱ - شاف‌س توسعه انسانی، الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی)

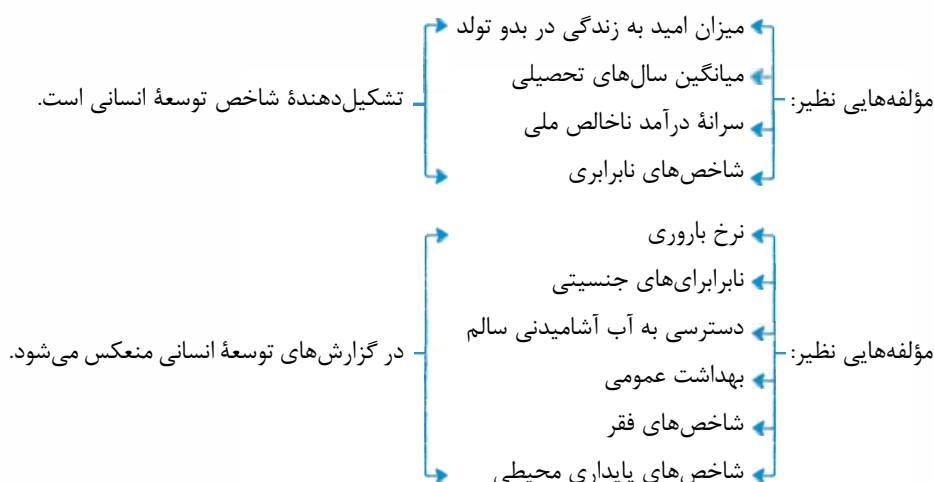


پاسخ تشریحی

(الف) رتبه اول HDI (۲۰۱۷) در گزارش توسعه انسانی: نروژ

(ب) برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در طول سده‌های گذشته، از شاخص‌های توسعه و همچنین نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند، برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.

(ج) شاخص توسعه انسانی یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفت‌های اقتصادی کشورهای گوناگون است.



(د) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود.

(ه) الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی، آغاز حرکتی مستمر و بلندمدت است برای دستیابی به یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگاری داشته باشد.

۱۵۸

تست و پاسخ

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) هزینه نگهداشتن استقلال ملی و دینی، برای کشورها چیست؟

(ب) وقف‌نامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی در دوره‌های گذشته، نشان‌دهنده چه چیزی است؟

(ج) ویژگی‌های اقتصاد کشور در نیمه اول حکومت صفویه چه بود؟

(د) افزایش درآمدهای نفتی در دوره پهلوی به صورت مستقیم چه اتفاقی را رقم زد؟

(۱) (الف) از دست دادن بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی کشور در کوتاه‌مدت / (ب) حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت زنان

در تولید / (ج) پیشگام، پیشرو و مبتنی بر تأمین نیازهای تمامی افراد جامعه / (د) افزایش قدرت اقتصادی دولت

(۲) (الف) افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌ها / (ب) رونق اقتصادی کشور و همراهی تمامی اقشار جامعه در جهت شکوفایی

آن / (ج) یکپارچه، مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشور / (د) بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی

(۳) (الف) از دست دادن بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی کشور در کوتاه‌مدت / (ب) رونق اقتصادی کشور و همراهی تمامی اقشار جامعه در

جهت شکوفایی آن / (ج) پیشگام، پیشرو و مبتنی بر تأمین نیازهای تمامی افراد جامعه / (د) بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی

(۴) (الف) افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌ها / (ب) حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت زنان در تولید /

(ج) یکپارچه، مستقل و هماهنگ با سایر لایه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی کشور / (د) افزایش قدرت اقتصادی دولت

(درس ۱۰ - طرح مسئله، مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

(الف) هزینه نگهداشتن استقلال ملی و دینی برای کشورها: افزایش انواع تحریم‌های اقتصادی، سنگ‌اندازی‌ها و دشمنی‌هاست.



- ب) وقفنامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی در دوره‌های گذشته، نشان از حجم عظیم مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت آنان در تولید دارد.
- ج) در نیمه اول حکومت صفویه، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلى شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.
- د) افزایش درآمدهای نفتی در دوره پهلوی باعث شد تا قدرت اقتصادی دولت افزایش پیدا کند.

تست و پاسخ ۱۵۹

آقای حسنی و آقای صبوری قصد دارند که یک مجموعه آموزشی تأسیس و با جذب دانش‌آموز کسب درآمد کنند. پیش‌بینی آنان این است که در طول یک سال ۲۲۰ دانش‌آموز جذب خواهند کرد که شهریه مشاوره سالیانه هر یک از دانش‌آموزان برابر با ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان است. با توجه به هزینه‌های پنهان و آشکار تولید که همه در جدول زیر آمده است:

هزینه سالانه تهیه وسایل آموزشگاه	۷۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق ماهیانه منشی آموزشگاه (در مجموع ۲ منشی)	۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق ماهیانه مشاور تحصیلی (در مجموع ۲ مشاور)	۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان
اجاره ماهیانه مکان آموزشگاه	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آقای حسنی و صبوری خود می‌توانند برای آموزشگاه به عنوان مشاور کار کنند و حقوقی دریافت نکنند.	

الف) نتیجه فعالیت اقتصادی آنان بدون احتساب هزینه فرصت و هزینه‌های پنهان، در طول یک سال کدام است؟

ب) اگر هزینه فرصت را نیز در نظر بگیریم، نتیجه فعالیت اقتصادی چگونه خواهد بود؟

- ۱) ۹۳۳ / میلیارد تومان سود - ۷۵۳ / میلیارد تومان سود
۲) ۳۹۳ / میلیارد تومان ضرر - ۷۵۳ / میلیارد تومان سود
۳) ۹۳۳ / میلیارد تومان سود - ۵۷۳ / میلیارد تومان ضرر
۴) ۳۹۳ / میلیارد تومان ضرر - ۵۷۳ / میلیارد تومان ضرر

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود / درس ۳ - تمرین ۴ صفحه ۴۳ کتاب درسی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

الف) ابتدا باید درآمد آموزشگاه و سپس هزینه‌های مستقیم را به صورت سالانه محاسبه کنیم:

$$\text{تومان } 4,840,000,000 = 220 \times 22,000,000 = \text{درآمد سالیانه آموزشگاه شهریه تعداد دانش‌آموز}$$

$$= (12 \times 200,000,000) + (12 \times 7,500,000) + (12 \times 10,500,000) + 75,000,000 = \text{هزینه‌های مستقیم سالیانه آموزشگاه}$$

$$\text{تومان } 2,907,000,000 = 4,840,000,000 - 1,933,000,000 = 1,907,000,000 - 2,907,000,000 = \text{تومان } 4,840,000,000 - \text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{سود}$$

چون میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه‌هاست، بنابراین بنگاه اقتصادی در طول یک سال گذشته سود کسب کرده است.

میلیارد تومان (سود) $1/933 = 1$ میلیون تومان $1,933$ = تومان $1,933,000,000$ = $1,907,000,000 - 2,907,000,000 = 4,840,000,000 - \text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{سود}$

ب) برای محاسبه قسمت «ب» باید هزینه‌های فرصت را نیز به هزینه‌های مستقیم اضافه کنیم و سپس از درآمد کسر کنیم، یا به راحتی تنها هزینه‌های فرصت را از سود قسمت قبل کم کنیم؛ هزینه فرصت در این جا حقوق دو مشاور تحصیلی است که آقای حسنی و صبوری می‌توانند خودشان به جای آن‌ها کار کنند:

$$\text{تومان } 180,000,000 = 12 \times 15,000,000 = \text{هزینه فرصت}$$

$$\text{میلیارد تومان } 1/753 = 1 \text{ میلیون تومان } 1,753 = \text{تومان } 1,753,000,000 = 1,933,000,000 - 180,000,000 = \text{سود سالانه با احتساب هزینه فرصت}$$

نکته

- برای تبدیل یک واحد پولی به میلیون باید آن را بر عدد ۱,۰۰۰,۰۰۰ تقسیم کنیم.
- برای تبدیل یک واحد پولی به میلیارد باید آن را بر عدد ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تقسیم کنیم.
- برای تبدیل واحد پولی به میلیون به میلیارد باید آن را بر عدد ۱,۰۰۰ تقسیم کنیم.



تست و پاسخ ۱۶۰

جدول زیر، وضعیت «تقاضا، عرضه و قیمت» یک کالای خاص در یک جامعه فرضی را نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات جدول، کدام ردیف‌ها:

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۲۰	۶۰	۰
۲	۱۲۵	۵۵	۱۵
۳	۱۳۰	۵۰	۳۰
۴	۱۳۵	۴۵	۴۵
۵	۱۴۰	۴۰	۶۰
۶	۱۴۵	۳۵	۷۵
۷	۱۵۰	۳۰	۹۰

الف) بیانگر بیشترین درآمد ممکن برای تولیدکنندگان است؟ و میزان دریافتی تولیدکنندگان در آن ردیف چه قدر است؟

ب) بیانگر مازاد عرضه است؟

ج) بیانگر مازاد تقاضا است؟

۱) الف) ردیف ۴ - ۶۰۷۵ ریال / ب) ردیف‌های ۵، ۶ و ۷ / ج) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳

۲) الف) ردیف ۵ - ۸۴۰۰ ریال / ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ / ج) ردیف‌های ۶ و ۷

۳) الف) ردیف ۳ - ۶۵۰۰ ریال / ب) ردیف‌های ۴، ۵، ۶ و ۷ / ج) ردیف‌های ۱، ۲

۴) الف) ردیف ۴ - ۶۰۷۵ ریال / ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ / ج) ردیف‌های ۵، ۶ و ۷

(درس ۵ - تعادل در بازار)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

الف) در سطح قیمت ۱۳۵ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود؛ بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن «قیمت و مقدار تعادلی» می‌گویند.

در سطح قیمت تعادلی یعنی ۱۳۵ ریال و مقدار ۴۵ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد و مقدار آن برابر خواهد بود با:

$$\text{ریال } ۱۳۵ \times ۴۵ = ۶,۰۷۵$$

ب) در سطح قیمت‌های بالاتر از ۱۳۵ ریال (ردیف‌های ۵، ۶ و ۷) در بازار با «مازاد عرضه» روبه‌رو می‌شویم. در این سطوح قیمت، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد، زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند.

ج) در سطح قیمت‌های پایین‌تر از ۱۳۵ ریال (ردیف‌های ۱، ۲ و ۳) در بازار با «کمبود عرضه» یا همان «مازاد تقاضا» روبه‌رو می‌شویم. در این سطوح قیمت، مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد، زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است. در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود.